

ข) ฟาร์มที่เคยมีการระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อย

ฟาร์ม MD

ข้อมูลทั่วไป

ฟาร์มตั้งอำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นฟาร์มขนาด 1,600 แม่ ฟาร์มนี้มีข้อดีคือ ที่มีพื้นที่ค่อนข้างมาก และที่ว่างจัดเป็นพื้นที่ปลูกมะม่วง มีพื้นที่ด้านหน้าเป็นโซนป้องกันโรค (buffer zone) มีระยะห่างจากถนนใหญ่ประมาณ 1 กิโลเมตร ฟาร์มค่อนข้างอยู่ห่างจากชุมชน จุดประสงค์เพื่อผลิตสุกรขุนขาย ฟาร์มมีการทดแทนสุกรสาวของตนเอง ส่วนพ่อสุกรซื้อมาจากบริษัทขายพันธุ์ภายในประเทศ มีโรงเรือนกักพ่อพันธุ์ห่างจากโรงเรือนเลี้ยง แต่อยู่ภายในฟาร์มหรือเขตเลี้ยงสัตว์ พ่อพันธุ์เลี้ยงในโรงเรือนควบคุมอุณหภูมิ (evaporation) ฟาร์มมีทั้งหมด 3 ยูนิต คือ A, B และ C แยกห่างจากกัน ลักษณะโรงเรือนค่อนข้างเก่า และไม่เป็นสัดส่วน มีการกระจายห่างจากกัน ฟาร์มมีการเกิดการระบาดของโรค FMD ในลักษณะกระจายจากยูนิตหนึ่งไปอีกยูนิตหนึ่ง การระบาดเกิดขึ้นประมาณ 1 เดือนที่ผ่านมา และโรคสงบลงเมื่อประมาณ 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา ทางฟาร์มได้แจ้งให้ทางสัตวแพทย์ที่ปรึกษาเข้ามา และได้วางมาตรการต่างๆ เพื่อควบคุม เช่น การทำลายสุกรที่เป็นโรค แต่ต่อมาเมื่อมีการระบาดเพิ่มขึ้น จึงทำการแยกสุกรป่วยที่มีปัญหา ไปเลี้ยงในยูนิตที่ห่างจากโรงเรือนอื่น ๆ และแยกคนเลี้ยง รวมทั้งเข้มงวดเรื่องการเข้าออกของบุคคลภายในฟาร์มและนอกฟาร์ม และมีการทำวัคซีน โรคสงบลงภายใน 1 เดือนหลังการเกิด (8/10/2548 ถึง 9/11/2548) สรุปความเสียหาย

- สุกรพ่อแม่พันธุ์ 23 ตัว
- สุกรขุน โดยเสียหายประมาณ 372 ตัว
- ผลกระทบเป็นมูลค่าประมาณ 500,000 บาท

องค์ประกอบฟาร์ม

ทำเลที่ตั้ง

ฟาร์ม MD เป็นฟาร์มตั้งโดดเดี่ยว ไม่มีโรงฆ่าสุกรหรือสัตว์ปีก หรือตลาดนัดค้าสัตว์ปีกในรัศมีต่ำกว่า 5 กิโลเมตร ไม่มีผู้เลี้ยงสุกรและสัตว์ปีกรายอื่นในรัศมีต่ำกว่า 3 กิโลเมตร แต่เคยพบฝูงโคเข้ามาใกล้กับบริเวณรั้วของฟาร์ม บริเวณฟาร์มไม่เคยมีน้ำท่วม เนื่องจากพื้นที่ฟาร์มอยู่ในที่สูง ไม่มีแหล่งน้ำสาธารณะไหลผ่านเข้าในเขตเลี้ยงสัตว์

ลักษณะของฟาร์ม

ในฟาร์มมีการเลี้ยงไก่และจะเข้ด้วย พื้นที่ฟาร์มยังไม่แบ่งสัดส่วนอย่างชัดเจน มีพื้นที่ทำลายซากแยกจากส่วนเลี้ยงสัตว์แต่เป็นลักษณะเปิด และอยู่ใกล้กับโรงเรือนสุกรป่วยและสุกรตกเกรด มีรั้วเป็นลวดหนามล้อมรอบ บางครั้งมีโคและสุนัขลอดเข้ามาภายในเขตเลี้ยงสัตว์ได้ โรงเรือนขายอยู่หน้าฟาร์ม ติดกับประตูทางเข้าออกหลักของฟาร์ม มีโรงเรือนทดแทนของพ่อสุกรพันธุ์ ตั้งอยู่ใกล้กับโรงเรือนสุกรขุนในระยะน้อยกว่า 50 เมตร

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

ประตูหน้าทางเข้าฟาร์ม มีอ่างน้ำยาฆ่าเชื้อ

หน้าฟาร์มมีโรงเรือนขาย

ลักษณะโรงเรือน

เป็นโรงเรือนเปิดค่อนข้างเก่า ตั้งอยู่ห่างจากถนนสายหลักและหน้าฟาร์มมากกว่า 30 เมตร มีการควบคุมสัตว์พาหะบางชนิด เช่น การยิงสุนัขที่เข้ามาภายในฟาร์ม การใช้กับดักหนู และตาข่ายกันนก เนื่องจากคาดว่ากระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อยมากับนกกระยางที่เข้ามาในโรงเรือน และพาโรคจากโรงเรือนหนึ่งไปอีกโรงเรือนหนึ่ง ฟาร์มมีระบบระบายน้ำทิ้งและของเสียภายในฟาร์มที่ไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อย

การจัดการฟาร์ม

การจัดการโรงเรือน

ฟาร์มใช้แม่พันธุ์จากภายในฟาร์มทดแทน ส่วนพ่อพันธุ์รับจากฟาร์มที่ได้รับมาตรฐาน คือ บริษัท PIC จังหวัดชัยภูมิ ฟาร์มยังไม่มีระบบนำเข้าออกพร้อมกัน ลูกสุกรมีอายุต่างกันประมาณ 14-17 วัน มีการทำความสะอาดหลังสุกรออกจากโรงเรือนหมดแล้ว และมีการพักโรงเรือนเป็นเวลา 5 วัน

โรงเรือนเลี้ยงสุกรแบบเปิด

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ้อแม่พันธุ์

การจัดการบุคลากร

ฟาร์มมีสัตวแพทย์ที่ปรึกษาที่มาเยี่ยมฟาร์มอย่างสม่ำเสมอ และให้การอบรมแก่พนักงานฟาร์มเป็นประจำ

คู่มือจัดการฟาร์ม

ฟาร์มมีคู่มือการจัดการฟาร์ม แต่ไม่มีคู่มือกรณีฉุกเฉินเกิดโรคปากและเท้าเปื่อย

การบันทึกข้อมูล

มีการบันทึกข้อมูลการผลิตอย่างสม่ำเสมอเป็นรายเดือน และบันทึกการเข้า-ออกฟาร์มของยานพาหนะและบุคคลบริเวณหน้าฟาร์ม ไม่เคยเก็บตัวอย่างไปตรวจโรค FMD แต่มีการตรวจโรคอื่น ๆ เช่น AD, PRRS, SF เป็นต้น การบันทึกการใช้ยา วัคซีน และอาหารสัตว์ทุกครั้ง เมื่อมีการเปลี่ยนสูตรอาหารหรือยาจะมีการบันทึก มีบันทึกการเยี่ยมฟาร์มของที่ปรึกษา บันทึกการนำสุกรเข้าและออก บันทึกการฝึกอบรมบุคลากร มีโปรแกรมการทำความสะอาดและฆ่าเชื้อโรคที่แน่นอน

การจัดการด้านอาหารและน้ำ

ฟาร์มผสมอาหารเอง โดยใช้วัตถุดิบจากภายนอก มีผู้เชี่ยวชาญดูแลด้านสูตรอาหาร มีโรงเก็บอาหาร แต่ไม่สามารถป้องกันการเข้าออกของสัตว์พาหะได้ ใช้น้ำบาดาล และน้ำเชื่อมที่ผ่านการใส่คลอรีนแล้วในการอุปโภคบริโภค

การจัดการสุขภาพสัตว์

การป้องกันและควบคุมโรค

มีบริเวณให้จอดรถอยู่นอกรั้วของฟาร์ม มีการฆ่าเชื้อโรคยานพาหนะและล้อรถก่อนเข้าบริเวณฟาร์ม แต่หัวพนั้ยฆ่าเชื้อยังพ่นได้ในระดับความสูงที่ต่ำอยู่ ใช้ Glutaraldehyde อัตราส่วน 1:200 เป็นน้ำยาฆ่าเชื้อในการจุ่มรองเท้าและพ่นโรงเรือน โดยมีการพ่นโรงเรือน 1-2 ครั้ง/สัปดาห์ หากในระยะเวลาที่มีโรคระบาดจะพ่นทุกวัน มีการอาบน้ำ เปลี่ยนชุดและรองเท้าของฟาร์ม แต่ยังมีโอกาสสัมผัสกับส่วนสกปรกก่อนเข้าเขตเลี้ยงสัตว์ และไม่มีมีการพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อแก่บุคคลที่จะเข้าเขตเลี้ยงสัตว์ ไม่มีการฆ่าเชื้ออุปกรณ์ติดตัวเข้าไปในเขตเลี้ยงสัตว์ ยังสามารถนำอาหารที่มาจากสัตว์กับเข้ามาในเขตเลี้ยงสัตว์ได้ เพราะมีบ้านพักคนงานอยู่ภายในฟาร์ม ซึ่งทางฟาร์มไม่ค่อยควบคุมการเข้าออก ทางฟาร์มมีระบบการย้ายสุกรแยกสุกรเล็กและสุกรใหญ่ มีการกักโรคสุกรของพ้อพันธุ์ทดแทนไม่ต่ำกว่า 2 เดือน โรงเรือนขายอยู่ติดกับประตูทางเข้าฟาร์ม แต่ป้องกันโดยแยกพนักงานขายออกจากพนักงานเลี้ยงสุกร และหลังขายเสร็จทุกครั้งต้องอาบน้ำทุกครั้ง สัตว์พาหะภายในฟาร์ม เช่น ไก่ สุนัข หนู นก แต่มีมาตรการการทำลายและควบคุมแล้ว

การสร้างระบบภูมิคุ้มกัน

ทำวัคซีน FMD แบบปูพรมทุกปีในระหว่างเดือนสิงหาคมถึงกันยายน แม่สุกรจะวัคซีนในวันที่หย่านม แต่แม่สุกรที่หย่านมในระหว่างที่ตรงกับเวลาที่ฉีดวัคซีนปูพรมไม่เกิน 2 สัปดาห์ จะไม่ฉีดวัคซีนซ้ำ ฉีดวัคซีนในสุกรขุนอายุ 10 – 12 สัปดาห์

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

ลักษณะภายในโรงเรือนเลี้ยงสุกรขุน

บริเวณทำลายซากและขยะมูลฝอยภายในฟาร์ม

ส่วนเลี้ยงจระเข้ภายในฟาร์ม
สำหรับทำลายซากลูกสุกรและรก

การควบคุมโรค

มีแผนการควบคุมโดยติดต่อกับสัตวแพทย์ที่ปรึกษา แต่ไม่มีการทำลาย โดยบางส่วนได้รักษาจนหาย สามารถทวนย้อนกลับถึงแหล่งที่มาของสุกร น้ำเชื้อสุกรในฟาร์มได้

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

การบำบัดโรค

มีแผนการบำบัดโรคจากสัตว์แพทย์ที่ปรึกษา แต่การใช้ยาและวัคซีนยังไม่ได้ตามมาตรฐาน มอก.7001-2540

การจัดการสิ่งแวดล้อม

พื้นที่ภายในฟาร์มค่อนข้างมาก และแบ่งเป็นที่ปลูกพืชผลทางการเกษตร ทำให้ไม่เกิดมลภาวะทางกลิ่น แต่สิ่งที่ต้องคำนึงคือความสะอาดและอุปกรณ์ฟาร์มที่ไม่ใช้ ทั้งไวรกเกะกะ รวมทั้งมีหญ้าขึ้นรกเป็นหย่อม ๆ

การกำจัดของเสีย

ขยะมูลฝอยยังทิ้งในที่โล่งแจ้งไม่มิดชิด และไม่แยกขยะติดเชื้อ กับไม่ติดเชื้อออกจากกัน มูลสุกรที่เก็บกวาดจะนำไปรวมเพื่อผลิตก๊าซชีวภาพ

การบำบัดน้ำเสีย

ยังพบน้ำเสียเจือปนของหน้าและข้างของบางโรงเรือน ฟาร์มยังไม่ได้ทำระบบท่อระบายน้ำเสียภายใน น้ำเสียส่วนหนึ่งนำไปรดป่ายูคาลิปตัส

การกำจัดเวชภัณฑ์และเคมีภัณฑ์

ฟาร์มยังไม่มีระบบการกำจัด ใช้วิธีขายขูดยาและวัคซีน

การควบคุมเอกสาร

เอกสารยังเก็บไว้ ไม่มีการทำลายทิ้ง

การจัดการขนส่ง

ระบบขนส่งทั่วไป

ทางฟาร์มปฏิบัติตามระเบียบในการขนส่งสุกร แต่ไม่พบมีคู่มือด้านขนส่ง มีการแยกใช้รถขนส่งภายในและภายนอกฟาร์มอย่างชัดเจน แผนการควบคุมการเข้าออกของรถยนต์และรถมอเตอร์ไซด์ของคนงานยังไม่รัดกุมพอ รถจักรยานยนต์ รถยนต์ของพนักงานเข้า-ออก ใช้การฉีดพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อเท่านั้น ส่วนรถขนส่งวัคซีนยังเข้าสู่ฟาร์มได้ ทางฟาร์มไม่มีรถจับสุกรส่งตลาดของตนเอง แต่ผู้จ้างจากภายนอกโดยกำชับให้จับสุกรของฟาร์มเป็นฟาร์มแรก ขอบปรังคือทางฟาร์มไม่มีเอกสารด้านการขนส่งภายในฟาร์มให้ตรวจสอบ

PM ที่ควรจัดทำ คือ

1. การควบคุมการเข้าออกของคนและยานพาหนะ
2. การทำความสะอาดและการฆ่าเชื้อ
3. การกำจัดของเสีย เวชภัณฑ์ และเคมีภัณฑ์
4. การควบคุมสัตว์พาหะ
5. การควบคุมเอกสาร
6. การจดบันทึกต่าง ๆ
7. การจัดการกับสภาพแวดล้อมรอบ ๆ โรงเรือน
8. การควบคุมการนำอาหารเนื้อสัตว์เข้าในเขตเลี้ยงสัตว์

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

ผลของการประเมินฟาร์ม MD

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.1.องค์ประกอบของฟาร์ม						13(12)*	3(4)*
4.1.1 ทำเลที่ตั้งของฟาร์ม พิจารณาองค์ประกอบดังนี้ (4 Major, 1 Minor)						4	1
4.1.1.1 ต้องอยู่ในพื้นที่ที่ไม่มีประวัติการระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อย ไม่น้อยกว่า 24 เดือน และไม่มี การตรวจพบไวรัสหมีนเวียนไม่น้อยกว่า 12 เดือนตามข้อกำหนดของ OIE และ/หรือ ประเทศคู่ค้า	0			/	พบการระบาดครั้งสุดท้าย เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ.2548	MJ	
4.1.1.2. ต้องอยู่ห่างจากจากโรงฆ่าสุกรหรือสัตว์กักหรือตลาดนัดค้าสัตว์กักในรัศมีไม่น้อยกว่า 5 กิโลเมตร	1		/		ไม่มีโรงฆ่าสุกรหรือสัตว์กัก หรือตลาดนัดค้าสัตว์กักในรัศมีต่ำกว่า 5 กิโลเมตร	MJ	
4.1.1.3. ควรอยู่ห่างจากผู้เลี้ยงสุกรและสัตว์กักรายอื่นในรัศมีไม่น้อยกว่า 3 กิโลเมตร		4	/		ไม่มีผู้เลี้ยงสุกรและสัตว์กักรายอื่นในรัศมีต่ำกว่า 3 กิโลเมตร แต่เคยพบฝูงวัวเข้ามาใกล้กับบริเวณรั้วของฟาร์ม		MN
4.1.1. 4. ต้องเป็นบริเวณที่น้ำท่วมไม่ถึง	1		/		บริเวณฟาร์มไม่เคยมีน้ำท่วม เนื่องจากพื้นที่ฟาร์มอยู่ในที่สูง	MJ	
4.1.1.5. ต้องไม่มีแหล่งน้ำสาธารณะไหลผ่านภายในเขตเลี้ยงสัตว์	1		/		ไม่มีแหล่งน้ำสาธารณะไหลผ่านเข้าในเขตเลี้ยงสัตว์	MJ	
4.1.2 ลักษณะของฟาร์ม พิจารณาองค์ประกอบดังนี้ (6 Major, 2 Minor)						6	2
4.1.2.1 ต้องไม่มีการเลี้ยงสัตว์ประเภทอื่นๆ นอกเหนือจากสุกรในบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	0			/	ในฟาร์มมีการเลี้ยงไก่ไข่และจะเข้ด้วย	MJ	
4.1.2.2 ควรมีการจัดแบ่งพื้นที่ฟาร์มออกเป็นสัดส่วนอย่างชัดเจน		1		/	พื้นที่ฟาร์มยังไม่แบ่งเป็นสัดส่วนอย่างชัดเจน		MN
4.1.2.3 ต้องมีพื้นที่ทำลายซากสัตว์ที่เป็นสัดส่วน	1		/		มีพื้นที่ทำลายซากสัตว์แยกจากส่วนเลี้ยงสัตว์ แต่อยู่ใกล้	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
					กับโรงเรือนสุกรป่วยและสุกรตกเกรด		
4.1.2.4 ต้องมีพื้นที่บำบัดน้ำเสียที่เป็นสัดส่วน	1		/		มีบ่อบำบัดอยู่หลายบ่อเป็นแบบ fixed dome	MJ	
4.1.2.5 ต้องมีรั้วที่สามารถป้องกันไม่ให้สัตว์ เลี้ยงอื่นๆ โดยเฉพาะสัตว์ที่เข้ามาในบริเวณเขต เลี้ยงสัตว์	0			/	รั้วเป็นแบบรั้วลวดหนามที่สัตว์เลี้ยงอื่น ๆ สามารถลอดผ่านได้	MJ	
4.1.2.6 โรงเรือนชายต้องอยู่นอกบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	1		/		โรงเรือนชายอยู่นอกบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์ แต่ตั้งอยู่บริเวณข้างประตูเข้า-ออกของฟาร์ม	MJ	
4.1.2.7 ต้องมีระบบน้ำทิ้ง ที่ไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนของเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อยจากภายนอกฟาร์ม	0			/	มี แต่มีน้ำท่วมขังข้าง ๆ โรงเรือน	MJ	
4.1.2.8. ต้องมีโรงเรือนที่ใช้แยกสุกรพ่อแม่พันธุ์ทดแทน		1		/	โรงเรือนพ่อสุกรพันธุ์ทดแทนตั้งอยู่ใกล้กับโรงเรือนสุกรขุนในระยะน้อยกว่า 50 เมตร		MN
4.1.3 ลักษณะโรงเรือน							
4.1.3.1. ระบบเปิด พิจารณาองค์ประกอบดังนี้ (3 Major)						3	
4.1.3.1. 1 โรงเรือนเลี้ยงสุกรต้องตั้งอยู่ห่างจากถนนสายหลักไม่น้อยกว่า 30 เมตร	1		/		โรงเรือนตั้งห่างจากถนนสายหลักเกิน 30 เมตร	MJ	
4.1.3.1.2 ต้องมีระบบที่สามารถควบคุมไม่ให้สัตว์พาหะของโรคปากและเท้าเปื่อยเข้าภายในโรงเรือนได้	1		/		มีระบบควบคุมสัตว์พาหะต่าง ๆ เช่น การยิงทำลายสุนัข การใช้กับดักจับหนู และตาข่ายกันนก เป็นต้น	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.1.3.1.3 ต้องมีระบบระบายน้ำทิ้งและของเสียภายในฟาร์มที่ไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อย	1		/		มี	MJ	
4.1.3.2 ระบบปิด พิจารณองศ์ประกอบ ดังนี้ (2 Major, 1 Minor)						2	1
4.1.3.2.1 โรงเรือนเลี้ยงสุกรควรตั้งอยู่ห่างจากถนนสายหลักไม่น้อยกว่า 30 เมตร	-	-	-	-	-		MN
4.1.3.2.2 ต้องมีระบบที่สามารถควบคุมไม่ให้สัตว์พาหะของโรคปากและเท้าเปื่อยเข้าภายในโรงเรือนได้	-	-	-	-	-	MJ	
4.1.3.2.3 โรงเรือนแต่ละโรงต้องมีลักษณะที่ไม่ดูกลมเข้าหากันและมีการระบายอากาศอย่างดี	-	-	-	-	-	MJ	
4.2. การจัดการฟาร์ม						18	5
4.2.1 การจัดการโรงเรือน พิจารณองศ์ประกอบ ดังนี้ (3 Major, 2 Minor)						3	2
4.2.1.1 ต้องมีแหล่งพ่อแม่พันธุ์ที่ได้มาตรฐานและปลอดโรคปากและเท้าเปื่อย	1		/		ใช้แม่พันธุ์จากภายในฟาร์มทดแทน ส่วนพ่อพันธุ์รับจากฟาร์มที่ได้รับมาตรฐาน คือ PIC จังหวัดชัยภูมิ	MJ	
4.2.1.2 ต้องมีระบบการนำสุกรอนุบาล-รุ่น-ขุนเข้า-ออกพร้อมกัน (All In- All Out)	0			/	ยังไม่มีระบบเข้า-ออกพร้อมกัน	MJ	
4.2.1.3 สุกรอนุบาล-รุ่น-ขุน ควรมาจากแหล่ง ผลิตเดียวกันที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการผลิตลูกสุกร		3	/		สุกรมีอายุต่างกันประมาณ 14 – 17 วัน		MN
4.2.1.4 สุกรอนุบาล-รุ่น-ขุน ในโรงเรือนเดียวกันไม่ควรมีอายุต่างกันเกิน 7 วัน		2		/	สุกรมีอายุต่างกันประมาณ 14 – 17 วัน		MN
4.2.1.5 ต้องมีการทำความสะอาด ฆ่าเชื้อโรคอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพและพักโรงเรือนไม่น้อยกว่า 5 วัน	1		/		มีการทำความสะอาดหลังสุกรออกจากโรงเรือนหมดแล้ว และมีการพักโรงเรือนเป็นเวลา 5 วัน	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.2.2 การจัดการด้านบุคลากร พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (1 Major, 1 Minor)						1	1
4.2.9.1 ต้องมีสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มที่มีใบอนุญาต	1		/		มี	MJ	
4.2.2.2 ควรจัดให้มีการอบรมแก่บุคลากร พนักงานเลี้ยงสัตว์เป็นประจำโดยให้มีความรู้และความเข้าใจในหัวข้อตามที่กำหนดไว้ในแผนการฝึกอบรม		3	/		มีการอบรมแก่บุคลากรในฟาร์ม		MN
4.2.10 คู่มือการจัดการฟาร์ม พิจารณาองค์ประกอบดังนี้ (5 Major)						5	
4.2.3.1 ต้องมีคู่มือการจัดเตรียมโรงเรือน	1		/		มีในคู่มือการจัดการฟาร์ม	MJ	
4.2.3.2 ต้องมีคู่มือการจัดการสุกรพ่อแม่พันธุ์ สุกรอนุบาล-รุ่น-ขุน	1		/		มี	MJ	
4.2.3.3 ต้องมีคู่มือการจัดการด้านสุขภาพสัตว์	1		/		มี	MJ	
4.2.3.4 ต้องมีคู่มือการจัดการด้านสุขาภิบาล และสิ่งแวดล้อม	1		/		มี	MJ	
4.2.3. 5 ต้องมีคู่มือการจัดการในกรณีฉุกเฉินกรณีเกิดโรคปากและเท้าเปื่อย และโรคระบาดสัตว์อื่นๆ	0			/	ยังไม่มี	MJ	
4.2.4 ระบบการบันทึกข้อมูล พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (7 Major, 1 Minor)						7	1
4.2.4.1 ควรมีข้อมูลการผลิตและผลผลิต		4		/	มีข้อมูลการผลิตและผลผลิตสม่ำเสมอเป็นรายเดือน		MN
4.2.4.2 ต้องมีบันทึกการเข้า-ออกฟาร์ม ของยานพาหนะ/ บุคคล	1		/		มีการบันทึกการเข้า-ออกฟาร์มของยานพาหนะและบุคคลบริเวณหน้าฟาร์ม	MJ	
4.2.4.3 บันทึกการเก็บตัวอย่าง การเฝ้าระวังโรค และการตรวจวินิจฉัยทดสอบโรคปากและเท้าเปื่อย	0			/	ไม่เคยเก็บตัวอย่างไปตรวจโรค FMD แต่มีการตรวจโรคอื่นๆ เช่น AD, PRRS, SF เป็นต้น	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.2.4.4 ต้องมีบันทึกการตรวจเยี่ยมฟาร์มรายเดือนของสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์ม	1		/		มี	MJ	
4.2.4.5 ต้องมีบันทึกการใช้ยา-วัคซีน อาหารสัตว์	1		/		มีการบันทึกการใช้ยา วัคซีน และอาหาร สัตว์ทุกครั้ง เมื่อมี การเปลี่ยนสูตร อาหารหรือยาจะมี การบันทึกด้วย	MJ	
4.2.4.6 ต้องมีบันทึกการนำสุกรเข้า-ออกฟาร์ม	1		/		มี	MJ	
4.2.4.7 ต้องมีบันทึกการฝึกอบรมของบุคลากรภายในฟาร์ม	1		/		มี	MJ	
4.2.4.8 ต้องมีบันทึกการทำความสะอาดและการฆ่าเชื้อโรค	1		/		มีโปรแกรมการทำ ความสะอาดและฆ่า เชื้อโรคที่แน่นอน	MJ	
4.2.5 การจัดการด้านอาหารและน้ำ พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (2 Major, 1 Minor)						2	1
4.2.5.1 ควรมีการควบคุมแหล่งที่มาของอาหาร โดยมาจากแหล่งผลิตที่ได้รับรองมาตรฐานตาม พรบ. ควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2542		0		/	อาหารที่ใช้ในฟาร์ม เป็นอาหารที่ผสมขึ้นเองในฟาร์ม		MN
4.2.5.2 ต้องมีสถานที่จัดเก็บอาหารสัตว์มิดชิด สามารถป้องกันสัตว์พาหะนำโรคปากและเท้าเปื่อย	0			/	มีโรงเรือนเก็บอาหาร แต่ไม่สามารถป้องกันการ เข้า-ออกของสัตว์ พาหะได้	MJ	
4.2.5.3 น้ำที่ใช้อุปโภคและบริโภคต้องได้มาตรฐานตามที่กำหนดในมาตรฐานของกรม ปศุสัตว์	1		/		ใช้น้ำบาดาล และน้ำเชือนที่ผ่าน การใส่คลอรีนแล้วใน การอุปโภคบริโภค	MJ	
4.3. การจัดการด้านสุขภาพสัตว์						15	1
4.3.1 การป้องกันและควบคุมโรค พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้						13	1
4.3.1.1 การทำลายและการป้องกันเชื้อโรค ก่อน เข้า-ออกฟาร์ม/โรงเรือน พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (9 Major, 1 Minor)						9	1

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.3.1.1.1 ต้องมีที่จอดรถนอกบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	1		/		มีบริเวณให้จอดรถอยู่นอกรั้วของฟาร์ม	MJ	
4.3.1.1.2 ต้องมีระบบการฆ่าเชื้อโรคกับยานพาหนะและล้อรถ ก่อนเข้าบริเวณฟาร์ม และ/หรือ บริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	1		/		มีการฆ่าเชื้อโรคยานพาหนะและล้อรถก่อนเข้าบริเวณฟาร์มแต่หัวพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อยังพ่นได้ในระดับความสูงที่ต่ำอยู่	MJ	
4.3.1.1.3. ต้องใช้น้ำยาฆ่าเชื้อที่มีคุณสมบัติทำลายเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อยและมีระยะเวลาที่น้ำยาฆ่าเชื้อ สัมผัสพอเพียงในการทำลายเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อย	1		/		ใช้ กลูตาลอน อัตราส่วน 1:200 เป็นน้ำยาฆ่าเชื้อในการจุ่มรองเท้าและพ่นโรงเรือน โดยมีการพ่นโรงเรือน 1-2 ครั้ง/สัปดาห์ หากในระยะที่มีโรคระบาดจะพ่นทุกวัน	MJ	
4.3.1.1.4 ต้องมีการอาบน้ำ ฆ่าเชื้อเปลี่ยนชุดและรองเท้าของฟาร์ม ก่อนเข้าบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	0			/	มีการอาบน้ำ เปลี่ยนชุดและรองเท้าของฟาร์ม แต่ยังมีโอกาสสัมผัสกับส่วนสกปรกก่อนเข้าเขตเลี้ยงสัตว์ และไม่มีการพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อแก่บุคคลที่จะเข้าเขตเลี้ยงสัตว์	MJ	
4.3.1.1.5 ต้องมีระบบการควบคุม การทำความสะอาดและฆ่าเชื้อโรคก่อนนำอุปกรณ์จากภายนอกเข้าสู่เขตเลี้ยงสัตว์	0			/	ไม่มีการทำความสะอาดและฆ่าเชื้อสิ่งของจากภายนอกก่อนนำเข้าเขตเลี้ยงสัตว์ เช่น โทรศัพท์เคลื่อนที่	MJ	
4.3.1.1.6 ต้องมีมาตรการในการควบคุมการนำอาหารที่มาจากสัตว์กักเข้ามาในฟาร์ม	0			/	ยังสามารถนำอาหารที่มาจากสัตว์กักมารับประทานภายในฟาร์มได้ เช่น เนื้อ	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
					สุกร แต่มีการห้ามนำเนื้อโคและกระป๋องเข้ามาในฟาร์ม		
4.3.1.1.7 ควรจัดให้มีการควบคุมการย้ายสุกรภายในฟาร์มไม่ให้เกิดการสัมผัสโดยตรงระหว่างสุกรอายุมากกับอายุน้อย		4		/	มีการย้ายสุกรจากสุกรเล็กไปยังสุกรใหญ่แยกกันโดยเด็ดขาด		MN
4.3.1.1.8 ต้องมีการเฝ้าระวังโรคปากและเท้าเปื่อยในโรงเรือนที่ใช้แยกสุกรพ่อแม่พันธุ์ทดแทนไม่น้อยกว่า 14 วัน ก่อนที่จะทดแทน ในฝูงเดิม	1		/		มีการกักโรคสุกรพ่อแม่พันธุ์ทดแทนไม่ต่ำกว่า 2 เดือน ก่อนที่จะทดแทนฝูงเดิม	MJ	
4.3.1.1.9 ต้องมีระบบบริหารการจัดการโรงเรือนขายที่สามารถป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยเข้าสู่ฟาร์ม	0			/	โรงเรือนขายอยู่ติดกับประตูทางเข้าฟาร์ม แต่ป้องกันโดยแยกพนักงานขายออกจากพนักงานเลี้ยงสุกร และหลังขายเสร็จทุกครั้งต้องอาบน้ำทุกครั้ง	MJ	
4.3.1.1.10 ต้องมีโปรแกรมการกำจัดสัตว์พาหะของโรคปากและเท้าเปื่อยและมีดัชนีบ่งชี้วัดประสิทธิภาพของการกำจัด	0			/	พบสัตว์พาหะภายในฟาร์ม เช่น ไก่ สุนัข หนู นก แต่มีมาตรการการทำลายและควบคุมแล้ว	MJ	
4.3.1.2 การสร้างภูมิคุ้มกัน พิจารณาองค์ประกอบดังนี้ (2 Major)						2	
4.3.1.2.1 ต้องมีโปรแกรมวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยในสุกรพ่อแม่พันธุ์ ไม่น้อยกว่าปีละ 2 ครั้ง หรือมีมาตรการในการป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยอย่างเคร่งครัด ในกรณีที่ไม่วัคซีน	1		/		ทำวัคซีนแบบปูพรมทุกปีในระหว่างเดือนสิงหาคม ถึงกันยายน , แม่สุกรทำวัคซีนในวันที่หย่านม แต่แม่สุกรที่หย่านมในระหว่างที่ตรงกับเวลาที่ฉีดวัคซีนปูพรมไม่เกิน	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
					2 สัปดาห์ จะไม่ฉีดวัคซีนซ้ำ		
4.3.1.2.2 ต้องมีโปรแกรมวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยในสุกรรุ่น-ขุนอย่างน้อย 2 ครั้ง/รุ่น หรือมีมาตรการในการป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยอย่างเคร่งครัดในกรณีที่ไม่วัคซีน	1		/		ฉีดวัคซีนในสุกรขุนอายุ 10 – 12 สัปดาห์	MJ	
4.3.1.3 การควบคุมโรค พิจารณางค์ประกอบ ดังนี้ (2 Major)						2	
4.3.1.3.1 ต้องมีการวางแผนการดำเนินการควบคุมกรณีเกิดการระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อยและมีการทำลายตาม พรบ. โรคระบาด สัตว์ ฉบับปัจจุบัน	0			/	มีแผนการควบคุมโดยติดต่อกับสัตวแพทย์ผู้ควบคุม แต่ไม่มีการทำลาย โดยบางส่วนได้รับการจรรยา	MJ	
4.3.1.3.2 ต้องมีระบบทวนย้อนกลับแหล่งที่มาของสุกรพันธุ์ น้ำเชื้อ ตัวอ่อน สุกรรุ่น-ขุน	1		/		สามารถทวนย้อนกลับถึงแหล่งที่มาของสุกรน้ำเชื้อสุกรในฟาร์มได้	MJ	
4.3.2 การบำบัดโรค พิจารณางค์ประกอบ ดังนี้ (2 Major)						2	
4.3.2.1 ต้องมีการวางแผนบำบัดโรคและควบคุมป้องกันโรคโดยสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์ม	1		/		มี	MJ	
4.3.2.2 การใช้ยา-วัคซีน และการจัดเก็บเวชภัณฑ์ภายในฟาร์ม ต้องปฏิบัติตามมาตรฐาน มอก. 7001-2540	0			/	ยังปฏิบัติไม่ได้ตามมาตรฐาน มอก.7001-2540	MJ	
4.4 การจัดการสิ่งแวดล้อม						2	2
4.4.1 การจัดการของเสีย พิจารณางค์ประกอบ ดังนี้ (2 Minor)							2
4.4.1.8 ควรมีการกำจัดขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อที่เหมาะสม		2		/	ขยะมูลฝอยยังทิ้งในที่โล่งแจ้งไม่มิดชิด และไม่แยกขยะติดเชื้อกับไม่ติดเชื้อออกจากกัน		MN

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.4.1.2 ควรมีการกำจัดมูลสุกรและซากสุกรที่เหมาะสม		4	/		มูลสุกรที่เก็บกวาดจะนำไปรวมเพื่อผลิตก๊าซชีวภาพ		MN
4.4.2 การบำบัดน้ำเสีย (1 Major)						1	
4.4.2.1 ต้องมีระบบการบำบัดน้ำเสียที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน หรือในกรณีที่มีการนำน้ำเสียกลับมาใช้ใหม่ ควรให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานน้ำใช้ที่ระบบมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกรของกรมปศุสัตว์	1		/		น้ำเสียจะนำไปรดป่ายุคาลิปตัส	MJ	
4.4.3 การกำจัดเวชภัณฑ์ ชีวภัณฑ์ และอุปกรณ์ในการบำบัดโรค (1 Major)						1	
4.4.3.1 ต้องมีการกำจัดเวชภัณฑ์ ชีวภัณฑ์ และอุปกรณ์ในการบำบัดโรคอย่างเหมาะสมตามมาตรฐาน มอก. 7001-2540	0			/	ไม่เคยทำลายยาวัคซีน อุปกรณ์อื่นๆ ในการบำบัดโรค ส่วนใหญ่จะขวดยาและวัคซีนไปขาย	MJ	
4.5 การควบคุมเอกสารที่ใช้ในการปฏิบัติงาน (1 Major)						1	
4.5.1 ต้องมีการกำหนดการขึ้นบ่งการจกเก็บบันทึกและเอกสารการทำลายเอกสารและอายุการจกเก็บบันทึกและเอกสารที่สำคัญในการผลิตสุกรไม่น้อยกว่า 2 ปี	1		/		เอกสารในฟาร์มจกเก็บไว้ โดยไม่ทำลายทั้ง	MJ	
รวมคะแนนทั้งหมดในกรณีโรงเรือนเปิด (60)	33 /49	28 /44				49	11
รวมคะแนนทั้งหมดในกรณีโรงเรือนปิด (60)						48	12

Major (MJ) หมายถึง ปัจจัยที่มีผลกระทบรุนแรงต่อการปนเปื้อนโรคปากและเท้าเปื่อย

Minor (MN) หมายถึง ปัจจัยที่มีผลกระทบไม่รุนแรงต่อการปนเปื้อนโรคปากและเท้าเปื่อย

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

ผลการประเมินระบบขนส่งของฟาร์ม MD

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	1/0	4	ผ่าน	ไม่ผ่าน		MJ	MN
4.1 ระบบขนส่งทั่วไป (6 Major)						6	0
4.1.1 ผู้ทำหน้าที่ขนส่ง						2	0
4.1.1.1 ต้องปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบราชการที่กำหนดในการขนส่งสุกร	1		/		ปฏิบัติตามระเบียบในการขนส่งสุกร	MJ	
4.1.1.2 ต้องได้รับการฝึกอบรม ดังนี้ - กฎหมาย และระเบียบที่ราชการกำหนดในการขนส่งสุกร - การจัดการสุขลักษณะส่วนบุคคล - วิธีปฏิบัติงานการเคลื่อนย้ายสุกร - วิธีปฏิบัติงานขนส่งสุกรมีชีวิต	1		/		แต่ไม่พบเอกสารคู่มือปฏิบัติงานฟาร์มให้ตรวจ	MJ	
4.1.2 รถขนส่ง						1	0
4.1.2.1 ต้องแยกรถขนส่งภายในฟาร์มกับภายนอกฟาร์มได้ชัดเจน	1		/		แยกอย่างชัดเจน	MJ	
4.1.3 การจัดการระบบขนส่ง						4	0
4.1.3.1 ต้องมีขั้นตอนวิธีการปฏิบัติงานขนส่งที่สามารถป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยได้	1		/		มีวิธีการปฏิบัติ แต่ไม่พบเอกสาร แต่จะปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บริหารฟาร์ม	MJ	
4.1.3.2 ต้องมีการทำความสะอาดรถขนส่งก่อนและหลังการขนส่งและฆ่าเชื้อด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อโรคชนิดที่หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่รับรองว่ามีประสิทธิภาพในการทำลายเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อยและมีฉลากกำกับเห็นอย่างเด่นชัด	1		/		มี	MJ	
4.1.3.3 ต้องมีแผนและวิธีการควบคุมการเข้า-ออกของยานพาหนะการขนส่งจากภายนอก	0			/	รถจักรยานยนต์ รถยนต์ของพนักงานเข้า-ออก ใช้การฉีดพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อเท่านั้น ส่วนรถขนส่งวัคซีนยังเข้าสู่ฟาร์มได้	MJ	
4.2 ระบบขนส่งฟาร์ม (8 Major, 1 Minor)						8	1

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	1/0	4	ผ่าน	ไม่ผ่าน		MJ	MN
4.2.1. ผู้ทำหน้าที่ขนส่ง						4	0
4.2.1.1 การขนส่งสุกรมีชีวิตฟาร์มต่อฟาร์ม การขนส่งจากฟาร์มไปโรงฆ่าและชำแหละ ต้องจัดทำเอกสารการเคลื่อนย้ายสุกรตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499 และฉบับปัจจุบัน	1		/		มีการจัดทำเอกสารการเคลื่อนย้ายสุกร	MJ	
4.2.1.2 ต้องไม่เดินทางผ่านในเขตประกาศการระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อยที่ประกาศโดยกรมปศุสัตว์	1		/		ใช้รถขนส่งจากภายนอก	MJ	
4.2.1.3 ขณะที่ขนส่งสุกรไปภายนอกฟาร์ม ต้องไม่หยุดพักรถ	1		/		เหมือนข้อ 4.2.1.2	MJ	
4.2.1.4 ต้องขนส่งสุกรมีชีวิตใช้ระยะเวลาในการเดินทางไม่เกิน 10 ชั่วโมง	1		/		เหมือนข้อ 4.2.1.2	MJ	
4.2.2 รถขนส่ง						1	1
4.2.2.1 ต้องถูกออกแบบเฉพาะในการขนส่งสุกร และทำความสะอาดได้โดยง่าย	1		/		ใช้รถขนส่งแบบเกษตรโปรง โล่ง ทำความสะอาดได้ง่าย	MJ	
4.2.2.2 ส่วนใดของรถขนส่งที่สัมผัสสุกรจะต้องทำจากวัสดุที่ทนต่อการกัดกร่อนและง่ายต่อการทำความสะอาดและฆ่าเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อย		2		/			MN
4.2.3 การจัดการระบบขนส่ง						4	0
4.2.3.1 ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานฟาร์มสุกร	1		/			MJ	
4.2.3.2 ต้องมีการขนส่งสุกรมีชีวิตจากฟาร์มเดียว	1		/		ลูกค้าจับสุกรจากฟาร์มแหล่งเดียวก่อนมาฟาร์มไปอื่น	MJ	
4.2.3.3 ฟาร์มต้องมีการตรวจโรคปากและเท้าเปื่อยภายใน 24 ชั่วโมง ก่อนขนส่ง	1		/			MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	1/0	4	ผ่าน	ไม่ผ่าน		MJ	MN
4.2.3.4 ต้องไม่เกิดการสัมผัสระหว่างลูกสุกรกับสุกรพ่อ-แม่พันธุ์จากการขนส่งภายในฟาร์ม	1		/		มีการแยกรถขนส่งระหว่างพ่อแม่พันธุ์ ลูกสุกร และสุกรขุนตาม Unit	MJ	
4.3 การควบคุมเอกสารและบันทึก (7 Major)						7	0
4.3.1 การควบคุมเอกสาร						3	0
4.3.1.1 ต้องมีเอกสารวิธีการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายสุกรตามที่กฎหมายหรือระเบียบที่ราชการกำหนดในการขนส่งสุกร	0			/	ไม่มีเอกสารให้ตรวจ	MJ	
4.3.1.2 ต้องมีเอกสารวิธีการปฏิบัติงานที่ระบุขั้นตอนการปฏิบัติงานของผู้ทำหน้าที่ขนส่งสุกร	0			/	ไม่มีเอกสารให้ตรวจ	MJ	
4.3.1.3 ต้องมีระบบการควบคุมเอกสารและการเข้าถึงเอกสารของผู้ปฏิบัติงานได้โดยง่าย	0			/	ไม่มีเอกสารให้ตรวจ	MJ	
4.3.2 การควบคุมบันทึก						4	0
4.3.2.1 ต้องมีบันทึกแสดงข้อมูลด้านสุขลักษณะ บันทึกผลการตรวจสอบความสะอาดของรถขนส่ง อุปกรณ์เครื่องมือ และสถานที่รับส่งสุกร	0			/	ไม่มีเอกสารให้ตรวจ	MJ	
4.3.2.2 ต้องมีบันทึกผลการปฏิบัติงานของผู้ทำหน้าที่ขนส่งสุกร	0			/	ไม่มีเอกสารให้ตรวจ	MJ	
4.3.2.3 ต้องมีบันทึกผลการฝึกอบรมของผู้ทำหน้าที่ขนส่งสุกร	0			/	ไม่มีเอกสารให้ตรวจ	MJ	
4.3.2.4 ต้องมีการกำหนดการขึ้นการจัดเก็บบันทึก ในข้อ 4.3.2.1-3 และเอกสาร การทำลายเอกสาร และอายุการจัดเก็บบันทึกและเอกสารที่สำคัญในการขนส่งสุกรไม่น้อยกว่า 2 ปี	0			/	ไม่มีเอกสารให้ตรวจ	MJ	
รวมคะแนนทั้งหมด	22	4				22	1
รวมคะแนนที่ได้	14	2					

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

ฟาร์ม SV

ข้อมูลทั่วไป

ฟาร์ม SV เป็นฟาร์มสุกรขนาด 500 แม่ (ในปัจจุบัน เดือน พ.ค. 2550) ตั้งอยู่ที่ อ.พนัสนิคม จ.ชลบุรี 20140 มีพื้นที่ทั้งหมด 70 ไร่ เคยพบการระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อยเมื่อปี 2539 ซึ่งเชื่อว่าเกิดจากสาเหตุน้ำที่แล้ง จึงรีบสูบน้ำสาธารณะมาใช้โดยไม่มีการพักน้ำ ต่อมาในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2548 เกิดการระบาดโรคอีกครั้ง แต่สาเหตุน่าจะเกิดจากพนักงานขายสุกรสัมผัสกับซากสุกรของรกรับซื้อสุกรจากภายนอก ฟาร์ม SV มีสภาพแวดล้อมภายนอกและภายในฟาร์มดี การเข้าออกสะดวก ฟาร์มอยู่ใกล้แหล่งชุมชน ด้านหน้าติดถนน การผลิตสุกรเดิมใช้การจัดหาพ่อพันธุ์-แม่พันธุ์สองสายจากแหล่งผลิตภายนอก ปัจจุบันเริ่มนำพันธุ์สุกรเข้ามาพัฒนาพันธุ์เพื่อทดแทนฝูงเดิมเอง ผลผลิตส่วนใหญ่ได้นำออกไปเพื่อจ้างเกษตรกรเลี้ยงสุกรขุนภายนอก

องค์ประกอบของฟาร์ม

ทำเลที่ตั้งฟาร์ม

ตั้งอยู่ใกล้แหล่งชุมชน และมีฟาร์มสุกรรายอื่นอยู่ติดฟาร์มห่างประมาณ 40 เมตร ที่ตั้งโรงเรือนอยู่ติดกัน มีโรงฆ่าสัตว์ห่างจากฟาร์มประมาณ 3 กม. ฟาร์มไม่มีปัญหาน้ำท่วมภายใน มีแหล่งน้ำรอบฟาร์ม เป็นที่โล่งที่มีหญ้ารกทึบ ไม่มีแหล่งน้ำสาธารณะไหลผ่าน แต่หน้าฝนจะมีการดึงน้ำเข้ามาพักในบ่อพักของฟาร์ม และทำการทิ้งไว้นาน 2-3 เดือน รวมทั้งมีการฆ่าเชื้อด้วยคลอรีน

ด้านหน้าฟาร์มมีถนนสายหลักผ่าน แต่ห่างจากเขตเลี้ยงสัตว์ประมาณ 90 เมตร ด้านฝั่งตรงข้ามถนน มีการจัดเป็นสถานที่จอดรถของบุคคลภายนอกฟาร์ม เมื่อผ่านรั้วประตูของฟาร์มจะต้องผ่านบ่อน้ำยาฆ่าเชื้อสำหรับล้อรถยนต์ ซึ่งเป็นน้ำยาฆ่าเชื้อชนิด Glutaraldehyde

บริเวณด้านหน้าฟาร์ม ก่อนเข้าเขตสำนักงานฟาร์ม มีการจัดเป็นสถานที่สำหรับอาบน้ำ จำนวน 3 ห้อง สำหรับพนักงานหญิง พนักงานชาย และบุคคลภายนอก ซึ่งแบ่งเป็น 4 ส่วนย่อย คือ

ส่วนที่ 1 ส่วนถอดชุดภายนอกฟาร์ม

ส่วนที่ 2 ส่วนน้ำยาฆ่าเชื้อ(ลักษณะเป็นบ่อตื้นสำหรับเติมน้ำยาฆ่าเชื้อชนิดคลอเฮกซิดีน แต่ไม่มีสเปรย์พ่นน้ำยาฆ่าเชื้อ)

ส่วนที่ 3 ส่วนสำหรับการอาบน้ำ

ส่วนที่ 4 ส่วนใส่ชุดที่ฟาร์มจัดให้

ฟาร์มจัดสถานที่อาบน้ำนี้ให้เป็นลักษณะเข้าออกทางเดียว (one way) แต่ยังสามารถเดินย้อนกลับได้ โดยทางออกเป็นลักษณะลูกบิดที่เปิดได้ทางเดียว (คือด้านในฟาร์มเท่านั้น)

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

บ่อน้ำยาล้างล้อรถยนต์ก่อนเข้า
ในเขตเลี้ยงสัตว์

ห้องอาบน้ำหน้าฟาร์ม

บริเวณเขตเลี้ยงสัตว์ห่างจากส่วนของสำนักงาน 60 เมตร ห่างจากชุมชน 80 เมตร แต่ห่างจากโรงเรียนสุกรทดแทน 15 เมตร และโรงเรียนขยายสุกรห่างจากโรงเรียนสุกรขุน 20 เมตร ส่วนบ้านพักพนักงานจะกระจายรอบ ๆ เขตเลี้ยงสัตว์ แต่อยู่ในระยะห่างพอสมควร

ลักษณะฟาร์ม

ไม่มีการเลี้ยงสัตว์ชนิดอื่นภายในฟาร์ม มีการแยกเขตเลี้ยงสัตว์ และที่ทำงานและบ้านพักจากกัน ไม่มีพื้นที่ทำลายซากสัตว์ แต่ใช้การนำเอาซากสัตว์มาบดแล้วนำไปเลี้ยงปลา พื้นที่บ่อบำบัดน้ำเสียมีลักษณะเป็นบ่อเกรอะ มีทั้งหมด 7 บ่อ ฟาร์มมีรั้วลวดหนามกั้นรอบฟาร์ม มีโรงเรียนขยายอยู่หน้าฟาร์มห่างจากที่ทำงานประมาณ 50 เมตร

ลักษณะโรงเรียน

โรงเรียนตั้งห่างจากถนนประมาณ 100 เมตร เป็นถนนที่ผ่านหน้าฟาร์ม ฟาร์มมีระบบกำจัดและควบคุมสัตว์พาหะฟาร์มมีมาตรการกำจัดสัตว์พาหะต่าง ๆ เช่น หนูใช้การวางยาลาควมิน การยิงสุนัข ตาข่ายกันนก เป็นต้น ลักษณะโรงเรียนเป็นแบบโรงเรียนเปิดที่ถูกคลุมด้วยตาข่ายทั้งหลังจนถึงพื้นสำหรับการกันสัตว์พาหะ เช่น นก หนู เป็นต้น แต่ภายในโรงเรียนก็ยังพบสัตว์พาหะ เช่น นกฟิราบ และหนู

การจัดการฟาร์ม

การจัดการโรงเรียน

ฟาร์มซื้อแหล่งพันธุ์จากบริษัทภายนอก แต่ปัจจุบันเริ่มทำการทดแทนพันธุ์ของตนเอง มีระบบสุกรเข้าหมดออกหมด โดยมีอายุห่างกันประมาณ 5-7 วัน ยกเว้นโรงเรียนเดียวที่เป็นลูกสุกรตกเกรด สามารถพักโรงเรียนได้

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

อย่างน้อย 7-15 วัน โรงเรือนแต่ละโรงเรือนในยูนิตเดียวกันตั้งในลักษณะด้านหน้าโรงเรือนชนกัน และตั้งห่างกันไม่มาก ซึ่งหากมีการระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อยอาจทำให้เกิดการระบาดข้ามโรงเรือนได้ง่าย

การจัดการด้านบุคลากร

ฟาร์มมีสัตวแพทย์ดูแล แต่ไม่มีการอบรมพนักงาน มีแต่การอบรมพนักงานใหม่เท่านั้น

คู่มือจัดการฟาร์ม

ฟาร์มมีคู่มือรวมในการจัดการฟาร์ม แต่ไม่มีคู่มือจัดการในกรณีเกิดโรคปากและเท้าเปื่อย

ระบบบันทึกข้อมูล

มีโปรแกรมการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ มีการบันทึกคนเข้าออกฟาร์ม แต่ไม่มีการบันทึกการเก็บตัวอย่างและวินิจฉัยโรคปากและเท้าเปื่อย มีสัตวแพทย์เข้ามาเยี่ยมฟาร์มประมาณ 3 เดือนต่อครั้ง มีบันทึกการใช้ยาและวัคซีน อาหารสัตว์ บันทึกการนำสุกรเข้าออกฟาร์ม แต่ไม่มีบันทึกการฝึกอบรมพนักงาน และบันทึกการทำความสะอาดโรงเรือน

การจัดการด้านอาหารและน้ำ

ใช้อาหารสำเร็จรูปจากบริษัทขายอาหาร มีโรงเก็บอาหารมิดชิด และอาหารจะวางสูงจากพื้น

น้ำที่ใช้ภายในฟาร์มได้มาจากแหล่งน้ำสาธารณะ แล้วนำมาพักในบ่อกักซึ่งอยู่ด้านท้ายของฟาร์มประมาณ

1 เดือน แล้วจึงส่งเข้าบ่อย่อยๆ ในแต่ละส่วนของฟาร์ม แล้วนำเข้าแทงก์น้ำ บางครั้งอาจมีการเติมคลอรีนบ้าง แต่ไม่ได้ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ จึงค่อนข้างเสี่ยงเพราะมาจากแหล่งน้ำสาธารณะที่ฝนน้ำเข้าสู่ฟาร์ม และพักรอเพื่อใช้ในการผลิต ซึ่งหากในช่วงฝนแล้ง ปริมาณน้ำมีจำกัด ฟาร์มจะนำน้ำไปใช้โดยยังไม่ผ่านการบำบัดทางเคมี

แหล่งเก็บน้ำภายในฟาร์มที่นำมาจากแหล่งน้ำสาธารณะในหน้าฝน

การจัดการสุขภาพสัตว์

การป้องกันและควบคุมโรค

ฟาร์มมีที่จอดรถนอกฟาร์มตรงข้ามฟาร์ม มีบ่อน้ำยามาเชื้อลัทธิก่อนเข้าฟาร์ม ใช้น้ำยาชนิดคลอรีนดิน ผู้จะเข้าไปในเขตเลี้ยงสัตว์จะต้องผ่านห้องน้ำยาและอาบน้ำ เปลี่ยนชุด ไม่ให้นำเอาอุปกรณ์จากภายนอกเข้าไปในเขตเลี้ยงสัตว์ ทั้งยังมีข้อบังคับห้ามนำเอาอาหารที่มาจากสัตว์กักเข้าไปในฟาร์ม ด้านการขนย้ายฟาร์มยังใช้รถขนส่งสุกรปะปนกันระหว่างสุกรต่างอายุ และขนออกนอกฟาร์มด้วยรถที่ใช้ภายในฟาร์ม สำหรับสุกรทดแทนจากภายนอกจะมีการกักโรคในโรงเรือนทดแทนภายในฟาร์มอย่างน้อย 2 เดือน ด้านโรงเรือนขายที่คาดว่าจะเปื้อนจุดที่แพร่กระจายโรคปากและเท้าเปื่อยในช่วงที่ผ่านมา อยู่ห่างจากโรงเรือนขุนเพียง 20 เมตร และมีส่วนให้ล้างรถรับซื้อจากสุกรจากภายนอกด้วย ฟาร์มมีโปรแกรมการกำจัดสัตว์พาหะ แต่ยังพบมีสัตว์พาหะจำพวก นกพิราบพบมาก และอยู่อาศัยภายในโรงเรือน แม้ทางฟาร์มจะมีมาตรการเช่น ตาข่ายป้องกันทั้งโรงเรือน ประกอบกับไม่มีรั้วรอบขอบ

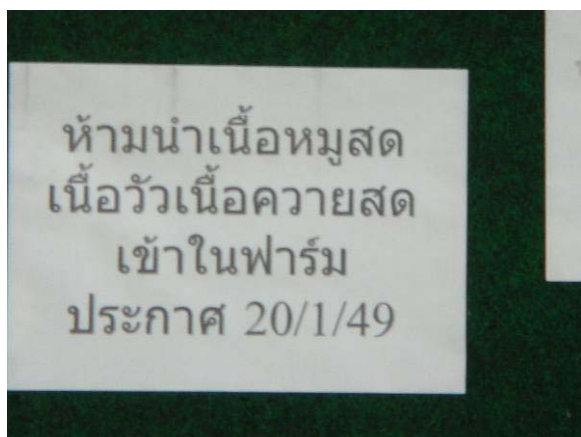

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

ชิด จึงมีโอกาสให้สัตว์อื่นๆ อาทิ สุนัข แมวเข้าสู่เขตเลี้ยงสัตว์ได้ การฉีดยาฆ่าเชื้อ สำหรับยานพาหนะที่เข้า-ออก ฟาร์ม ขาดการควบคุม และมาตรการที่รัดกุมเพียงพอ

การล้อมตาข่ายรอบโรงเรือนเปิดเพื่อกันสัตว์พาหะเข้าไปภายใน

ประกาศการห้ามนำเอา
เนื้อสัตว์เข้าในฟาร์ม

ที่พักระหว่างรถ และพนักงานอยู่ภายในบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์ ถึงแม้ฟาร์มมีระบบสวัสดิการด้านอาหาร และ ห้องอาบน้ำก่อนเข้าฟาร์มเลี้ยง แต่ก็พบพนักงานบางส่วนออกนอกบริเวณฟาร์มเพื่อไปยังแหล่งชุมชน เช่น ตลาดสด กลับเข้าฟาร์มอีก

การเข้า-ออกของพนักงาน ผู้มาติดต่อสำนักงาน และพนักงานยังพบข้อบกพร่องในการปฏิบัติในบางกรณี เช่น ไม่ต้องอาบน้ำ ไม่พบการบันทึกชื่อผู้มาติดต่อ รถยนต์ที่เข้า-ออกฟาร์ม ฟาร์มมีมาตรการ แยกให้พนักงานขาย สุกรออกจากพนักงานเลี้ยงสุกร และหลังจากการขายสุกรต้องอาบน้ำทุกครั้ง

การสร้างภูมิคุ้มโรค

ฟาร์มมีโปรแกรมการท้าวัดขึ้นป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยอย่างสม่ำเสมอ โดยสุกรพันธุ์ทำทุก ๆ 2.5 เดือน ในสุกรรุ่น-ขุน ทำประมาณปีละ 2 ครั้ง

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

การควบคุมโรค

เมื่อมีการระบาดจึงมีมาตรการที่เข้มข้น รวมทั้งทางฟาร์มได้ลงทุนสร้างห้องอาบน้ำ และเปลี่ยนชุด ฟาร์มมีระบบตรวจสอบแหล่งที่มาของน้ำเชื้อและสุกรได้

การบำบัดโรค

มีการวางแผนการบำบัดโรคและป้องกันโรคโดยสัตวแพทย์ ยาและวัคซีนเก็บในตู้เย็น และควบคุมอุณหภูมิมีเทอร์โมมิเตอร์วัดอุณหภูมิให้ได้ตามมาตรฐานของกรมปศุสัตว์

การจัดการสิ่งแวดล้อม

รอบๆ โรงเรือนที่ใช้ในการเลี้ยงสุกรเป็นระเบียบ ฟาร์มมีระบบ 5 ส ในการจัดการสิ่งแวดล้อม และมีกลุ่มที่ดูแลแต่ละพื้นที่ บริเวณรอบโรงเรือนไม่มีหญ้าขึ้นรกทึบ และไม่มีต้นไม้ใหญ่รอบ

การจัดการของเสีย

ไม่มีการแยกขยะติดเชือกับไม่ติดเชื้อ และใช้วิธีเผาขยะ ภายในโรงเรือนสะอาดไม่มีมูลสุกรตกค้าง

การบำบัดน้ำเสีย

บำบัดโดยใช้บ่อพักจำนวน 7 บ่อ

การกำจัดเวชภัณฑ์ ชีวภัณฑ์ และอุปกรณ์บำบัดโรค

ขวดวัคซีนใช้รวมใส่ถุง ส่วนเข็มรวมเก็บใส่กล่อง

การควบคุมเอกสาร

ไม่เคยมีการทำลายเอกสารเลย

การจัดการขนส่ง

1. รถขนส่งสุกร ใช้ร่วมกันทั้งขนส่งสุกรพ่อแม่พันธุ์ สุกรเล็ก และอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องต่างๆ ในการซ่อมแซมโรงเรือน และขาดการทำมาสะอาดอย่างสม่ำเสมอ รถยนต์ที่ใช้ภายในฟาร์มต้องนำสุกรป่วย ตายออกไปนอกเขตเลี้ยงสัตว์เพื่อทำลายโดยบดให้เป็นอาหารปลา และเดินทางกลับเข้าฟาร์มอีก การป้องกันใช้วิธีการฉีดพ่นยาฆ่าเชื้อที่ล้อรถยนต์เท่านั้น
2. ฟาร์มมีการใช้รถที่วิ่งภายในฟาร์มไปใช้ภายนอกฟาร์ม
3. รถขนส่งอาหาร และสุกรที่จัดซื้อจากแหล่งภายนอกจะเข้าไปภายในฟาร์มได้
4. รถในฟาร์มมีการขนส่งสุกรและอาหารไปภายนอกฟาร์มด้วย แต่เมื่อกลับเข้าฟาร์มจะต้องพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อ ซึ่งเป็นบริเวณที่ห่างจากโรงเรือนเลี้ยงสุกร 43 เมตร

PM ที่ควรจัดทำ คือ

1. การควบคุมยานพาหนะของฟาร์ม
2. การควบคุมสัตว์พาหะ
3. การจัดการที่โรงเรือนขาย
4. การควบคุมการใช้น้ำภายในฟาร์ม
5. ขั้นตอนการทำวัคซีน FMD

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

ผลของการตรวจประเมินฟาร์ม SV

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.1.องค์ประกอบของฟาร์ม						13(12)*	3(4)*
4.1.1 ทำเลที่ตั้งของฟาร์ม พิจารณาองค์ประกอบดังนี้ (4 Major, 1 Minor)						4	1
4.1.1.1 ต้องอยู่ในพื้นที่ที่ไม่มีประวัติการระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อย ไม่น้อยกว่า 24 เดือน และไม่มี การตรวจพบไวรัสหุนเวียนไม่น้อยกว่า 12 เดือน ตามข้อกำหนดของ OIE และ/หรือ ประเทศคู่ค้า	0			/	เกิดระบาดของโรค FMD ครั้งสุดท้ายเมื่อ ธ.ค. 2548	MJ	
4.1.1.2. ต้องอยู่ห่างจากจากโรงฆ่าสุกรหรือสัตว์กักหรือตลาดนัดค้าสัตว์กักในรัศมีไม่น้อยกว่า 5 กิโลเมตร	0			/	มีโรงฆ่าสุกรห่างจากฟาร์ม 3 กม.	MJ	
4.1.1.3. ควรอยู่ห่างจากผู้เลี้ยงสุกรและสัตว์กักรายอื่นในรัศมีไม่น้อยกว่า 3 กิโลเมตร		0		/	มีผู้เลี้ยงสุกรรายอื่นห่าง 40 เมตร		MN
4.1.1. 4. ต้องเป็นบริเวณที่น้ำท่วมไม่ถึง	1		/		ไม่เคยมีน้ำท่วมถึงเขตเลี้ยงสัตว์	MJ	
4.1.1.5. ต้องไม่มีแหล่งน้ำสาธารณะไหลผ่านภายในเขตเลี้ยงสัตว์	1		/		มีแหล่งน้ำรอบขอบฟาร์ม	MJ	
4.1.2 ลักษณะของฟาร์ม พิจารณาองค์ประกอบดังนี้ (6 Major, 2 Minor)						6	2
4.1.2.1 ต้องไม่มีการเลี้ยงสัตว์ประเภทอื่นๆ นอกเหนือจากสุกรในบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	1		/		ไม่มีการเลี้ยงสัตว์อื่นในเขตเลี้ยงสัตว์	MJ	
4.1.2.2 ควรมีการจัดแบ่งพื้นที่ฟาร์มออกเป็นสัดส่วนอย่างชัดเจน		4	/		แบ่งขอบเขตได้ชัดเจน		MN
4.1.2.3 ต้องมีพื้นที่ทำลายซากสัตว์ที่เป็นสัดส่วน	0			/	ไม่มีพื้นที่ทำลายซากสัตว์ แต่ใช้การนำซากสัตว์ไปบดแล้วนำไป-เลี้ยงปลาซึ่งห่างจากฟาร์ม 500 เมตร	MJ	
4.1.2.4 ต้องมีพื้นที่บำบัดน้ำเสียที่เป็นสัดส่วน	1		/		มีเป็นลักษณะบ่อเกรอะ ทั้งหมด 7 บ่อ	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนาระบบการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.1.2.5 ต้องมีรั้วที่สามารถป้องกันไม่ให้สัตว์เลี้ยงอื่นๆ โดยเฉพาะสัตว์ที่เข้ามาในบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	1		/		มีการกันรั้วลวดหนามรอบฟาร์มแต่ไม่รอบทั้งฟาร์ม	MJ	
4.1.2.6 โรงเรือนขายต้องอยู่นอกบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	1		/		โรงเรือนขายห่างจากเขตเลี้ยงสัตว์ 57 เมตร และห่างจากถนน 50 เมตร	MJ	
4.1.2.7 ต้องมีระบบน้ำทิ้ง ที่ไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนของเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อยจากภายนอกฟาร์ม	1		/		น้ำทิ้งไปบ่อน้ำทิ้งที่มีทั้งหมด 7 บ่อ	MJ	
4.1.2.8. ต้องมีโรงเรือนที่ใช้แยกสุกรพ่อแม่พันธุ์ทดแทน		1		/	โรงเรือนสุกรทดแทนห่างจากโรงเรือนอื่น 17 เมตร		MN
4.1.3 ลักษณะโรงเรือน							
4.1.3.1. ระบบเปิด พิจารณองศ์ประกอบดังนี้ (3 Major)						3	
4.1.3.1. 1 โรงเรือนเลี้ยงสุกรต้องตั้งอยู่ห่างจากถนนสายหลักไม่น้อยกว่า 30 เมตร	1		/		โรงเรือนเลี้ยงสุกรห่างจากถนน 97 เมตร	MJ	
4.1.3.1.2 ต้องมีระบบที่สามารถควบคุมไม่ให้สัตว์พาหะของโรคปากและเท้าเปื่อยเข้าภายในโรงเรือนได้	1		/		มีระบบกำจัดและควบคุมสัตว์พาหะ	MJ	
4.1.3.1.3 ต้องมีระบบระบายน้ำทิ้งและของเสียภายในฟาร์มที่ไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อย	1		/		มี	MJ	
4.1.3.2 ระบบปิด พิจารณองศ์ประกอบ ดังนี้ (2 Major, 1 Minor)						2	1
4.1.3.2.1 โรงเรือนเลี้ยงสุกรควรตั้งอยู่ห่างจากถนนสายหลักไม่น้อยกว่า 30 เมตร	-	-	-	-	-		MN
4.1.3.2.2 ต้องมีระบบที่สามารถควบคุมไม่ให้สัตว์พาหะของโรคปากและเท้าเปื่อยเข้าภายในโรงเรือนได้	-	-	-	-	-	MJ	
4.1.3.2.3 โรงเรือนแต่ละโรงต้องมีลักษณะที่ไม่ดูกลมเข้าหากันและมีการระบายอากาศอย่างดี	-	-	-	-	-	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.2. การจัดการฟาร์ม						18	5
4.2.1 การจัดการโรงเรือน พิจารณองค์ประกอบ ดังนี้ (3 Major, 2 Minor)						3	2
4.2.1.1 ต้องมีแหล่งพ่อแม่พันธุ์ที่ได้มาตรฐานและปลอดโรคปากและเท้าเปื่อย	1		/		พ่อแม่พันธุ์ทดแทนตัวเอง แต่มีบางส่วนซื้อมาจากแหล่งที่น่าเชื่อถือ	MJ	
4.2.1.2 ต้องมีระบบการนำสุกรอนุบาล-รุ่น-ขุน เข้า-ออกพร้อมกัน (All In- All Out)	1		/		ส่วนใหญ่เป็นเข้า-ออกพร้อมกัน ยกเว้นเพียงโรงเรือนเดียวที่เลี้ยงสุกรที่ตกเกรด	MJ	
4.2.1.3 สุกรอนุบาล-รุ่น-ขุน ควรมาจากแหล่งผลิตเดียวกันที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการผลิตลูกสุกร		4	/		สุกรขุนมาจากแหล่งเดียวของฟาร์ม ฟาร์มส่งลูกสุกรหลังเลี้ยงจากอนุบาลไปยังฟาร์มจ้างเลี้ยง ปัจจุบันเริ่มมาเลี้ยงเองบ้าง		MN
4.2.1.4 สุกรอนุบาล-รุ่น-ขุน ในโรงเรือนเดียวกันไม่ควรมียายุต่างกันเกิน 7 วัน		4	/		อายุห่างกันประมาณ 5 – 10 วัน		MN
4.2.1.5 ต้องมีการทำความสะอาด ซ้ำเชื้อโรคอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพและพักโรงเรือนไม่น้อยกว่า 5 วัน	1		/		มีการพักโรงเรือนประมาณ 7 – 15 วัน	MJ	
4.2.2 การจัดการด้านบุคลากร พิจารณองค์ประกอบ ดังนี้ (1 Major, 1 Minor)						1	1
4.2.10.1 ต้องมีสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มที่มีใบอนุญาต	1		/		มี	MJ	
4.2.2.2 ควรจัดให้มีการอบรมแก่บุคลากร พนักงานเลี้ยงสัตว์เป็นประจำโดยให้มีความรู้และความเข้าใจในหัวข้อตามที่กำหนดไว้ในแผนการฝึกอบรม		0		/	ไม่มีการอบรมความรู้แก่พนักงาน มีแต่การอบรมพนักงานใหม่เท่านั้น		MN
4.2.11 คู่มือการจัดการฟาร์ม พิจารณองค์ประกอบดังนี้ (5 Major)						5	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.2.3.1 ต้องมีคู่มือการจัดเตรียมโรงเรือน	1		/		มี	MJ	
4.2.3.2 ต้องมีคู่มือการจัดการสุกรพ่อแม่พันธุ์ สุกรอนุบาล-รุ่น-ขุน	1		/		มี	MJ	
4.2.3.3 ต้องมีคู่มือการจัดการด้านสุขภาพสัตว์	1		/		มี	MJ	
4.2.3.4 ต้องมีคู่มือการจัดการด้านสุขาภิบาล และสิ่งแวดล้อม	1		/		มี	MJ	
4.2.3. 5 ต้องมีคู่มือการจัดการในกรณีฉุกเฉินกรณีเกิดโรค ปากและเท้าเปื่อย และโรคระบาดสัตว์อื่นๆ	0			/	มี แต่ไม่ได้ ตามคู่มือ	MJ	
4.2.4 ระบบการบันทึกข้อมูล พิจารณา องค์ประกอบ ดังนี้ (7 Major, 1 Minor)						7	1
4.2.4.1 ควรมีข้อมูลการผลิตและผลผลิต		4			มี ใช้โปรแกรม Pig champ		MN
4.2.4.2 ต้องมีบันทึกการเข้า-ออกฟาร์มของ ยานพาหนะ/ บุคคล	1		/		มี	MJ	
4.2.4.3 บันทึกการเก็บตัวอย่าง การเฝ้าระวังโรค และการตรวจวินิจฉัยทดสอบโรคปากและเท้าเปื่อย	0			/	ไม่มี	MJ	
4.2.4.4 ต้องมีบันทึกการตรวจเยี่ยมฟาร์มรายเดือน ของสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์ม	1		/		มี แต่สัตวแพทย์ คุมฟาร์มจะเข้า ฟาร์มประมาณ 3 เดือน/ครั้ง	MJ	
4.2.4.5 ต้องมีบันทึกการใช้ยา-วัคซีน อาหารสัตว์	1		/		มี	MJ	
4.2.4.6 ต้องมีบันทึกการนำสุกรเข้า-ออกฟาร์ม	1		/		มี	MJ	
4.2.4.7 ต้องมีบันทึกการฝึกอบรมของบุคลากร ภายในฟาร์ม	0			/	ไม่มีการอบรม พนักงาน	MJ	
4.2.4.8 ต้องมีบันทึกการทำความสะอาดและการฆ่า เชื้อโรค	0			/	ไม่มีบันทึก แต่มี โปรแกรมการทำ ความสะอาด	MJ	
4.2.5 การจัดการด้านอาหารและน้ำ พิจารณา องค์ประกอบ ดังนี้ (2 Major, 1 Minor)						2	1

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.2.5.1 ควรมีการควบคุมแหล่งที่มาของอาหาร โดยมาจากแหล่งผลิตที่ได้รับรองมาตรฐานตาม พรบ. ควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2542		4		/	อาหารซื้อจากบริษัทผู้ผลิตอาหารสัตว์ทั้งหมด		MN
4.2.5.2 ต้องมีสถานที่จัดเก็บอาหารสัตว์มิดชิด สามารถป้องกันสัตว์พาหะนำโรคปากและเท้าเปื่อย	1		/		โรงเก็บอาหารมิดชิด และอาหารจะวางสูงจากพื้น	MJ	
4.2.5.3 น้ำที่ใช้อุปโภคและบริโภคต้องได้มาตรฐานตามที่กำหนดในมาตรฐานของกรมปศุสัตว์	1		/		น้ำที่ใช้เป็นน้ำสาธารณะที่ผ่านการพักน้ำรอการตกตะกอน และใส่คลอรีน	MJ	
4.3. การจัดการด้านสุขภาพสัตว์						15	1
4.3.1 การป้องกันและควบคุมโรค พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้						13	1
4.3.1.1 การทำลายและการป้องกันเชื้อโรคก่อน เข้า-ออกฟาร์ม/โรงเรือน พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (9 Major, 1 Minor)						9	1
4.3.1.1.1 ต้องมีที่จอดรถนอกบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	1		/		มีที่จอดรถนอกรั้วก่อนเข้าฟาร์ม ตั้งอยู่ตรงข้ามถนนของฟาร์ม	MJ	
4.3.1.1.2 ต้องมีระบบการฆ่าเชื้อโรคกับยานพาหนะและล้อรถ ก่อนเข้าบริเวณฟาร์ม และ/หรือ บริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	1		/		มีบ่อน้ำยาฆ่าเชื้อสำหรับล้อรถผ่านก่อนเข้าฟาร์ม	MJ	
4.3.1.1.3. ต้องใช้น้ำยาฆ่าเชื้อที่มีคุณสมบัติทำลายเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อยและมีระยะเวลาที่น้ำยาฆ่าเชื้อ สัมผัสพอเพียงในการทำลายเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อย	1		/		ใช้น้ำยาฆ่าเชื้อชนิดคลอเฮกซิดีน	MJ	
4.3.1.1.4 ต้องมีการอาบน้ำ ฆ่าเชื้อเปลี่ยนชุดและรองเท้าของฟาร์ม ก่อนเข้าบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	1		/		มี บริเวณติดกับรั้วฟาร์ม	MJ	
4.3.1.1.5 ต้องมีระบบการควบคุม การทำความสะอาดและฆ่าเชื้อโรคก่อนนำอุปกรณ์จากภายนอก	1		/		ไม่ให้เอาอุปกรณ์ภายนอกเข้าไป	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
เข้าสู่เขตเลี้ยงสัตว์					ฟาร์ม		
4.3.1.1.6 ต้องมีมาตรการในการควบคุมการนำอาหารที่มาจากสัตว์กักขังเข้ามาในฟาร์ม	1		/		มีข้อบังคับห้ามเนื้อมีส่วนผสมของสุกร และสัตว์กักขังเข้ามาในฟาร์ม	MJ	
4.3.1.1.7 ควรจัดให้มีการควบคุมการย้ายสุกรภายในฟาร์มไม่ให้เกิดการสัมผัสโดยตรงระหว่างสุกรอายุมากกับอายุน้อย		1		/	รถขนยังชนปนกันระหว่างสุกรต่างอายุกัน และขนนอกนอกฟาร์มด้วย		MN
4.3.1.1.8 ต้องมีการเฝ้าระวังโรคปากและเท้าเปื่อยในโรงเรือนที่ใช้แยกสุกรพ่อแม่พันธุ์ทดแทนไม่น้อยกว่า 14 วัน ก่อนที่จะทดแทน ในฝูงเดิม	1		/		มีการพักโรคในโรงเรือนทดแทนไม่ต่ำกว่า 2 เดือน	MJ	
4.3.1.1.9 ต้องมีระบบบริหารการจัดการโรงเรือนขายที่สามารถป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยเข้าสู่ฟาร์ม	0			/	โรงเรือนขายห่างจากโรงเรือนขุน 20 เมตร และมีส่วนให้ล้างรถรับซื้อสุกรของบุคคลนอกอยู่ด้วย	MJ	
4.3.1.1.10 ต้องมีโปรแกรมการกำจัดสัตว์พาหะของโรคปากและเท้าเปื่อยและมีดัชนีบ่งชี้วัดประสิทธิภาพของการกำจัด	0			/	มีโปรแกรมการป้องกันสัตว์พาหะแต่ยังไม่มิดัชนีชี้วัด	MJ	
4.3.1.2 การสร้างภูมิคุ้มกัน พิจารณาองค์ประกอบดังนี้ (2 Major)						2	
4.3.1.2.1 ต้องมีโปรแกรมวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยในสุกรพ่อแม่พันธุ์ ไม่น้อยกว่าปีละ 2 ครั้ง หรือมีมาตรการในการป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยอย่างเคร่งครัด ในกรณีที่ไม่ใช้วัคซีน	1		/		สุกรพันธุ์ทำวัคซีน FMD ประมาณ 2.5 เดือน/ครั้ง	MJ	
4.3.1.2.2 ต้องมีโปรแกรมวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยในสุกรรุ่น-ขุนอย่างน้อย 2 ครั้ง/รุ่น หรือมีมาตรการในการป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยอย่างเคร่งครัดในกรณีที่ไม่ใช้วัคซีน	1		/		สุกรรุ่น-ขุนทำวัคซีนประมาณปีละ 2 ครั้ง	MJ	
4.3.1.3 การควบคุมโรค พิจารณาองค์ประกอบดังนี้ (2 Major)						2	

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.3.1.3.1 ต้องมีการวางแผนการดำเนินการควบคุมกรณีเกิดการระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อยและมีการทำลายตาม พรบ. โรคระบาด สัตว์ ฉบับปัจจุบัน	1		/		เมื่อมีโรคระบาดจะมีมาตรการที่เข้มข้นขึ้นจากปกติ	MJ	
4.3.1.3.2 ต้องมีระบบทวนย้อนกลับแหล่งที่มาของสุกรพันธุ์ น้ำเชื้อ ตัวอ่อน สุกรรุ่น-ขุน	1		/		สามารถตรวจสอบกลับได้	MJ	
4.3.2 การบำบัดโรค พิจารณองศ์ประกอบ ดังนี้ (2 Major)						2	
4.3.2.1 ต้องมีการวางแผนบำบัดโรคและควบคุมป้องกันโรคโดยสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์ม	1		/		มี	MJ	
4.3.2.2 การใช้ยา-วัคซีน และการจัดเก็บเวชภัณฑ์ภายในฟาร์ม ต้องปฏิบัติตามมาตรฐาน มอก. 7001-2540	1		/		เก็บวัคซีนในตู้เย็นในห้อง และคุมอุณหภูมิด้วยเทอร์โมมิเตอร์ตามมาตรฐานกรมปศุสัตว์	MJ	
4.4 การจัดการสิ่งแวดล้อม						2	2
4.4.1 การจัดการของเสีย พิจารณองศ์ประกอบ ดังนี้ (2 Minor)							2
4.4.1.1 ควรมีการกำจัดขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อที่เหมาะสม		2		/	ไม่มีการแยกขยะติดเชื้อมีไม่ติดเชื้อ และใช้การเผาทำลายขยะ		MN
4.4.1.2 ควรมีการกำจัดมูลสุกรและซากสุกรที่เหมาะสม		4	/		ภายในโรงเรือนสะอาด ไม่มีมูลสุกรเลอะเทอะ		MN
4.4.2 การบำบัดน้ำเสีย (1 Major)						1	
4.4.2.1 ต้องมีระบบการบำบัดน้ำเสียที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน หรือในกรณีที่มีการนำน้ำเสียกลับมาใช้ใหม่ ควรให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานน้ำใช้ที่ระบบมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกรของกรมปศุสัตว์	1		/		บำบัดน้ำเสียโดยใช้บ่อพักจำนวน 7 บ่อ	MJ	
4.4.3 การกำจัดเวชภัณฑ์ ชีวภัณฑ์ และอุปกรณ์ในการบำบัดโรค (1 Major)						1	
4.4.3.1 ต้องมีการกำจัดเวชภัณฑ์ ชีวภัณฑ์ และอุปกรณ์ในการบำบัดโรค อย่างเหมาะสมตาม	1		/		ขวดวัคซีนเก็บรวมใส่ถุง ส่วนเข็มรวมเก็บ	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
มาตรฐาน มอก. 7001-2540					ใส่กล่อง		
4.5 การควบคุมเอกสารที่ใช้ในการปฏิบัติงาน (1 Major)						1	
4.5.1 ต้องมีการกำหนดการชี้แจงการจัดเก็บบันทึกและเอกสารการทำลายเอกสาร และอายุการจัดเก็บบันทึกและเอกสารที่สำคัญในการผลิตสุกรไม่น้อยกว่า 2 ปี	0			/	ไม่เคยทำลายเอกสารเลย	MJ	
รวมคะแนนทั้งหมดในกรณีโรงเรียนเปิด (60)	39 /49	28 /44				49	11
รวมคะแนนทั้งหมดในกรณีโรงเรียนปิด (60)						48	12

Major (MJ) หมายถึง ปัจจัยที่มีผลกระทบรุนแรงต่อการปนเปื้อนโรคปากและเท้าเปื่อย

Minor (MN) หมายถึง ปัจจัยที่มีผลกระทบไม่รุนแรงต่อการปนเปื้อนโรคปากและเท้าเปื่อย

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

ผลการตรวจประเมินระบบขนส่งของฟาร์ม SV

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	1/0	4	ผ่าน	ไม่ผ่าน		MJ	MN
4.1 ระบบขนส่งทั่วไป (6 Major)						6	0
4.1.1 ผู้ทำหน้าที่ขนส่ง						2	0
4.1.1.1 ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย หรือระเบียบราชการที่กำหนดในการขนส่งสุกร	1		/		มีการขออนุญาตเคลื่อนย้ายสุกรเพื่อขาย	MJ	
4.1.1.2 ต้องได้รับการฝึกอบรม ดังนี้ - กฎหมาย และระเบียบที่ราชการกำหนดในการขนส่งสุกร - การจัดการสุขลักษณะส่วนบุคคล - วิธีปฏิบัติงานการเคลื่อนย้ายสุกร - วิธีปฏิบัติงานขนส่งสุกรมีชีวิต	0			/	ไม่มีการอบรม	MJ	
4.1.2 รถขนส่ง						1	0
4.1.2.1 ต้องแยกถขนส่งภายในฟาร์มกับภายนอกฟาร์มได้ชัดเจน	0			/	มีการใช้รถขนส่งภายในไปนอกฟาร์มเพื่อทำลายซากสุกร	MJ	
4.1.3 การจัดการระบบขนส่ง						4	0
4.1.3.1 ต้องมีขั้นตอนวิธีการปฏิบัติงานขนส่งที่สามารถป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยได้	0			/	ไม่มี	MJ	
4.1.3.2 ต้องมีการทำความสะอาดรถขนส่งก่อนและหลังการขนส่งและฆ่าเชื้อด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อโรคชนิดที่หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่รับรองว่ามีประสิทธิภาพในการทำลายเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อยและมีฉลากกำกับเห็นอย่างเด่นชัด	1		/			MJ	
4.1.3.3 ต้องมีแผนและวิธีการควบคุมการเข้า-ออกของยานพาหนะการขนส่งจากภายนอก	0			/	ไม่พบแผน แต่มีวิธีการควบคุมการเข้าออกของยานพาหนะ และการล้างด้วยน้ำยา	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	1/0	4	ผ่าน	ไม่ผ่าน		MJ	MN
4.2 ระบบขนส่งฟาร์ม (8 Major, 1 Minor)						8	1
4.2.1. ผู้ทำหน้าที่ขนส่ง						4	0
4.2.1.1 การขนส่งสุกรมีชีวิตฟาร์มต่อฟาร์ม การขนส่งจากฟาร์มไป โรงฆ่าและชำแหละ ต้องจัดทำเอกสารการเคลื่อนย้ายสุกรตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499 และฉบับปัจจุบัน	1		/			MJ	
4.2.1.2 ต้องไม่เดินทางผ่านในเขตประกาศการระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อยที่ประกาศโดยกรมปศุสัตว์	1		/		ใช้รถขนส่งสุกรจากภายนอก	MJ	
4.2.1.3 ขณะที่ขนส่งสุกรไปภายนอกฟาร์ม ต้องไม่หยุดพักรถ	1		/		เหมือนข้อ 4.2.1.2	MJ	
4.2.1.4 ต้องขนส่งสุกรมีชีวิตใช้ระยะเวลาในการเดินทางไม่เกิน 10 ชั่วโมง	1		/		เหมือนข้อ 4.2.1.2	MJ	
4.2.2 รถขนส่ง						1	1
4.2.2.1 ต้องถูกออกแบบเฉพาะในการขนส่งสุกร และทำความสะอาดได้ง่าย	0		/		รถขนส่งใช้ทั้งขนส่งสุกรและเครื่องมืออุปกรณ์ภายในฟาร์มด้วย	MJ	
4.2.2.2 ส่วนใดของรถขนส่งที่สัมผัสสุกรจะต้องทำจากวัสดุที่ทนต่อการกัดกร่อน และง่ายต่อการทำความสะอาดและฆ่าเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อย		3	/		เป็นรถขนส่งสุกรที่ออกแบบโดยเฉพาะ ใช้รถภายในฟาร์ม		MN
4.2.3 การจัดการระบบขนส่ง						4	0
4.2.3.1 ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานฟาร์มสุกร	1		/			MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	1/0	4	ผ่าน	ไม่ผ่าน		MJ	MN
4.2.3.2 ต้องมีการขนส่งสุกรมีชีวิตจากฟาร์มเดียว	0			/		MJ	
4.2.3.3 ฟาร์มต้องมีการตรวจโรคปากและเท้าเปื่อยภายใน 24 ชั่วโมงก่อนขนส่ง	0			/		MJ	
4.2.3.4 ต้องไม่เกิดการสัมผัสระหว่างลูกสุกรกับสุกรพ่อ-แม่พันธุ์จากการขนส่งภายในฟาร์ม	0			/	ใช้รถขนส่งร่วมกันทั้งหมด	MJ	
4.3 การควบคุมเอกสารและบันทึก (7 Major)						7	0
4.3.1 การควบคุมเอกสาร						3	0
4.3.1.1 ต้องมีเอกสารวิธีการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายสุกรตามที่กฎหมายหรือระเบียบที่ราชการกำหนดในการขนส่งสุกร	1		/		ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการในการขนย้ายสุกร	MJ	
4.3.1.2 ต้องมีเอกสารวิธีการปฏิบัติงานที่ระบุขั้นตอนการปฏิบัติงานของผู้ทำหน้าที่ขนส่งสุกร	0			/	ไม่มีเอกสารปฏิบัติงาน	MJ	
4.3.1.3 ต้องมีระบบการควบคุมเอกสารและการเข้าถึงเอกสารของผู้ปฏิบัติงานได้โดยง่าย	0			/	ไม่มีเอกสารปฏิบัติงาน	MJ	
4.3.2 การควบคุมบันทึก						4	0
4.3.2.1 ต้องมีบันทึกแสดงข้อมูลด้านสุขลักษณะ บันทึกผลการตรวจสอบความสะอาดของรถขนส่ง อุปกรณ์เครื่องมือ และสถานที่รับส่งสุกร	0			/	ไม่มีการบันทึกผลการตรวจสอบความสะอาดรถขนส่งที่ใช้ไม่ได้ล้าง	MJ	
4.3.2.2 ต้องมีบันทึกผลการปฏิบัติงานของผู้ทำหน้าที่ขนส่งสุกร	0			/	ไม่มี	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวิตภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	1/0	4	ผ่าน	ไม่ผ่าน		MJ	MN
4.3.2.3 ต้องมีบันทึกผลการฝึกอบรมของผู้ทำหน้าที่ขนส่งสุกร	0			/	ไม่มี	MJ	
4.3.2.4 ต้องมีการกำหนดการขึ้นการจดทะเบียนบันทึก ในข้อ 4.3.2.1-3 และเอกสาร การทำลายเอกสาร และอายุการจัดเก็บบันทึกและเอกสารที่สำคัญในการขนส่งสุกรไม่น้อยกว่า 2 ปี	0			/	ไม่พบ	MJ	
รวมคะแนนทั้งหมด	22	4				22	1
รวมคะแนนที่ได้	8	3					

Major (MJ) หมายถึง ปัจจัยที่มีผลกระทบรุนแรงต่อการปนเปื้อนโรคปากและเท้าเปื่อย

Minor (MN) หมายถึง ปัจจัยที่มีผลกระทบไม่รุนแรงต่อการปนเปื้อนโรคปากและเท้าเปื่อย

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

ฟาร์ม JK

องค์ประกอบฟาร์ม

ทำเลที่ตั้งฟาร์ม

ฟาร์มตั้งอยู่ริมถนนสายทุ่งเหียง อำเภอน้ำขุ่น จังหวัดชลบุรี ด้านหน้าฟาร์มเปิดเป็นร้านขายผลิตภัณฑ์จากเนื้อสุกร มีการควบคุมการเข้าออกและมียามรักษาการณ์ สำนักงานฟาร์มอยู่ด้านหน้า เป็นฟาร์มขนาดใหญ่ 2,400 แม่ ผลิตทั้งสุกรขุนและขุนพันธุ์ เพื่อใช้ทดแทนตนเอง ตั้งอยู่ห่างจากโรงพยาบาล ๓ กิโลเมตร น้ำท่วมไม่ถึง มีแหล่งน้ำสาธารณะที่ทางฟาร์มใช้ในหน้าน้ำ หน้าแล้งน้ำน้อยมาก ด้านข้างและด้านหน้าของฟาร์มติดกับฟาร์มอื่น ด้านข้างที่ติดกับฟาร์มอื่นมีกำแพงทึบกันด้านที่ติดกัน ทางฟาร์มกำลังปรับปรุงโรงเรือนเป็นโรงเรือนปิดทั้งหมด เป็นฟาร์มที่เคยมีการระบาดของ FMD 2 ครั้ง ครั้งแรก เมื่อปี พ.ศ. 2539 และครั้งที่สอง เมื่อ ปี พ.ศ. 2548 โดยทั้งสองครั้งเกิดในส่วนของสุกรขุน เกิดความเสียหายเพียงเล็กน้อย เมื่อมีปัญหาทางฟาร์มแก้ไขด้วยการคั้ทิ้งและขายยก หลังเนื่องจากใกล้น้ำหน้ขายพอดี้ โรคสงบโดยเร็ว

ลักษณะของฟาร์ม

ไม่มีการเลี้ยงสัตว์ประเภทอื่น ๆ ภายในฟาร์ม ด้านหน้าฟาร์มเป็นบ้านเจ้าของซึ่งเลี้ยงสุนัข ฟาร์มมีการจัดสัดส่วนชัดเจน โดยเป็นแนวยาว อยู่ในเขตพื้นที่ 2 อำเภอ คือส่วนของสุกรขุนเป็นส่วนที่อยู่ในอำเภอน้ำขุ่น ส่วนสุกรพันธุ์อยู่ในอำเภอบ้านบึง ที่มีลำน้ำสาธารณะไหลผ่านแยกกันด้วยสะพาน ฟาร์มมีพื้นที่บำบัดน้ำเสียเป็น cover lagoon มีทางระบายน้ำเสียลงท่อต่อจากทุกหลังอย่างดี โอกาสปนเปื้อนหรือล้นจากรางมีน้อยมาก มีบ่อบำบัดน้ำเสียด้านข้างโรงเรือนสุกรขุน สลับกัน บางบ่อมีน้ำดีที่ใช้ในการชะล้างโรงเรือน นับว่าเป็นจุดเด่นของทางฟาร์ม ในเรื่องของการบำบัดน้ำเสีย ฟาร์มมีรั้วทึบกันระหว่างฟาร์มข้างเคียง แต่อีกด้านเป็นป่ายูคา มีรั้วลวดหนามกัน

ระบบรางระบายของเสียภายในฟาร์ม

ลักษณะโรงเรือน

ส่วนของสุกรขุนมีทั้งที่เป็นโรงเรือนเปิดและโรงเรือนปิด โดยกำลังดำเนินการให้เป็นโรงเรือนปิดทั้งหมด ส่วนของสุกรอนุบาลอยู่ในส่วนของสุกรขุน สุกรแม่พันธุ์แยกเป็นอีกส่วนโดยทางฟาร์มกำลังเคลื่อนย้ายส่วนแม่พันธุ์ที่อยู่ในส่วนสุกรขุนไปด้านหลัง โรงเรือนตั้งอยู่ห่างจากถนนสายหลัก

โรงเรือนขายของฟาร์มแบ่งเป็นโรงเรือนขายพันธุ์ และใช้เป็นที่พักสุกรพ่อแม่พันธุ์ที่เข้ามาในฟาร์ม และมีโรงเรือนขายขุน แยกทางเข้าจากกัน ไม่มีการค้ำสุกรเหลือขายในโรงเรือน

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

การจัดการฟาร์ม

การจัดการด้านโรงเรือน

ฟาร์มมีแหล่งพ่อแม่พันธุ์ทดแทนตนเอง และซื้อจากภายนอกที่ได้มาตรฐาน

ฟาร์มมีระบบ all in all out สุกรอนุบาลมีทั้งหมด 7 หลัง ส่วนสุกรพันธุ์มีโรงเรือนเพียงพอ สุกรขุนมาจากแหล่งเดียวของฟาร์ม มีการพักโรงเรือนก่อนนำสุกรเข้า

การจัดการด้านบุคคล

ฟาร์มมีสัตวแพทย์ดูแลฟาร์มมาจากบริษัท แต่ไม่ได้เข้าเยี่ยมตามโรงเรือน และยังมีที่ปรึกษาเป็นสัตวบาลอาวุโสที่มีประสบการณ์ภายนอกเข้ามาดูแลด้านการผลิตอย่างน้อย เดือนละ 2 ครั้ง โดยมีการประชุมร่วมกับบุคลากรฟาร์ม แต่ไม่มีการบันทึกในสมุดเยี่ยมฟาร์ม

คู่มือการจัดการฟาร์ม

ฟาร์มมีคู่มือการจัดการฟาร์มรวม ขาดคู่มือการจัดการเมื่อเกิดโรคระบาด รวมทั้งโรคปากและเท้าเปื่อย

ระบบการบันทึกข้อมูล

- ฟาร์มมีข้อมูลผลผลิต
- มีบันทึกการเข้าออกของยานพาหนะและคน
- ไม่มีบันทึกการตรวจโรค
- ไม่มีบันทึกการตรวจเยี่ยมฟาร์ม
- มีการบันทึกการเบิกจ่ายยาและวัคซีน
- มีบันทึกการนำสุกรเข้าออกฟาร์ม
- ไม่มีบันทึกการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่
- ไม่มีบันทึกการทำความสะอาดโรงเรือนและฆ่าเชื้อ

การจัดการด้านอาหารและน้ำ

- ฟาร์มมีโรงผลิตอาหารเอง ตั้งอยู่ภายนอกเขตเลี้ยงสัตว์ก่อนเข้าไปในส่วนของสุกรขุน
- ภายในฟาร์มใช้ระบบไซโลหน้าโรงเรือน
- น้ำใช้เป็นน้ำบ่อ และน้ำที่ดูดมาจากแหล่งน้ำสาธารณะที่ฟาร์มต้องมีรถนำน้ำวันละ 10 เที่ยว

การบรรทุกน้ำจากแหล่งภายนอกเข้าฟาร์ม

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

การจัดการสุขภาพสัตว์

การทำลายเชื้อและการป้องกันเชื้อโรค

- ฟาร์มมีโรงสเปรย์รถยนต์ในทางเข้าเขตเลี้ยงสัตว์ตั้งแต่หน้าฟาร์ม จนถึงสุกรขุน และจากสุกรขุนไปยังสุกรพันธุ์ แต่ไม่ได้ใช้ ยกเว้นเมื่อมีการระบาดของโรค แอ่งจุ่มล้อมีน้ำบรรจุอยู่แต่ไม่มาก เพราะมีดินที่ติดมากับรถน้ำอยู่ค่อนข้างมาก มีรถขนน้ำของทางฟาร์มเข้าออกวันละหลายเที่ยว
- ไม่อนุญาตให้รถจากภายนอกสามารถเข้าไปในเขตฟาร์มและเขตเลี้ยงสัตว์ มีการพ่นยาฆ่าเชื้อด้วยมือ
- ทางฟาร์มมีห้องอาบน้ำ และเปลี่ยนชุดเข้าเขตเลี้ยงสัตว์ แต่เท่าที่สังเกตอาจไม่ได้ใช้งาน แยกจากภายนอกมีการเปลี่ยนชุดและรองเท้านักงาน
- มีมาตรการการนำเอาเนื้อจากภายนอก แต่หากเป็นเนื้อหมู ทางฟาร์มมีสวัสดิการขายหน้าสำนักงาน
- มีเจ้าหน้าที่ควบคุมการเข้าออก
- มีการบันทึกการเข้าออก (คนและยานพาหนะ)
- ไม่มีสวัสดิการด้านอาหาร คนงานต้องหุงอาหารเอง อาจนำเอาอาหารประเภทเนื้อสัตว์เข้าฟาร์มได้

การสร้างภูมิคุ้มโรค

- มีการทำวัคซีนป้องกัน FMD อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง โดยแม่พันธุ์ทำหลังคลอด และพ่อพันธุ์ทุก 4 เดือน
- สุกรขุนมีโปรแกรมทำ FMD รุ่นละ 2 ครั้ง แต่ไม่พบในคู่มือฟาร์ม

การควบคุมโรค

ยังไม่มีแผนการควบคุมโรค FMD นอกจากฟังคำบอกเล่ากรณีเกิดการระบาดในละแวกใกล้เคียง ก็จะมีมาตรการเข้มข้นตามมา แต่หากไม่มีเหตุการณ์ระบาดของมาตรการป้องกันไม่ชัดเจน การทวนสอบแหล่งที่มาของสุกรไม่ชัดเจนเพราะสุกรขุน ไม่ได้ทำเครื่องหมาย แต่หากเป็นสุกรพันธุ์จะตามได้เพราะมีหมายเลขประจำตัว

การควบคุมโรค

มีสัตวแพทย์บริษัทมาให้คำแนะนำ

ฟาร์มตั้งติดกับฟาร์มอื่น ๆ โดยมีกำแพงทึบกันอยู่

การจัดการสิ่งแวดล้อม

ฟาร์มมีการจัดการสภาพแวดล้อมค่อนข้างดี มีการตัดหญ้าระหว่างโรงเรือน และมีบ่อน้ำคั้นระหว่างโรงเรือน ฟาร์มใช้ที่ว่างในส่วนของสุกรพันธุ์ทำเป็นโรงเรือน ทำให้โรงเรือนติดกัน

การกำจัดเวชภัณฑ์ ชีวภัณฑ์ และอุปกรณ์ ยังไม่ชัดเจนรวมทั้งการเก็บเอกสาร แต่ทางฟาร์มมีระบบบัญชี และการจัดการสำนักงานที่ดี

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวิตภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

ภาพรวม

- 1) ฟาร์มมีระบบป้องกันโรคแต่ไม่ค่อยใช้ หากไม่มีการกระตุ้นจากภายนอก
- 2) มีโรงเรือนปิด และทางฟาร์มมีความสนใจจะให้คณะผู้วิจัยเข้าไปศึกษา เพื่อทำมาตรการ และเป็นการกระตุ้นการทำงานของคนงาน โอกาสเสี่ยงของฟาร์มนี้คือการตั้งติดกับฟาร์มอื่น ในลักษณะหลังชนหลัง

PM ที่ควรจัดทำ คือ

1. การควบคุมการเข้าออกของคนและยานพาหนะ
2. การกำจัดสัตว์พาหะ
3. การจัดการที่โรงเรือนขาย
4. การทำลายและกำจัดเวชภัณฑ์และชีวภัณฑ์
5. ระบบบันทึก และการเยี่ยมฟาร์ม

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

ผลของการตรวจประเมินฟาร์ม JK

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.1.องค์ประกอบของฟาร์ม						13(12)*	3(4)*
4.1.1 ทำเลที่ตั้งของฟาร์ม พิจารณาองค์ประกอบดังนี้ (4 Major, 1 Minor)						4	1
4.1.1.1 ต้องอยู่ในพื้นที่ที่ไม่มีประวัติการระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อย ไม่น้อยกว่า 24 เดือน และไม่มี การตรวจพบไวรัสหุนเวียนไม่น้อยกว่า 12 เดือน ตามข้อกำหนดของ OIE และ/หรือ ประเทศคู่ค้า	0			/	เกิดระบาดของโรค FMD 2 ครั้งเมื่อ พ.ศ. 2539 และ 2548	MJ	
4.1.1.2. ต้องอยู่ห่างจากจากโรงฆ่าสุกรหรือสัตว์กบ หรือตลาดนัดค้าสัตว์กบในรัศมีไม่น้อยกว่า 5 กิโลเมตร	1			/	มีโรงฆ่าสุกรห่างจากฟาร์ม	MJ	
4.1.1.3. ควรอยู่ห่างจากผู้เลี้ยงสุกรและสัตว์กบ รายอื่นในรัศมีไม่น้อยกว่า 3 กิโลเมตร		0		/	มีผู้เลี้ยงสุกรรายอื่นติดกับฟาร์มทั้งด้านข้างและด้านหน้า		MN
4.1.1. 4. ต้องเป็นบริเวณที่น้ำท่วมไม่ถึง	1		/		ไม่เคยมีน้ำท่วมถึงเขตเลี้ยงสัตว์	MJ	
4.1.1.5. ต้องไม่มีแหล่งน้ำสาธารณะไหลผ่านภายในเขตเลี้ยงสัตว์	0			/	มีแหล่งน้ำรอบขอบฟาร์ม	MJ	
4.1.2 ลักษณะของฟาร์ม พิจารณาองค์ประกอบดังนี้ (6 Major, 2 Minor)						6	2
4.1.2.1 ต้องไม่มีการเลี้ยงสัตว์ประเภทอื่นๆ นอกเหนือจากสุกรในบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	1		/		ไม่มีการเลี้ยงสัตว์อื่นในเขตเลี้ยงสัตว์ ยกเว้น มี สุนัข ฝ้าย ยาม ปล่อย ในช่วงกลางคืน	MJ	
4.1.2.2 ควรมีการจัดแบ่งพื้นที่ฟาร์มออกเป็นสัดส่วน อย่างชัดเจน		4	/		แบ่งขอบเขตได้ชัดเจน		MN
4.1.2.3 ต้องมีพื้นที่ทำลายซากสัตว์ที่เป็นสัดส่วน	1		/		มีเตาเผาซากอยู่ภายในฟาร์ม	MJ	
4.1.2.4 ต้องมีพื้นที่บำบัดน้ำเสียที่เป็นสัดส่วน	1		/		มี Biogas 1,000 คิวสำหรับสุกรพันธุ์ และ 2,000 คิว สำหรับสุกรขุน	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.1.2.5 ต้องมีรั้วที่สามารถป้องกันไม่ให้สัตว์เลี้ยงอื่น ๆ โดยเฉพาะสัตว์ที่เข้ามาในบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	1		/		มีการกั้นรั้วรอบฟาร์มเป็นรั้วทึบ	MJ	
4.1.2.6 โรงเรือนขายต้องอยู่นอกบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	1		/		โรงเรือนอยู่ด้านหน้าฟาร์ม แยกทางเข้าออกกับทางหลักเข้าฟาร์ม	MJ	
4.1.2.7 ต้องมีระบบน้ำทิ้งที่ไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนของเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อยจากภายนอกฟาร์ม	1		/		มีการจัดการระบายน้ำเสียที่เป็นระบบ เข้าบ่อ Biogas มีร่องระบายน้ำค่อนข้างลึก ไม่น่าจะล้นออกมาได้	MJ	
4.1.2.8. ต้องมีโรงเรือนที่ใช้แยกสุกรพ่อแม่พันธุ์ทดแทน		4	/		มีโรงเรือนสุกรทดแทนห่างจากโรงเรือนอื่น ๆ		MN
4.1.3 ลักษณะโรงเรือน							
4.1.3.1. ระบบเปิด พิจารณางค์ประกอบดังนี้ (3 Major)	-	-	-	-	-	3	
4.1.3.1.1 โรงเรือนเลี้ยงสุกรต้องตั้งอยู่ห่างจากถนนสายหลักไม่น้อยกว่า 30 เมตร	-	-	-	-	-	MJ	
4.1.3.1.2 ต้องมีระบบที่สามารถควบคุมไม่ให้สัตว์พาหะของโรคปากและเท้าเปื่อยเข้าภายในโรงเรือนได้	-	-	-	-	-	MJ	
4.1.3.1.3 ต้องมีระบบระบายน้ำทิ้งและของเสียภายในฟาร์มที่ไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อย	-	-	-	-	-	MJ	
4.1.3.2 ระบบปิด พิจารณางค์ประกอบ ดังนี้ (2 Major, 1 Minor)						2	1
4.1.3.2.1 โรงเรือนเลี้ยงสุกรควรตั้งอยู่ห่างจากถนนสายหลักไม่น้อยกว่า 30 เมตร		4	/		มากกว่า 100 เมตร		MN
4.1.3.2.2 ต้องมีระบบที่สามารถควบคุมไม่ให้สัตว์พาหะของโรคปากและเท้าเปื่อยเข้าภายในโรงเรือนได้	1		/		เป็นโรงเรือนปิดส่วนมาก พ่อแม่พันธุ์ยกพื้นสูง	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.1.3.2.3 โรงเรือนแต่ละโรงต้องมีลักษณะที่ไม่ดูกลมเข้าหากันและมีการระบายอากาศอย่างดี	1		/			MJ	
4.2. การจัดการฟาร์ม						18	5
4.2.1 การจัดการโรงเรือน พิจารณองค์ประกอบดังนี้ (3 Major, 2 Minor)						3	2
4.2.1.1 ต้องมีแหล่งพ่อแม่พันธุ์ที่ได้มาตรฐานและปลอดโรคปากและเท้าเปื่อย	1		/		พ่อแม่พันธุ์ทดแทนตัวเอง แต่มีบางส่วนซื้อมาจากแหล่งที่น่าเชื่อถือ	MJ	
4.2.1.2 ต้องมีระบบการนำสุกรอนุบาล-รุ่น-ขุน เข้า-ออกพร้อมกัน (All In- All Out)	1		/		ส่วนใหญ่เป็นเข้า-ออกพร้อมกัน	MJ	
4.2.1.3 สุกรอนุบาล-รุ่น-ขุน ควรมาจากแหล่ง ผลิตเดียวกันที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการผลิตลูกสุกร		4	/		มาจากฟาร์มเอง		MN
4.2.1.4 สุกรอนุบาล-รุ่น-ขุน ในโรงเรือนเดียวกันไม่ควรมียายุต่างกันเกิน 7 วัน		4	/		อายุห่างกันประมาณ 5 – 10 วัน		MN
4.2.1.5 ต้องมีการทำความสะอาด ฆ่าเชื้อโรคอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพและพักโรงเรือนไม่น้อยกว่า 5 วัน	1		/		มีการพักโรงเรือนประมาณ 7 – 10 วัน	MJ	
4.2.2 การจัดการด้านบุคลากร พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (1 Major, 1 Minor)						1	1
4.2.2.1 ต้องมีสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มที่มีใบอนุญาต	1		/		มีสัตวแพทย์ที่ปรึกษาและสัตวแพทย์บริษัท รวมทั้งมีสัตวบาลอาวุโสดูแลผลผลิตที่มีการเยี่ยมทุกสัปดาห์รวมทั้งมีการประชุม	MJ	
4.2.2.2 ควรจัดให้มีการอบรมแก่บุคลากร พนักงานเลี้ยงสัตว์เป็นประจำโดยให้มีความรู้และความเข้าใจในหัวข้อตามที่กำหนดไว้ในแผนการฝึกอบรม		4	/		มีการอบรมความรู้แก่พนักงานจากสัตวบาลและสัตวแพทย์		MN
4.2.12 คู่มือการจัดการฟาร์ม พิจารณาองค์ประกอบดังนี้ (5 Major)						5	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.2.3.1 ต้องมีคู่มือการจัดเตรียมโรงเรือน	1		/		มี	MJ	
4.2.3.2 ต้องมีคู่มือการจัดการสุกรพ่อแม่พันธุ์ สุกรอนุบาล-รุ่น-ขุน	1		/		มี	MJ	
4.2.3.3 ต้องมีคู่มือการจัดการด้านสุขภาพสัตว์	1		/		มี	MJ	
4.2.3.4 ต้องมีคู่มือการจัดการด้านสุขภาพปาล และ สิ่งแวดล้อม	1		/		มี	MJ	
4.2.3. 5 ต้องมีคู่มือการจัดการในกรณีฉุกเฉินกรณี เกิดโรคปากและเท้าเปื่อย และโรคระบาดสัตว์อื่นๆ	0			/	ไม่มี	MJ	
4.2.4 ระบบการบันทึกข้อมูล พิจารณา องค์ประกอบ ดังนี้ (7 Major, 1 Minor)						7	1
4.2.4.1 ควรมีข้อมูลการผลิตและผลผลิต		4	/				MN
4.2.4.2 ต้องมีบันทึกการเข้า-ออกฟาร์ม ของ ยานพาหนะ/ บุคคล	1		/		มี	MJ	
4.2.4.3 บันทึกการเก็บตัวอย่าง การเฝ้าระวังโรค และ การตรวจวินิจฉัยทดสอบโรคปากและเท้าเปื่อย	0			/	ไม่มี	MJ	
4.2.4.4 ต้องมีบันทึกการตรวจเยี่ยมฟาร์มรายเดือน ของสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์ม	0			/	ไม่มีเป็นลาย ลักษณ์อักษร	MJ	
4.2.4.5 ต้องมีบันทึกการใช้ยา-วัคซีน อาหารสัตว์	0			/	มี	MJ	
4.2.4.6 ต้องมีบันทึกการนำสุกรเข้า-ออกฟาร์ม	1		/		มี	MJ	
4.2.4.7 ต้องมีบันทึกการฝึกอบรมของบุคลากร ภายในฟาร์ม	0			/	ไม่มีการอบรม พนักงาน	MJ	
4.2.4.8 ต้องมีบันทึกการทำความสะอาดและการฆ่า เชื้อโรค	1		/			MJ	
4.2.5 การจัดการด้านอาหารและน้ำ พิจารณา องค์ประกอบ ดังนี้ (2 Major, 1 Minor)						2	1
4.2.5.1 ควรมีการควบคุมแหล่งที่มาของอาหาร โดย มาจากแหล่งผลิตที่ได้รับรองมาตรฐานตาม พรบ. ควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2542		4	/				MN
4.2.5.2 ต้องมีสถานที่จัดเก็บอาหารสัตว์มิดชิด สามารถป้องกันสัตว์พาหะนำโรคปากและเท้าเปื่อย	1		/			MJ	
4.2.5.3 น้ำที่ใช้อุปโภคและบริโภคต้องได้มาตรฐาน ตามที่กำหนดในมาตรฐานของกรมปศุสัตว์	1		/		ใช้น้ำที่เก็บกักไว้ใน ฟาร์ม และมีการ นำเอามาจาก	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
					ภายนอกมาใส่ในบ่อเก็บไว้กรณีไม่พอเพียง		
4.3. การจัดการด้านสุขภาพสัตว์						15	1
4.3.1 การป้องกันและควบคุมโรค พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้						13	1
4.3.1.1 การทำลายและการป้องกันเชื้อโรคก่อน เข้า-ออกฟาร์ม/โรงเรือน พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (9 Major, 1 Minor)						9	1
4.3.1.1.1 ต้องมีที่จอดรถนอกบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	1		/		มีที่จอดรถนอกกรั้วก่อนเข้าฟาร์ม	MJ	
4.3.1.1.2 ต้องมีระบบการฆ่าเชื้อโรคกับยานพาหนะและล้อรถ ก่อนเข้าบริเวณฟาร์ม และ/หรือ บริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	1		/		มีบ่อน้ำยาฆ่าเชื้อสำหรับล้อรถผ่านก่อนเข้าฟาร์ม	MJ	
4.3.1.1.3. ต้องใช้น้ำยาฆ่าเชื้อที่มีคุณสมบัติทำลายเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อยและมีระยะเวลาที่น้ำยาฆ่าเชื้อ สัมผัสพอเพียงในการทำลายเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อย	1		/			MJ	
4.3.1.1.4 ต้องมีการอาบน้ำ ฆ่าเชื้อเปลี่ยนชุดและรองเท้าของฟาร์ม ก่อนเข้าบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	1		/		มีที่สำนักงานก่อนเข้าภายใน	MJ	
4.3.1.1.5 ต้องมีระบบการควบคุม การทำความสะอาดและฆ่าเชื้อโรคก่อนนำอุปกรณ์จากภายนอกเข้าสู่เขตเลี้ยงสัตว์	0		/		ไม่มีการควบคุม	MJ	
4.3.1.1.6 ต้องมีมาตรการในการควบคุมการนำอาหารที่มาจากสัตว์กักเข้ามาในฟาร์ม	1		/		มีข้อบังคับห้ามเนื้อสดของสุกร และสัตว์กักเข้ามาในฟาร์ม	MJ	
4.3.1.1.7 ควรจัดให้มีการควบคุมการย้ายสุกรภายในฟาร์มไม่ให้เกิดการสัมผัสโดยตรงระหว่างสุกรอายุมากกับอายุน้อย		4	/		มีการควบคุมการใช้รถขนสุกรภายในฟาร์ม		MN
4.3.1.1.8 ต้องมีการเฝ้าระวังโรคปากและเท้าเปื่อยในโรงเรือนที่ใช้แยกสุกรพ่อแม่พันธุ์ทดแทนไม่น้อยกว่า 14 วัน ก่อนที่จะทดแทนในฝูงเดิม	1		/		มีการพักโรคในโรงเรือนทดแทนไม่ต่ำกว่า 2 เดือน	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.3.1.1.9 ต้องมีระบบบริหารจัดการโรงเรือนขายที่สามารถป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยเข้าสู่ฟาร์ม	1		/		โรงเรือนขายห่างจากโรงเรือนอื่น ๆ และมีส่วนให้ล้างรถรับซื้อสุกรของบุคคลนอกอยู่ด้วย	MJ	
4.3.1.1.10 ต้องมีโปรแกรมการกำจัดสัตว์พาหะของโรคปากและเท้าเปื่อยและมีดัชนีบ่งชี้วัดประสิทธิภาพของการกำจัด	1		/		มี	MJ	
4.3.1.2 การสร้างภูมิคุ้มกัน พิจารณาองค์ประกอบดังนี้ (2 Major)						2	
4.3.1.2.1 ต้องมีโปรแกรมวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยในสุกรพ่อแม่พันธุ์ ไม่น้อยกว่าปีละ 2 ครั้ง หรือมีมาตรการในการป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยอย่างเคร่งครัดในกรณีที่ไม่ใช้วัคซีน	1		/		สุกรพันธุ์ทำวัคซีน FMD ประมาณ 2.5 เดือน/ครั้ง	MJ	
4.3.1.2.2 ต้องมีโปรแกรมวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยในสุกรรุ่น-ขุนอย่างน้อย 2 ครั้ง/รุ่น หรือมีมาตรการในการป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยอย่างเคร่งครัดในกรณีที่ไม่ใช้วัคซีน	1		/		สุกรรุ่น-ขุนทำวัคซีนประมาณปีละ 2 ครั้ง ที่ 8 และ 11 สัปดาห์	MJ	
4.3.1.3 การควบคุมโรค พิจารณาองค์ประกอบดังนี้ (2 Major)						2	
4.3.1.3.1 ต้องมีการวางแผนการดำเนินการควบคุมกรณีเกิดการระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อยและมีการทำลายตาม พรบ. โรคระบาด สัตว์ ฉบับปัจจุบัน	1		/		เมื่อมีโรคระบาดจะมีมาตรการที่เข้มข้นขึ้นจากปกติ	MJ	
4.3.1.3.2 ต้องมีระบบทวนย้อนกลับแหล่งที่มาของสุกรพันธุ์ น้ำเชื้อ ตัวอ่อน สุกรรุ่น-ขุน	1		/		สามารถตรวจสอบกลับได้	MJ	
4.3.2 การบำบัดโรค พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (2 Major)						2	
4.3.2.1 ต้องมีการวางแผนบำบัดโรคและควบคุมป้องกันโรคโดยสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์ม	1		/		มี	MJ	
4.3.2.2 การใช้ยา-วัคซีน และการจัดเก็บเวชภัณฑ์ภายในฟาร์ม ต้องปฏิบัติตามมาตรฐาน มอก. 7001-2540	1		/		เก็บวัคซีนในตู้เย็นในห้องและคุมอุณหภูมิด้วยเทอร์โมมิเตอร์	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
					ตามมาตรฐานกรมปศุสัตว์		
4.4 การจัดการสิ่งแวดล้อม						2	2
4.4.1 การจัดการของเสีย พิจารณองค์ประกอบดังนี้ (2 Minor)							2
4.4.1.10 ควรมีการจัดขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อที่เหมาะสม		2		/	ไม่มีการแยกขยะติดเชื้อมีไม่ติดเชื้อ และใช้การเผาทำลายขยะ		MN
4.4.1.2 ควรมีการจัดมูลสุกรและซากสุกรที่เหมาะสม		3	/		ไหลลงทางระบาย แต่ซากสุกรยังขายออก		MN
4.4.2 การบำบัดน้ำเสีย (1 Major)						1	
4.4.2.1 ต้องมีระบบการบำบัดน้ำเสียที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน หรือในกรณีที่มีการนำน้ำเสียกลับมาใช้ใหม่ ควรมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานน้ำใช้ที่ระบุมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกรของกรมปศุสัตว์	1		/		บำบัดน้ำเสียด้วย Biogas	MJ	
4.4.3 การกำจัดเวชภัณฑ์ ชีวภัณฑ์ และอุปกรณ์ในการบำบัดโรค (1 Major)						1	
4.4.3.1 ต้องมีการกำจัดเวชภัณฑ์ ชีวภัณฑ์ และอุปกรณ์ในการบำบัดโรคอย่างเหมาะสมตามมาตรฐาน มอก. 7001-2540	1		/		ขวดวัคซีนเก็บรวมใส่ถุง ส่วนเข็มรวมเก็บใส่กล่อง	MJ	
4.5 การควบคุมเอกสารที่ใช้ในการปฏิบัติงาน (1 Major)						1	
4.5.1 ต้องมีการกำหนดการขึ้นบ่งการจับเก็บบันทึกและเอกสารการทำลายเอกสาร และอายุการจัดเก็บบันทึกและเอกสารที่สำคัญในการผลิตสุกรไม่น้อยกว่า 2 ปี	1		/		ไม่เคยทำลายเอกสารเลย	MJ	
รวมคะแนนทั้งหมดในกรณีโรงเรือนเปิด (60)						49	11
รวมคะแนนทั้งหมดในกรณีโรงเรือนปิด (60)	40	41				48	12

Major (MJ) หมายถึง ปัจจัยที่มีผลกระทบรุนแรงต่อการปนเปื้อนโรคปากและเท้าเปื่อย

Minor (MN) หมายถึง ปัจจัยที่มีผลกระทบไม่รุนแรงต่อการปนเปื้อนโรคปากและเท้าเปื่อย

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

ผลการตรวจประเมินระบบขนส่งของฟาร์ม JK

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	1/0	4	ผ่าน	ไม่ผ่าน		MJ	MN
4.1 ระบบขนส่งทั่วไป (6 Major)						6	0
4.1.1 ผู้ทำหน้าที่ขนส่ง						2	0
4.1.1.1 ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย หรือระเบียบราชการที่กำหนดในการขนส่งสุกร	1		/			MJ	
4.1.1.2 ต้องได้รับการฝึกอบรม ดังนี้ - กฎหมายและระเบียบที่ราชการกำหนดในการขนส่งสุกร - การจัดการสุขลักษณะส่วนบุคคล - วิธีปฏิบัติงานการเคลื่อนย้ายสุกร - วิธีปฏิบัติงานขนส่งสุกรมีชีวิต	0			/	ไม่มีการอบรม	MJ	
4.1.2 รถขนส่ง						1	0
4.1.2.1 ต้องแยกรถขนส่งภายในฟาร์มกับภายนอกฟาร์มได้ชัดเจน	1		/			MJ	
4.1.3 การจัดการระบบขนส่ง						4	0
4.1.3.1 ต้องมีขั้นตอนวิธีการปฏิบัติงานขนส่งที่สามารถป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยได้	1		/			MJ	
4.1.3.2 ต้องมีการทำความสะอาดรถขนส่งก่อนและหลังการขนส่งและฆ่าเชื้อด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อโรคชนิดที่หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่รับรองว่ามีประสิทธิภาพในการทำลายเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อยและมีฉลากกำกับเห็นอย่างเด่นชัด	1		/			MJ	
4.1.3.3 ต้องมีแผนและวิธีการควบคุมการเข้า-ออกของยานพาหนะการขนส่งจากภายนอก	1		/			MJ	
4.2 ระบบขนส่งฟาร์ม (8 Major, 1 Minor)						8	1

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	1/0	4	ผ่าน	ไม่ผ่าน		MJ	MN
4.2.1. ผู้ทำหน้าที่ขนส่ง						4	0
4.2.1.1 การขนส่งสุกรมีชีวิตฟาร์มต่อฟาร์ม การขนส่งจากฟาร์มไป โรงฆ่าและชำแหละ ต้องจัดทำเอกสารการเคลื่อนย้ายสุกรตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499 และฉบับปัจจุบัน	1		/			MJ	
4.2.1.2 ต้องไม่เดินทางผ่านในเขตประกาศการระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อยที่ประกาศโดยกรมปศุสัตว์	1		/			MJ	
4.2.1.3 ขณะที่ขนส่งสุกรไปภายนอกฟาร์ม ต้องไม่หยุดพักรถ	1		/			MJ	
4.2.1.4 ต้องขนส่งสุกรมีชีวิตใช้ระยะเวลาในการเดินทางไม่เกิน 10 ชั่วโมง	1		/			MJ	
4.2.2 รถขนส่ง						1	1
4.2.2.1 ต้องถูกออกแบบเฉพาะในการขนส่งสุกรและทำความสะอาดได้โดยง่าย	1		/		เป็นรถขนส่งของฟาร์มเอง	MJ	
4.2.2.2 ส่วนใดของรถขนส่งที่สัมผัสสุกรจะต้องทำจากวัสดุที่ทนต่อการกัดกร่อน และง่ายต่อการทำความสะอาดและฆ่าเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อย		4	/				MN
4.2.3 การจัดการระบบขนส่ง						4	0
4.2.3.1 ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานฟาร์มสุกร	1		/			MJ	
4.2.3.2 ต้องมีการขนส่งสุกรมีชีวิตจากฟาร์มเดียว	1		/			MJ	
4.2.3.3 ฟาร์มต้องมีการตรวจโรคปากและเท้าเปื่อยภายใน 24 ชั่วโมงก่อนขนส่ง	0			/		MJ	
4.2.3.4 ต้องไม่เกิดการสัมผัสระหว่างลูกสุกรกับสุกรพ่อ-แม่พันธุ์จากการขนส่งภายในฟาร์ม	1		/			MJ	

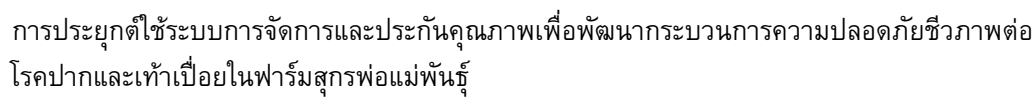

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	1/0	4	ผ่าน	ไม่ผ่าน		MJ	MN
4.3 การควบคุมเอกสารและบันทึก (7 Major)						7	0
4.3.1 การควบคุมเอกสาร						3	0
4.3.1.1 ต้องมีเอกสารวิธีการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายสุกรตามที่กฎหมายหรือระเบียบที่ราชการกำหนดในการขนส่งสุกร	1		/			MJ	
4.3.1.2 ต้องมีเอกสารวิธีการปฏิบัติงานที่ระบุขั้นตอนการปฏิบัติงานของผู้ทำหน้าที่ขนส่งสุกร	0			/	ไม่พบ	MJ	
4.3.1.3 ต้องมีระบบการควบคุมเอกสารและการเข้าถึงเอกสารของผู้ปฏิบัติงานได้โดยง่าย	0			/	ไม่พบ	MJ	
4.3.2 การควบคุมบันทึก						4	0
4.3.2.1 ต้องมีบันทึกแสดงข้อมูลด้านสุขลักษณะ บันทึกผลการตรวจสอบความสะอาดของรถขนส่ง อุปกรณ์เครื่องมือ และสถานที่รับส่งสุกร	0			/	ไม่มีการบันทึกผลการตรวจสอบความสะอาดรถขนส่งที่ใช้ไม่ได้ล้าง	MJ	
4.3.2.2 ต้องมีบันทึกผลการปฏิบัติงานของผู้ทำหน้าที่ขนส่งสุกร	0			/	ไม่พบ	MJ	
4.3.2.3 ต้องมีบันทึกผลการฝึกอบรมของผู้ทำหน้าที่ขนส่งสุกร	0			/	ไม่พบ	MJ	
4.3.2.4 ต้องมีการกำหนดการชี้แจงการจัดเก็บบันทึก ในข้อ 4.3.2.1-3 และเอกสาร การทำลายเอกสาร และอายุการจัดเก็บบันทึกและเอกสารที่สำคัญในการขนส่งสุกรไม่น้อยกว่า 2 ปี	0			/	ไม่พบ	MJ	
รวมคะแนนทั้งหมด	22	4				22	1
รวมคะแนนที่ได้	8	1					

Major (MJ) หมายถึง บัณฑิตที่มีผลกระทบรุนแรงต่อการปนเปื้อนโรคปากและเท้าเปื่อย

Minor (MN) หมายถึง บัณฑิตที่มีผลกระทบไม่รุนแรงต่อการปนเปื้อนโรคปากและเท้าเปื่อย

ข้อมูลทั่วไป

ฟาร์ม KP ตั้งอยู่ที่อำเภอนนทบุรี จ.นนทบุรี เป็นฟาร์มสุกรขนาด 1,200 แม่ ได้รับการรับรองเป็นฟาร์มมาตรฐานแล้ว เคยมีการระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อยครั้งล่าสุดเมื่อปี พ.ศ. 2548

ท่าเลที่ตั้งฟาร์ม

อยู่ใกล้กับโรงฆ่าสุกรไม่เกินระยะ 3 กิโลเมตร ด้านท้ายของฟาร์มติดกับฟาร์มสุกรรายอื่น ๆ ด้วย ภายในฟาร์มไม่เคยมีประวัติการท่วมของน้ำและไม่พบแหล่งน้ำสาธารณะไหลผ่าน

ภายในเขตเลี้ยงสัตว์แบ่งพื้นที่ออกเป็นสัดส่วนอย่างเด่นชัด แต่ไม่พื้นที่สำหรับทิ้งซากสุกร เนื่องจากซากสุกรทั้งหมดจะนำไปต้มเพื่อเลี้ยงปลาตกที่ทางฟาร์มเลี้ยงเอาไว้ ส่วนบ่อบำบัดน้ำเสียจะเป็นระบบ biogas และรอบฟาร์มจะมีการขุดเป็นคลองโดยรอบเพื่อใช้เป็นรั้วกัน แต่พบว่าโคของชาวบ้านก็ยังสามารถผ่านเข้ามาได้ โรงเรือนขายจะตั้งอยู่ภายนอกเขตเลี้ยงสัตว์

โรงเรียนของฟาร์มนี้จะมีทั้งระบบเปิดและปิด โดยในส่วนของสุกรพันธุ์จะเป็นแบบปิดซึ่งคัดแปลงจาก
โรงเรียนเก่าจึงพบว่าการติดตั้งพัดลมของโรงเรียนจะตั้งอยู่บริเวณด้านข้าง ส่วนสุกรช่วงอายุอื่นๆจะเป็นแบบ
โรงเรียนเปิด

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

โรงเรือนลักษณะเปิด

การจัดการฟาร์ม

ฟาร์มทดแทนพ่อแม่พันธุ์ของตนเอง ในการจัดการสุกรไม่ได้ใช้ระบบเข้าหมด-ออกหมด ซึ่งภายในโรงเรือนเดียวกันจะมีสุกรต่างอายุไม่เกิน 21 วัน อยู่ภายในโรงเรือนเดียวกัน มีการพักโรงเรือนอย่างน้อย 7 วัน

การจัดการด้านบุคลากร

มีสัตวแพทย์ดูแลฟาร์ม มีการจัดอบรมเดือนละ 2 ครั้ง แต่ไม่มีการลงบันทึกรายละเอียด

คู่มือจัดการฟาร์ม

มีคู่มือการจัดการฟาร์มรวมหมวดต่าง ๆ อาทิเช่น การเตรียมโรงเรือน การจัดการสุกรพันธุ์ การจัดการด้านสุขาภิบาล แต่ไม่มีคู่มือจัดการฉุกเฉินกรณีเกิดโรคปากและเท้าเปื่อย

ระบบบันทึกข้อมูล

ฟาร์มยังขาดการบันทึกต่าง ๆ ภายในฟาร์ม เช่น การบันทึกรถที่เข้าออกภายในฟาร์ม บันทึกการเก็บตัวอย่าง การตรวจเยี่ยมฟาร์มของสัตวแพทย์ บันทึกการทำความสะอาดโรงเรือน บันทึกการฝึกอบรม แต่มีบันทึกการใช้ยาและวัคซีน บันทึกการนำสุกรเข้าออกจากฟาร์ม

การจัดการด้านอาหารและน้ำ

ฟาร์มจัดซื้อวัตถุดิบอาหารสัตว์ แล้วนำมาผสมอาหารเพื่อเลี้ยงสุกรภายในฟาร์มเอง ส่วนน้ำที่ใช้อุปโภคและบริโภคภายในฟาร์มจะมีการสูบน้ำขึ้นมาจากบ่อน้ำแล้วทำการตกตะกอนด้วยสารส้ม และเติมไฮโปคลอไรต์เพื่อฆ่าเชื้อในน้ำ

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

แหล่งน้ำภายในฟาร์มสูบเข้ามาแล้วทิ้งไว้ให้ตกตะกอน

การจัดการสุขภาพสัตว์

ก่อนเข้าเขตเลี้ยงสัตว์ไม่มีการอาบน้ำและเปลี่ยนชุดของฟาร์ม แต่มีการจุ่มรองเท้าและให้บุคคลที่จะเข้าจุ่มมือในอ่างน้ำยาฆ่าเชื้อ ไม่มีการควบคุมอุปกรณ์เข้าฟาร์ม มีมาตรการห้ามการนำเอาอาหารจากเนื้อสัตว์ที่บิเข้ามาในเขตเลี้ยงสัตว์ การเคลื่อนย้ายสุกรภายในฟาร์มจะใช้รถภายในฟาร์ม โดยแยกกันระหว่างสุกรอายุมากกับอายุน้อย การจัดการโรงเรือนขาย โดยการพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อแก่รถที่มาจับสุกร และโรงเรือนทุกครั้ง และกำหนดให้บุคคลที่ขายสุกรต้องอาบน้ำก่อนเข้าฟาร์ม

การสร้างภูมิคุ้มกัน

การทำวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อย เป็นดังนี้

- สุกรแม่พันธุ์ จะทำหลังคลอด 3 สัปดาห์ (2 ครั้ง/ปี)
- ลูกสุกรจะทำวัคซีนที่อายุ 9 สัปดาห์
- สุกรขุนจะทำวัคซีนที่อายุ 15 สัปดาห์

การควบคุมโรค

ไม่มีการวางแผนการดำเนินการกรณีเกิดโรคปากและเท้าเปื่อย มีระบบทวนสอบแหล่งที่มาของน้ำเชื้อและสุกร

การบำบัดโรค

มีการวางแผนการบำบัดโรคโดยสัตวแพทย์ มีตู้เฉพาะในการเก็บยา และวัคซีนเก็บในตู้เย็น

การจัดการสิ่งแวดล้อม

การกำจัดขยะ จะแยกกระหว่างขยะติดเชื้อและไม่ติดเชื้อ แต่ยังเก็บไม่มิดชิดเท่าที่ควร ส่วนเวชภัณฑ์จะนำไปเผาเพื่อทำลาย ส่วนขวดวัคซีนจะนำไปขายโดยที่ไม่มีการฆ่าเชื้อก่อน ไม่เคยนำไปตรวจคุณภาพ

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

การกำจัดเวชภัณฑ์ยังไม่ได้มาตรฐาน

การเก็บเอกสาร

การเก็บเอกสารต่างๆ ของฟาร์มจะเก็บไว้เกิน 2 ปี

PM ที่ควรจัดทำ คือ

1. การป้องกันการเข้าออกของสัตว์กัก โดยควรปรับปรุงสภาพรั้วใหม่
2. การกำจัดสัตว์พาหะของฟาร์มควรชัดเจน
3. การจัดการฟาร์มในระบบเข้าหมด-ออกหมดภายในฟาร์ม
4. การจัดทำการบินที่กต่างๆ อย่างเด่นชัด
5. โปรแกรมวัคซีนที่เหมาะสม
6. การกำจัดเวชภัณฑ์ และชีวภัณฑ์

ผลของการตรวจประเมินฟาร์ม KP

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.1.องค์ประกอบของฟาร์ม						13(12)*	3(4)*
4.1.1 ทำเลที่ตั้งของฟาร์ม พิจารณาองค์ประกอบดังนี้ (4 Major, 1 Minor)						4	1
4.1.1.1 ต้องอยู่ในพื้นที่ที่ไม่มีประวัติการระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อย ไม่น้อยกว่า 24 เดือน และไม่มี การตรวจพบไวรัสหุนเวียนไม่น้อยกว่า 12 เดือนตามข้อกำหนดของ OIE และ/หรือ ประเทศคู่ค้า	0			/	เคยพบการระบาดครั้งสุดท้ายเมื่อปี พ.ศ. 2548	MJ	
4.1.1.2. ต้องอยู่ห่างจากจากโรงฆ่าสุกรหรือสัตว์กักหรือตลาดนัดค้าสัตว์กักในรัศมีไม่น้อยกว่า 5 กิโลเมตร	0			/	พบโรงฆ่าสุกรอยู่ไม่เกิน 5 กิโลเมตร	MJ	
4.1.1.3. ควรอยู่ห่างจากผู้เลี้ยงสุกรและสัตว์กักรายอื่นในรัศมีไม่น้อยกว่า 3 กิโลเมตร		1		/	พบฟาร์มสุกรอื่นอยู่ติดกันทางด้านหลังฟาร์ม แต่ห่างไม่เกิน 500 เมตร		MN
4.1.1. 4. ต้องเป็นบริเวณที่น้ำท่วมไม่ถึง	1		/		ไม่เคยมีประวัติ น้ำท่วมในฟาร์ม	MJ	
4.1.1.5. ต้องไม่มีแหล่งน้ำสาธารณะไหลผ่านภายในเขตเลี้ยงสัตว์	1		/		ไม่มี	MJ	
4.1.2 ลักษณะของฟาร์ม พิจารณาองค์ประกอบดังนี้ (6 Major, 2 Minor)						6	2
4.1.2.1 ต้องไม่มีการเลี้ยงสัตว์ประเภทอื่นๆ นอกเหนือจากสุกรในบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	0			/	พบสุนัข และโค สามารถเข้ามา บริเวณเขตเลี้ยงสัตว์ได้	MJ	
4.1.2.2 ควรมีการจัดแบ่งพื้นที่ฟาร์มออกเป็นสัดส่วน อย่างชัดเจน		4		/	แบ่งได้ชัดเจน		MN
4.1.2.3 ต้องมีพื้นที่ทำลายซากสัตว์ที่เป็นสัดส่วน	0			/	ไม่มี	MJ	
4.1.2.4 ต้องมีพื้นที่บำบัดน้ำเสียที่เป็นสัดส่วน	1		/		มีบ่อ Biogas	MJ	
4.1.2.5 ต้องมีรั้วที่สามารถป้องกันไม่ให้สัตว์เลี้ยงอื่น ๆ โดยเฉพาะสัตว์กักเข้ามาในบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	0			/	มีการขุดคลองรอบฟาร์มเพื่อทำเป็นรั้วกัน แต่พบว่าโคสามารถข้ามผ่าน มาได้	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.1.2.6 โรงเรือนชายต้องอยู่นอกบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	1		/		โรงเรือนชายตั้งอยู่ทางด้านนอกของฟาร์ม	MJ	
4.1.2.7 ต้องมีระบบน้ำทิ้ง ที่ไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนของเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อยจากภายนอกฟาร์ม	1		/		น้ำเสียทิ้งลงบ่อ biogas	MJ	
4.1.2.8. ต้องมีโรงเรือนที่ใช้แยกสุกรพ่อแม่พันธุ์ทดแทน		-			ผลิตพ่อแม่พันธุ์สุกรใช้เองภายในฟาร์ม ไม่มีการนำเข้าทดแทนจากที่อื่น		MN
4.1.3 ลักษณะโรงเรือน							
4.1.3.1. ระบบเปิด พิจารณางค์ประกอบดังนี้ (3 Major)						3	
4.1.3.1. 1 โรงเรือนเลี้ยงสุกรต้องตั้งอยู่ห่างจากถนนสายหลักไม่น้อยกว่า 30 เมตร	1		/		โรงเรือนห่างจากถนนเกิน 30 เมตร	MJ	
4.1.3.1.2 ต้องมีระบบที่สามารถควบคุมไม่ให้สัตว์พาหะของโรคปากและเท้าเปื่อยเข้าภายในโรงเรือนได้	0			/	มีการควบคุมสัตว์พาหะ แต่ไม่เป็นโปรแกรมอย่างเด่นชัด	MJ	
4.1.3.1.3 ต้องมีระบบระบายน้ำทิ้งและของเสียภายในฟาร์มที่ไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อย	1		/		ระบายน้ำทิ้งลงบ่อ biogas	MJ	
4.1.3.2 ระบบปิด พิจารณางค์ประกอบ ดังนี้ (2 Major, 1 Minor)						2	1
4.1.3.2.1 โรงเรือนเลี้ยงสุกรควรตั้งอยู่ห่างจากถนนสายหลักไม่น้อยกว่า 30 เมตร		4		/	โรงเรือนพ่อแม่พันธุ์เป็นแบบโรงเรือนปิด		MN
4.1.3.2.2 ต้องมีระบบที่สามารถควบคุมไม่ให้สัตว์พาหะของโรคปากและเท้าเปื่อยเข้าภายในโรงเรือนได้	0			/	มีการควบคุมสัตว์พาหะ แต่ไม่เป็นโปรแกรมอย่างเด่นชัด	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.1.3.2.3 โรงเรือนแต่ละโรงต้องมีลักษณะที่ไม่ดูกลมเข้าหากันและมีการระบายอากาศอย่างดี	1		/		โรงเรือนปิดติดตั้งพัดลมทางด้านข้าง ไม่มีการดูดกันของพัดลม	MJ	
4.2. การจัดการฟาร์ม						18	5
4.2.1 การจัดการโรงเรือน พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (3 Major, 2 Minor)						3	2
4.2.1.1 ต้องมีแหล่งพ่อแม่พันธุ์ที่ได้มาตรฐานและปลอดโรคปากและเท้าเปื่อย	1		/		พ่อแม่พันธุ์ทดแทนตนเองภายในฝูง	MJ	
4.2.1.2 ต้องมีระบบการนำสุกรอนุบาล-รุ่น-ขุน เข้า-ออกพร้อมกัน (All In- All Out)	0			/	พบว่าสุกรหลายอายุอยู่ด้วยกัน ไม่ได้จัดการแบบ All-in All-out	MJ	
4.2.1.3 สุกรอนุบาล-รุ่น-ขุน ควรมาจากแหล่ง ผลิตเดียวกันที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการผลิตลูกสุกร		4		/	สุกรผลิตเองภายในฝูง		MN
4.2.1.4 สุกรอนุบาล-รุ่น-ขุน ในโรงเรือนเดียวกันไม่ควรมียายุต่างกันเกิน 7 วัน		1		/	อายุต่างกันประมาณ 21 วัน		MN
4.2.1.5 ต้องมีการทำความสะอาด ฆ่าเชื้อโรคอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพและพักโรงเรือนไม่น้อยกว่า 5 วัน	1		/		ทำการพักโรงเรือน 7 วัน	MJ	
4.2.2 การจัดการด้านบุคลากร พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (1 Major, 1 Minor)						1	1
4.2.12.1 ต้องมีสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มที่มีใบอนุญาต	1		/		มี	MJ	
4.2.2.2 ควรจัดให้มีการอบรมแก่บุคลากร พนักงานเลี้ยงสัตว์เป็นประจำโดยให้มีความรู้และความเข้าใจในหัวข้อตามที่กำหนดไว้ในแผนการฝึกอบรม		2		/	มีการจัดการอบรมประมาณเดือนละ 2 ครั้ง แต่ไม่ได้ลงบันทึกว่าอบรมเรื่องใดบ้าง		MN
4.2.13 คู่มือการจัดการฟาร์ม พิจารณาองค์ประกอบดังนี้ (5 Major)						5	
4.2.3.1 ต้องมีคู่มือการจัดเตรียมโรงเรือน	1		/		มี	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.2.3.2 ต้องมีคู่มือการจัดการสุกรพ่อแม่พันธุ์สุกรอนุบาล-รุ่น-ขุน	1		/		มี	MJ	
4.2.3.3 ต้องมีคู่มือการจัดการด้านสุขภาพสัตว์	1		/		มี	MJ	
4.2.3.4 ต้องมีคู่มือการจัดการด้านสุขาภิบาล และสิ่งแวดล้อม	1		/		มี	MJ	
4.2.3. 5 ต้องมีคู่มือการจัดการในกรณีฉุกเฉินกรณีเกิดโรคปากและเท้าเปื่อย และโรคระบาดสัตว์อื่นๆ	0			/	ไม่มี	MJ	
4.2.4 ระบบการบันทึกข้อมูล พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (7 Major, 1 Minor)						7	1
4.2.4.1 ควรมีข้อมูลการผลิตและผลผลิต		4		/	มีการบันทึกเป็นรายสัปดาห์		MN
4.2.4.2 ต้องมีบันทึกการเข้า-ออกฟาร์มของยานพาหนะ/ บุคคล	0			/	ไม่มีการจดบันทึก	MJ	
4.2.4.3 บันทึกการเก็บตัวอย่าง การเฝ้าระวังโรค และการตรวจวินิจฉัยทดสอบโรคปากและเท้าเปื่อย	0			/	ไม่มีการจดบันทึก	MJ	
4.2.4.4 ต้องมีบันทึกการตรวจเยี่ยมฟาร์มรายเดือนของสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์ม	0			/	สัตวแพทย์ควบคุมฟาร์มเข้าฟาร์มทุกอาทิตย์ แต่ไม่มีการจดบันทึกการตรวจเยี่ยม	MJ	
4.2.4.5 ต้องมีบันทึกการใช้ยา-วัคซีน อาหารสัตว์	1		/		มีการบันทึก	MJ	
4.2.4.6 ต้องมีบันทึกการนำสุกรเข้า-ออกฟาร์ม	1		/		มีการบันทึกในใบขาย	MJ	
4.2.4.7 ต้องมีบันทึกการฝึกอบรมของบุคลากรภายในฟาร์ม	0			/	ไม่มีการจดบันทึก	MJ	
4.2.4.8 ต้องมีบันทึกการทำความสะอาดและ การฆ่าเชื้อโรค	0			/	ไม่มีการจดบันทึก แต่มีโปรแกรมการทำทำความสะอาดที่แน่นอน	MJ	
4.2.5 การจัดการด้านอาหารและน้ำ พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (2 Major, 1 Minor)						2	1
4.2.5.1 ควรมีการควบคุมแหล่งที่มาของอาหาร โดยมาจากแหล่งผลิตที่ได้รับรองมาตรฐานตาม พรบ. ควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2542		4	/		ผลิตอาหารเพื่อใช้เองภายในฟาร์ม		MN

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.2.5.2 ต้องมีสถานที่จัดเก็บอาหารสัตว์มิดชิดสามารถป้องกันสัตว์พาหะนำโรคปากและเท้าเปื่อย	0			/	โรงเก็บอาหารอยู่ในสภาพไม่ค่อยมิดชิด พบสัตว์พาหะได้	MJ	
4.2.5.3 น้ำที่ใช้อุปโภคและบริโภคต้องได้มาตรฐานตามที่กำหนดในมาตรฐานของกรมปศุสัตว์	0			/	ไม่เคยนำน้ำไปตรวจ	MJ	
4.3. การจัดการด้านสุขภาพสัตว์						15	1
4.3.1 การป้องกันและควบคุมโรค พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้						13	1
4.3.1.1 การทำลายและการป้องกันเชื้อโรคก่อน เข้า-ออกฟาร์ม/โรงเรือน พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (9 Major, 1 Minor)						9	1
4.3.1.1.1 ต้องมีที่จอดรถนอกบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	1		/		มีที่จอดรถนอกเขตเลี้ยงสัตว์	MJ	
4.3.1.1.2 ต้องมีระบบการฆ่าเชื้อโรคกับยานพาหนะและล้อรถ ก่อนเข้าบริเวณฟาร์ม และ/หรือ บริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	1		/		มีการฆ่าเชื้อสม่ำเสมอ	MJ	
4.3.1.1.3. ต้องใช้น้ำยาฆ่าเชื้อที่มีคุณสมบัติทำลายเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อยและมีระยะเวลาที่น้ำยาฆ่าเชื้อ สัมผัสพอเพียงในการทำลายเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อย	1		/		ใช้ประเภท Bromide	MJ	
4.3.1.1.4 ต้องมีการอาบน้ำ ฆ่าเชื้อเปลี่ยนชุดและรองเท้าของฟาร์ม ก่อนเข้าบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	0			/	ไม่มี	MJ	
4.3.1.1.5 ต้องมีระบบการควบคุม การทำความสะอาดและฆ่าเชื้อโรคก่อนนำอุปกรณ์จากภายนอกเข้าสู่เขตเลี้ยงสัตว์	0			/	ไม่มี	MJ	
4.3.1.1.6 ต้องมีมาตรการในการควบคุมการนำอาหารที่มาจากสัตว์กักขังเข้ามาในฟาร์ม	1		/		ไม่มีการนำอาหารจากสัตว์กักขังเข้าภายในเขตเลี้ยงสัตว์	MJ	
4.3.1.1.7 ควรจัดให้มีการควบคุมการย้ายสุกรภายในฟาร์มไม่ให้เกิดการสัมผัสโดยตรงระหว่างสุกรอายุมากกับอายุน้อย		4	/		เวลาเคลื่อนย้าย แยกระหว่างสุกรอายุมากกับอายุน้อยอย่างเด็ดขาด		MN

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.3.1.1.8 ต้องมีการเฝ้าระวังโรคปากและเท้าเปื่อยในโรงเรือนที่ใช้แยกสุกรพ่อแม่พันธุ์ทดแทนไม่น้อยกว่า 14 วัน ก่อนที่จะทดแทนในฝูงเดิม	1		/		สุกรพ่อแม่พันธุ์ทดแทนตัวเองภายในฟาร์ม	MJ	
4.3.1.1.9 ต้องมีระบบบริหารจัดการโรงเรือนขายที่สามารถป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยเข้าสู่ฟาร์ม	1		/		พนักงานฆ่าเชื้อคนที่ขายสุกรต้องอาบน้ำก่อนเข้าฟาร์ม	MJ	
4.3.1.1.10 ต้องมีโปรแกรมการกำจัดสัตว์พาหะของโรคปากและเท้าเปื่อยและมีดัชนีบ่งชี้วัดประสิทธิภาพของการกำจัด	0			/	ไม่มีโปรแกรมการกำจัดสัตว์พาหะอย่างสม่ำเสมอ	MJ	
4.3.1.2 การสร้างภูมิคุ้มกัน พิจารณาองค์ประกอบดังนี้ (2 Major)						2	
4.3.1.2.1 ต้องมีโปรแกรมวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยในสุกรพ่อแม่พันธุ์ ไม่น้อยกว่าปีละ 2 ครั้ง หรือมีมาตรการในการ ป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยอย่างเคร่งครัด ในกรณีที่ไม่ใช้วัคซีน	1		/		พ่อแม่พันธุ์ฉีดที่ 3 สัปดาห์หลังคลอด (2 ครั้ง/ปี) โดยใช้วัคซีนของกรมปศุสัตว์	MJ	
4.3.1.2.2 ต้องมีโปรแกรมวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยในสุกรรุ่น-ขุนอย่างน้อย 2 ครั้ง/รุ่น หรือมีมาตรการในการป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยอย่างเคร่งครัดในกรณีที่ไม่ใช้วัคซีน	0			/	ลูกสุกรขุนฉีดที่ 9 และ 15 Wks แต่ลูกสุกรที่จะขาย จะฉีดที่ 9 Wks เท่านั้น	MJ	
4.3.1.3 การควบคุมโรค พิจารณาองค์ประกอบดังนี้ (2 Major)						2	
4.3.1.3.1 ต้องมีการวางแผนการดำเนินการควบคุมกรณีเกิดการระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อยและมีการทำลายตาม พรบ. โรคระบาด สัตว์ ฉบับปัจจุบัน	0			/	ไม่มี	MJ	
4.3.1.3.2 ต้องมีระบบทวนย้อนกลับแหล่งที่มาของสุกรพันธุ์ น้ำเชื้อ ตัวอ่อน สุกรรุ่น-ขุน	1		/		สามารถทวนแหล่งที่มาได้ทั้งน้ำเชื้อ และสุกร	MJ	
4.3.2 การบำบัดโรค พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (2 Major)						2	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.3.2.1 ต้องมีการวางแผนบำบัดโรคและควบคุมป้องกันโรคโดยสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์ม	1		/		มี	MJ	
4.3.2.2 การใช้ยา-วัคซีน และการจัดเก็บเวชภัณฑ์ภายในฟาร์ม ต้องปฏิบัติตามมาตรฐาน มอก. 7001-2540	1		/		เก็บยาในตู้ภายในสำนักงาน ส่วนวัคซีนอยู่ในตู้เย็นที่วัดอุณหภูมิได้	MJ	
4.4 การจัดการสิ่งแวดล้อม						2	2
4.4.1 การจัดการของเสีย พิจารณองศ์ประกอบดังนี้ (2 Minor)							2
4.4.1.1 ควรมีการกำจัดขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อที่เหมาะสม		2		/	สถานที่ทิ้งไม่ค่อยมิดชิด แต่แยกระหว่างขยะติดกับไม่ติดเชื้อ		MN
4.4.1.2 ควรมีการกำจัดมูลสุกรและซากสุกรที่เหมาะสม		3	/		มูลสุกรจะลงสู่บ่อ biogas ส่วนซากสุกรจะนำไปต้มเพื่อเลี้ยงปลาในฟาร์ม		MN
4.4.2 การบำบัดน้ำเสีย (1 Major)						1	
4.4.2.1 ต้องมีระบบการบำบัดน้ำเสียที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน หรือในกรณีที่มีการนำน้ำเสียกลับมาใช้ใหม่ ควรให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานน้ำใช้ที่ระบบมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกรของกรมปศุสัตว์	1		/		ไม่เคยนำไปตรวจเลย	MJ	
4.4.3 การกำจัดเวชภัณฑ์ ชีวภัณฑ์ และอุปกรณ์ในการบำบัดโรค (1 Major)						1	
4.4.3.1 ต้องมีการกำจัดเวชภัณฑ์ ชีวภัณฑ์ และอุปกรณ์ในการบำบัดโรค อย่างเหมาะสมตามมาตรฐาน มอก. 7001-2540	0			/	เข็ม และไซริงค์จะนำไปเผา ส่วนขวดวัคซีนจะนำไปขาย แต่ไม่ได้นำไปเผาเชื้อก่อนที่จะขาย	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.5 การควบคุมเอกสารที่ใช้ในการปฏิบัติงาน (1 Major)						1	
4.5.1 ต้องมีการกำหนดการป้องกันการจับกันที่กักและเอกสารการทำลายเอกสาร และอายุการจัดเก็บบันทึกและเอกสารที่สำคัญในการผลิตสุกรไม่น้อยกว่า 2 ปี	1		/		เอกสารเก็บนานเกิน 2 ปี	MJ	
รวมคะแนนทั้งหมดในกรณีโรงเรือนปิด (60)	28 /49	29/ 40				49	11
รวมคะแนนทั้งหมดในกรณีโรงเรือนเปิด (60)	27 /48	33 /44				48	11

Major (MJ) หมายถึง ปัจจัยที่มีผลกระทบรุนแรงต่อการปนเปื้อนโรคปากและเท้าเปื่อย

Minor (MN) หมายถึง ปัจจัยที่มีผลกระทบไม่รุนแรงต่อการปนเปื้อนโรคปากและเท้าเปื่อย

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

ผลของการตรวจประเมินระบบขนส่งของฟาร์ม KP

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	1/0	4	ผ่าน	ไม่ผ่าน		MJ	MN
4.1 ระบบขนส่งทั่วไป (6 Major)						6	0
4.1.1 ผู้ทำหน้าที่ขนส่ง						2	0
4.1.1.1 ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย หรือระเบียบราชการที่กำหนดในการขนส่งสุกร	0			/	ไม่มีการขนส่งสุกรจากฟาร์มเอง	MJ	
4.1.1.2 ต้องได้รับการฝึกอบรม ดังนี้ - กฎหมาย และระเบียบที่ราชการกำหนดในการขนส่งสุกร - การจัดการสุขลักษณะส่วนบุคคล - วิธีปฏิบัติงานการเคลื่อนย้ายสุกร - วิธีปฏิบัติงานขนส่งสุกรมีชีวิต	0			/	ไม่มีการขนส่งสุกรจากฟาร์มเอง	MJ	
4.1.2 รถขนส่ง						1	0
4.1.2.1 ต้องแยกรถขนส่งภายในฟาร์มกับภายนอกฟาร์มได้ชัดเจน	1		/		แยกอย่างชัดเจน	MJ	
4.1.3 การจัดการระบบขนส่ง						4	0
4.1.3.1 ต้องมีขั้นตอนวิธีการปฏิบัติงานขนส่งที่สามารถป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยได้	0			/	ไม่มี	MJ	
4.1.3.2 ต้องมีการทำความสะอาดรถขนส่งก่อนและหลังการขนส่งและฆ่าเชื้อด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อโรคชนิดที่หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่รับรองว่ามีประสิทธิภาพในการทำลายเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อยและมีฉลากกำกับเห็นอย่างเด่นชัด	1		/		มี	MJ	
4.1.3.3 ต้องมีแผนและวิธีการควบคุมการเข้า-ออกของยานพาหนะการขนส่งจากภายนอก	1		/		มีการพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อ และเข้าได้เฉพาะรถอาหาร	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	1/0	4	ผ่าน	ไม่ผ่าน		MJ	MN
4.2 ระบบขนส่งฟาร์ม (8 Major, 1 Minor)						8	1
4.2.1. ผู้ทำหน้าที่ขนส่ง						4	0
4.2.1.1 การขนส่งสุกรมีชีวิตฟาร์มต่อฟาร์ม การขนส่งจากฟาร์มไป โรงฆ่าและชำแหละ ต้องจัดทำเอกสารการเคลื่อนย้ายสุกรตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499 และฉบับปัจจุบัน	-				ไม่มีการขนส่งสุกรจากฟาร์มเอง	MJ	
4.2.1.2 ต้องไม่เดินทางผ่านในเขตประกาศการระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อยที่ประกาศโดยกรมปศุสัตว์	-				เหมือนข้อ 4.2.1.1	MJ	
4.2.1.3 ขณะที่ขนส่งสุกรไปภายนอกฟาร์ม ต้องไม่หยุดพักรถ	-				เหมือนข้อ 4.2.1.1	MJ	
4.2.1.4 ต้องขนส่งสุกรมีชีวิตใช้ระยะเวลาในการเดินทางไม่เกิน 10 ชั่วโมง	-				เหมือนข้อ 4.2.1.1	MJ	
4.2.2 รถขนส่ง						1	1
4.2.2.1 ต้องถูกออกแบบเฉพาะในการขนส่งสุกร และทำความสะอาดได้โดยง่าย	1		/		รถสามารถทำความสะอาดได้ง่าย	MJ	
4.2.2.2 ส่วนใดของรถขนส่งที่สัมผัสสุกรจะต้องทำจากวัสดุที่ทนต่อการกัดกร่อน และง่ายต่อการทำความสะอาดและฆ่าเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อย		1		/	ไม่มี		MN
4.2.3 การจัดการระบบขนส่ง						4	0
4.2.3.1 ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานฟาร์มสุกร	0			/	ไม่มีการขนส่งสุกรจากฟาร์มเอง	MJ	
4.2.3.2 ต้องมีการขนส่งสุกรมีชีวิตจากฟาร์มเดียว	0			/	ไม่มีการขนส่งสุกรจากฟาร์มเอง	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวิตภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	1/0	4	ผ่าน	ไม่ผ่าน		MJ	MN
4.2.3.3 ฟาร์มต้องมีการตรวจโรคปากและเท้าเปื่อยภายใน 24 ชั่วโมงก่อนขนส่ง	0			/	ไม่มีการขนส่งสุกรจากฟาร์มเอง	MJ	
4.2.3.4 ต้องไม่เกิดการสัมผัสระหว่างลูกสุกรกับสุกรพ่อ-แม่พันธุ์จากการขนส่งภายในฟาร์ม	1		/		แยกอย่างชัดเจน	MJ	
4.3 การควบคุมเอกสารและบันทึก (7 Major)						7	0
4.3.1 การควบคุมเอกสาร						3	0
4.3.1.1 ต้องมีเอกสารวิธีการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายสุกรตามที่กฎหมายหรือระเบียบที่ราชการกำหนดในการขนส่งสุกร	0			/	ไม่มีการขนส่งสุกรจากฟาร์มเอง	MJ	
4.3.1.2 ต้องมีเอกสารวิธีการปฏิบัติงานที่ระบุนขั้นตอนการปฏิบัติงานของผู้ทำหน้าที่ขนส่งสุกร	0			/	เหมือนข้อ 4.3.1.1	MJ	
4.3.1.3 ต้องมีระบบการควบคุมเอกสารและการเข้าถึงเอกสารของผู้ปฏิบัติงานได้โดยง่าย	0			/	เหมือนข้อ 4.3.1.1	MJ	
4.3.2 การควบคุมบันทึก						4	0
4.3.2.1 ต้องมีบันทึกแสดงข้อมูลด้านสุขลักษณะ บันทึกผลการตรวจสอบความสะอาดของรถขนส่ง อุปกรณ์เครื่องมือ และสถานที่รับส่งสุกร	0			/	ไม่มี	MJ	
4.3.2.2 ต้องมีบันทึกผลการปฏิบัติงานของผู้ทำหน้าที่ขนส่งสุกร	0			/	ไม่มี	MJ	
4.3.2.3 ต้องมีบันทึกผลการฝึกอบรมของผู้ทำหน้าที่ขนส่งสุกร	0			/	ไม่มี	MJ	
4.3.2.4 ต้องมีการกำหนดการชี้แจงการจัดเก็บบันทึก ในข้อ 4.3.2.1-3 และเอกสาร การทำลายเอกสาร และอายุการจัดเก็บบันทึกและเอกสารที่สำคัญใน	0			/	ไม่มีการบันทึกเอกสาร	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวิตภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	1/0	4	ผ่าน	ไม่ผ่าน		MJ	MN
การขนส่งสุกรไม่น้อยกว่า 2 ปี							
รวมคะแนนทั้งหมด	18	4				22	1
รวมคะแนนที่ได้	5	1					

Major (MJ) หมายถึง ปัจจัยที่มีผลกระทบรุนแรงต่อการปนเปื้อนโรคปากและเท้าเปื่อย

Minor (MN) หมายถึง ปัจจัยที่มีผลกระทบไม่รุนแรงต่อการปนเปื้อนโรคปากและเท้าเปื่อย

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

ฟาร์ม CY

ข้อมูลทั่วไป

ฟาร์ม CY ตั้งอยู่ อ.พนัสนิคม จ.ชลบุรี เป็นฟาร์มขนาด 100 ไร่ มีแม่สุกรจำนวน 800 แม่ (เดิมมีแม่สุกร 1,200 แม่ แต่ลดลงจากการผลิตลงเนื่องจากโรคปากและเท้าเปื่อยที่ลดลง ปัจจุบันกำลังจะเพิ่มการผลิตขึ้น ซึ่งฟาร์มมีความสามารถในการผลิตสูงสุดได้ถึง 1,800 แม่) ได้เคยมีโรคปากและเท้าเปื่อยเข้ามาหลายครั้ง พบการระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อยครั้งล่าสุด เมื่อเดือนกรกฎาคม 2548 พบว่าระบาดทั้งโรงเรือนเปิดและโรงเรือนปิด ช่วงสุกรที่พบโรคเป็นระยะรุ่นตอนปลายจนถึงระยะขุนตอนต้น และยังพบว่าสุกรที่พบการระบาดของโรคเป็นสุกรที่ผ่านการทำวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยไปเพียง 1 เดือน โดยเป็นในส่วนของพ่อแม่พันธุ์และสุกรขุน เจ้าของมีความรู้สึกว่าจะเกิดการระบาดปีเว้นปี ฟาร์มยังไม่ได้เป็นฟาร์มมาตรฐานแม้จะได้เตรียมการอย่างดี เพราะไม่เห็นประโยชน์ที่จะได้รับ ปัจจุบันโรงเรือนภายในฟาร์มได้ทำการปรับปรุงจากโรงเรือนลักษณะเปิด มาเป็นโรงเรือนลักษณะปิดแล้วประมาณ 90% (เหลือโรงเรือนเปิดเพียง 6 หลัง)

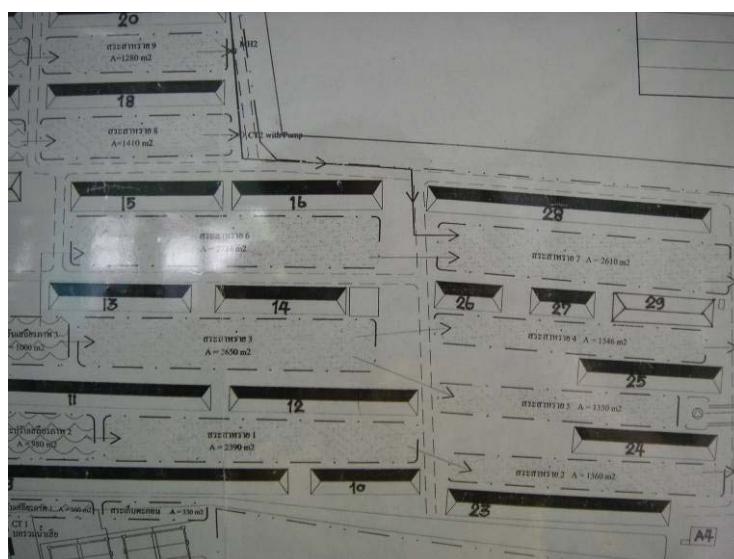
องค์ประกอบของฟาร์ม

ทำเลที่ตั้งของฟาร์ม

ฟาร์มอยู่ห่างจากถนนใหญ่สายทุ่งเหียงประมาณ 100 เมตร ฟาร์มอยู่ใกล้ชุมชน และมีฟาร์มเลี้ยงสุกรติดกัน ฟาร์มมีรั้วรอบขอบชิดดีทุกด้าน มีแหล่งน้ำสระของตนเอง รวมทั้งมีพื้นที่รับน้ำอยู่ด้านนอกฟาร์มอีก 7 ไร่ เป็นบ่อน้ำขนาดใหญ่ 2 บ่อ

ลักษณะที่ตั้งของฟาร์ม

ฟาร์มมีโรงเรือนส่วนมากเป็นแบบปิด Evaporation มีบ่อน้ำสลับอยู่ตามโรงเรือนแต่ละหลัง มีแหล่งน้ำใช้ค่อนข้างมาก โดยทางฟาร์มจะผันน้ำเข้ามาเก็บในบ่อของฟาร์มที่ติดด้านนอก และนำน้ำเข้ามาเป็นระยะ ๆ มีการบำบัดน้ำด้วยคลอรีน โดยบ่อพักน้ำลึก 4 เมตร แบ่งเป็น 3 ส่วน

แผนผังของฟาร์ม

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

ลักษณะโรงเรือน

โรงเรือนแม่พันธุ์ทดแทน ผสม อุ่มทอ และคลอด เป็นโรงเรือนปิดทั้งหมด รวมทั้งอนุบาลและขุน เหลืออีกเพียง 8 โรงที่ยังไม่ทำ คาดว่าจะดำเนินการ เพราะราคาสุกรเริ่มดี

การจัดการฟาร์ม

ฟาร์มมีแหล่งพ่อแม่พันธุ์ทดแทนตนเอง รวมทั้งมีการซื้อพ่อแม่พันธุ์จากต่างประเทศ มีโรงเรือนทดแทนแบบปิด อยู่ภายในฟาร์ม มีการใช้ระบบเข้าหมดออกหมด มีการพักโรงเรือนมากกว่า 7 วัน โดยเฉพาะช่วงนี้มีการลดจำนวนแม่พันธุ์ ทำให้โรงเรือนว่าง

การจัดการด้านบุคคล

ฟาร์มมีสัตวแพทย์จากบริษัทมาช่วยดูแล และมีการเข้าเยี่ยมฟาร์ม เดิมเคยมีการจดบันทึกการเข้าเยี่ยมฟาร์ม แต่ปัจจุบันไม่มี มีการใช้บริการจากสัตวแพทย์บริการจากบริษัทเอกชน ที่มาขายผลิตภัณฑ์ เช่น วัคซีน ยา อาหารเสริม เป็นต้น เจ้าของมีความกระตือรือร้นในด้านวิชาการ นิยมข้อมูลใหม่ ๆ มาปรับปรุงภายในฟาร์ม

คู่มือจัดการฟาร์ม

ทางฟาร์มมีคู่มือจัดการฟาร์มโดยทั่วไป ระบบบันทึกฟาร์ม ฟาร์มมีการบันทึกผลผลิต ข้อมูลวัตถุดิบที่ใช้ผลิตอาหารทุกเบอร์ภายในฟาร์ม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (ฟีดไลท์) แต่ยังขาดการบันทึกการเข้าออกของคนภายนอกฟาร์ม รวมทั้งบันทึกการทำความสะอาดและฆ่าเชื้อโรงเรือน แต่บัญชีต้นทุนอาหาร และข้อมูลการขายสุกร ฟาร์มมีครบ

การจัดการด้านอาหารและน้ำ

ทางฟาร์มทำการผสมอาหารเอง โดยมีรถบรรทุกวัตถุดิบมาผ่านตาชั่งหน้าฟาร์ม มีแหล่งน้ำของตนเองที่เพียงพอ และมีระบบฆ่าเชื้อโรคโดย Choline injection ก่อนนำไปใช้ มีการใช้น้ำจากธรรมชาติ ฝน และแหล่งน้ำไหลเข้าในบ่อเก็บ

การจัดการสุขภาพสัตว์

การทำลายเชื้อโรคและการป้องกันเชื้อโรค

ก่อนเข้าฟาร์มมีโรงจุ่มล้อรถยนต์ แต่ไม่มีโรงสเปรย์ ไม่มีที่จอดรถจากคนภายนอก รถโดยทั่วไปจะสามารถเข้าภายในฟาร์มได้ มีที่จอดรถ 3 ที่ ด้านหน้าหลังโรงสเปรย์ และเข้าไปภายในฟาร์มติดกับสำนักงานภายใน และโรงเฉพาะสำหรับรถจับสุกร และขนส่งภายในฟาร์ม มีการควบคุมการเข้าออกฟาร์มจากที่ทำการด้านหน้า ให้เฉพาะผู้ที่รู้จัก ไม่มีห้องอาบน้ำ เปลี่ยนชุด เพียงแต่สวมเสื้อและรองเท้าน้ำและหมวก

การสร้างภูมิคุ้มโรค

ฟาร์มมีการทำวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยในแม่พันธุ์หลังคลอด และพ่อพันธุ์ทุก 3-4 เดือน รวมทั้งสุกรขุนด้วย

การควบคุมโรค

ยังไม่มีแผนการควบคุมโรคปากและเท้าเปื่อย ส่วนมากจะเข้มงวดเมื่อได้ข่าวการระบาด คนงานมีทั้งที่เป็นคนไทยและต่างชาติ (ไทยใหญ่) มีบ้านพักภายในฟาร์ม รวมทั้งมีลูกหลานอยู่ภายใน แต่ไม่อนุญาตให้เข้าไปในโรงเรือน การทำความสะอาดโรงเรือน ทางฟาร์มใช้น้ำยาฆ่าเชื้อ ชนิด Virkon-S® ที่สามารถทำลายเชื้อได้ มีการกำจัดเวชภัณฑ์ และวัสดุภัณฑ์ โดยใส่ถุงรวมทิ้ง แล้วจึงนำไปขาย

การควบคุมเอกสาร

ฟาร์มมีระบบบันทึกที่ดีในระบบบัญชี และระบบการสั่งซื้อวัตถุดิบ รวมทั้งด้านผลผลิตที่ใช้โปรแกรมหมอดู

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

ข้อคิดเห็นทั่วไป

ฟาร์มมีโรงเรือนปิดที่สามารถควบคุมโรคได้ ฟาร์มมีระบบการจัดการที่มาตรฐาน รวมทั้งโรงเรือนปิดที่สามารถป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยแต่อาจต้องเข้มงวดด้านการเข้าออกของคนภายในและภายนอก รวมทั้งยานพาหนะ ฟาร์มตั้งติดอยู่กับฟาร์มอื่น ๆ ทำให้อาจมีการระบาดเข้ามาในฟาร์มได้ รวมทั้งใช้แหล่งน้ำจากภายนอกในการปรับปรุงฟาร์มนี้ มีประเด็นหลัก ๆ คือ

การควบคุมการใช้น้ำด้วยการตรวจฆ่าเชื้อเป็นประจำเป็นทางหนึ่งที่จะช่วยได้ ได้แก่ การควบคุมการเข้า-ออกของทั้งยานพาหนะ และคนงานภายในฟาร์ม เนื่องจากพบว่าฟาร์มนี้มีการเข้า-ออกของยานพาหนะบ่อย ทั้งพาหนะภายในและภายนอกฟาร์ม

การแบ่งพื้นที่การทำงานของคณงานที่เลี้ยงสุกร เนื่องจากฟาร์มนี้ยังแบ่งพื้นที่การทำงานของคณงานไม่ชัดเจน มีการเคลื่อนที่ของคณงานระหว่างโรงเรือนไปมาได้อย่างสะดวก

น้ำที่ใช้อุปโภคและบริโภคภายในฟาร์ม เนื่องจากฟาร์มนี้ได้ใช้น้ำภายในฟาร์ม จากการดึงมาจากแหล่งน้ำสาธารณะที่อยู่ด้านหลังของฟาร์ม ซึ่งอาจเป็นทางเข้าของเชื้อมาสู่ฟาร์มได้

ฟาร์มควรจัดสถานที่จอดรถภายนอกฟาร์ม ไว้สำหรับยานพาหนะของภายนอก เพื่อไม่ให้ยานพาหนะภายนอกเข้ามายังบริเวณฟาร์มได้

โดยภาพรวม เป็นฟาร์มที่น่าจะใส่ในฟาร์มที่น่าทำวิจัยด้วยเหตุผล 2 ประการ คือ

1. เป็นฟาร์มที่เคยมีการระบาดเข้าไปในส่วนพ่อแม่พันธุ์
2. ฟาร์มมีความสนใจในการจัดทำระบบการป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อย

PM ที่ควรจัดทำ คือ

1. มาตรการการควบคุมการเข้าออกของรถยนต์และบุคคล
2. มาตรการฉุกเฉินเมื่อเกิดโรคปากและเท้าเปื่อย
3. การจัดการโรงเรือนขาย
4. การควบคุมการใช้น้ำภายในฟาร์ม
5. ระบบการตรวจสอบการทำงานภายในฟาร์มของคณงาน
6. การจัดระบบขนส่งและการฆ่าเชื้อภายในฟาร์ม

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

ผลของการตรวจประเมินฟาร์ม CY

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.1.องค์ประกอบของฟาร์ม						13(12)*	3(4)*
4.1.1 ทำเลที่ตั้งของฟาร์ม พิจารณาองค์ประกอบดังนี้ (4 Major, 1 Minor)						4	1
4.1.1.1 ต้องอยู่ในพื้นที่ที่ไม่มีประวัติการระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อย ไม่น้อยกว่า 24 เดือน และไม่มี การตรวจพบไวรัสหุนเวียนไม่น้อยกว่า 12 เดือน ตามข้อกำหนดของ OIE และ/หรือ ประเทศคู่ค้า	0			/	พบการระบาดครั้งล่าสุด เมื่อ เดือน กค. 2548 โดย ระบาดในสุกรขุน เกือบทุกขุนิต ทาง ฟาร์มสงสัยว่าเกิด การระบาดได้ อย่างไร และเชื้อ FMD มาจากที่ใด	MJ	
4.1.1.2. ต้องอยู่ห่างจากจากโรงฆ่าสุกรหรือสัตว์กัก หรือตลาดนัดค้าสัตว์กักในรัศมีไม่น้อยกว่า 5 กิโลเมตร	0			/	มีโรงฆ่าสุกร รายย่อยในระยะ 2-3 กม.	MJ	
4.1.1.3. ควรอยู่ห่างจากผู้เลี้ยงสุกรและสัตว์กัก รายอื่นในรัศมีไม่น้อยกว่า 3 กิโลเมตร	0			/	ฟาร์มอยู่ติดกับผู้ เลี้ยงสุกรรายอื่น		MN
4.1.1. 4. ต้องเป็นบริเวณที่น้ำท่วมไม่ถึง	1		/		ไม่เคยมีประวัติ น้ำท่วม	MJ	
4.1.1.5. ต้องไม่มีแหล่งน้ำสาธารณะไหลผ่านภายใน เขตเลี้ยงสัตว์	1		/		มีแหล่งน้ำสาธารณะ ด้านหลังของฟาร์ม รวมทั้งฟาร์มมีบ่อ เก็บกักน้ำในเนื้อที่ 7 ไร่	MJ	
4.1.2 ลักษณะของฟาร์ม พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (6 Major, 2 Minor)						6	2
4.1.2.1 ต้องไม่มีการเลี้ยงสัตว์ประเภทอื่นๆ นอกเหนือจากสุกรในบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	0			/	มีการเลี้ยงไก่ชน และนกเขา สุนัข ภายในบริเวณ ฟาร์ม	MJ	
4.1.2.2 ควรมีการจัดแบ่งพื้นที่ฟาร์มออกเป็นสัดส่วน อย่างชัดเจน		3	/		แบ่งออกเป็นสวน แต่จัดเรียงใกล้กัน (ดูแผนผัง)		MN

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.1.2.3 ต้องมีพื้นที่ทำลายซากสัตว์ที่เป็นสัดส่วน	0			/	ไม่มีบ่อทิ้งทำลายซาก มีการทิ้งเศษลูก รก ริมรั้วด้านในและคนภายนอกมาเอาไป	MJ	
4.1.2.4 ต้องมีพื้นที่บำบัดน้ำเสียที่เป็นสัดส่วน	1		/		มี Biogas เป็น cover lagoon	MJ	
4.1.2.5 ต้องมีรั้วที่สามารถป้องกันไม่ให้สัตว์เลี้ยงอื่นๆ โดยเฉพาะสัตว์กบเข้ามาในบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	1		/		มีรั้วคอนกรีตทึบรอบทั้งฟาร์ม	MJ	
4.1.2.6 โรงเรือนขายต้องอยู่นอกบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	1		/		โรงเรือนขายอยู่ติดกับประตูนอกสุดของฟาร์ม	MJ	
4.1.2.7 ต้องมีระบบน้ำทิ้ง ที่ไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนของเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อยจากภายนอกฟาร์ม	1		/		มีการบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยลงคลองสาธารณะ	MJ	
4.1.2.8. ต้องมีโรงเรือนที่ใช้แยกสุกรพ่อแม่พันธุ์ทดแทน		1		/	มีโรงเรือนทดแทนภายในฟาร์ม ห่างจากโรงเรือนอื่นประมาณ 50 เมตร		MN
4.1.3 ลักษณะโรงเรือน							
4.1.3.1. ระบบเปิด พิจารณางค์ประกอบดังนี้ (3 Major)					-	3	
4.1.3.1. 1 โรงเรือนเลี้ยงสุกรต้องตั้งอยู่ห่างจากถนนสายหลักไม่น้อยกว่า 30 เมตร	-	-	-	-	-	MJ	
4.1.3.1.2 ต้องมีระบบที่สามารถควบคุมไม่ให้สัตว์พาหะของโรคปากและเท้าเปื่อยเข้าภายในโรงเรือนได้	-	-	-	-	-	MJ	
4.1.3.1.3 ต้องมีระบบระบายน้ำทิ้งและของเสียภายในฟาร์มที่ไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อย	-	-	-	-	-	MJ	
4.1.3.2 ระบบปิด พิจารณางค์ประกอบ ดังนี้ (2 Major, 1 Minor)					โรงเรือนเป็นแบบปิดแล้วประมาณ 90 %	2	1

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.1.3.2.1 โรงเรือนเลี้ยงสุกรควรตั้งอยู่ห่างจากถนนสายหลักไม่น้อยกว่า 30 เมตร		4	/		ฟาร์มห่างจากถนน 100 เมตร		MN
4.1.3.2.2 ต้องมีระบบที่สามารถควบคุมไม่ให้สัตว์พาหะของโรคปากและเท้าเปื่อยเข้าภายในโรงเรือนได้	1		/		มีสัตว์พาหะน้อย พบหนูบ้าง แต่มีการกำจัดโดยใช้สุนัขพันธุ์ดัชชุนไล่จับ	MJ	
4.1.3.2.3 โรงเรือนแต่ละโรงต้องมีลักษณะที่ไม่ดูกลมเข้าหากันและมีการระบายอากาศอย่างดี	1		/		พัดลมแต่ละโรงเรือนตั้งอยู่ด้านข้างโรงเรือน	MJ	
4.2. การจัดการฟาร์ม						18	5
4.2.1 การจัดการโรงเรือน พิจารณองค์ประกอบดังนี้ (3 Major, 2 Minor)						3	2
4.2.1.1 ต้องมีแหล่งพ่อแม่พันธุ์ที่ได้มาตรฐานและปลอดโรคปากและเท้าเปื่อย	1		/		แม่พันธุ์ทดแทนตัวเอง ส่วนพ่อพันธุ์ซื้อจากประเทศเดนมาร์ก	MJ	
4.2.1.2 ต้องมีระบบการนำสุกรอนุบาล-รุ่น-ขุนเข้า-ออกพร้อมกัน (All In- All Out)	1		/		เป็นแบบ All In- All Out	MJ	
4.2.1.3 สุกรอนุบาล-รุ่น-ขุน ควรมาจากแหล่งผลิตเดียวกันที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการผลิตลูกสุกร		4	/		ผลิตสุกรเองทั้งหมด		MN
4.2.1.4 สุกรอนุบาล-รุ่น-ขุน ในโรงเรือนเดียวกันไม่ควรมียายุต่างกันเกิน 7 วัน		4	/		ในแต่โรงเรือนห่างกันไม่เกิน 2 สัปดาห์		MN
4.2.1.5 ต้องมีการทำความสะอาดฆ่าเชื้อโรคอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพและพักโรงเรือนไม่น้อยกว่า 5 วัน	1		/		พักโรงเรือนมากกว่า 10 – 15 วัน	MJ	
4.2.2 การจัดการด้านบุคลากร พิจารณองค์ประกอบ ดังนี้ (1 Major, 1 Minor)						1	1
4.2.13.1 ต้องมีสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มที่มีใบอนุญาต	1		/		มีสัตวแพทย์ควบคุมฟาร์ม (จากบริษัท)	MJ	
4.2.2.2 ควรจัดให้มีการอบรมแก่บุคลากร พนักงานเลี้ยงสัตว์เป็นประจำโดยให้มีความรู้และความเข้าใจ		0		/	ปัจจุบันไม่ค่อยมีการอบรมในฟาร์ม		MN

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
ในหัวข้อตามที่กำหนดไว้ในแผนการฝึกอบรม					แม้มีการอบรมก็ไม่มีการบันทึก		
4.2.14 คู่มือการจัดการฟาร์ม พิจารณาองค์ประกอบดังนี้ (5 Major)						5	
4.2.3.1 ต้องมีคู่มือการจัดเตรียมโรงเรือน	0			/	ไม่มี	MJ	
4.2.3.2 ต้องมีคู่มือการจัดการสุกรพ่อแม่พันธุ์ สุกรอนุบาล-รุ่น-ขุน	0			/	ไม่มี	MJ	
4.2.3.3 ต้องมีคู่มือการจัดการด้านสุขภาพสัตว์	0			/	ไม่มี	MJ	
4.2.3.4 ต้องมีคู่มือการจัดการด้านสุขาภิบาล และสิ่งแวดล้อม	0			/	ไม่มี	MJ	
4.2.3. 5 ต้องมีคู่มือการจัดการในกรณีฉุกเฉินกรณีเกิดโรคปากและเท้าเปื่อย และโรคระบาดสัตว์อื่นๆ	0			/	ไม่มี	MJ	
4.2.4 ระบบการบันทึกข้อมูล พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (7 Major, 1 Minor)						7	1
4.2.4.1 ควรมีข้อมูลการผลิตและผลผลิต		4	/		เก็บข้อมูลเป็นรายเดือนลงในโปรแกรมหมอมู		MN
4.2.4.2 ต้องมีบันทึกการเข้า-ออกฟาร์ม ของยานพาหนะ/ บุคคล	0			/	ไม่มีการบันทึก	MJ	
4.2.4.3 บันทึกการเก็บตัวอย่าง การเฝ้าระวังโรค และการตรวจวินิจฉัยทดสอบโรคปากและเท้าเปื่อย	0			/	ไม่เคยเก็บตัวอย่างทดสอบโรค FMD	MJ	
4.2.4.4 ต้องมีบันทึกการตรวจเยี่ยมฟาร์มรายเดือนของสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์ม	1		/		สัตวแพทย์ควบคุมฟาร์มจะเข้ามา 1 – 2 ครั้งต่อเดือน	MJ	
4.2.4.5 ต้องมีบันทึกการใช้ยา-วัคซีน อาหารสัตว์	1		/		มีการบันทึกการใช้วัคซีนและเบิกจ่ายทุกครั้ง	MJ	
4.2.4.6 ต้องมีบันทึกการนำสุกรเข้า-ออกฟาร์ม	1		/		มีบันทึกการขายสุกรและการนำเข้า	MJ	
4.2.4.7 ต้องมีบันทึกการฝึกอบรมของบุคลากรภายในฟาร์ม	0			/	ไม่มีการอบรมบุคลากร	MJ	
4.2.4.8 ต้องมีบันทึกการทำความสะอาดและการฆ่าเชื้อโรค	0			/	ไม่มีแต่มีโปรแกรมการทำความสะอาดประจำ	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.2.5 การจัดการด้านอาหารและน้ำ พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (2 Major, 1 Minor)						2	1
4.2.5.1 ควรมีการควบคุมแหล่งที่มาของอาหาร โดยมาจากแหล่งผลิตที่ได้รับรองมาตรฐานตาม พรบ. ควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2542		0		/	อาหารที่เลี้ยงสุกรได้จากการผสมอาหารเองในฟาร์ม		MN
4.2.5.2 ต้องมีสถานที่จัดเก็บอาหารสัตว์มิดชิด สามารถป้องกันสัตว์พาหะนำโรคปากและเท้าเปื่อย	1		/		ค่อนข้างมิดชิด อาหารวางยกสูงจากพื้น สะอาด ไม่มีสัตว์พาหะ	MJ	
4.2.5.3 น้ำที่ใช้อุปโภคและบริโภคต้องได้มาตรฐานตามที่กำหนดในมาตรฐานของกรมปศุสัตว์	1		/		น้ำได้จากแหล่งน้ำสาธารณะที่ผ่านการพัก และบำบัด ตรวจแล้วพบว่าได้มาตรฐาน	MJ	
4.3. การจัดการด้านสุขภาพสัตว์						15	1
4.3.1 การป้องกันและควบคุมโรค พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้						13	1
4.3.1.1 การทำลายและการป้องกันเชื้อโรค ก่อน เข้า-ออกฟาร์ม/โรงเรือน พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (9 Major, 1 Minor)						9	1
4.3.1.1.1 ต้องมีที่จอดรถนอกบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	0			/	ไม่มีสถานที่จอดรถภายนอกฟาร์ม พบว่าบางครั้งรถภายนอกก็เข้ามาจอดในบริเวณฟาร์ม	MJ	
4.3.1.1.2 ต้องมีระบบการฆ่าเชื้อโรคกับยานพาหนะและล้อรถ ก่อนเข้าบริเวณฟาร์ม และ/หรือ บริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	1		/		มีบ่อน้ำยาฆ่าเชื้อสำหรับให้ยานพาหนะผ่านก่อนฟาร์ม	MJ	
4.3.1.1.3. ต้องใช้น้ำยาฆ่าเชื้อที่มีคุณสมบัติทำลายเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อยและมีระยะเวลาที่น้ำยาฆ่าเชื้อ สัมผัสพอเพียงในการทำลายเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อย	1		/		ใช้น้ำยาฆ่าเชื้อชนิด Virkon's®	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.3.1.1.4 ต้องมีการอาบน้ำ ขำเชื้อเปลี่ยนชุดและรองเท้าของฟาร์ม ก่อนเข้าบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	0			/	ไม่มีการอาบน้ำ ก่อนเข้าเขตเลี้ยงสัตว์ แต่ให้สรวมทับด้วยเสื้อกาวัน ยาวของฟาร์มและสรวมหมวก	MJ	
4.3.1.1.5 ต้องมีระบบการควบคุม การทำความสะอาดและฆ่าเชื้อโรคก่อนนำอุปกรณ์จากภายนอกเข้าสู่เขตเลี้ยงสัตว์	0			/	ไม่มี	MJ	
4.3.1.1.6 ต้องมีมาตรการในการควบคุมการนำอาหารที่มาจากสัตว์กักเข้ามาในฟาร์ม	1		/		ไม่อนุญาตให้นำเข้ามาในฟาร์ม แต่ฟาร์มอาจไม่มีการตรวจสอบ	MJ	
4.3.1.1.7 ควรจัดให้มีการควบคุมการย้ายสุกรภายในฟาร์มไม่ให้เกิดการสัมผัสโดยตรงระหว่างสุกรอายุมากกับอายุน้อย		4	/		แยกการขนย้ายระหว่างสุกรต่างอายุกัน		MN
4.3.1.1.8 ต้องมีการเฝ้าระวังโรคปากและเท้าเปื่อยในโรงเรือนที่ใช้แยกสุกรพ่อแม่พันธุ์ทดแทนไม่น้อยกว่า 14 วัน ก่อนที่จะทดแทน ในฝูงเดิม	1		/		กักไว้ประมาณ 1-2 เดือนก่อนขึ้นทดแทน โดยมีโรงเรือนโดยเฉพาะ	MJ	
4.3.1.1.9 ต้องมีระบบบริหารการจัดการโรงเรือนขายที่สามารถป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยเข้าสู่ฟาร์ม	1		/		มีพนักงานขาย แยกจากพนักงานเลี้ยงโรงเรือนอื่น	MJ	
4.3.1.1.10 ต้องมีโปรแกรมการกำจัดสัตว์พาหะของโรคปากและเท้าเปื่อยและมีดัชนีบ่งชี้วัดประสิทธิภาพของการกำจัด	1		/		สัตว์พาหะพบน้อย ใช้สุนัขตัวซุนกำจัดหนู และนกไม่สามารถเข้าโรงเรือนปิดได้ แต่ทางฟาร์มมีการเลี้ยงสุกรพันธุ์ต่างประเทศแต่ผูกไว้ไม่ให้เดินเฟ้นผ่านภายในฟาร์ม น่าจะเอาไว้เฝ้าฟาร์ม	MJ	

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.3.1.2 การสร้างภูมิคุ้มกัน พิจารณาองค์ประกอบดังนี้ (2 Major)						2	
4.3.1.2.1 ต้องมีโปรแกรมวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยในสุกรพ่อแม่พันธุ์ ไม่น้อยกว่าปีละ 2 ครั้ง หรือมีมาตรการในการ ป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยอย่างเคร่งครัดในกรณีที่ไม่ใช้วัคซีน	1		/		ในสุกรพันธุ์ ทำวัคซีน FMD 4 เดือนต่อครั้ง (ปีละ 3 ครั้ง)	MJ	
4.3.1.2.2 ต้องมีโปรแกรมวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยในสุกรรุ่น-ขุนอย่างน้อย 2 ครั้ง/รุ่น หรือมีมาตรการในการป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยอย่างเคร่งครัดในกรณีที่ไม่ใช้วัคซีน	1		/		สุกรขุนทำวัคซีน ปีละ 2 ครั้ง	MJ	
4.3.1.3 การควบคุมโรค พิจารณาองค์ประกอบดังนี้ (2 Major)						2	
4.3.1.3.1 ต้องมีการวางแผนการดำเนินการควบคุมกรณีเกิดการระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อยและมีการทำลายตาม พรบ. โรคระบาด สัตว์ ฉบับปัจจุบัน	1		/		เมื่อมีการระบาดจะมีการพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อที่บ่อยขึ้น รวมทั้งโรยปูนขาว	MJ	
4.3.1.3.2 ต้องมีระบบทวนย้อนกลับแหล่งที่มาของสุกรพันธุ์ น้ำเชื้อ ตัวอ่อน สุกรรุ่น-ขุน	1		/		สามารถทวนกลับได้	MJ	
4.3.2 การบำบัดโรค พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (2 Major)						2	
4.3.2.1 ต้องมีการวางแผนบำบัดโรคและควบคุมป้องกันโรคโดยสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์ม	1		/		สัตวแพทย์ควบคุมฟาร์มจะเข้าเดือนละ 1 – 2 ครั้ง	MJ	
4.3.2.2 การใช้ยา-วัคซีน และการจัดเก็บเวชภัณฑ์ภายในฟาร์ม ต้องปฏิบัติตามมาตรฐาน มอก. 7001-2540	1		/		ปฏิบัติตามมาตรฐาน	MJ	
4.4 การจัดการสิ่งแวดล้อม						2	2
4.4.1 การจัดการของเสีย พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (2 Minor)							2
4.4.1.1 ควรมีการกำจัดขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อที่เหมาะสม		4	/		เก็บรวบรวมแล้วให้เทศบาลมาเก็บไป		MN

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.4.1.2 ควรมีการกำจัดมูลสุกรและซากสุกรที่เหมาะสม		4	/		มูลสุกรเข้า Biogas ส่วนซากสุกรจะขาย		MN
4.4.2 การบำบัดน้ำเสีย (1 Major)						1	
4.4.2.1 ต้องมีระบบการบำบัดน้ำเสียที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน หรือในกรณีที่มีการนำน้ำเสียกลับมาใช้ใหม่ ควรให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานน้ำใช้ที่ระบบมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกรของกรม ปศุสัตว์	1		/		บำบัดน้ำเสียจาก Biogas น้ำหลังจากบำบัดเคยตรวจพบว่าผ่านเกณฑ์มาตรฐาน	MJ	
4.4.3 การกำจัดเวชภัณฑ์ ชีวภัณฑ์ และอุปกรณ์ในการบำบัดโรค (1 Major)						1	
4.4.3.1 ต้องมีการกำจัดเวชภัณฑ์ ชีวภัณฑ์ และอุปกรณ์ในการบำบัดโรค อย่างเหมาะสมตามมาตรฐาน มอก. 7001-2540	1		/		นำรวบรวมไปขาย	MJ	
4.5 การควบคุมเอกสารที่ใช้ในการปฏิบัติงาน (1 Major)						1	
4.5.1 ต้องมีการกำหนดการขึ้นบ่งการจกเก็บบันทึกและเอกสารการทำลายเอกสาร และอายุการจัดเก็บบันทึกและเอกสารที่สำคัญในการผลิตสุกรไม่น้อยกว่า 2 ปี	1		/		ไม่เคยทำลายเอกสารเลย	MJ	
รวมคะแนนทั้งหมดในกรณีโรงเรือนปิด (60)						49	11
รวมคะแนนทั้งหมดในกรณีโรงเรือนเปิด (60)	32 /48	32 /48				48	12

Major (MJ) หมายถึง ปัจจัยที่มีผลกระทบรุนแรงต่อการปนเปื้อนโรคปากและเท้าเปื่อย

Minor (MN) หมายถึง ปัจจัยที่มีผลกระทบไม่รุนแรงต่อการปนเปื้อนโรคปากและเท้าเปื่อย

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

ผลของการตรวจประเมินระบบขนส่งของฟาร์ม CY

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	1/0	4	ผ่าน	ไม่ผ่าน		MJ	MN
4.1 ระบบขนส่งทั่วไป (6 Major)						6	0
4.1.1 ผู้ทำหน้าที่ขนส่ง						2	0
4.1.1.1 ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย หรือระเบียบราชการที่กำหนดในการขนส่งสุกร	1		/		ปฏิบัติตามระเบียบราชการ	MJ	
4.1.1.2 ต้องได้รับการฝึกอบรม ดังนี้ - กฎหมาย และระเบียบที่ราชการกำหนดในการขนส่งสุกร - การจัดการสุขลักษณะส่วนบุคคล - วิธีปฏิบัติงานการเคลื่อนย้ายสุกร - วิธีปฏิบัติงานขนส่งสุกรมีชีวิต	0			/	ไม่มี	MJ	
4.1.2 รถขนส่ง						1	0
4.1.2.1 ต้องแยกรถขนส่งภายในฟาร์มกับภายนอกฟาร์มได้ชัดเจน	1		/		แยกอย่างชัดเจน	MJ	
4.1.3 การจัดการระบบขนส่ง						4	0
4.1.3.1 ต้องมีขั้นตอนวิธีการปฏิบัติงานขนส่งที่สามารถป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยได้	1		/		พ่นน้ำยาฆ่าเชื้อและแยกรถในการขนส่งชัดเจน	MJ	
4.1.3.2 ต้องมีการทำความสะอาดรถขนส่งก่อนและหลังการขนส่งและฆ่าเชื้อด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อโรคชนิดที่หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่รับรองว่ามีประสิทธิภาพในการทำลายเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อย และมีฉลากกำกับเห็นอย่างเด่นชัด	1		/		มี	MJ	
4.1.3.3 ต้องมีแผนและวิธีการควบคุมการเข้า-ออกของยานพาหนะการขนส่งจากภายนอก	1		/		ไม่มียานพาหนะขนส่งภายนอกเข้าบริเวณฟาร์ม	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	1/0	4	ผ่าน	ไม่ผ่าน		MJ	MN
4.2 ระบบขนส่งฟาร์ม (8 Major, 1 Minor)						8	1
4.2.1. ผู้ทำหน้าที่ขนส่ง						4	0
4.2.1.1 การขนส่งสุกรมีชีวิตฟาร์มต่อฟาร์ม การขนส่งจากฟาร์มไป โรงฆ่าและชำแหละ ต้องจัดทำเอกสารการเคลื่อนย้ายสุกรตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499 และฉบับปัจจุบัน	1		/		มีการจัดทำเอกสารเสมอ	MJ	
4.2.1.2 ต้องไม่เดินทางผ่านในเขตประกาศการระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อยที่ประกาศโดยกรมปศุสัตว์	0			/	ขายสุกรหน้าฟาร์ม ไม่มีการขนส่งออกนอกฟาร์มเอง	MJ	
4.2.1.3 ขณะขนส่งสุกรไปภายนอกฟาร์ม ต้องไม่หยุดพักรถ	0			/	ขายสุกรหน้าฟาร์ม ไม่มีการขนส่งออกนอกฟาร์มเอง	MJ	
4.2.1.4 ต้องขนส่งสุกรมีชีวิตใช้ระยะเวลาในการเดินทางไม่เกิน 10 ชั่วโมง	0			/	ขายสุกรหน้าฟาร์ม ไม่มีการขนส่งออกนอกฟาร์มเอง	MJ	
4.2.2 รถขนส่ง						1	1
4.2.2.1 ต้องถูกออกแบบเฉพาะในการขนส่งสุกร และทำความสะอาดได้ง่าย	1		/		รถสามารถทำความสะอาดได้ง่าย	MJ	
4.2.2.2 ส่วนใดของรถขนส่งที่สัมผัสสุกรจะต้องทำจากวัสดุที่ทนต่อการกัดกร่อน และง่ายต่อการทำความสะอาด และฆ่าเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อย		3			ส่วนพื้นรถเป็นไม้กระดาน ด้านข้างรถทำจากอลูมิเนียม		MN
4.2.3 การจัดการระบบขนส่ง						4	0
4.2.3.1 ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานฟาร์มสุกร	1		/			MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวิตภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	1/0	4	ผ่าน	ไม่ผ่าน		MJ	MN
4.2.3.2 ต้องมีการขนส่งสุกรมีชีวิตจากฟาร์มเดียว	1		/			MJ	
4.2.3.3 ฟาร์มต้องมีการตรวจโรคปากและเท้าเปื่อยภายใน 24 ชั่วโมงก่อนขนส่ง	0			/		MJ	
4.2.3.4 ต้องไม่เกิดการสัมผัสระหว่างลูกสุกรกับสุกรพ่อ-แม่พันธุ์จากการขนส่งภายในฟาร์ม	1		/			MJ	
4.3 การควบคุมเอกสารและบันทึก (7 Major)						7	0
4.3.1 การควบคุมเอกสาร						3	0
4.3.1.1 ต้องมีเอกสารวิธีการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายสุกรตามที่กฎหมายหรือระเบียบที่ราชการกำหนดในการขนส่งสุกร	0			/	ไม่มี	MJ	
4.3.1.2 ต้องมีเอกสารวิธีการปฏิบัติงานที่ระบุขั้นตอนการปฏิบัติงานของผู้ทำหน้าที่ขนส่งสุกร	0			/	ไม่มี	MJ	
4.3.1.3 ต้องมีระบบการควบคุมเอกสารและการเข้าถึงเอกสารของผู้ปฏิบัติงานได้โดยง่าย	0			/	ไม่มีเอกสาร	MJ	
4.3.2 การควบคุมบันทึก						4	0
4.3.2.1 ต้องมีบันทึกแสดงข้อมูลด้านสุขลักษณะ บันทึกผลการตรวจสอบความสะอาดของรถขนส่ง อุปกรณ์เครื่องมือ และสถานที่รับส่งสุกร	0			/	ไม่มี	MJ	
4.3.2.2 ต้องมีบันทึกผลการปฏิบัติงานของผู้ทำหน้าที่ขนส่งสุกร	0			/	ไม่มี	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	1/0	4	ผ่าน	ไม่ผ่าน		MJ	MN
4.3.2.3 ต้องมีบันทึกผลการฝึกอบรมของผู้ทำหน้าที่ขนส่งสุกร	0			/	ไม่มี	MJ	
4.3.2.4 ต้องมีการกำหนดการขึ้นการจัดเก็บบันทึก ในข้อ 4.3.2.1-3 และเอกสาร การทำลายเอกสาร และอายุการจัดเก็บบันทึกและเอกสารที่สำคัญในการขนส่งสุกรไม่น้อยกว่า 2 ปี	0			/	ไม่มีเอกสาร	MJ	
รวมคะแนนทั้งหมด	22	4				22	1
รวมคะแนนที่ได้	10	3					

Major (MJ) หมายถึง ปัจจัยที่มีผลกระทบรุนแรงต่อการปนเปื้อนโรคปากและเท้าเปื่อย

Minor (MN) หมายถึง ปัจจัยที่มีผลกระทบไม่รุนแรงต่อการปนเปื้อนโรคปากและเท้าเปื่อย

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

ฟาร์ม NL

ข้อมูลทั่วไป

เกิดการระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อย 3 ครั้ง ล่าสุดในปี พ.ศ. 2548 ฟาร์มมีปัญหาในการขายสุกรที่เป็นโรคออกจากฟาร์ม ปัจจุบันราคาสุกรค่อนข้างตกต่ำ ผู้เลี้ยงอยากจะได้เล็กเลี้ยง และมีปัญหาอยู่ใกล้ชุมชน มีปัญหาด้านการระบายน้ำเสียออกจากฟาร์ม ฟาร์มมีระบบบำบัด เป็นถังดักมูลสุกรสองถัง และมีบ่อพัก ก่อนปล่อยน้ำเสียลงในลำน้ำด้านหน้าฟาร์ม ซึ่งไหลผ่านตัวอำเภอลงไปยังแม่น้ำบางปะกง

องค์ประกอบของฟาร์ม

ที่ตั้งของฟาร์ม

1. ฟาร์ม NL เป็นฟาร์มที่ผลิตสุกรขุน มีแม่พันธุ์ 200 แม่ ตั้งอยู่ใจกลางอำเภอนนทบุรี อยู่ในซอย ห่างจากถนนใหญ่ประมาณ 300 เมตร เป็นฟาร์มเก่า ตั้งก่อนที่ชุมชนจะย้ายเข้ามา ฟาร์มมีคนงาน 5 คน (2 ครอบครัว) เลี้ยงสุกร มีโรงฆ่าเทศบาลอยู่ใกล้ฟาร์ม ติดกับผู้เลี้ยงรายอื่น เคยมีประวัติน้ำท่วมภายในฟาร์ม เนื่องจากตั้งติดกับลำน้ำสาธารณะ

การสัมภาษณ์เจ้าของฟาร์มและการเข้าเยี่ยมชมฟาร์ม

2. เจ้าของฟาร์มให้ความร่วมมืออย่างดี เพราะอาจเห็นว่าโครงการนี้อาจช่วยป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยได้

ลักษณะของฟาร์ม

ฟาร์มมีการเลี้ยงไก่และสุนัขภายในฟาร์ม มีบ่อทิ้งซาก และใช้ระบบ Biogas มีรั้วคอนกรีตกั้นด้านหน้า แต่มีบางส่วนที่ติดกับลำคลองสาธารณะ โรงเรือนขายสุกรตั้งอยู่ด้านหน้า ไม่มีระบบการทำลายเชื้อก่อนเข้าฟาร์ม ทางฟาร์มมีระบบน้ำทิ้งที่ไม่ทำให้ปนเปื้อนกับเชื้อโรค มีโรงเรือนสุกรทดแทน แต่ติดอยู่กับโรงเรือนเลี้ยงสุกรอื่น ๆ

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

เขตเลี้ยงสัตว์และบ้านพักคนงาน
อยู่ในบริเวณเดียวกัน

โรงเรือนลักษณะเปิดทั้งส่วนของแม่พันธุ์และสุกรอนุบาล

ลักษณะโรงเรือน

เป็นโรงเรือนเปิด ตั้งอยู่ห่างจากถนนสายหลักประมาณ 30 เมตร ไม่มีระบบป้องกันสัตว์พาหะเข้าโรงเรือน การบำบัดของเสียใช้ระบบ biogas ขนาดเล็ก

บ่อบำบัดน้ำเสียและดักมูลสุกรเพื่อบำบัดน้ำเสีย

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

การจัดการฟาร์ม

ฟาร์มจัดซื้อพ่อแม่พันธุ์จากบริษัทขายพันธุ์ภายนอก การเลี้ยงสุกรขุนเป็นแบบต่อเนื่องไม่มีระบบ all in all out สุกรขุนที่เลี้ยงมาจากของฟาร์มเอง ไม่มีการซื้อจากภายนอก มีการทำความสะอาดและฆ่าเชื้อโรงเรือน แต่ไม่สามารถพักโรงเรือนได้มากกว่า 5 วัน การทำความสะอาดโรงเรือนไม่สามารถทำได้เต็มที่เพราะจะมีปัญหาเรื่องการระบายน้ำเสีย ซึ่งทางฟาร์มจะผ่านบ่อบำบัดและนำลงสู่คลองสาธารณะข้างฟาร์มโดยตรง ซึ่งเมื่อมีปัญหาอาจทำให้เกิดการแพร่โรคไปทางฟาร์มปลายน้ำได้ และเช่นเดียวกันหากฟาร์มต้นทางเป็นโรคก็อาจแพร่มายังฟาร์มนี้ได้เช่นกัน

การจัดการด้านบุคลากร

มีสัตวแพทย์บริษัทมาดูแล รวมทั้งน้องชายของเจ้าของเป็นสัตวแพทย์ปริญญา ทางฟาร์มไม่มีการจัดฝึกอบรมแก่บุคลากรภายในฟาร์ม เพราะเป็นฟาร์มขนาดเล็กที่เจ้าของดูแลและสั่งการเอง

คู่มือจัดการฟาร์ม

ทางฟาร์มมีคู่มือจัดการฟาร์มซึ่งรวมทั้งการจัดเตรียมโรงเรือน การจัดการพ่อแม่พันธุ์ การจัดการด้านสุขภาพสัตว์ สุขาภิบาลและสิ่งแวดล้อม แต่ไม่มีคู่มือจัดการฉุกเฉินกรณีเกิดโรคระบาด

ระบบการเก็บบันทึกข้อมูล

มีการจัดทำด้วยมือเป็นรายเดือน มีบันทึกการเข้าออกของยานพาหนะ และบุคคลภายนอก ไม่เคยเก็บตัวอย่างไปตรวจโรคปากและเท้าเปื่อย สัตวแพทย์ไม่ได้เข้ามาเป็นประจำ ทางฟาร์มมีบันทึกการใช้ยา วัคซีน อาหาร มีบันทึกการเข้าออกสุกร แต่ไม่มีบันทึกการฝึกอบรมและการทำความสะอาดและการฆ่าเชื้อโรค

การจัดการอาหารและน้ำ

ใช้อาหารสำเร็จจากบริษัทขายอาหาร มีโรงเก็บอาหารที่มิดชิดและสะอาด น้ำที่ใช้เป็นน้ำบาดาล

การจัดการสุขภาพสัตว์

รถภายนอกเข้ามาจอดภายในฟาร์มได้ เขตเลี้ยงสัตว์และเขตบ้านพัก ที่ทำงาน ไม่มีการแยกกันอย่างชัดเจน ฟาร์มมีการพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อก่อนเข้าฟาร์ม น้ำยาฆ่าเชื้อที่ใช้เป็น Biocid ฟันลอร์ยอนต์และ Omnicide สำหรับพ่นโรงเรือน การเข้าฟาร์มไม่ต้องอาบน้ำ และไม่มีการฆ่าเชื้ออุปกรณ์และควบคุมเข้าไปในฟาร์ม ฟาร์มไม่อนุญาตให้อาหารที่มาจากสัตว์กักเข้าไปในฟาร์ม การย้ายสุกรทางฟาร์มไม่มีรถขนย้ายแต่ใช้รถเข็นเนื่องจากเป็นฟาร์มขนาดเล็ก มีการกักพ่อแม่ในโรงเรือนทดแทนประมาณ 3-4 เดือน โรงเรือนขายอยู่ติดกับรั้วหน้าฟาร์ม

การสร้างภูมิคุ้มกัน

ทางฟาร์มมีโปรแกรมวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อย โดยในสุกรพันธุ์ทำวัคซีนทุก 4-6 เดือน ส่วนสุกรขุนทำวัคซีน 2 ครั้งต่อรุ่น ที่อายุ 8 และ 12 สัปดาห์ เมื่อเกิดโรคระบาดทางฟาร์มพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อ และโรยปูนขาว และคัดสุกรที่ป่วยออก ทางฟาร์มมีระบบที่ทวนสอบกลับแหล่งที่มาของสุกรได้

การบำบัดโรค

มีการวางแผนทางในการรักษาโดยสัตวแพทย์ และมีการปฏิบัติการใช้ยาและวัคซีน ตามมาตรฐาน มอก 7001-2540

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

การจัดการสิ่งแวดล้อม

ทางฟาร์มกำจัดขยะโดยใช้วิธีเผา มีการกำจัดมูลสุกรโดยขายให้บุคคลภายนอกมาตักออกจากฟาร์ม

การกำจัดมูลสุกรด้วยการขายให้บุคคลภายนอกมาตักออกจากฟาร์ม

การบำบัดน้ำเสีย

ใช้ระบบ biogas บำบัดน้ำเสีย หลังจากนั้นจะไหลลงลำคลองสาธารณะที่อยู่ข้างฟาร์ม

การกำจัดน้ำเสียหลังบำบัดลงลำคลองสาธารณะ

การกำจัดเวชภัณฑ์ ชีวภัณฑ์ และอุปกรณ์ในการบำบัดโรค

ใช้วิธีรวบรวมแล้วขาย

การควบคุมเอกสาร

เพิ่งจัดทำระบบการจัดเก็บและบันทึกเอกสาร ในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา จึงยังไม่มีการทำลาย

การจัดการขนส่ง

ทางฟาร์มมีการขายสุกรหน้าฟาร์ม ปัญหาที่พบคือขาดการบันทึกในด้านการขนส่ง รวมทั้งไม่มีการอบรมด้านการขนส่ง เนื่องจากเป็นฟาร์มขนาดเล็ก ใช้คนงานไม่มาก

โดยภาพรวมฟาร์ม NL เป็นฟาร์มขนาดเล็ก ที่ดำเนินการโดยเจ้าของคนเดียว สถานที่ตั้งอยู่กลางชุมชน ทางฟาร์มมีปัญหาในการกำจัดมูลสุกรและน้ำเสียออกนอกฟาร์มผ่านทางคลองสาธารณะ รวมทั้งไม่มีระบบ

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

biosecurity เสี่ยงต่อการเกิดโรคปากและเท้าเปื่อย รวมทั้งการกระจายโรคไปยังฟาร์มอื่น ๆ ผ่านทางคลองสาธารณะ อย่างไรก็ตามทางฟาร์มมีความยินดีเข้าร่วมโครงการ

PM ที่ควรจัดทำ คือ

1. การควบคุมการเข้าออกของบุคคล รถยนต์
2. การจัดการโรงเรือนขาย
3. การกำจัดของเสียภายในฟาร์ม
4. การบำบัดน้ำเสีย
5. การทำความสะอาดและฆ่าเชื้อโรงเรือน
6. การควบคุมสัตว์พาหะ

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

ผลของการตรวจประเมินฟาร์ม NL

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.1.องค์ประกอบของฟาร์ม						13(12)*	3(4)*
4.1.1 ทำเลที่ตั้งของฟาร์ม พิจารณาองค์ประกอบดังนี้ (4 Major, 1 Minor)						4	1
4.1.1.1 ต้องอยู่ในพื้นที่ที่ไม่มีประวัติการระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อย ไม่น้อยกว่า 24 เดือน และไม่มี การตรวจพบไวรัสหุนเวียนไม่น้อยกว่า 12 เดือนตามข้อกำหนดของ OIE และ/หรือ ประเทศคู่ค้า	0			/	พบการระบาดครั้งสุดท้ายเมื่อปี 2548	MJ	
4.1.1.2. ต้องอยู่ห่างจากจากโรงฆ่าสุกรหรือสัตว์กบหรือตลาดนัดค้าสัตว์กบในรัศมีไม่น้อยกว่า 5 กิโลเมตร	0			/	มีโรงฆ่าเทศบาลอยู่ใกล้ฟาร์ม	MJ	
4.1.1.3. ควรอยู่ห่างจากผู้เลี้ยงสุกรและสัตว์กบรายอื่นในรัศมีไม่น้อยกว่า 3 กิโลเมตร	0			/	ติดกับผู้เลี้ยงสุกรรายอื่น		MN
4.1.1. 4. ต้องเป็นบริเวณที่น้ำท่วมไม่ถึง	0			/	เคยมีประวัติน้ำท่วมบริเวณฟาร์ม	MJ	
4.1.1.5. ต้องไม่มีแหล่งน้ำสาธารณะไหลผ่านภายในเขตเลี้ยงสัตว์	0			/	มีคลองไหลผ่านด้านรอบฟาร์ม แต่ไม่ได้นำมาใช้ในฟาร์ม	MJ	
4.1.2 ลักษณะของฟาร์ม พิจารณาองค์ประกอบดังนี้ (6 Major, 2 Minor)						6	2
4.1.2.1 ต้องไม่มีการเลี้ยงสัตว์ประเภทอื่นๆ นอกเหนือจากสุกรในบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	0			/	มีการเลี้ยงไก่ และสุนัขในฟาร์มและปล่อยในเขตเลี้ยงสัตว์	MJ	
4.1.2.2 ควรมีการจัดแบ่งพื้นที่ฟาร์มออกเป็นสัดส่วนอย่างชัดเจน		1		/	มีการแบ่งเป็นโรงเรือนพ่อแม่พันธุ์ อุนบาล สุกรขุน แต่ที่พักอาศัยปะปนและติดกับโรงเรือนเลี้ยงสุกร		MN
4.1.2.3 ต้องมีพื้นที่ทำลายซากสัตว์ที่เป็นสัดส่วน	1		/		มีบ่อทิ้งซาก	MJ	
4.1.2.4 ต้องมีพื้นที่บำบัดน้ำเสียที่เป็นสัดส่วน	1		/		ใช้ Biogas	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.1.2.5 ต้องมีรั้วที่สามารถป้องกันไม่ให้สัตว์เลี้ยงอื่น ๆ โดยเฉพาะสัตว์ที่เข้ามาในบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	1		/		มีรั้วคอนกรีตกัน แต่มีบางส่วนเสียหาย(ส่วนที่ติดกับคลอง)	MJ	
4.1.2.6 โรงเรือนขายต้องอยู่นอกบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	1		/		โรงเรือนขายอยู่ติดกับประตูเข้าฟาร์ม	MJ	
4.1.2.7 ต้องมีระบบน้ำทิ้ง ที่ไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนของเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อยจากภายนอกฟาร์ม	0			/	โอกาสรับน้ำเข้ามาจากคลองที่ไหลผ่านฟาร์มต่าง ๆ ทางต้นน้ำ และอาจมีการปนเปื้อนเชื้อโรค FMD ได้	MJ	
4.1.2.8. ต้องมีโรงเรือนที่ใช้แยกสุกรพ่อแม่พันธุ์ทดแทน		1		/	มีโรงเรือนสุกรทดแทน แต่อยู่ติดกับโรงเรือนอื่นๆ		MN
4.1.3 ลักษณะโรงเรือน							
4.1.3.1. ระบบเปิด พิจารณางค์ประกอบดังนี้ (3 Major)						3	
4.1.3.1.1 โรงเรือนเลี้ยงสุกรต้องตั้งอยู่ห่างจากถนนสายหลักไม่น้อยกว่า 30 เมตร	0			/	โรงเรือนเลี้ยงสุกรห่างจากถนนประมาณ 30 เมตร	MJ	
4.1.3.1.2 ต้องมีระบบที่สามารถควบคุมไม่ให้สัตว์พาหะของโรคปากและเท้าเปื่อยเข้าภายในโรงเรือนได้	0			/	มีสุนัขและไก่ภายในเขตเลี้ยงสัตว์	MJ	
4.1.3.1.3 ต้องมีระบบระบายน้ำทิ้งและของเสียภายในฟาร์มที่ไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อย	1		/		ใช้การบำบัดน้ำทิ้งจาก Biogas	MJ	
4.1.3.2 ระบบปิด พิจารณางค์ประกอบ ดังนี้ (2 Major, 1 Minor)						2	1
4.1.3.2.1 โรงเรือนเลี้ยงสุกรควรตั้งอยู่ห่างจากถนนสายหลักไม่น้อยกว่า 30 เมตร	-	-	-	-	-		MN
4.1.3.2.2 ต้องมีระบบที่สามารถควบคุมไม่ให้สัตว์พาหะของโรคปากและเท้าเปื่อยเข้าภายในโรงเรือนได้	-	-	-	-	-	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.1.3.2.3 โรงเรือนแต่ละโรงต้องมีลักษณะที่ไม่ดูกลมเข้าหากันและมีการระบายอากาศอย่างดี	-	-	-	-	-	MJ	
4.2. การจัดการฟาร์ม						18	5
4.2.1 การจัดการโรงเรือน พิจารณองค์ประกอบ ดังนี้ (3 Major, 2 Minor)						3	2
4.2.1.1 ต้องมีแหล่งพ่อแม่พันธุ์ที่ได้มาตรฐานและปลอดโรคปากและเท้าเปื่อย	0			/	ซื้อพ่อแม่พันธุ์และแม่พันธุ์จากบริษัทขายพันธุ์ ซึ่งพบว่าเคยมีสุกรที่ส่งมาป่วยจาก FMD	MJ	
4.2.1.2 ต้องมีระบบการนำสุกรอนุบาล-รุ่น-ขุน เข้า-ออกพร้อมกัน (All In- All Out)	0			/	เลี้ยงแบบต่อเนื่องไม่เป็น All In- All Out	MJ	
4.2.1.3 สุกรอนุบาล-รุ่น-ขุน ควรมาจากแหล่งผลิตเดียวกันที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการผลิตลูกสุกร		4	/		สุกรได้จากการผลิตเอง ไม่ได้ซื้อจากแหล่งภายนอก		MN
4.2.1.4 สุกรอนุบาล-รุ่น-ขุน ในโรงเรือนเดียวกันไม่ควรมียายุต่างกันเกิน 7 วัน		0		/	เลี้ยงแบบต่อเนื่องไม่เป็น All In- All Out		MN
4.2.1.5 ต้องมีการทำความสะอาด ฆ่าเชื้อโรคอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพและพักโรงเรือนไม่น้อยกว่า 5 วัน	1		/		พักโรงเรือนเกิน 5 วัน	MJ	
4.2.2 การจัดการด้านบุคลากร พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (1 Major, 1 Minor)						1	1
4.2.14.1 ต้องมีสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มที่มีใบอนุญาต	1		/		มี	MJ	
4.2.2.2 ควรจัดให้มีการอบรมแก่บุคลากร พนักงาน เลี้ยงสัตว์เป็นประจำโดยให้มีความรู้และความเข้าใจในหัวข้อตามที่กำหนดไว้ในแผนการฝึกอบรม		0		/	ไม่มีการอบรมพนักงาน		MN
4.2.15 คู่มือการจัดการฟาร์ม พิจารณาองค์ประกอบดังนี้ (5 Major)						5	
4.2.3.1 ต้องมีคู่มือการจัดเตรียมโรงเรือน	1		/		มี	MJ	
4.2.3.2 ต้องมีคู่มือการจัดการสุกรพ่อแม่พันธุ์สุกรอนุบาล-รุ่น-ขุน	1		/		มี	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.2.3.3 ต้องมีคู่มือการจัดการด้านสุขภาพสัตว์	1		/		มี	MJ	
4.2.3.4 ต้องมีคู่มือการจัดการด้านสุขาภิบาลและสิ่งแวดล้อม	1		/		มี	MJ	
4.2.3.5 ต้องมีคู่มือการจัดการในกรณีฉุกเฉินกรณีเกิดโรคปากและเท้าเปื่อย และโรคระบาดสัตว์อื่นๆ	0			/	ไม่มี	MJ	
4.2.4 ระบบการบันทึกข้อมูล พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (7 Major, 1 Minor)						7	1
4.2.4.1 ควรมีข้อมูลการผลิตและผลผลิต		4	/		เก็บข้อมูลเป็นรายเดือน		MN
4.2.4.2 ต้องมีบันทึกการเข้า-ออกฟาร์มของยานพาหนะ/ บุคคล	1		/		มี	MJ	
4.2.4.3 บันทึกการเก็บตัวอย่าง การเฝ้าระวังโรค และการตรวจวินิจฉัยทดสอบโรคปากและเท้าเปื่อย	0			/	ไม่เคยเก็บตัวอย่างตรวจ FMD แต่มีการเก็บตัวอย่างเพื่อตรวจโรคอื่นๆ	MJ	
4.2.4.4 ต้องมีบันทึกการตรวจเยี่ยมฟาร์มรายเดือนของสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์ม	0			/	สัตวแพทย์ควบคุมฟาร์มไม่ได้เข้ามาเป็นประจำ	MJ	
4.2.4.5 ต้องมีบันทึกการใช้ยา-วัคซีน อาหารสัตว์	1		/		มี	MJ	
4.2.4.6 ต้องมีบันทึกการนำสุกรเข้า-ออกฟาร์ม	1		/		มี	MJ	
4.2.4.7 ต้องมีบันทึกการฝึกอบรมของบุคลากรภายในฟาร์ม	0			/	ไม่มีการอบรม	MJ	
4.2.4.8 ต้องมีบันทึกการทำความสะอาดและการฆ่าเชื้อโรค	0			/	ไม่มีการบันทึกไว้	MJ	
4.2.5 การจัดการด้านอาหารและน้ำ พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (2 Major, 1 Minor)						2	1
4.2.5.1 ควรมีการควบคุมแหล่งที่มาของอาหาร โดยมาจากแหล่งผลิตที่ได้รับรองมาตรฐานตาม พรบ. ควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2542		1		/	อาหารสุกรพันธุ์ซื้อจากบริษัท ส่วนอาหารสุกรระยะอื่นได้จากการผสมเอง		MN
4.2.5.2 ต้องมีสถานที่จัดเก็บอาหารสัตว์มิดชิด สามารถป้องกันสัตว์พาหะนำโรคปากและเท้าเปื่อย	1		/		มีโรงเก็บอาหารที่มิดชิด สะอาด	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.2.5.3 น้ำที่ใช้อุปโภคและบริโภคต้องได้มาตรฐานตามที่กำหนดในมาตรฐานของกรมปศุสัตว์	1		/		ใช้น้ำบาดาล ตรวจแล้วพบว่าผ่านมาตรฐาน	MJ	
4.3. การจัดการด้านสุขภาพสัตว์						15	1
4.3.1 การป้องกันและควบคุมโรค พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้						13	1
4.3.1.1 การทำลายและการป้องกันเชื้อโรคก่อน เข้า-ออกฟาร์ม/โรงเรือน พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (9 Major, 1 Minor)						9	1
4.3.1.1.1 ต้องมีที่จอดรถนอกบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	0			/	รถภายนอกเข้ามาจอดภายในฟาร์ม	MJ	
4.3.1.1.2 ต้องมีระบบการฆ่าเชื้อโรคกับยานพาหนะและล้อรถ ก่อนเข้าบริเวณฟาร์ม และ/หรือ บริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	1		/		มีการพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อรถ	MJ	
4.3.1.1.3. ต้องใช้น้ำยาฆ่าเชื้อที่มีคุณสมบัติทำลายเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อยและมีระยะเวลาที่น้ำยาฆ่าเชื้อ สัมผัสพอเพียงในการทำลายเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อย	1		/		ใช้น้ำยาฆ่าเชื้อชนิด Biocid สำหรับพ่นรถ และชนิด Omicide สำหรับพ่นโรงเรือน	MJ	
4.3.1.1.4 ต้องมีการอาบน้ำ ฆ่าเชื้อเปลี่ยนชุดและรองเท้าของฟาร์ม ก่อนเข้าบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	0			/	ไม่มีการอาบน้ำ ก่อนเข้าเขตเลี้ยงสัตว์	MJ	
4.3.1.1.5 ต้องมีระบบการควบคุม การทำความสะอาดและฆ่าเชื้อโรคก่อนนำอุปกรณ์จากภายนอกเข้าสู่เขตเลี้ยงสัตว์	0			/	ไม่มี	MJ	
4.3.1.1.6 ต้องมีมาตรการในการควบคุมการนำอาหารที่มาจากสัตว์กักขังเข้ามาในฟาร์ม	1		/		ไม่อนุญาตให้นำเข้ามาในฟาร์ม	MJ	
4.3.1.1.7 ควรจัดให้มีการควบคุมการย้ายสุกรภายในฟาร์มไม่ให้เกิดการสัมผัสโดยตรงระหว่างสุกรอายุมากกับอายุน้อย		0		/	ไม่มีรถขนย้ายสุกรภายในฟาร์ม แต่ใช้รถเข็นขนย้ายสุกรเล็ก ส่วนสุกรขุนใช้วิธีการไล่ให้เดิน		MN
4.3.1.1.8 ต้องมีการเฝ้าระวังโรคปากและเท้าเปื่อยในโรงเรือนที่ใช้แยกสุกรพ่อแม่พันธุ์ทดแทนไม่น้อยกว่า 14 วัน ก่อนที่จะทดแทน ในฝูงเดิม	1		/		กักไว้ในโรงเรือนทดแทนประมาณ 3 - 4 เดือน	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.3.1.1.9 ต้องมีระบบบริหารจัดการโรงเรือนขายที่สามารถป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยเข้าสู่ฟาร์ม	0			/	โรงเรือนขายอยู่ติดกับรั้ว แต่รถที่มารับสุกรจากภายนอกต้องเข้ามาภายในฟาร์ม	MJ	
4.3.1.1.10 ต้องมีโปรแกรมการกำจัดสัตว์พาหะของโรคปากและเท้าเปื่อยและมีดัชนีบ่งชี้วัดประสิทธิภาพของการกำจัด	1		/		มีนกพิราบ ใช้วิธีการดักด้วยกับให้คนงานจับ	MJ	
4.3.1.2 การสร้างภูมิคุ้มกัน พิจารณาองค์ประกอบดังนี้ (2 Major)						2	
4.3.1.2.1 ต้องมีโปรแกรมวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยในสุกรพ่อแม่พันธุ์ ไม่น้อยกว่าปีละ 2 ครั้ง หรือมีมาตรการในการ ป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยอย่างเคร่งครัดในกรณีที่ไม่ใช้วัคซีน	1		/		ในสุกรพันธุ์ทำวัคซีนทุก 4 – 6 เดือน/ครั้ง	MJ	
4.3.1.2.2 ต้องมีโปรแกรมวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยในสุกรรุ่น-ขุนอย่างน้อย 2 ครั้ง/รุ่น หรือมีมาตรการในการป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยอย่างเคร่งครัดในกรณีที่ไม่ใช้วัคซีน	1		/		ในสุกรขุนทำวัคซีน 2 ครั้ง/รุ่น ที่อายุ 8 และ 12 สัปดาห์	MJ	
4.3.1.3 การควบคุมโรค พิจารณาองค์ประกอบดังนี้ (2 Major)						2	
4.3.1.3.1 ต้องมีการวางแผนการดำเนินการควบคุมกรณีเกิดการระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อยและมีการทำลายตาม พรบ. โรคระบาด สัตว์ ฉบับปัจจุบัน	1		/		พ่นน้ำยาฆ่าเชื้อทุกวัน โรยปูนขาว และคัดสุกรที่ป่วยทิ้ง	MJ	
4.3.1.3.2 ต้องมีระบบทวนย้อนกลับแหล่งที่มาของสุกรพันธุ์ น้ำเชื้อ ตัวอ่อน สุกรรุ่น-ขุน	1		/		ทวนกลับได้	MJ	
4.3.2 การบำบัดโรค พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (2 Major)						2	
4.3.2.1 ต้องมีการวางแผนบำบัดโรคและควบคุมป้องกันโรคโดยสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์ม	1		/		มี	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.3.2.2 การใช้ยา-วัคซีน และการจัดเก็บเวชภัณฑ์ภายในฟาร์ม ต้องปฏิบัติตามมาตรฐาน มอก. 7001-2540	1		/			MJ	
4.4 การจัดการสิ่งแวดล้อม						2	2
4.4.1 การจัดการของเสีย พิจารณองศ์ประกอบดังนี้ (2 Minor)							2
4.4.1.1 ควรมีการกำจัดขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อที่เหมาะสม		4	/		ใช้วิธีการเผาขยะ		MN
4.4.1.2 ควรมีการกำจัดมูลสุกรและซากสุกรที่เหมาะสม		2		/	ในคอกสุกรยังมีมูลสุกรมากอยู่		MN
4.4.2 การบำบัดน้ำเสีย (1 Major)						1	
4.4.2.1 ต้องมีระบบการบำบัดน้ำเสียที่เหมาะสม และมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน หรือในกรณีที่มีการนำน้ำเสียกลับมาใช้ใหม่ ควรให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานน้ำใช้ที่ระบบมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกรของกรมปศุสัตว์	1		/		ใช้ระบบ Biogas	MJ	
4.4.3 การกำจัดเวชภัณฑ์ ชีวภัณฑ์ และอุปกรณ์ในการบำบัดโรค (1 Major)						1	
4.4.3.1 ต้องมีการกำจัดเวชภัณฑ์ ชีวภัณฑ์ และอุปกรณ์ในการบำบัดโรค อย่างเหมาะสมตามมาตรฐาน มอก. 7001-2540	1		/		ใช้วิธีการรวบรวมแล้วนำไปขาย	MJ	
4.5 การควบคุมเอกสารที่ใช้ในการปฏิบัติงาน (1 Major)						1	
4.5.1 ต้องมีการกำหนดการขึ้นบ่งการจับเก็บบันทึกและเอกสารการทำลายเอกสาร และอายุการจัดเก็บบันทึกและเอกสารที่สำคัญในการผลิตสุกรไม่น้อยกว่า 2 ปี	1		/		เพิ่งเริ่มการจัดทำบันทึกเอกสารเพียง 2 ปี จึงไม่เคยทำลายเอกสารเลย	MJ	
รวมคะแนนทั้งหมดในกรณีโรงเรือนเปิด (60)	30 /49	17 /44				49	11
รวมคะแนนทั้งหมดในกรณีโรงเรือนปิด (60)						48	12

Major (MJ) หมายถึง ปัจจัยที่มีผลกระทบรุนแรงต่อการปนเปื้อนโรคปากและเท้าเปื่อย

Minor (MN) หมายถึง ปัจจัยที่มีผลกระทบไม่รุนแรงต่อการปนเปื้อนโรคปากและเท้าเปื่อย

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

ผลของการตรวจประเมินระบบขนส่งของฟาร์ม NL

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	1/0	4	ผ่าน	ไม่ผ่าน		MJ	MN
4.1 ระบบขนส่งทั่วไป (6 Major)						6	0
4.1.1 ผู้ทำหน้าที่ขนส่ง						2	0
4.1.1.1 ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย หรือระเบียบราชการที่กำหนดในการขนส่งสุกร	1		/		มีการทำใบขนย้าย	MJ	
4.1.1.2 ต้องได้รับการฝึกอบรม ดังนี้ - กฎหมาย และระเบียบที่ราชการกำหนดในการขนส่งสุกร - การจัดการสุขลักษณะส่วนบุคคล - วิธีปฏิบัติงานการเคลื่อนย้ายสุกร - วิธีปฏิบัติงานขนส่งสุกรมีชีวิต	1		/			MJ	
4.1.2 รถขนส่ง						1	0
4.1.2.1 ต้องแยกรถขนส่งภายในฟาร์มกับภายนอกฟาร์มได้ชัดเจน	1		/		ไม่มีรถขนย้ายสุกรภายในฟาร์ม แต่ใช้รถเข็นขนย้ายสุกรเล็ก ส่วนสุกรขุนใช้วิธีการไล่ให้เดิน	MJ	
4.1.3 การจัดการระบบขนส่ง						4	0
4.1.3.1 ต้องมีขั้นตอนวิธีการปฏิบัติงานขนส่งที่สามารถป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยได้	1		/		พ่นน้ำยาฆ่าเชื้ออย่างเดียว	MJ	
4.1.3.2 ต้องมีการทำความสะอาดรถขนส่งก่อนและหลังการขนส่งและฆ่าเชื้อด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อโรคชนิดที่หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่รับรองว่ามีประสิทธิภาพในการทำลายเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อย และมีฉลากกำกับเห็นอย่างเด่นชัด	1		/		พ่นน้ำยาฆ่าเชื้อ	MJ	
4.1.3.3 ต้องมีแผนและวิธีการควบคุมการเข้า-ออกของยานพาหนะการขนส่งจากภายนอก	1		/			MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	1/0	4	ผ่าน	ไม่ผ่าน		MJ	MN
4.2 ระบบขนส่งฟาร์ม (8 Major, 1 Minor)						8	1
4.2.1. ผู้ทำหน้าที่ขนส่ง						4	0
4.2.1.1 การขนส่งสุกรมีชีวิตฟาร์มต่อฟาร์ม การขนส่งจากฟาร์มไป โรงฆ่าและชำแหละ ต้องจัดทำเอกสารการเคลื่อนย้ายสุกรตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499 และฉบับปัจจุบัน	1		/			MJ	
4.2.1.2 ต้องไม่เดินทางผ่านในเขตประกาศการระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อยที่ประกาศโดยกรมปศุสัตว์	0			/	ผ่าน	MJ	
4.2.1.3 ขณะขนส่งสุกรไปภายนอกฟาร์ม ต้องไม่หยุดพักรถ	0			/	ผ่านไปในหลายสถานที่	MJ	
4.2.1.4 ต้องขนส่งสุกรมีชีวิตใช้ระยะเวลาในการเดินทางไม่เกิน 10 ชั่วโมง	1		/			MJ	
4.2.2 รถขนส่ง						1	1
4.2.2.1 ต้องถูกออกแบบเฉพาะในการขนส่งสุกรและทำความสะอาดได้โดยง่าย	1		/			MJ	
4.2.2.2 ส่วนใดของรถขนส่งที่สัมผัสสุกรจะต้องทำจากวัสดุที่ทนต่อการกัดกร่อน และง่ายต่อการทำความสะอาดและฆ่าเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อย		3	/				MN
4.2.3 การจัดการระบบขนส่ง						4	0
4.2.3.1 ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานฟาร์มสุกร	1		/			MJ	
4.2.3.2 ต้องมีการขนส่งสุกรมีชีวิตจากฟาร์มเดียว	1		/			MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวิตภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	1/0	4	ผ่าน	ไม่ผ่าน		MJ	MN
4.2.3.3 ฟาร์มต้องมีการตรวจโรคปากและเท้าเปื่อยภายใน 24 ชั่วโมงก่อนขนส่ง	1		/			MJ	
4.2.3.4 ต้องไม่เกิดการสัมผัสระหว่างลูกสุกรกับสุกรพ่อ-แม่พันธุ์จากการขนส่งภายในฟาร์ม	1		/			MJ	
4.3 การควบคุมเอกสารและบันทึก (7 Major)						7	0
4.3.1 การควบคุมเอกสาร						3	0
4.3.1.1 ต้องมีเอกสารวิธีการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายสุกรตามที่กฎหมายหรือระเบียบที่ราชการกำหนดในการขนส่งสุกร	1		/			MJ	
4.3.1.2 ต้องมีเอกสารวิธีการปฏิบัติงานที่ระบุขั้นตอนการปฏิบัติงานของผู้ทำหน้าที่ขนส่งสุกร	0			/		MJ	
4.3.1.3 ต้องมีระบบการควบคุมเอกสารและการเข้าถึงเอกสารของผู้ปฏิบัติงานได้โดยง่าย	0			/		MJ	
4.3.2 การควบคุมบันทึก						4	0
4.3.2.1 ต้องมีบันทึกแสดงข้อมูลด้านสุขลักษณะ บันทึกผลการตรวจสอบความสะอาดของรถขนส่ง อุปกรณ์เครื่องมือ และสถานที่รับส่งสุกร	0			/		MJ	
4.3.2.2 ต้องมีบันทึกผลการปฏิบัติงานของผู้ทำหน้าที่ขนส่งสุกร	0			/		MJ	
4.3.2.3 ต้องมีบันทึกผลการฝึกอบรมของผู้ทำหน้าที่ขนส่งสุกร	0			/		MJ	
4.3.2.4 ต้องมีการกำหนดการชี้แจงการจัดเก็บบันทึก ในข้อ 4.3.2.1-3 และเอกสาร การทำลายเอกสาร และอายุการจัดเก็บบันทึกและเอกสารที่สำคัญใน	0			/		MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวิตภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	1/0	4	ผ่าน	ไม่ผ่าน		MJ	MN
การขนส่งสุกรไม่น้อยกว่า 2 ปี							
รวมคะแนนทั้งหมด	22	4				22	1
รวมคะแนนที่ได้	14	3					

Major (MJ) หมายถึง ปัจจัยที่มีผลกระทบรุนแรงต่อการปนเปื้อนโรคปากและเท้าเปื่อย

Minor (MN) หมายถึง ปัจจัยที่มีผลกระทบไม่รุนแรงต่อการปนเปื้อนโรคปากและเท้าเปื่อย

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

ฟาร์ม LK

ข้อมูลทั่วไป

ฟาร์ม LK เป็นฟาร์มในรูปแบบบริษัท มีลักษณะการเลี้ยงแบบหมู่บ้านเกษตรกรรม โดยแบ่งเป็นส่วนของสุกรขุนและสุกรพันธุ์ ฟาร์มเคยมีการระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อยทั้งในส่วนของสุกรขุนเมื่อปี พ.ศ. 2546 และสุกรพันธุ์เมื่อปี พ.ศ. 2548 มีความเสียหายค่อนข้างมาก โดยเริ่มแรกมีการคัดทิ้งออกเมื่อเกิดปัญหา แต่เมื่อมีมากจึงใช้การรักษา และนำกลับมาเลี้ยงในฟาร์ม ดังนั้นฟาร์มจึงมีแม่พันธุ์ที่เคยเป็นโรคปากและเท้าเปื่อยอยู่

องค์ประกอบฟาร์ม

ทำเลที่ตั้งฟาร์ม

ฟาร์มตั้งอยู่ในตำบลลาดตะเคียน จังหวัดปราจีนบุรี แยกจากถนนสายหลัก 304 ไปกบินทร์บุรี เข้าประมาณ 5 กิโลเมตร เป็นฟาร์มขนาด 3,200 แม่ เดิมเป็นฟาร์มที่ให้ทหารผ่านศึกเข้ามาเลี้ยง ปัจจุบันบริษัทได้เข้ามาดำเนินการและใช้พนักงานจ้างเลี้ยงรายวันของบริษัท โดยแยกเป็นส่วนของส่วนพ่อแม่พันธุ์และส่วนสุกรขุน ฟาร์มมีพื้นที่การเลี้ยงประมาณ 700 ไร่ โดยที่เหลือนำไปใช้ในการปลูกพืช ฟาร์มใช้การผสมเทียมทั้งหมด โดยมี boar station มีโรงฆ่าห้องเย็นอยู่ห่างจากฟาร์มน้อยกว่า 1 กิโลเมตร โดยรับเฉพาะสุกรคัดทิ้งตายจากฟาร์มเท่านั้น ไม่มีการเลี้ยงสุกรเป็นฟาร์มในละแวกใกล้เคียง ฟาร์มน้ำท่วมไม่ถึง

ลักษณะของฟาร์ม ไม่มีการเลี้ยงสัตว์ประเภทอื่น ๆ ภายในฟาร์ม ฟาร์ม 2 มีรั้วกันรอบฟาร์ม ยกเว้นในส่วนทางด้านหลังมีลักษณะเปิดบางส่วน ตรงส่วนที่ติดกับบ่อน้ำ ทำให้สัตว์ก๊อบเข้ามาได้

ลักษณะโรงเรือน

เป็นลักษณะโรงเรือนเปิดโล่งทั้งส่วนแม่พันธุ์และสุกรขุน โดยมีลักษณะเป็นโรงเรือนย่อย ๆ ขนาด 100 แม่ และมีฟาร์มสุกรขุนจุประมาณหลังละ 500 ตัว

การจัดการฟาร์ม

การจัดการด้านโรงเรือน

ฟาร์มมีแหล่งพ่อแม่พันธุ์ทดแทนตนเองจากฟาร์มพ่อแม่พันธุ์ที่ปากช่องนำเข้ามาทดแทนสัปดาห์ละ 30 ตัว จะกักไว้เพื่อให้เกิดภูมิคุ้มโรคประมาณ 2 เดือน รวมทั้งทำวัคซีนป้องกันโรค ฟาร์มมีระบบ AIO แต่อายุของลูกสุกรอาจห่างกันประมาณ 7 วัน ยกเว้นสุกรคัดพันธุ์อาจมากกว่านั้น

การจัดการด้านบุคคล

- มีสัตวแพทย์ปริญญาประจำบริษัท และมาดูแลเป็นระยะ
- มีรายงานเยี่ยมฟาร์ม แต่ไม่มีการเข้าเยี่ยมฟาร์มอย่างสม่ำเสมอ
- มีการอบรมพนักงานเป็นระยะ แต่ไม่มีการบันทึกการฝึกอบรม และหัวข้อไม่ได้กำหนดแน่นอน

คู่มือการจัดการฟาร์ม

ฟาร์มมีคู่มือการจัดการฟาร์มรวม ยกเว้นคู่มือการจัดการเวลาเกิดโรคระบาด รวมทั้งโรคปากและเท้าเปื่อย

ระบบการบันทึกข้อมูล

- ฟาร์มมีข้อมูลผลผลิต
- มีบันทึกการเข้าออกของรถและคน
- มีบันทึกการตรวจโรค ไม่มีบันทึกการตรวจเยี่ยมฟาร์ม
- มีการบันทึกการเบิกจ่ายยาและวัคซีน
- มีบันทึกการนำสุกรเข้าออกฟาร์ม

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

- ไม่มีบันทึกการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่
- ไม่มีบันทึกการทำความสะอาดโรงเรือนและฆ่าเชื้อ
- มีระบบตรวจสอบย้อนกลับของสุกรและน้ำเชื้อ

การจัดการด้านอาหารสัตว์และน้ำ

ฟาร์มมีโรงผลิตอาหารเองอยู่ที่กบินทร์บุรี บนถนนเส้น 304 มีการควบคุมคุณภาพ และวัตถุดิบ มีรถเบ้าท์ (รถขนอาหาร) นำอาหารจากโรงงานมาใส่ไซโลกลาง แล้วมีการขนอาหารใส่ถุงไปยังโรงเรือนเลี้ยง มีการใช้อาหารสุกรเล็กจากบริษัทภายนอก และมีการใช้ถุงอาหารกลับมาใช้ใหม่ ภายในฟาร์มมีโรงเก็บอาหารมิดชิด รวมทั้งที่โรงเรือนด้วยมีห้องเก็บอาหารมิดชิด แต่ยังมีปัญหาการกักตุนอาหารของหนูภายในฟาร์ม น้ำใช้เป็นน้ำบ่อและน้ำบาดาล ฟาร์มอาศัยน้ำฝน บางปีมีปัญหาการขาดน้ำต้องซื้อน้ำจากภายนอก

การจัดการสุขภาพสัตว์

การทำลายเชื้อและการป้องกันเชื้อโรค

- มีบริเวณที่จอดรถจากภายนอก เฉพาะรถของฟาร์ม และครอบครัวคนงานสามารถเข้าไปในเขตฟาร์มและเขตเลี้ยงสัตว์ได้ มีการพ่นยาฆ่าเชื้อระบบพ่นด้วยมือ และมีโรงสเปย์ตั้งอยู่หน้าฟาร์ม
- การเข้าออกของฟาร์มจะรัดกุมเฉพาะบุคคลภายนอก สำหรับบุคคลและครอบครัวของคนงานภายในฟาร์มไม่ค่อยมีการควบคุม ไม่รัดกุมพอ รถยนต์ และมอเตอร์ไซด์วิ่งเข้าออกฟาร์มโดยผ่านการจุ่มน้ำยาอัลรอดเท่านั้น ไม่มีการพ่น
- สำหรับบุคคลภายนอกเมื่อต้องการเยี่ยมฟาร์มจะมีเสื้อคลุมและเปลี่ยนรองเท้า ไม่มีห้องอาบน้ำ ส่วนคนงานของฟาร์มต้องเปลี่ยนชุดเข้าเลี้ยงสัตว์
- ไม่มีระบบฆ่าเชื้ออุปกรณ์จากภายนอกไม่มี
- ด้านโรงเรือนแยกพ่อแม่พันธุ์รับเข้าทดแทน ฟาร์มมีโรงเรือนแยก แต่อยู่กลางฟาร์มในส่วนของโรงเรือนสุกรขุน
- ฟาร์มไม่มีมาตรการกำจัดสัตว์พาหะเป็นโปรแกรม
- ฟาร์มมีเจ้าหน้าที่ควบคุมการเข้าออก
- มีการบันทึกการเข้าออก (คนและยานพาหนะ)
- มีสวัสดิการด้านอาหารเฉพาะพนักงาน แต่ไม่มีสำหรับคนงานต้องหุงหาอาหารเอง อาจนำเอาอาหารประเภทเนื้อสัตว์เข้าฟาร์มได้ มีมาตรการการนำเอาเนื้อจากภายนอกอาจไม่เข้มงวด ฟาร์มมีระบบสวัสดิการขายเนื้อหมูราคาถูกประมาณกิโลกรัมละ 30 บาท แต่การกักการซื้อเนื้อสัตว์ก็มาจากภายนอกทำได้ยาก

การสร้างภูมิคุ้มโรค

- มีการทำวัคซีนป้องกัน FMD อย่างน้อยปีละ 2 ครั้งในช่วงอัมทอง 12 เดือน โดยแม่พันธุ์ทำหลังคลอด และพ่อพันธุ์ทุก 3 เดือน
- สุกรขุนมีโปรแกรมทำ FMD 2 เข็ม ที่อายุ 6 และ 9 สัปดาห์ และที่ 22 สัปดาห์สำหรับสุกรที่คัดเป็นพันธุ์ และที่ 26 สัปดาห์สำหรับสุกรทดแทน

การควบคุมโรค

ฟาร์มมีแผนการควบคุมโรค FMD โดยเฉพาะในช่วงที่เข้าหน้าฝนที่เคยเป็นช่วงที่มีการระบาด ฟาร์มตรวจสอบการเกิดโรคจากคำบอกเล่า จากแหล่งข่าวจากคณะสัตวแพทย์ และกำลังเตรียมการให้มีมาตรการเข้มข้นตามมา

การควบคุมโรค

มีสัตวแพทย์ของบริษัทมาให้คำแนะนำ

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

การจัดการสิ่งแวดล้อม (การจัดการของเสียและน้ำเสีย)

- มีการขายสุกรตายหน้าฟาร์มโดยไม่ได้แยกโรงเรือนขายพันธุ์และสุกรคัดทิ้ง มีบ่อทิ้งซาก แต่ไม่ได้ใช้ ขยายสุกรคัดทิ้ง ตาย ไปเลี้ยงปลา โดยกำหนดเจ้าที่มาซื้อเพียงเจ้าเดียว
- มีการกำจัดมูลลงบ่อน้ำเสียข้างโรงเรือน และมีการขายมูลสุกรออกจากฟาร์ม
- การกำจัดเวชภัณฑ์ ชีวภัณฑ์ และอุปกรณ์ มีการทำลายด้วยการเผา ส่วนเข็มฉีดยายังไม่มามาตรการที่ชัดเจน

การเก็บเอกสาร

เนื่องจากเป็นฟาร์มรูปแบบบริษัท ดังนั้นจึงมีการเก็บเอกสารและรายงานประจำปีอย่างน้อย 3-5 ปี

ภาพรวม

เป็นฟาร์มที่เคยมีภาระโรคของโรคปากและเท้าเปื่อย รูปแบบของการเลี้ยงเป็นลักษณะหมู่บ้านเกษตรกรจะค่อนข้างยากต่อการวางโปรแกรมการป้องกันโรค จำเป็นต้องมีการชี้แจงมวลชน การประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ จึงเป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่น่าสนใจในการนำเข้าโปรแกรม แต่อาจมีปัญหาเพราะต้องมีขั้นตอนในการขออนุมัติ และเกี่ยวกับภาพพจน์ของบริษัท ฟาร์มแจ้งมาว่ายินดีเข้าร่วมแต่จะต้องไม่มีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้น

PM ที่ควรจัดทำ คือ

- ระบบการควบคุมการเข้าออกของคนและยานพาหนะ
- การควบคุมการนำเอาอาหารที่ปรุงจากเนื้อสัตว์เข้ามาภายในฟาร์มและเขตเลี้ยงสัตว์
- การกำจัดสัตว์พาหะหนูและนก
- การจัดการที่โรงเรือนขาย
- การทำลายและกำจัดเวชภัณฑ์และชีวภัณฑ์
- การจัดการโรงเรือนสุกรทดแทน
- การอบรมพนักงาน
- รายงานการตรวจเยี่ยมฟาร์มโดยสัตวแพทย์

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

ผลของการตรวจประเมินฟาร์ม LK

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.1.องค์ประกอบของฟาร์ม						13(12)*	3(4)*
4.1.1 ทำเลที่ตั้งของฟาร์ม พิจารณาองค์ประกอบดังนี้ (4 Major, 1 Minor)						4	1
4.1.1.1 ต้องอยู่ในพื้นที่ที่ไม่มีประวัติการระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อย ไม่น้อยกว่า 24 เดือน และไม่มี การตรวจพบไวรัสหุนเวียนไม่น้อยกว่า 12 เดือน ตามข้อกำหนดของ OIE และ/หรือ ประเทศคู่ค้า	0			/	พบการระบาดปี 2546 ที่สวนสุกร ขุน ครั้งล่าสุด 19 ก.ย.2548 ทั้งสุกร ขุนและพันธุ์	MJ	
4.1.1.2. ต้องอยู่ห่างจากจากโรงฆ่าสุกรหรือสัตว์กบ หรือตลาดนัดค้าสัตว์กบในรัศมีไม่น้อยกว่า 5 กิโลเมตร	0			/	มีโรงฆ่าสัตว์ไม่ถูก กฎหมายห่าง 300 เมตร แต่รับสุกร จากฟาร์มนี้เท่านั้น	MJ	
4.1.1.3. ควรอยู่ห่างจากผู้เลี้ยงสุกรและสัตว์กบ รายอื่นในรัศมีไม่น้อยกว่า 3 กิโลเมตร		4	/		มีฝูงโค-กระบือของ ชาวบ้านรอบๆฟาร์ม และมีผู้เลี้ยงสุกรจ้าง เลี้ยงห่างประมาณ 5 กิโลเมตร		MN
4.1.1. 4. ต้องเป็นบริเวณที่น้ำท่วมไม่ถึง	1		/		ไม่เคยมีน้ำท่วม	MJ	
4.1.1.5. ต้องไม่มีแหล่งน้ำสาธารณะไหลผ่านภายใน เขตเลี้ยงสัตว์	1		/		ไม่มีผ่านเลย	MJ	
4.1.2 ลักษณะของฟาร์ม พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (6 Major, 2 Minor)						6	2
4.1.2.1 ต้องไม่มีการเลี้ยงสัตว์ประเภทอื่นๆ นอกเหนือจากสุกรในบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	1		/		ไม่มีเลย พบสุนัข แต่น้อยมาก ส่วนใหญ่ใช้การยิงเพื่อ กำจัด	MJ	
4.1.2.2 ควรมีการจัดแบ่งพื้นที่ฟาร์มออกเป็นสัดส่วน อย่างชัดเจน		4	/		แบ่งเป็นโซนๆ เช่น สุกรพันธุ์ อนุบาล ขุน		MN
4.1.2.3 ต้องมีพื้นที่ทำลายซากสัตว์ที่เป็นสัดส่วน	0			/	มีบ่อทิ้งซาก แต่ไม่ได้ใช้ ซากส่วน ใหญ่จะขาย	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.1.2.4 ต้องมีพื้นที่บำบัดน้ำเสียที่เป็นสัดส่วน	0			/	มี แต่ บ่อ พัก น้ำ เท่านั้น	MJ	
4.1.2.5 ต้องมีรั้วที่สามารถป้องกันไม่ให้สัตว์เลี้ยงอื่น ๆ โดยเฉพาะสัตว์กึ่งเข้ามาในบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	0			/	ไม่มีรั้วทางด้านท้ายฟาร์ม แต่ส่วนอื่นมีทั้งหมด	MJ	
4.1.2.6 โรงเรือนขายต้องอยู่นอกบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	1		/		โรงเรือนขายอยู่นอกเขตเลี้ยงสัตว์ แต่อยู่ภายในรั้วของฟาร์ม	MJ	
4.1.2.7 ต้องมีระบบน้ำทิ้ง ที่ไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนของเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อยจากภายนอกฟาร์ม	1		/		มี บ่อ พัก น้ำ เสียภายในฟาร์ม ส่วนน้ำที่ใช้มาจากน้ำบาดาล	MJ	
4.1.2.8. ต้องมีโรงเรือนที่ใช้แยกสุกรพ่อแม่พันธุ์ทดแทน		2		/	อยู่ในโซนสุกรขุน ห่างกันเพียง 50 เมตร		MN
4.1.3 ลักษณะโรงเรือน							
4.1.3.1. ระบบเปิด พิจารณาองค์ประกอบดังนี้ (3 Major)						3	
4.1.3.1.1 โรงเรือนเลี้ยงสุกรต้องตั้งอยู่ห่างจากถนนสายหลักไม่น้อยกว่า 30 เมตร	1		/		ห่างเกิน 30 เมตร	MJ	
4.1.3.1.2 ต้องมีระบบที่สามารถควบคุมไม่ให้สัตว์พาหะของโรคปากและเท้าเปื่อยเข้าภายในโรงเรือนได้	1		/		ใช้ยาเบื่อหนู ส่วนนกแก๊กไขไม่ได้เลย คุมยาก	MJ	
4.1.3.1.3 ต้องมีระบบระบายน้ำทิ้งและของเสียภายในฟาร์มที่ไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อย	1		/		มี	MJ	
4.1.3.2 ระบบปิด พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (2 Major, 1 Minor)						2	1
4.1.3.2.1 โรงเรือนเลี้ยงสุกรควรตั้งอยู่ห่างจากถนนสายหลักไม่น้อยกว่า 30 เมตร	-	-	-	-	-		MN
4.1.3.2.2 ต้องมีระบบที่สามารถควบคุมไม่ให้สัตว์พาหะของโรคปากและเท้าเปื่อยเข้าภายในโรงเรือนได้	-	-	-	-	-	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.1.3.2.3 โรงเรือนแต่ละโรงต้องมีลักษณะที่ไม่ดูกลมเข้าหากันและมีการระบายอากาศอย่างดี	-	-	-	-	-	MJ	
4.2. การจัดการฟาร์ม						18	5
4.2.1 การจัดการโรงเรือน พิจารณองคประกอบ ดังนี้ (3 Major, 2 Minor)						3	2
4.2.1.1 ต้องมีแหล่งพ่อแม่พันธุ์ที่ได้มาตรฐานและปลอดโรคปากและเท้าเปื่อย	1		/		รับมาจากฟาร์มพ่อแม่พันธุ์ซึ่งเป็นของบริษัทเอง	MJ	
4.2.1.2 ต้องมีระบบการนำสุกรอนุบาล-รุ่น-ขุน เข้า-ออกพร้อมกัน (All In- All Out)	1		/		มีในอนุบาลและส่วนขุน ยกเว้นสุกรพันธุ์เพราะคัดพันธุ์หลายครั้งในโรงเรือนเนื่องจากความไม่สม่ำเสมอของน้ำหนักในฝูง	MJ	
4.2.1.3 สุกรอนุบาล-รุ่น-ขุน ควรมาจากแหล่งผลิตเดียวกันที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการผลิตลูกสุกร		4	/		มาจากแหล่งเดียวกัน		MN
4.2.1.4 สุกรอนุบาล-รุ่น-ขุน ในโรงเรือนเดียวกันไม่ควรมียายุต่างกันเกิน 7 วัน		4	/		ไม่เกิน 7 วัน		MN
4.2.1.5 ต้องมีการทำความสะอาดฆ่าเชื้อโรคอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพและพักโรงเรือนไม่น้อยกว่า 5 วัน	1		/		พักโรงเรือน 7 วัน	MJ	
4.2.2 การจัดการด้านบุคลากร พิจารณาองคประกอบ ดังนี้ (1 Major, 1 Minor)						1	1
4.2.15.1 ต้องมีสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มที่มีใบอนุญาต	1		/		มี	MJ	
4.2.2.2 ควรจัดให้มีการอบรมแก่บุคลากร พนักงานเลี้ยงสัตว์เป็นประจำโดยให้มีความรู้และความเข้าใจในหัวข้อตามที่กำหนดไว้ในแผนการฝึกอบรม		1		/	มีการอบรมบ้างแต่ไม่สม่ำเสมอ		MN
4.2.16 คู่มือการจัดการฟาร์ม พิจารณาองคประกอบดังนี้ (5 Major)						5	
4.2.3.1 ต้องมีคู่มือการจัดเตรียมโรงเรือน	1		/		มี	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.2.3.2 ต้องมีคู่มือการจัดการสุกรพ่อแม่พันธุ์สุกรอนุบาล-รุ่น-ขุน	1		/		มี	MJ	
4.2.3.3 ต้องมีคู่มือการจัดการด้านสุขภาพสัตว์	0			/	ไม่มี	MJ	
4.2.3.4 ต้องมีคู่มือการจัดการด้านสุขาภิบาล และสิ่งแวดล้อม	1		/		มี	MJ	
4.2.3.5 ต้องมีคู่มือการจัดการในกรณีฉุกเฉินกรณีเกิดโรคปากและเท้าเปื่อย และโรคระบาดสัตว์อื่นๆ	0			/	ไม่มี	MJ	
4.2.4 ระบบการบันทึกข้อมูล พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (7 Major, 1 Minor)						7	1
4.2.4.1 ควรมีข้อมูลการผลิตและผลผลิต		4	/		มีเป็นรายเดือน		MN
4.2.4.2 ต้องมีบันทึกการเข้า-ออกฟาร์มของยานพาหนะ/ บุคคล	1		/		มี	MJ	
4.2.4.3 บันทึกการเก็บตัวอย่าง การเฝ้าระวังโรค และการตรวจวินิจฉัยทดสอบโรคปากและเท้าเปื่อย	0			/	ไม่มีการทดสอบโรค FMD	MJ	
4.2.4.4 ต้องมีบันทึกการตรวจเยี่ยมฟาร์มรายเดือนของสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์ม	1		/		ไม่มีบันทึกเนื่องจากเข้าเยี่ยมฟาร์มไม่เป็นประจำ	MJ	
4.2.4.5 ต้องมีบันทึกการไต่สวน-วัคซีน อาหารสัตว์	1		/		มี	MJ	
4.2.4.6 ต้องมีบันทึกการนำสุกรเข้า-ออกฟาร์ม	1		/		มี	MJ	
4.2.4.7 ต้องมีบันทึกการฝึกอบรมของบุคลากรภายในฟาร์ม	1		/		ถ้ามีการจัดอบรมก็จะมีบันทึก	MJ	
4.2.4.8 ต้องมีบันทึกการทำความสะอาดและการฆ่าเชื้อโรค	0			/	ไม่มี	MJ	
4.2.5 การจัดการด้านอาหารและน้ำ พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (2 Major, 1 Minor)						2	1
4.2.5.1 ควรมีการควบคุมแหล่งที่มาของอาหาร โดยมาจากแหล่งผลิตที่ได้รับรองมาตรฐานตาม พรบ. ควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2542		3	/		อาหารมาจาก 2 แหล่ง คือ ผลิตเอง จากโรงงาน กบินทร์บุรี (ของ บริษัท) และมาจาก บริษัทต่างๆ		MN

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.2.5.2 ต้องมีสถานที่จัดเก็บอาหารสัตว์มิดชิดสามารถป้องกันสัตว์พาหะนำโรคปากและเท้าเปื่อย	0			/	มีโรงอาหารภายในโรงเรือน แต่ไม่มีมิดชิดเท่าที่ควร	MJ	
4.2.5.3 น้ำที่ใช้อุปโภคและบริโภคต้องได้มาตรฐานตามที่กำหนดในมาตรฐานของกรมปศุสัตว์	1		/		มีการตรวจมาตรฐานโดยใช้ห้องปฏิบัติการของบริษัทที่รับตรวจ	MJ	
4.3. การจัดการด้านสุขภาพสัตว์						15	1
4.3.1 การป้องกันและควบคุมโรค พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้						13	1
4.3.1.1 การทำลายและการป้องกันเชื้อโรคก่อน เข้า-ออกฟาร์ม/โรงเรือน พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (9 Major, 1 Minor)						9	1
4.3.1.1.1 ต้องมีที่จอดรถนอกบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	0			/	รถภายนอกจอดด้านนอกฟาร์ม แต่รถของพนักงานยังจอดภายในฟาร์ม	MJ	
4.3.1.1.2 ต้องมีระบบการฆ่าเชื้อโรคกับยานพาหนะและล้อรถ ก่อนเข้าบริเวณฟาร์ม และ/หรือ บริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	1		/		มีโรงพ่นสเปรย์และจุ่มล้อรถด้วย	MJ	
4.3.1.1.3. ต้องใช้น้ำยาฆ่าเชื้อที่มีคุณสมบัติทำลายเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อยและมีระยะเวลาที่น้ำยาฆ่าเชื้อ สัมผัสพอเพียงในการทำลายเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อย	1		/		Glutaraldehyde Virkon® S	MJ	
4.3.1.1.4 ต้องมีการอาบน้ำ ฆ่าเชื้อเปลี่ยนชุดและรองเท้าของฟาร์ม ก่อนเข้าบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	0			/	ไม่มีการอาบน้ำ มีแต่การเปลี่ยนชุด	MJ	
4.3.1.1.5 ต้องมีระบบการควบคุม การทำความสะอาดและฆ่าเชื้อโรคก่อนนำอุปกรณ์จากภายนอกเข้าสู่เขตเลี้ยงสัตว์	0			/	ไม่มี	MJ	
4.3.1.1.6 ต้องมีมาตรการในการควบคุมการนำอาหารที่มาจากสัตว์กักขังเข้ามาในฟาร์ม	1		/		มีมาตรการห้ามเนื้อสัตว์กักขังสดเข้ามาภายในฟาร์ม	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.3.1.1.7 ควรจัดให้มีการควบคุมการย้ายสุกรภายในฟาร์มไม่ให้เกิดการสัมผัสโดยตรง ระหว่างสุกรอายุมากกับอายุน้อย		4	/		แยกระหว่างสุกรเล็ก และสุกรใหญ่ แต่กรณีรถเสียอาจใช้รถคันเดียวกัน แต่จัดคนละรอบ		MN
4.3.1.1.8 ต้องมีการเฝ้าระวังโรคปากและเท้าเปื่อยในโรงเรือนที่ใช้แยกสุกรพ่อแม่พันธุ์ทดแทนไม่น้อยกว่า 14 วัน ก่อนที่จะทดแทนในฝูงเดิม	1		/		อยู่ประมาณ 8 – 10 สัปดาห์	MJ	
4.3.1.1.9 ต้องมีระบบบริหารการจัดการโรงเรือนขายที่สามารถป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยเข้าสู่ฟาร์ม	1		/		รถต้องผ่านการพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อ, โรยปูนขาวทางเข้าและโรงเรือน, ทำความสะอาดโรงเรือนและโรยปูนขาวทุกวัน, ลูกค้าเข้าได้แค่ตู้ตาข่ายเท่านั้น	MJ	
4.3.1.1.10 ต้องมีโปรแกรมการกำจัดสัตว์พาหะของโรคปากและเท้าเปื่อยและมีดัชนีบ่งชี้วัดประสิทธิภาพของการกำจัด	0			/	มีการกำจัด แต่ไม่มีดัชนีชี้วัดประสิทธิภาพได้	MJ	
4.3.1.2 การสร้างภูมิคุ้มกัน พิจารณาองค์ประกอบดังนี้ (2 Major)						2	
4.3.1.2.1 ต้องมีโปรแกรมวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยในสุกรพ่อแม่พันธุ์ ไม่น้อยกว่าปีละ 2 ครั้ง หรือมีมาตรการในการ ป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยอย่างเคร่งครัดในกรณีที่ไม่ใช้วัคซีน	1		/		<ul style="list-style-type: none"> - พ่อพันธุ์ปูพรมปีละ 3 ครั้ง - แม่พันธุ์ ทำในสุกรอุมท้อง 12 Wks - ลูกสุกรทำอายุ 6 และ 9Wks - สุกรคัดพันธุ์ทำอายุ 22 Wks - แม่สุกรทดแทนทำอายุ 28 Wks 	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.3.1.2.2 ต้องมีโปรแกรมวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยในสุกรรุ่น-ขุนอย่างน้อย 2 ครั้ง/รุ่น หรือมีมาตรการในการป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยอย่างเคร่งครัดในกรณีที่ไม่ใช้วัคซีน	1		/		สุกรขุนทำที่อายุ 6 และ 9 สัปดาห์	MJ	
4.3.1.3 การควบคุมโรค พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (2 Major)						2	
4.3.1.3.1 ต้องมีการวางแผนการดำเนินการควบคุมกรณีเกิดการระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อยและมีการทำลายตาม พรบ. โรคระบาด สัตว์ ฉบับปัจจุบัน	1		/		มี	MJ	
4.3.1.3.2 ต้องมีระบบทวนย้อนกลับแหล่งที่มาของสุกรพันธุ์ น้ำเชื้อ ตัวอ่อน สุกรรุ่น-ขุน	1		/		มีการทวนกลับได้ทั้งหมด	MJ	
4.3.2 การบำบัดโรค พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (2 Major)						2	
4.3.2.1 ต้องมีการวางแผนบำบัดโรคและควบคุมป้องกันโรคโดยสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์ม	1		/		มี	MJ	
4.3.2.2 การใช้ยา-วัคซีน และการจัดเก็บเวชภัณฑ์ภายในฟาร์ม ต้องปฏิบัติตามมาตรฐาน มอก. 7001-2540	1		/		เก็บที่โรงเก็บ เก็บวัคซีนในตู้เย็นที่ควบคุมอุณหภูมิได้	MJ	
4.4 การจัดการสิ่งแวดล้อม						2	2
4.4.1 การจัดการของเสีย พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (2 Minor)							2
4.4.1.1 ควรมีการกำจัดขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อที่เหมาะสม		2		/	ขวดวัคซีนใช้การเผา ส่วนซากใช้การขายน		MN
4.4.1.2 ควรมีการกำจัดมูลสุกรและซากสุกรที่เหมาะสม		4	/		ขายซาก เพื่อนำไปเลี้ยงปลา		MN
4.4.2 การบำบัดน้ำเสีย (1 Major)						1	
4.4.2.1 ต้องมีระบบการบำบัดน้ำเสียที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน หรือในกรณีที่มีการนำน้ำเสียกลับมาใช้ใหม่ ควรให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานน้ำใช้ที่ระบุมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกรของกรมปศุสัตว์	0			/	ไม่มี	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวิตภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.4.3 การกำจัดเวชภัณฑ์ ชีวภัณฑ์ และอุปกรณ์ในการบำบัดโรค (1 Major)						1	
4.4.3.1 ต้องมีการกำจัดเวชภัณฑ์ ชีวภัณฑ์ และอุปกรณ์ในการบำบัดโรคอย่างเหมาะสมตามมาตรฐาน มอก. 7001-2540	1		/		ขวดวัคซีนใช้การเผาส่วนเข็มใส่ถุงขยะแล้วนำไปฝัง	MJ	
4.5 การควบคุมเอกสารที่ใช้ในการปฏิบัติงาน (1 Major)						1	
4.5.1 ต้องมีการกำหนดการขึ้นจัดการเก็บบันทึกและเอกสารการทำลายเอกสารและอายุการจัดเก็บบันทึกและเอกสารที่สำคัญในการผลิตสุกรไม่น้อยกว่า 2 ปี	1		/		เก็บไว้ประมาณ 3 – 5 ปี	MJ	
รวมคะแนนทั้งหมดในกรณีโรงเรือนปิด (60)	34 /49	36 /44				49	11
รวมคะแนนทั้งหมดในกรณีโรงเรือนเปิด (60)						48	12

Major (MJ) หมายถึง ปัจจัยที่มีผลกระทบรุนแรงต่อการปนเปื้อนโรคปากและเท้าเปื่อย

Minor (MN) หมายถึง ปัจจัยที่มีผลกระทบไม่รุนแรงต่อการปนเปื้อนโรคปากและเท้าเปื่อย

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

ผลของการประเมินระบบขนส่งของฟาร์ม LK

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	1/0	4	ผ่าน	ไม่ผ่าน		MJ	MN
4.1 ระบบขนส่งทั่วไป (6 Major)						6	0
4.1.1 ผู้ทำหน้าที่ขนส่ง						2	0
4.1.1.1 ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย หรือระเบียบราชการที่กำหนดในการขนส่งสุกร	1		/		มีการปฏิบัติตามระเบียบราชการ	MJ	
4.1.1.2 ต้องได้รับการฝึกอบรม ดังนี้ - กฎหมาย และระเบียบที่ราชการกำหนดในการขนส่งสุกร - การจัดการสุขลักษณะส่วนบุคคล - วิธีปฏิบัติงานการเคลื่อนย้ายสุกร - วิธีปฏิบัติงานขนส่งสุกรมีชีวิต	0			/	ไม่มีการฝึกอบรม	MJ	
4.1.2 รถขนส่ง						1	0
4.1.2.1 ต้องแยกถขนส่งภายในฟาร์มกับภายนอกฟาร์มได้ชัดเจน	1		/		แยกกันอย่างชัดเจน	MJ	
4.1.3 การจัดการระบบขนส่ง						4	0
4.1.3.1 ต้องมีขั้นตอนวิธีการปฏิบัติงานขนส่งที่สามารถป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยได้	1		/		มี	MJ	
4.1.3.2 ต้องมีการทำความสะอาดรถขนส่งก่อนและหลังการขนส่งและฆ่าเชื้อด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อโรคชนิดที่หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่รับรองว่ามีประสิทธิภาพในการทำลายเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อยและมีฉลากกำกับเห็นอย่างเด่นชัด	1		/		มี	MJ	
4.1.3.3 ต้องมีแผนและวิธีการควบคุมการเข้า-ออกของยานพาหนะการขนส่งจากภายนอก	1		/		มีการบันทึกทุกครั้ง	MJ	
4.2 ระบบขนส่งฟาร์ม (8 Major, 1 Minor)						8	1

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	1/0	4	ผ่าน	ไม่ผ่าน		MJ	MN
4.2.1. ผู้ทำหน้าที่ขนส่ง						4	0
4.2.1.1 การขนส่งสุกรมีชีวิตฟาร์มต่อฟาร์ม การขนส่งจากฟาร์มไป โรงฆ่า และชำแหละ ต้องจัดทำเอกสารการเคลื่อนย้ายสุกรตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499 และฉบับปัจจุบัน	1		/		มี	MJ	
4.2.1.2 ต้องไม่เดินทางผ่านในเขตประกาศการระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อยที่ประกาศโดยกรมปศุสัตว์	0			/	มีการเดินทางผ่านเขตที่มีการระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อย (เช่น ราชบุรี)	MJ	
4.2.1.3 ขณะขนส่งสุกรไปภายนอกฟาร์ม ต้องไม่หยุดพักรถ	1		/		ไม่มีการพักเลย ยกเว้นบริเวณด้านตรวจ	MJ	
4.2.1.4 ต้องขนส่งสุกรมีชีวิตใช้ระยะเวลาในการเดินทางไม่เกิน 10 ชั่วโมง	1		/		เดินทางเพียงไม่เกิน 2 – 3 ชั่วโมง	MJ	
4.2.2 รถขนส่ง						1	1
4.2.2.1 ต้องถูกออกแบบเฉพาะในการขนส่งสุกร และทำความสะอาดได้โดยง่าย	1		/		ทำความสะอาดได้ง่าย พื้นเป็นเหล็ก	MJ	
4.2.2.2 ส่วนใดของรถขนส่งที่สัมผัสสุกรจะต้องทำจากวัสดุที่ทนต่อการกัดกร่อน และง่ายต่อการทำความสะอาด และฆ่าเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อย		2		/	ทำความสะอาดได้ง่าย แต่พบลักษณะสนิมบ้าง		MN
4.2.3 การจัดการระบบขนส่ง						4	0
4.2.3.1 ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานฟาร์มสุกร	1		/		ปฏิบัติตามมาตรฐานฟาร์มสุกร	MJ	
4.2.3.2 ต้องมีการขนส่งสุกรมีชีวิตจากฟาร์มเดียว	1		/		มาจากแหล่งเดียวเท่านั้น	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	1/0	4	ผ่าน	ไม่ผ่าน		MJ	MN
4.2.3.3 ฟาร์มต้องมีการตรวจโรคปากและเท้าเปื่อยภายใน 24 ชั่วโมง ก่อนขนส่ง	1		/		มีการตรวจภายใน 1 – 2 วัน	MJ	
4.2.3.4 ต้องไม่เกิดการสัมผัสระหว่างลูกสุกรกับสุกรพ่อ-แม่พันธุ์จากการขนส่งภายในฟาร์ม	1		/		ขนส่งแยกจากกัน	MJ	
4.3 การควบคุมเอกสารและบันทึก (7 Major)						7	0
4.3.1 การควบคุมเอกสาร						3	0
4.3.1.1 ต้องมีเอกสารวิธีการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายสุกรตามที่กฎหมายหรือระเบียบที่ราชการกำหนดในการขนส่งสุกร	0			/	ไม่มี	MJ	
4.3.1.2 ต้องมีเอกสารวิธีการปฏิบัติงานที่ระบุขั้นตอนการปฏิบัติงานของผู้ทำหน้าที่ขนส่งสุกร	0			/	ไม่มี	MJ	
4.3.1.3 ต้องมีระบบการควบคุมเอกสารและการเข้าถึงเอกสารของผู้ปฏิบัติงานได้โดยง่าย	0			/	ไม่มี	MJ	
4.3.2 การควบคุมบันทึก						4	0
4.3.2.1 ต้องมีบันทึกแสดงข้อมูลด้านสุขลักษณะ บันทึกผลการตรวจสอบความสะอาดของรถขนส่ง อุปกรณ์เครื่องมือ และสถานที่รับส่งสุกร	0			/	ไม่มี	MJ	
4.3.2.2 ต้องมีบันทึกผลการปฏิบัติงานของผู้ทำหน้าที่ขนส่งสุกร	1		/		รถภายในฟาร์ม จะมีตรวจเช็คกลับได้จากใบเบิกเบี้ยเลี้ยงพนักงานขับรถ	MJ	
4.3.2.3 ต้องมีบันทึกผลการฝึกอบรมของผู้ทำหน้าที่ขนส่งสุกร	0			/	ไม่มี	MJ	
4.3.2.4 ต้องมีการกำหนดการขึ้นการจัดเก็บบันทึก ในข้อ 4.3.2.1-3 และเอกสาร การทำลายเอกสาร และอายุ	1		/		เก็บไว้ประมาณ 3 – 5 ปี	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวิตภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	1/0	4	ผ่าน	ไม่ผ่าน		MJ	MN
การจัดเก็บบันทึกและเอกสารที่สำคัญในการขนส่งสุกรไม่น้อยกว่า 2 ปี							
รวมคะแนนทั้งหมด	22	4				22	1
รวมคะแนนที่ได้	15	2					

Major (MJ) หมายถึง บัณฑิตที่มีผลกระทบรุนแรงต่อการปนเปื้อนโรคปากและเท้าเปื่อย

Minor (MN) หมายถึง บัณฑิตที่มีผลกระทบไม่รุนแรงต่อการปนเปื้อนโรคปากและเท้าเปื่อย

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

ฟาร์ม NN

ข้อมูลทั่วไป

ฟาร์ม NN ตั้งอยู่ใน อ.พนมสารคาม จ.ฉะเชิงเทรา เป็นฟาร์มสุกรขนาดประมาณ 400 แม่ และได้ผ่านการเป็นฟาร์มมาตรฐานกรมปศุสัตว์ โดยเพิ่งได้รับการต่ออายุครั้งที่ 2 วันที่ 14 กรกฎาคม 2550 ในเดือนกันยายนถึงตุลาคม 2548 เคยเป็นโรคปากและเท้าเปื่อย โดยจากการที่เจ้าของได้สืบหาสาเหตุจึงคิดว่าสาเหตุน่าจะมาจากการนำเข้ามาของโคจากพม่าจำนวนมากมาเลี้ยงอยู่ในบริเวณใกล้เคียง ซึ่งโดยปกติแล้ววัคซีนของกรมปศุสัตว์ที่ทำอยู่เจ้าของเชื่อว่าสามารถป้องกันโรคได้ แต่เนื่องจากปริมาณเชื้อโรคที่เข้ามากับโคมีมากเกินไปทำให้วัคซีนไม่สามารถป้องกันโรคได้ ซึ่งเกิดความเสียหายเป็นจำนวนเงินประมาณ 2 ล้านบาทจากการสูญเสียลูกสุกรพันธุ์ โดยโรคเกิดหลังปูพรหมวัคซีนไป 2 เดือนกว่า ทางฟาร์มไม่ได้คัดทิ้งสุกรทั้งหมด พยายามรักษาและเลี้ยง ตัวที่รอดปัจจุบันนี้ก็ยังมีอยู่ในฟาร์ม

องค์ประกอบของฟาร์ม

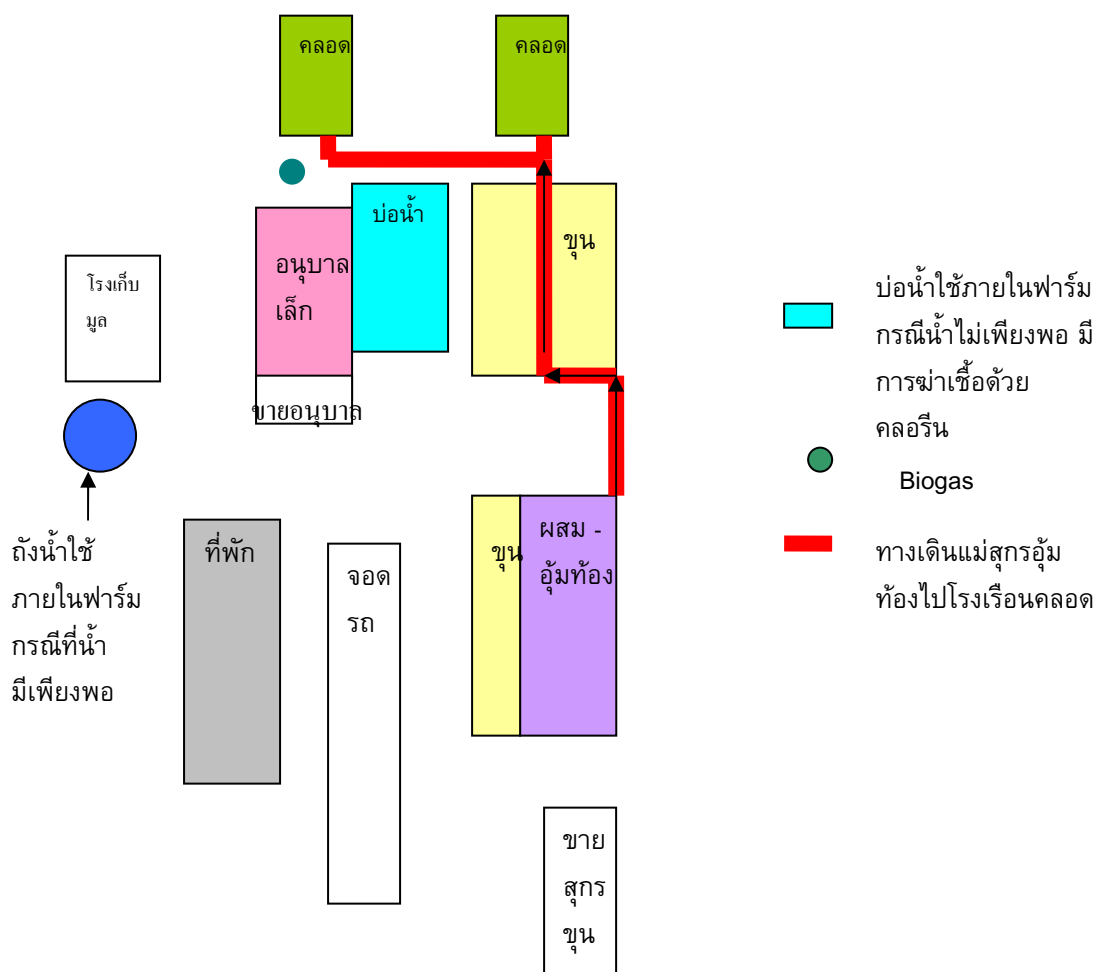
ทำเลที่ตั้งของฟาร์ม

เป็นฟาร์มที่อยู่ในพื้นที่บริเวณชุมชน ฟาร์มเลี้ยงสุกรที่ใกล้ที่สุดห่างจากฟาร์มประมาณ 1 กิโลเมตร ไม่อยู่ใกล้โรงฆ่าสัตว์ ตลาดนัดค้าสัตว์ก๊ีบ และห่างจากถนนสายหลักมากกว่า 30 เมตร

- รั้วรอบฟาร์มเป็นรั้วกำแพงปูน 1 ด้านและเป็นบ่อน้ำธรรมชาติอีก 3 ด้าน
- ในพื้นที่ของฟาร์ม ยังมีการเลี้ยงสุนัข โดยมีทั้งปล่อยภายในฟาร์มและขังกรงอยู่ข้างๆ โรงเรือนเลี้ยงสุกรและข้างที่פקอาศัย
- แหล่งน้ำของฟาร์มได้จากบ่อน้ำ ซึ่งเป็นของโรงงานทำขนมจีนเดิมแต่ปัจจุบันได้เลิกกิจการไปแล้วขนาดประมาณ 10 ไร่ ห่างจากฟาร์มประมาณ 3 กิโลเมตร น้ำเข้าฟาร์มโดยมีรถนำเข้ามาเก็บกับบ่อน้ำที่อยู่รอบๆ ฟาร์ม โดยจะมีการใช้คลอรีนฆ่าเชื้อก่อนนำมาใช้ตามที่กรมปศุสัตว์กำหนด (เจ้าของจำไม่ได้ว่าทำอะไร แต่ได้ตั้งไว้ที่เครื่องจ่ายคลอรีน)
- โรงเรือนเลี้ยงสุกรเป็นแบบโรงเรือนเปิด โดยมีโรงเรือนสุกรผสม อุ้มท้อง 1 โรงเรือนซึ่งมีสุกรขุนเลี้ยงรวมอยู่ด้วยส่วนหนึ่งอยู่ด้านหน้าฟาร์ม แต่ในอนาคตมีโครงการย้ายโรงเรือนผสมอุ้มท้องไปอยู่ด้านหลังใกล้ๆ กับโรงเรือนคลอด ถัดมาเป็นโรงเรือนสุกรขุน 1 โรงเรือนที่อยู่ใกล้กับโรงเรือนสุกรอนุบาลเล็ก (1 โรงเรือน) ซึ่งเลี้ยงสุกรได้ประมาณ 400 ตัว โดยสุกรอนุบาลในโรงเรือนนี้มีหลายอายุ จะนำมาเลี้ยงที่โรงเรือนนี้เมื่อน้ำหนัก 10 กิโลกรัมขึ้นไป ส่วนโรงเรือนคลอดอยู่ด้านหลัง จำนวน 2 โรงเรือน หย่านมทุก 10 วัน
- ฟาร์มแห่งนี้ทำการผสมเทียม 100% โดยในอดีตซื้อพ่อพันธุ์มาจากบริษัทภายนอก แต่ในปัจจุบันจะเป็นการซื้อน้ำเชื้อเข้ามาแทน

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

แผนผังฟาร์ม

รอบๆ โรงเรือนเลี้ยงสุกรพบต้นไม้ใหญ่และต้นหญ้าขึ้นรกทึบ ภายในฟาร์มมักพบสัตว์พาหะ เช่น สุนัข แมลง แต่มีมาตรการควบคุม เช่น กักตักจับหนู ตาข่ายกันนก อาหารที่ใช้ภายในฟาร์มเป็นอาหารผสมเอง ทั้งหมดโดยปัจจุบันเป็นกากถั่วเหลืองเกือบ 100% โรงผสมและเก็บอาหารอยู่หน้าฟาร์ม นก หนู และสัตว์อื่นๆ สามารถเข้าไปได้ การขายสุกรขุนจะทำการขายในบริเวณโรงขายสุกรที่ตั้งอยู่ข้างประตูเข้าฟาร์ม โดยคนที่มาซื้อสุกร จะมารับสุกรจากฟาร์มนี้แหล่งเดียวเท่านั้น และมักจะเป็นคนซื้อประจำเท่านั้น ส่วนสุกรอนุบาลที่อายุ 8-9 สัปดาห์ จะจับขายที่หน้าโรงเรือนเลี้ยงสุกรอนุบาลเล็กโดยรถที่รับซื้อจะเข้ามารับสุกรภายในฟาร์ม โดยจะมีการฆ่าเชื้อทั้งตัวรถ ก่อนเข้าฟาร์ม แต่ช่วงหลังนี้ฟาร์มจะออกไปส่งที่ฟาร์มใกล้ ๆ เอง พนักงานที่ขายสุกรเรียบร้อยแล้วจะมีการฆ่าเชื้อด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อก่อนที่จะเข้าไปเลี้ยงสุกรต่อไป

การจัดการสุขภาพสัตว์

การทำลายเชื้อและการป้องกันเชื้อโรค

บุคคลก่อนเข้าฟาร์มไม่มีการอาบน้ำเปลี่ยนเสื้อผ้า ส่วนรถภายนอกจะมีการพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อทั้งตัวรถและล้อรถทั่วทั้งคัน

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

การทำวัคซีนโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มนี้จะใช้ฉีดปูพรมทุก 4 เดือน ส่วนในสุกรแม่พันธุ์ที่อุมท้องจะไม่มี การฉีดวัคซีน โดยวัคซีนนี้เป็นของกรมปศุสัตว์ ส่วนในสุกรอนุบาลจะฉีดวัคซีนปากและเท้าเปื่อยที่อายุ 7 สัปดาห์ ก่อนขายที่อายุ 8-9 สัปดาห์ ส่วนที่ขายไม่ได้จะขุนเองภายในฟาร์ม (ประมาณ 300-400 ตัว)แต่ไม่มีการฉีดวัคซีนเพิ่ม มีการทำวัคซีน swine fever ในแม่ก่อนคลอด 3 สัปดาห์ และในลูกที่อายุ 21 วันหลังคลอด และอีกเข็มที่อายุ 6 สัปดาห์ โดยเป็นวัคซีนของกรมปศุสัตว์

การจัดการสิ่งแวดล้อม

มีบ่อ biogas แบบ โดมขนาด 30 ลูกบาศก์เมตร เริ่มทำเมื่อปี 2542 โดยรับน้ำเสียจากโรงเรือน แต่ถ้าเป็น จากโรงเรือนพ่อแม่พันธุ์จะบำบัดน้ำโดยลงบ่อสระ เก็บกากหยาบ (ตักขึ้นเอง) กากอ่อน (ซีไลน์) แล้วค่อยปล่อยน้ำลง สระ มูลสุกรที่ตักออกจะนำมารวมที่โรงเก็บมูล เพื่อเตรียมบรรจุถุงขาย แต่เดิมฟาร์มจะกำจัดซากสุกรด้วยการทำ ปุ๋ยน้ำ คือ สับซากสุกรแล้วหมักกับกากน้ำตาล เอน้ำโปรด้นไม้ แต่ในปัจจุบันซากสุกรจะขายให้บ่อเลี้ยงปลา

โรงเรือนผสม – อุมท้องที่มีการเลี้ยงสุกรขุนรวมอยู่ด้วย

ลักษณะภายในโรงเรือนสุกรขุน

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

ภายในโรงเรือนคลอด

บริเวณรอบๆโรงเรือนคลอดเลี้ยงสุกรมีต้นหญ้าขึ้นรก บริเวณข้างๆโรงเรือนมีการเลี้ยงสุนัขขังกรงไว้

การบำบัดน้ำก่อน
นำไปใช้ด้วยคลอรีน

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

ภายในโรงเรือนอนุบาลเล็ก มีลักษณะแบ่งเป็นคอกๆ
ยกพื้นสูง ไม่มีการ all-in all-out

PM ที่ควรจัดทำ คือ

- ระบบการควบคุมการเข้าออกของคนและยานพาหนะ
- การควบคุมการนำเอาอาหารที่ปรุงจากเนื้อสัตว์เข้ามาภายในฟาร์มและเขตเลี้ยงสัตว์
- การกำจัดสัตว์พาหะหนูและนก
- การจัดการที่โรงเรือนขาย
- การทำลายและกำจัดเวชภัณฑ์และชีวภัณฑ์
- การจัดการโรงเรือนสุกรทดแทน
- การอบรมพนักงาน
- รายงานการตรวจเยี่ยมฟาร์มโดยสัตวแพทย์

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

ผลของการประเมินฟาร์ม NN

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.1.องค์ประกอบของฟาร์ม						13(12)*	3(4)*
4.1.1 ทำเลที่ตั้งของฟาร์ม พิจารณาองค์ประกอบดังนี้ (4 Major, 1 Minor)						4	1
4.1.1.1 ต้องอยู่ในพื้นที่ที่ไม่มีประวัติการระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อย ไม่น้อยกว่า 24 เดือน และไม่มี การตรวจพบไวรัสหมีนเวียนไม่น้อยกว่า 12 เดือน ตามข้อกำหนดของ OIE และ/หรือ ประเทศคู่ค้า	0			/	พบการระบาดครั้ง สูดท้าย เมื่อเดือน กันยายน ถึง ตุลาคม พ.ศ.2548	MJ	
4.1.1.2. ต้องอยู่ห่างจากจากโรงฆ่าสุกรหรือสัตว์กบ หรือตลาดนัดค้าสัตว์กบในรัศมีไม่น้อยกว่า 5 กิโลเมตร	1		/		ไม่มีโรงฆ่าสุกรหรือ สัตว์กบ หรือตลาด นัดค้าสัตว์กบในรัศมี ต่ำกว่า 5 กิโลเมตร	MJ	
4.1.1.3. ควรอยู่ห่างจากผู้เลี้ยงสุกรและสัตว์กบ รายอื่นในรัศมีไม่น้อยกว่า 3 กิโลเมตร		3	/		มีผู้เลี้ยงสุกรและสัตว์ กบรายอื่นในรัศมี 1-3 กิโลเมตร		MN
4.1.1. 4. ต้องเป็นบริเวณที่น้ำท่วมไม่ถึง	1		/		บริเวณฟาร์มไม่เคยมี น้ำท่วมถึง จะท่วม รอบนอกฟาร์ม	MJ	
4.1.1.5. ต้องไม่มีแหล่งน้ำสาธารณะไหลผ่านภายใน เขตเลี้ยงสัตว์	1		/		ไม่มีแหล่งน้ำ สาธารณะไหลผ่าน เข้าในเขตเลี้ยงสัตว์	MJ	
4.1.2 ลักษณะของฟาร์ม พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (6 Major, 2 Minor)						6	2
4.1.2.1 ต้องไม่มีการเลี้ยงสัตว์ประเภทอื่นๆ นอกเหนือจากสุกรในบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	0			/	ในฟาร์มมีการเลี้ยง สุนัข	MJ	
4.1.2.2 ควรมีการจัดแบ่งพื้นที่ฟาร์มออกเป็นสัดส่วน อย่างชัดเจน		3	/		ฟาร์มมีการแบ่งพื้นที่ เลี้ยงสุกร แต่อยู่ใกล้ กับส่วนอื่นๆเช่น ที่ พักอาศัย โรงเก็บ อาหาร และมี มาตรการการป้องกัน การปนเปื้อนของที่ สะสมของเชื้อโรคที่ เป็นระบบ		MN

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนาระบบการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.1.2.3 ต้องมีพื้นที่ทำลายซากสัตว์ที่เป็นสัดส่วน	1		/		ปัจจุบันขายซากสุกรตายให้บ่อเลี้ยงปลา ไม่มีการทำลายซากในฟาร์ม	MJ	
4.1.2.4 ต้องมีพื้นที่บำบัดน้ำเสียที่เป็นสัดส่วน	1		/		มี	MJ	
4.1.2.5 ต้องมีรั้วที่สามารถป้องกันไม่ให้สัตว์ เลี้ยงอื่นๆ โดยเฉพาะสัตว์กบเข้ามาในบริเวณเขต เลี้ยงสัตว์	1		/		มีรั้วเป็นกำแพงปูน 1 ด้าน ต่อด้วยคลองรอบฟาร์มอีก 3 ด้าน	MJ	
4.1.2.6 โรงเรือนขายต้องอยู่นอกบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	0			/	โรงเรือนขายลูกสุกรอนุบาลอยู่หน้าโรงเลี้ยงสุกร ส่วนโรงขายสุกรขุนอยู่ด้านหน้าฟาร์ม	MJ	
4.1.2.7 ต้องมีระบบน้ำทิ้ง ที่ไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนของเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อยจากภายนอกฟาร์ม	1		/		มี	MJ	
4.1.2.8. ต้องมีโรงเรือนที่ใช้แยกสุกรพ่อแม่พันธุ์ทดแทน		4	/		โรงเรือนพ่อแม่สุกรพันธุ์ทดแทนตั้งอยู่ห่างจากบริเวณที่เลี้ยงประมาณ 1 กิโลเมตร		MN
4.1.3 ลักษณะโรงเรือน							
4.1.3.1. ระบบเปิด พิจารณางค์ประกอบดังนี้ (3 Major)						3	
4.1.3.1. 1 โรงเรือนเลี้ยงสุกรต้องตั้งอยู่ห่างจากถนนสายหลักไม่น้อยกว่า 30 เมตร	1		/		โรงเรือนตั้งห่างจากถนนสายหลักเกิน 30 เมตร	MJ	
4.1.3.1.2 ต้องมีระบบที่สามารถควบคุมไม่ให้สัตว์พาหะของโรคปากและเท้าเปื่อยเข้าภายในโรงเรือนได้	0			/	โรงเรือนมีม่านกันแต่นกสามารถเข้าไปภายในโรงเรือนได้	MJ	
4.1.3.1.3 ต้องมีระบบระบายน้ำทิ้งและของเสียภายในฟาร์มที่ไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อย	1		/		มี	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.1.3.2 ระบบปิด พิจารณางค์ประกอบ ดังนี้ (2 Major, 1 Minor)						2	1
4.1.3.2.1 โรงเรือนเลี้ยงสุกรควรตั้งอยู่ห่างจากถนนสายหลักไม่น้อยกว่า 30 เมตร	-	-	-	-	-		MN
4.1.3.2.2 ต้องมีระบบที่สามารถควบคุมไม่ให้สัตว์พาหะของโรคปากและเท้าเปื่อยเข้าภายในโรงเรือนได้	-	-	-	-	-	MJ	
4.1.3.2.3 โรงเรือนแต่ละโรงต้องมีลักษณะที่ไม่ดูกลมเข้าหากันและมีการระบายอากาศอย่างดี	-	-	-	-	-	MJ	
4.2. การจัดการฟาร์ม						18	5
4.2.1 การจัดการโรงเรือน พิจารณางค์ประกอบ ดังนี้ (3 Major, 2 Minor)						3	2
4.2.1.1 ต้องมีแหล่งพ่อแม่พันธุ์ที่ได้มาตรฐานและปลอดโรคปากและเท้าเปื่อย	1		/		ใช้แม่พันธุ์จากภายในฟาร์มทดแทนส่วนพ่อแม่พันธุ์จากบริษัทขายพันธุ์	MJ	
4.2.1.2 ต้องมีระบบการนำสุกรอนุบาล-รุ่น-ขุน เข้า-ออกพร้อมกัน (All In- All Out)	0			/	ยังไม่มีระบบเข้า-ออกพร้อมกัน	MJ	
4.2.1.3 สุกรอนุบาล-รุ่น-ขุน ควรมาจากแหล่ง ผลิตเดียวกันที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการผลิตลูกสุกร		4	/		ผลิตเองในฟาร์ม		MN
4.2.1.4 สุกรอนุบาล-รุ่น-ขุน ในโรงเรือนเดียวกันไม่ควรมีความต่างกันเกิน 7 วัน		1		/	สุกรมีอายุต่างกันเกิน 20 วันในโรงเรือนเดียวกัน		MN
4.2.1.5 ต้องมีการทำความสะอาด ฆ่าเชื้อโรคอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพและพักโรงเรือนไม่น้อยกว่า 5 วัน	1		/		มีการทำความสะอาดหลังสุกรออกจากโรงเรือนหมดแล้ว และมีการพักโรงเรือนเป็นเวลา 5 วัน	MJ	
4.2.2 การจัดการด้านบุคลากร พิจารณางค์ประกอบ ดังนี้ (1 Major, 1 Minor)						1	1
4.2.2.1 ต้องมีสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มที่มีใบอนุญาต	1		/		มี เป็นสัตวแพทย์จากบริษัท	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.2.2.2 ควรจัดให้มีการอบรมแก่บุคลากร พนักงานเลี้ยงสัตว์เป็นประจำโดยให้มีความรู้และความเข้าใจในหัวข้อตามที่กำหนดไว้ในแผนการฝึกอบรม		0		/	เป็นการสอนงานกันเองภายในฟาร์ม		MN
4.2.17 คู่มือการจัดการฟาร์ม พิจารณาองค์ประกอบดังนี้ (5 Major)						5	
4.2.3.1 ต้องมีคู่มือการจัดการเตรียมโรงเรือน	1		/		มี	MJ	
4.2.3.2 ต้องมีคู่มือการจัดการสุกรพ่อแม่พันธุ์ สุกรอนุบาล-รุ่น-ขุน	1		/		มี	MJ	
4.2.3.3 ต้องมีคู่มือการจัดการด้านสุขภาพสัตว์	1		/		มี	MJ	
4.2.3.4 ต้องมีคู่มือการจัดการด้านสุขาภิบาล และสิ่งแวดล้อม	1		/		มี	MJ	
4.2.3. 5 ต้องมีคู่มือการจัดการในกรณีฉุกเฉินกรณีเกิดโรคปากและเท้าเปื่อย และโรคระบาดสัตว์อื่นๆ	0			/	ยังไม่มี	MJ	
4.2.4 ระบบการบันทึกข้อมูล พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (7 Major, 1 Minor)						7	1
4.2.4.1 ควรมีข้อมูลการผลิตและผลผลิต		4		/	มีข้อมูลการผลิตและผลผลิตสม่ำเสมอเป็นรายเดือน		MN
4.2.4.2 ต้องมีบันทึกการเข้า-ออกฟาร์มของยานพาหนะ/ บุคคล	0		/		มีการบันทึกการเข้า-ออกฟาร์มของยานพาหนะส่วนการเข้าออกของบุคคลไม่มีการบันทึก	MJ	
4.2.4.3 บันทึกการเก็บตัวอย่าง การเฝ้าระวังโรค และการตรวจวินิจฉัยทดสอบโรคปากและเท้าเปื่อย	0			/	เคยมีการมาเก็บตัวอย่างไปตรวจ แต่ไม่มีการบันทึก	MJ	
4.2.4.4 ต้องมีบันทึกการตรวจเยี่ยมฟาร์มรายเดือนของสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์ม	1		/		มี	MJ	
4.2.4.5 ต้องมีบันทึกการให้ยา-วัคซีน อาหารสัตว์	1		/		มีการบันทึกการให้ยา วัคซีน และอาหารสัตว์ทุกครั้ง เมื่อมีการเปลี่ยนสูตรอาหารหรือยา	MJ	
4.2.4.6 ต้องมีบันทึกการนำสุกรเข้า-ออกฟาร์ม	1		/		มี	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.2.4.7 ต้องมีบันทึกการฝึกอบรมของบุคลากรภายในฟาร์ม	0			/	ไม่มี	MJ	
4.2.4.8 ต้องมีบันทึกการทำความสะอาดและการฆ่าเชื้อโรค	0			/	ปกติจะทำความสะอาดทุกวันอาทิตย์ แต่ไม่มีการบันทึก	MJ	
4.2.5 การจัดการด้านอาหารและน้ำ พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (2 Major, 1 Minor)						2	1
4.2.5.1 ควรมีการควบคุมแหล่งที่มาของอาหาร โดยมาจากแหล่งผลิตที่ได้รับรองมาตรฐานตาม พรบ. ควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2542		0		/	อาหารที่ใช้ในฟาร์มเป็นอาหารที่ผสมขึ้นเองในฟาร์ม		MN
4.2.5.2 ต้องมีสถานที่จัดเก็บอาหารสัตว์มิดชิด สามารถป้องกันสัตว์พาหะนำโรคปากและเท้าเปื่อย	0			/	มีโรงเรือนเก็บอาหารเป็นที่เดียวกันกับโรงผสมอาหาร แต่ไม่สามารถป้องกันการเข้า-ออกของสัตว์พาหะได้	MJ	
4.2.5.3 น้ำที่ใช้อุปโภคและบริโภคต้องได้มาตรฐานตามที่กำหนดในมาตรฐานของกรมปศุสัตว์	1		/		ใช้น้ำบ่อที่ผ่านการใส่คลอรีนแล้วในการอุปโภคบริโภค	MJ	
4.3. การจัดการด้านสุขภาพสัตว์						15	1
4.3.1 การป้องกันและควบคุมโรค พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้						13	1
4.3.1.1 การทำลายและการป้องกันเชื้อโรคก่อน เข้า-ออกฟาร์ม/โรงเรือน พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (9 Major, 1 Minor)						9	1
4.3.1.1.1 ต้องมีที่จอดรถนอกบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	0			/	รถยนต์สามารถเข้ามาจอดได้ถึงภายในฟาร์ม	MJ	
4.3.1.1.2 ต้องมีระบบการฆ่าเชื้อโรคกับยานพาหนะและล้อรถ ก่อนเข้าบริเวณฟาร์ม และ/หรือ บริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	0			/	เจ้าของฟาร์มบอกว่ามีการพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อล้อและตัวรถที่จะเข้าภายในฟาร์มทุกครั้ง แต่วันทีไปเก็บข้อมูลรถตู้ที่นั่นเข้าไปไม่ได้	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
					มีการพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อแต่อย่างใด		
4.3.1.1.3. ต้องใช้น้ำยาฆ่าเชื้อที่มีคุณสมบัติทำลายเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อยและมีระยะเวลาที่น้ำยาฆ่าเชื้อ สัมผัสพอเพียงในการทำลายเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อย	1		/		ใช้ Glutaraldehyde + QAC ส่วนการที่โรงเรือนเลี้ยงสุกรใช้ Chlohex	MJ	
4.3.1.1.4 ต้องมีการอาบน้ำ ฆ่าเชื้อเปลี่ยนชุดและรองเท้าของฟาร์ม ก่อนเข้าบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	0			/	ไม่มีการอาบน้ำ เปลี่ยนชุดก่อนเข้าฟาร์ม	MJ	
4.3.1.1.5 ต้องมีระบบการควบคุม การทำความสะอาดและฆ่าเชื้อโรคก่อนนำอุปกรณ์จากภายนอกเข้าสู่เขตเลี้ยงสัตว์	0			/	ไม่มีการทำความสะอาดและฆ่าเชื้อสิ่งของจากภายนอก ก่อนนำเข้าเขตเลี้ยงสัตว์ เช่น โทรศัพท์เคลื่อนที่	MJ	
4.3.1.1.6 ต้องมีมาตรการในการควบคุมการนำอาหารที่มาจากสัตว์กักขังเข้ามาในฟาร์ม	1		/		บริโภคเนื้อสุกรของฟาร์ม ไม่มีการนำเข้าจากข้างนอก ไม่บริโภคเนื้อโค	MJ	
4.3.1.1.7 ควรจัดให้มีการควบคุมการย้ายสุกรภายในฟาร์มไม่ให้เกิดการสัมผัสโดยตรง ระหว่างสุกรอายุมากกับอายุน้อย		4	/		มีการย้ายสุกรจากสุกรเล็กไปยังสุกรใหญ่ โดยไล่ทีละช่วงอายุ (ไม่ได้ใช้รถขนย้าย)		MN
4.3.1.1.8 ต้องมีการเฝ้าระวังโรคปากและเท้าเปื่อยในโรงเรือนที่ใช้แยกสุกรพ่อแม่พันธุ์ทดแทนไม่น้อยกว่า 14 วัน ก่อนที่จะทดแทนในฝูงเดิม	1		/		มีการกักโรคสุกรพ่อแม่พันธุ์ทดแทนประมาณ 1 เดือน ก่อนที่จะทดแทน ฝูงเดิม แต่ในปัจจุบันไม่มีการทดแทนพ่อสุกรแล้ว ส่วนแม่พันธุ์ทดแทนเองภายในฟาร์ม	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนาระบบการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.3.1.1.9 ต้องมีระบบบริหารการจัดการโรงเรือนขายที่สามารถป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยเข้าสู่ฟาร์ม	0			/	โรงเรือนขายสุกรขุนอยู่ติดกับประตูทางเข้าฟาร์ม และโรงเรือนขายสุกรอนุบาลติดกับโรงเลี้ยง และพนักงานขายกับพนักงานเลี้ยงสุกรเป็นคนๆเดียวกัน หลังจากขายเสร็จจะฆ่าเชือดด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อแล้วเข้าไปเลี้ยงสุกรต่อ	MJ	
4.3.1.1.10 ต้องมีโปรแกรมการกำจัดสัตว์พาหะของโรคปากและเท้าเปื่อยและมีดัชนีบ่งชี้วัดประสิทธิภาพของการกำจัด	0			/	พบสัตว์พาหะภายในฟาร์ม เช่น สุนัข นก แต่มีมาตรการการทำลายและควบคุมแล้ว แต่ไม่มีดัชนีชี้วัดชัดเจน	MJ	
4.3.1.2 การสร้างภูมิคุ้มกัน พิจารณาองค์ประกอบดังนี้ (2 Major)						2	
4.3.1.2.1 ต้องมีโปรแกรมวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยในสุกรพ่อแม่พันธุ์ ไม่น้อยกว่าปีละ 2 ครั้ง หรือมีมาตรการในการ ป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยอย่างเคร่งครัด ในกรณีที่ไม่ใช้วัคซีน	1		/		ทำวัคซีนของกรมปศุสัตว์แบบปูพรมทุก 4 เดือนในพ่อแม่พันธุ์ แต่ในสุกรอุมท้อง-ก่อนคลอดไม่ได้ทำ	MJ	
4.3.1.2.2 ต้องมีโปรแกรมวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยในสุกรรุ่น-ขุนอย่างน้อย 2 ครั้ง/รุ่น หรือมีมาตรการในการป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยอย่างเคร่งครัดในกรณีที่ไม่ใช้วัคซีน	0			/	ฉีดวัคซีนในสุกรอนุบาลที่อายุ 7 สัปดาห์ แล้วเลี้ยงถึงอายุ 8-9 สัปดาห์ จึงขาย ส่วนสุกรที่คัดไว้ขุนเองในฟาร์มก็ ไม่มีการฉีดวัคซีนซ้ำ (ฉีดตอนอายุ	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
					7 สัปดาห์ครั้งเดียว)		
4.3.1.3 การควบคุมโรค พิจารณางค์ประกอบ ดังนี้ (2 Major)						2	
4.3.1.3.1 ต้องมีการวางแผนการดำเนินการควบคุมกรณีเกิดการระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อยและมีการทำลายตาม พรบ. โรคระบาด สัตว์ ฉบับปัจจุบัน	0			/	ไม่มีการทำลายสุกรที่ติดโรค โดยบางส่วนได้รับการชันสูตร	MJ	
4.3.1.3.2 ต้องมีระบบทวนย้อนกลับแหล่งที่มาของสุกรพันธุ์ น้ำเชื้อ ตัวอ่อน สุกรรุ่น-ขุน	1		/		สามารถทวนย้อนกลับถึงแหล่งที่มาของสุกรน้ำเชื้อสุกรในฟาร์มได้	MJ	
4.3.2 การบำบัดโรค พิจารณางค์ประกอบ ดังนี้ (2 Major)						2	
4.3.2.1 ต้องมีการวางแผนบำบัดโรคและควบคุมป้องกันโรคโดยสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์ม	1		/		มี	MJ	
4.3.2.2 การใช้ยา-วัคซีน และการจัดเก็บเวชภัณฑ์ภายในฟาร์ม ต้องปฏิบัติตามมาตรฐาน มอก. 7001-2540	1		/		มีห้องเก็บยา และเก็บวัคซีนในตู้เย็น	MJ	
4.4 การจัดการสิ่งแวดล้อม						2	2
4.4.1 การจัดการของเสีย พิจารณางค์ประกอบ ดังนี้ (2 Minor)							2
4.4.1.1 ควรมีการจัดขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อที่เหมาะสม		2		/	ขยะมูลฝอยยังทั้งในที่โล่งแจ้งไม่มีมิดชิด และไม่แยกขยะติดเชื้อกับไม่ติดเชื้อออกจากกัน		MN
4.4.1.2 ควรมีการจัดมูลสุกรและซากสุกรที่เหมาะสม		3	/		มีการเก็บกวาดมูลทุกวันแต่ยังมีมูลสุกรอยู่ใต้ถุนโรงเรือนบ้างเล็กน้อย ไม่มีแมลงเพาะพันธุ์		MN
4.4.2 การบำบัดน้ำเสีย (1 Major)						1	
4.4.2.1 ต้องมีระบบการบำบัดน้ำเสียที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน หรือในกรณี	1		/		น้ำเสียมีการบำบัดเป็นบ่อบำบัดน้ำเสีย	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
ที่มีการนำน้ำเสียกลับมาใช้ใหม่ ควรให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานน้ำใช้ที่ระบบมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกรของกรมปศุสัตว์					กากหยาบ กากละเอียด ก่อนปล่อยลงสระน้ำ และมี biogas ผลิตก๊าซหุงต้มได้มากเกินพอ		
4.4.3 การกำจัดเวชภัณฑ์ ชีวภัณฑ์ และอุปกรณ์ในการบำบัดโรค (1 Major)						1	
4.4.3.1 ต้องมีการกำจัดเวชภัณฑ์ ชีวภัณฑ์ และอุปกรณ์ในการบำบัดโรคอย่างเหมาะสมตามมาตรฐาน มอก. 7001-2540	1		/		มีการต้มขวดยาและวัคซีนก่อนนำไปขาย	MJ	
4.5 การควบคุมเอกสารที่ใช้ในการปฏิบัติงาน (1 Major)						1	
4.5.1 ต้องมีการกำหนดการขึ้นการจับเก็บบันทึกและเอกสารการทำลายเอกสาร และอายุการจับเก็บบันทึกและเอกสารที่สำคัญในการผลิตสุกรไม่น้อยกว่า 2 ปี	1		/		เอกสารในฟาร์มจับเก็บไว้ โดยไม่เคยทำลายทิ้ง	MJ	
รวมคะแนนทั้งหมดในกรณีโรงเรือนเปิด (60)	30	28				49	11
รวมคะแนนทั้งหมดในกรณีโรงเรือนปิด (60)						48	12

Major (MJ) หมายถึง บัณฑิตที่มีผลกระทบรุนแรงต่อการปนเปื้อนโรคปากและเท้าเปื่อย

Minor (MN) หมายถึง บัณฑิตที่มีผลกระทบไม่รุนแรงต่อการปนเปื้อนโรคปากและเท้าเปื่อย

ผลของการประเมินระบบขนส่งของฟาร์ม NN

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	1/0	4	ผ่าน	ไม่ผ่าน		MJ	MN
4.1 ระบบขนส่งทั่วไป (6 Major)						6	0
4.1.1 ผู้ทำหน้าที่ขนส่ง						2	0
4.1.1.1 ต้องปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบราชการที่กำหนดในการขนส่งสุกร	1		/		มี	MJ	
4.1.1.2 ต้องได้รับการฝึกอบรม ดังนี้ - กฎหมาย และระเบียบที่ราชการกำหนดในการขนส่งสุกร - การจัดการสุขลักษณะส่วนบุคคล - วิธีปฏิบัติงานการเคลื่อนย้ายสุกร - วิธีปฏิบัติงานขนส่งสุกรมีชีวิต	0			/	ไม่มีข้อมูลว่ามีการอบรมหรือเปล่า เพราะเป็นบุคคลภายนอกที่มารับซื้อสุกร	MJ	
4.1.2 รถขนส่ง						1	0
4.1.2.1 ต้องแยกรถขนส่งภายในฟาร์มกับภายนอกฟาร์มได้ชัดเจน	0			/	บางครั้งรถภายในฟาร์มออกไปส่งสุกรภายนอกฟาร์ม	MJ	
4.1.3 การจัดการระบบขนส่ง						4	0
4.1.3.1 ต้องมีขั้นตอนวิธีการปฏิบัติงานขนส่งที่สามารถป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยได้	1		/		มีการฆ่าเชื้อรถขนส่งก่อนเข้าฟาร์มทั้งตัวรถและล้อรถ	MJ	
4.1.3.2 ต้องมีการทำความสะอาดรถขนส่งก่อนและหลังการขนส่งและ ฆ่าเชื้อด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อโรคชนิดที่หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่รับรองว่ามีประสิทธิภาพในการทำลายเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อยและมีฉลากกำกับเห็นอย่างเด่นชัด	1		/		ใช้ Glutaraldehyde + QAC	MJ	
4.1.3.3 ต้องมีแผนและวิธีการควบคุมการเข้า-ออกของยานพาหนะการขนส่งจากภายนอก	1		/		มีการจดบันทึกรถที่เข้ามารับสุกรและฆ่าเชื้อทุกครั้ง	MJ	
4.2 ระบบขนส่งฟาร์ม (8 Major, 1 Minor)						8	1

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวิตผู้ป่วยต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	1/0	4	ผ่าน	ไม่ผ่าน		MJ	MN
4.2.1. ผู้ทำหน้าที่ขนส่ง						4	0
4.2.1.1 การขนส่งสุกรมีชีวิตจากฟาร์มไป ฟาร์ม การขนส่งจากฟาร์มไป โรงฆ่า และชำแหละ ต้องจัดทำเอกสารการเคลื่อนย้ายสุกรตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499 และฉบับปัจจุบัน	1		/			MJ	
4.2.1.2 ต้องไม่เดินทางผ่านในเขตประกาศการระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อยที่ประกาศโดยกรมปศุสัตว์	1		/		ถ้าเกิดโรคระบาดจะไม่มี การเคลื่อนย้ายสุกรเลย	MJ	
4.2.1.3 ขณะที่ขนส่งสุกรไปภายนอกฟาร์ม ต้องไม่หยุดพักรถ	1		/		ไม่มีการหยุดพักรถระหว่างขนส่ง	MJ	
4.2.1.4 ต้องขนส่งสุกรมีชีวิตใช้ระยะเวลาในการเดินทางไม่เกิน 10 ชั่วโมง	1		/			MJ	
4.2.2 รถขนส่ง						1	1
4.2.2.1 ต้องถูกออกแบบเฉพาะในการขนส่งสุกร และทำความสะอาดได้โดยง่าย	1		/		เป็นรถออกแบบเพื่อขนส่งสุกรโดยเฉพาะ	MJ	
4.2.2.2 ส่วนใดของรถขนส่งที่สัมผัสสุกรจะต้องทำจากวัสดุที่ทนต่อการกัดกร่อนและง่ายต่อการทำความสะอาดและฆ่าเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อย		3	/		ตัวรถทำจากเหล็กไม่คม ไม่มีสนิม ทำความสะอาดง่าย		MN
4.2.3 การจัดการระบบขนส่ง						4	0
4.2.3.1 ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานฟาร์มสุกร	1		/			MJ	
4.2.3.2 ต้องมีการขนส่งสุกรมีชีวิตจากฟาร์มเดียว	1		/		ทางฟาร์มเน้นการขนส่งสุกรจากฟาร์มเดียว	MJ	
4.2.3.3 ฟาร์มต้องมีการตรวจโรคปากและเท้าเปื่อยภายใน 24 ชั่วโมง ก่อนขนส่ง	0			/	ไม่มีการตรวจโรคก่อนขนส่ง	MJ	

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	1/0	4	ผ่าน	ไม่ผ่าน		MJ	MN
4.2.3.4 ต้องไม่เกิดการสัมผัสระหว่างลูกสุกรกับสุกรพ่อ-แม่พันธุ์จากการขนส่งภายในฟาร์ม	0			/	สุกรพ่อแม่พันธุ์สามารถสัมผัสกับสุกรขุนได้	MJ	
4.3 การควบคุมเอกสารและบันทึก (7 Major)						7	0
4.3.1 การควบคุมเอกสาร						3	0
4.3.1.1 ต้องมีเอกสารวิธีการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายสุกรตามที่กฎหมายหรือระเบียบที่ราชการกำหนดในการขนส่งสุกร	0			/	ไม่มีเอกสารใดๆเกี่ยวกับการขนส่งนอกจากใบอนุญาตเคลื่อนย้ายที่ผู้ซื้อเป็นคนจัดการ	MJ	
4.3.1.2 ต้องมีเอกสารวิธีการปฏิบัติงานที่ระบุขั้นตอนการปฏิบัติงานของผู้ทำหน้าที่ขนส่งสุกร	0			/	เหมือนข้อ 4.3.1.1	MJ	
4.3.1.3 ต้องมีระบบการควบคุมเอกสารและการเข้าถึงเอกสารของผู้ปฏิบัติงานได้โดยง่าย	0			/	เหมือนข้อ 4.3.1.1	MJ	
4.3.2 การควบคุมบันทึก						4	0
4.3.2.1 ต้องมีบันทึกแสดงข้อมูลด้านสุขลักษณะ บันทึกผลการตรวจสอบความสะอาดของรถขนส่ง อุปกรณ์เครื่องมือ และสถานที่รับส่งสุกร	0			/	ไม่มีเอกสารใดๆเกี่ยวกับการขนส่งนอกจากใบอนุญาตเคลื่อนย้ายที่ผู้ซื้อเป็นคนจัดการ	MJ	
4.3.2.2 ต้องมีบันทึกผลการปฏิบัติงานของผู้ทำหน้าที่ขนส่งสุกร	0			/	ไม่มีเอกสารใดๆเกี่ยวกับการขนส่งนอกจากใบอนุญาตเคลื่อนย้ายที่ผู้ซื้อเป็นคนจัดการ	MJ	
4.3.2.3 ต้องมีบันทึกผลการฝึกอบรมของผู้ทำหน้าที่ขนส่งสุกร	0			/	ไม่มีเอกสารใดๆเกี่ยวกับการขนส่งนอกจากใบอนุญาตเคลื่อนย้ายที่ผู้ซื้อเป็นคนจัดการ	MJ	
4.3.2.4 ต้องมีการกำหนดการชี้แจงการจัดเก็บบันทึก ในข้อ 4.3.2.1-3 และเอกสาร การทำลายเอกสาร และอายุการจัดเก็บบันทึกและเอกสารที่สำคัญใน	0				ไม่มีเอกสารใดๆเกี่ยวกับการขนส่งนอกจากใบอนุญาตเคลื่อนย้ายที่ผู้ซื้อเป็นคนจัดการ	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวิตภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	1/0	4	ผ่าน	ไม่ผ่าน		MJ	MN
การขนส่งสุกรไม่น้อยกว่า 2 ปี							
รวมคะแนนทั้งหมด	21	4				22	4
รวมคะแนนที่ได้	11	3					

Major (MJ) หมายถึง บัณฑิตที่มีผลกระทบรุนแรงต่อการปนเปื้อนโรคปากและเท้าเปื่อย

Minor (MN) หมายถึง บัณฑิตที่มีผลกระทบไม่รุนแรงต่อการปนเปื้อนโรคปากและเท้าเปื่อย

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

ฟาร์ม BJ

องค์ประกอบของฟาร์ม

ทำเลที่ตั้งของฟาร์ม

ฟาร์ม BJ ตั้งอยู่ในเขตหนองแขม จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นฟาร์มสุกรลักษณะ 2-site เลี้ยงสุกรแม่พันธุ์ 2 สาย และพ่อพันธุ์ เพื่อผลิตลูกสุกรขาย จากนั้นจะย้ายลูกสุกรไปยังส่วนฟาร์มสุกรอนุบาลของตนเองที่ห่างจากฟาร์มนี้ประมาณ 1 กิโลเมตร โดยปัจจุบันมีแม่สุกรประมาณ 600 แม่ ไม่มีสุกรขุน ฟาร์มยังไม่ได้มีการรับรองเป็นฟาร์มมาตรฐานจากกรมปศุสัตว์ เป็นฟาร์มที่เคยมีการระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อย พบครั้งล่าสุดเมื่อเดือนกันยายน พ.ศ.2550 โดยพบการระบาดในสุกรแม่พันธุ์ โดยสุกรกลุ่มที่พบการระบาดได้รับการฉีดวัคซีนก่อนการแสดงอาการของโรคปากและเท้าเปื่อยประมาณ 9 วัน คาดว่าการระบาดมาจากพื้นที่ใกล้เคียง ที่มีการระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อยมากในระยเวลาดังกล่าว

ที่ตั้งของฟาร์มอยู่ใกล้แหล่งชุมชน แต่ห่างจากถนนสายหลัก พบโรงฆ่าสัตว์ก็บไม่ถูกกฎหมายห่างไม่เกิน 5 กิโลเมตร และพบฟาร์มผู้เลี้ยงสุกรรายอื่นอยู่ใกล้ฟาร์มประมาณ 500 เมตร แต่ที่ตั้งฟาร์มไม่เคยพบปัญหาน้ำท่วมและไม่พบแหล่งน้ำสาธารณะไหลผ่านภายในฟาร์มเลย

ลักษณะของฟาร์มและโรงเรือน

ส่วนพ่อแม่พันธุ์

ภายในฟาร์มพ่อแม่พันธุ์แบ่งเป็นสัดส่วนชัดเจน โดยเป็นส่วนของสุกรผสม อุ้มท้อง คลอด และมีโรงเรือนพ่อพันธุ์ที่แยกเป็นโรงเดียว เป็นโรงเรือนเปิด โรงเรือนแต่ละหลังตั้งติดชิดกันโดยโรงเรือนคลอดอยู่ติดกันกับโรงเรือนอุมท้องและโรงเรือนพ่อพันธุ์ ส่วนของบ้านพักก็อยู่ใกล้กับส่วนเขตเลี้ยงสุกร ไม่มีพื้นที่สำหรับทำลายซากและพื้นที่บำบัดน้ำเสีย มีบ่อน้ำเสียติดกับโรงเรือนแม่คลอด แต่มีรั้วคอนกรีตกั้นบริเวณรอบฟาร์มทั้งหมด ไม่พบมีการเลี้ยงสัตว์ประเภทอื่นนอกจากสุกร ภายในฟาร์มไม่มีโรงเรือนขายเลย เนื่องจากลูกสุกรจะถูกส่งไปยังฟาร์มสุกรอนุบาลของตนเอง และสุกรที่จะขายออกจากฟาร์มจะมีรถมารับไปจากโรงเรือนที่เลี้ยง

ส่วนของสุกรอนุบาล

อยู่แยกจากฟาร์มพ่อแม่พันธุ์ โดยมีการขนส่งลูกสุกรเมื่ออายุ 21 วัน มาเลี้ยง ในโรงเรือนปิด โรงเรือนแยกเป็นหลัง ๆ แต่ละหลังจะแบ่งเป็นสองฟาก (ซ้าย/ขวา) ในฟาร์มจะมีโรงเรือนหนึ่งหลังที่เป็นสุกรสาวทดแทนรับจากภายนอก

ในส่วนของพ่อแม่พันธุ์ ภายในฟาร์มพบปัญหาสัตว์พาหะพวกหนูเป็นส่วนใหญ่ มีมาตรการการกำจัดหนูโดยใช้กรงดักจับหนู และวางยาเบื่อหนูไว้ในฟาร์ม แต่ไม่มีดัชนีที่สามารถบ่งชี้ได้ว่ามีประสิทธิภาพในการกำจัดหนูจริง ส่วนในลูกอนุบาลฟาร์มมีลักษณะปิด ป้องกันสัตว์พาหะได้ ระบบน้ำทั้งอาจมีการปนเปื้อนจากภายนอกฟาร์มได้

การจัดการฟาร์ม

ฟาร์มซื้อพ่อแม่พันธุ์จากบริษัทขายพันธุ์ แล้วนำมาเลี้ยงไว้ในโรงเรือนทดแทน (อยู่ภายในฟาร์มสุกรอนุบาล และตั้งอยู่ติดกับโรงเรือนสุกรอนุบาล) เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 2 เดือน ก่อนขึ้นทดแทน สุกรอนุบาลมาจากแหล่งเดียวของฟาร์มผลิตเอง การจัดการโรงเรือนไม่เป็นแบบเข้าหมด-ออกหมด ส่วนสุกรอนุบาลในแต่ละโรงเรือนมีอายุต่างกันไม่เกิน 14 วัน มีการทำความสะอาดและฆ่าเชื้อโรคตามมาตรฐาน แต่ไม่ได้ใช้น้ำยาฆ่าเชื้อที่มีประสิทธิภาพในการทำลายเชื้อ FMD

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

ฟาร์มไม่มีสัตวแพทย์ควบคุมประจำ แต่ใช้บริการจากสัตวแพทย์บริษัทและสัตวแพทย์ที่คุ้นเคยมาให้คำแนะนำด้านโรค การจัดการโรค ฯลฯ ไม่มีการอบรมคนงาน

ฟาร์มไม่มีคู่มือการจัดการฟาร์มทั้งหมดและไม่มีการบันทึกเรื่องต่างๆ ภายในฟาร์ม

ระบบบันทึกข้อมูล

- ฟาร์มมีการจดข้อมูลในสมุดบันทึก ไม่ใช้คอมพิวเตอร์ในการเก็บข้อมูล
- ไม่มีการบันทึกคนเข้าออกฟาร์ม
- ไม่มีบันทึกการตรวจเยี่ยมฟาร์มของสัตวแพทย์
- ไม่มีบันทึกการเก็บตัวอย่าง
- มีบันทึกการนำสุกรเข้าออกฟาร์ม
- ไม่มีบันทึกการทำความสะอาดและการฆ่าเชื้อ

การจัดการด้านอาหารสัตว์และน้ำ

อาหารที่ใช้เลี้ยงสุกรซื้อมาจากบริษัทขายอาหารสัตว์ทั้งหมด ไม่มีการผสมอาหารเอง และจะนำถุงอาหารไปเก็บยังโรงเก็บอาหารซึ่งอยู่ติดกับโรงเรือนคลอด ไม่มีการยกพื้นสูงเพื่อวางถุงอาหาร และไม่ปกปิดมิดชิด ในส่วนของฟาร์มสุกรอนุบาล เก็บอาหารไว้ด้านหน้าโรงเรือนที่มิดชิด

การจัดการสุขภาพสัตว์

การป้องกันและควบคุมโรค

ฟาร์มไม่ได้จัดที่จอดรถจำเพาะ รถภายนอกเข้ามาภายในฟาร์มได้ เขตเลี้ยงสัตว์ แต่มักไม่มีการอนุญาตการเข้าฟาร์มไม่มีโรงสเปร์ยรถหรือการสเปร์ยรถยนต์จากภายนอก รวมทั้งรถเข้าออกของฟาร์มเองก็ไม่มี การผ่านน้ำยาฆ่าเชื้อ น้ำยาฆ่าเชื้อไม่ได้คำนึงถึงประสิทธิภาพในการฆ่าเชื้อปากและเท้าเปื่อย ฟาร์มมีการขนน้ำวันละ 2 เทียวโดยรถนำของฟาร์มเอง และไม่มีมาตรการในการทำลายเชื้อเมื่อวิ่งมาจากภายนอก

การเข้า-ออกของฟาร์ม ทางฟาร์มจะไม่อนุญาตผู้ไม่เกี่ยวข้องเข้าฟาร์มเข้ามาภายในฟาร์มเลย การเข้าออกฟาร์มไม่มีการเปลี่ยนชุด อาบน้ำใด ๆ ทั้งสิ้น รวมทั้งไม่มีการควบคุมอุปกรณ์ภายนอกเข้าในฟาร์ม มาตรการการนำอาหารที่มาจากสัตว์กับทางฟาร์มได้ปรามไว้ แต่ไม่มีการตรวจสอบอย่างจริงจัง ฟาร์มไม่มีโปรแกรมกำจัดสัตว์พาหะ ยกเว้นเมื่อเห็นมีจำนวนเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะหนู

การสร้างภูมิคุ้มกันโรค

ฟาร์มมีโปรแกรมวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยภายในฟาร์มเป็นดังนี้

- สุกรแม่พันธุ์ ทำการปูปรมทุก 6 เดือน และจะทำเมื่อแม่สุกรขึ้นคลอด
- สุกรพ่อพันธุ์ ทำการปูปรมทุก 6 เดือน
- สุกรอนุบาลที่จะขุนเอง จะทำวัคซีนที่อายุ 8 และ 12 สัปดาห์

หมายเหตุ ถึงแม้จะมีการทำวัคซีนอย่างสม่ำเสมอก็ยังเกิดโรคระบาดปากและเท้าเปื่อย

การควบคุมโรค

ไม่มีแผนการป้องกันการระบาดชัดเจน ไม่มีการทำลายเมื่อเกิดอย่างจริงจัง อาจขายซากและบางตัวฝังเนื่องจากไม่มีผู้รับซื้อ การทวนสอบที่มาของสุกรอนุบาลและสุกรพันธุ์ทดแทนสามารถทำได้

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

การบำบัดโรค

- มีสัตวแพทย์มาแนะนำการควบคุมโรค
- มีการเก็บรักษายาและวัคซีน โดยทางเจ้าของฟาร์มควบคุมเอง

การจัดการสิ่งแวดล้อม

ฟาร์มยังไม่มีระบบที่มีประสิทธิภาพในการกำจัดของเสีย เวชภัณฑ์ที่ใช้แล้ว รวมทั้งน้ำเสียภายในฟาร์มอย่างดี

การควบคุมเอกสาร

ยังไม่มีการควบคุม ยังจดบันทึกด้วยมือ

การจัดการขนส่ง

ฟาร์มไม่มีการขนส่งสุกรมีชีวิตออกภายนอกฟาร์มด้วยตนเอง มักมีผู้ซื้อนำรถมาซื้อภายในฟาร์มเลย และภายในฟาร์มไม่มีโรงเรือนขายสุกรเลย ฟาร์มมีรถขนส่งแต่ใช้เฉพาะในฟาร์มเท่านั้นไม่มีการใช้นอกฟาร์ม

ข้อแนะนำสำหรับฟาร์ม

ฟาร์ม BJ เป็นฟาร์มที่ตั้งอยู่ในเขตระบาดของโรคในช่วงปี พศ. 2548 เป็นฟาร์มที่ไม่มีระบบ biosecurity ฟาร์มยินดีเข้าร่วมโครงการ โดยอาจทำเป็นฟาร์มในกลุ่มที่ควบคุมโดยไม่ใช้ PM อย่างไรก็ตาม ฟาร์มควรมีการควบคุมการเข้า-ออกฟาร์มของคน ให้เข้มงวดมากขึ้น และการใช้น้ำยาฆ่าเชื้อในการฆ่าเชื้อรถที่เข้าภายในฟาร์ม และจุ่มเท้าก่อนเข้าบริเวณโรงเรือนเลี้ยงสุกร

การสัมภาษณ์เจ้าของฟาร์ม BJ

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

โรงเรือนผสมอู่มท้องของฟาร์ม BJ ในลักษณะเปิด

บ่อรับน้ำเสียภายในฟาร์มพ่อแม่พันธุ์ อยู่ข้างโรงเรือน

โรงเรือนอนุบาล

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

ลูกสุกรอนุบาลหย่านมที่อายุ 21 วัน มีมุ้งล้อมรอบคอก

ผลของการตรวจประเมินฟาร์ม BJ

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.1.องค์ประกอบของฟาร์ม						13(12)*	3(4)*
4.1.1 ทำเลที่ตั้งของฟาร์ม พิจารณาองค์ประกอบดังนี้ (4 Major, 1 Minor)						4	1
4.1.1.1 ต้องอยู่ในพื้นที่ที่ไม่มีประวัติการระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อย ไม่น้อยกว่า 24 เดือน และไม่มี การตรวจพบไวรัสหุนเวียนไม่น้อยกว่า 12 เดือนตามข้อกำหนดของ OIE และ/หรือ ประเทศคู่ค้า	0			/	ระบาดครั้งสุดท้ายเมื่อ ก.ย. 2548	MJ	
4.1.1.2. ต้องอยู่ห่างจากจากโรงฆ่าสุกรหรือสัตว์กักหรือตลาดนัดค้าสัตว์กักในรัศมีไม่น้อยกว่า 5 กิโลเมตร	0			/	มีโรงฆ่าสัตว์ใกล้เคียงในระยะไม่เกิน 5 ก.ม.	MJ	
4.1.1.3. ควรอยู่ห่างจากผู้เลี้ยงสุกรและสัตว์กักรายอื่นในรัศมีไม่น้อยกว่า 3 กิโลเมตร		1		/	มีฟาร์มสุกรรายอื่นห่างประมาณ 500 เมตร		MN
4.1.1. 4. ต้องเป็นบริเวณที่น้ำท่วมไม่ถึง	1		/		ไม่เคยน้ำท่วม	MJ	
4.1.1.5. ต้องไม่มีแหล่งน้ำสาธารณะไหลผ่านภายในเขตเลี้ยงสัตว์	1		/		ไม่ มี แหล่ง น้ำ สาธารณะไหลผ่านเลย	MJ	
4.1.2 ลักษณะของฟาร์ม พิจารณาองค์ประกอบดังนี้ (6 Major, 2 Minor)						6	2
4.1.2.1 ต้องไม่มีการเลี้ยงสัตว์ประเภทอื่นๆ นอกเหนือจากสุกรในบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	1		/		ไม่มี ยกเว้นสุนัข แต่ไม่ปล่อยเข้าเขตเลี้ยงสัตว์	MJ	
4.1.2.2 ควรมีการจัดแบ่งพื้นที่ฟาร์มออกเป็นสัดส่วนอย่างชัดเจน		2		/	ฟาร์มยังไม่แยกสัดส่วนอย่างชัดเจน แต่และส่วนอยู่ติดๆ กัน		MN
4.1.2.3 ต้องมีพื้นที่ทำลายซากสัตว์ที่เป็นสัดส่วน	0			/	ไม่มี	MJ	
4.1.2.4 ต้องมีพื้นที่บำบัดน้ำเสียที่เป็นสัดส่วน	0			/	ไม่มี	MJ	
4.1.2.5 ต้องมีรั้วที่สามารถป้องกันไม่ให้สัตว์เลี้ยงอื่น ๆ โดยเฉพาะสัตว์กักเข้ามาในบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	1		/		มีรั้วคอนกรีตรอบทั้งฟาร์ม	MJ	
4.1.2.6 โรงเรือนขายต้องอยู่นอกบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	1		/		ไม่มีโรงเรือนขายเลย	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.1.2.7 ต้องมีระบบน้ำทิ้ง ที่ไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนของเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อยจากภายนอกฟาร์ม	0			/	ไม่มีระบบน้ำทิ้ง น้ำที่ใช้ในฟาร์มจะไปลงบ่อน้ำข้างโรงเรียน	MJ	
4.1.2.8. ต้องมีโรงเรือนที่ใช้แยกสุกรพ่อแม่พันธุ์ทดแทน		2		/	โรงเรือนทดแทนตั้งอยู่ในส่วนของฟาร์มอนุบาล และอยู่ติดกับโรงเรือนอนุบาล ห่างประมาณ 100 เมตร		MN
4.1.3 ลักษณะโรงเรือน							
4.1.3.1. ระบบเปิด พิจารณองศ์ประกอบดังนี้ (3 Major)						3	
4.1.3.1.1 โรงเรือนเลี้ยงสุกรต้องตั้งอยู่ห่างจากถนนสายหลักไม่น้อยกว่า 30 เมตร	1		/		ห่างเกิน 30 เมตร	MJ	
4.1.3.1.2 ต้องมีระบบที่สามารถควบคุมไม่ให้สัตว์พาหะของโรคปากและเท้าเปื่อยเข้าภายในโรงเรือนได้	1		/		หนูใช้การดักจับหรือวางยาเบื่อหนู	MJ	
4.1.3.1.3 ต้องมีระบบระบายน้ำทิ้งและของเสียภายในฟาร์มที่ไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อย	0			/	ไม่มีระบบระบายน้ำทิ้ง	MJ	
4.1.3.2 ระบบปิด พิจารณองศ์ประกอบ ดังนี้ (2 Major, 1 Minor)						2	1
4.1.3.2.1 โรงเรือนเลี้ยงสุกรควรตั้งอยู่ห่างจากถนนสายหลักไม่น้อยกว่า 30 เมตร	-	-	-	-	-		MN
4.1.3.2.2 ต้องมีระบบที่สามารถควบคุมไม่ให้สัตว์พาหะของโรคปากและเท้าเปื่อยเข้าภายในโรงเรือนได้	-	-	-	-	-	MJ	
4.1.3.2.3 โรงเรือนแต่ละโรงต้องมีลักษณะที่ไม่ดูกลมเข้าหากันและมีการระบายอากาศอย่างดี	-	-	-	-	-	MJ	
4.2. การจัดการฟาร์ม						18	5
4.2.1 การจัดการโรงเรือน พิจารณองศ์ประกอบ ดังนี้ (3 Major, 2 Minor)						3	2

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.2.1.1 ต้องมีแหล่งพ่อแม่พันธุ์ที่ได้มาตรฐานและปลอดโรคปากและเท้าเปื่อย	1		/		ซื้อพ่อแม่พันธุ์จากฟาร์มประเสริฐของเครือ CP	MJ	
4.2.1.2 ต้องมีระบบการนำสุกรอนุบาล-รุ่น-ขุน เข้า-ออกพร้อมกัน (All In- All Out)	0			/	ไม่เป็นแบบ All in- All out	MJ	
4.2.1.3 สุกรอนุบาล-รุ่น-ขุน ควรมาจากแหล่ง ผลิตเดียวกันที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการผลิตลูกสุกร		4	/		ผลิตสุกรอนุบาลเอง		MN
4.2.1.4 สุกรอนุบาล-รุ่น-ขุน ในโรงเรือนเดียวกันไม่ควรมียายุต่างกันเกิน 7 วัน		4	/		อายุต่างกันไม่เกิน 14 วัน		MN
4.2.1.5 ต้องมีการทำความสะอาด ฆ่าเชื้อโรคอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพและพักโรงเรือนไม่น้อยกว่า 5 วัน	0			/	ไม่มีการพักโรงเรือนเนื่องจากไม่เป็นระบบ All in-All out	MJ	
4.2.2 การจัดการด้านบุคลากร พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (1 Major, 1 Minor)						1	1
4.2.17.1 ต้องมีสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มที่มีใบอนุญาต	0			/	ไม่มี	MJ	
4.2.2.2 ควรจัดให้มีการอบรมแก่บุคลากร พนักงานเลี้ยงสัตว์เป็นประจำโดยให้มีความรู้และความเข้าใจในหัวข้อตามที่กำหนดไว้ในแผนการฝึกอบรม		0		/	ไม่มีการจัดอบรม		MN
4.2.18 คู่มือการจัดการฟาร์ม พิจารณาองค์ประกอบดังนี้ (5 Major)						5	
4.2.3.1 ต้องมีคู่มือการจัดเตรียมโรงเรือน	0			/	ไม่มี	MJ	
4.2.3.2 ต้องมีคู่มือการจัดการสุกรพ่อแม่พันธุ์สุกรอนุบาล-รุ่น-ขุน	0			/	ไม่มี	MJ	
4.2.3.3 ต้องมีคู่มือการจัดการด้านสุขภาพสัตว์	0			/	ไม่มี	MJ	
4.2.3.4 ต้องมีคู่มือการจัดการด้านสุขาภิบาล และสิ่งแวดล้อม	0			/	ไม่มี	MJ	
4.2.3. 5 ต้องมีคู่มือการจัดการในการเฝ้าดูเงินกรณีเกิดโรคปากและเท้าเปื่อย และโรคระบาดสัตว์อื่นๆ	0			/	ไม่มี	MJ	
4.2.4 ระบบการบันทึกข้อมูล พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (7 Major, 1 Minor)						7	1

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.2.4.1 ควรมีข้อมูลการผลิตและผลผลิต		4			มีการจดบันทึกใส่สมุดเป็นรายเดือน		MN
4.2.4.2 ต้องมีบันทึกการเข้า-ออกฟาร์ม ของยานพาหนะ/ บุคคล	0			/	ไม่มีการบันทึก	MJ	
4.2.4.3 บันทึกการเก็บตัวอย่าง การเฝ้าระวังโรค และการตรวจวินิจฉัยทดสอบโรคปากและเท้าเปื่อย	0			/	ไม่มี	MJ	
4.2.4.4 ต้องมีบันทึกการตรวจเยี่ยมฟาร์มรายเดือนของสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์ม	0			/	ไม่มีสัตวแพทย์ควบคุมฟาร์ม	MJ	
4.2.4.5 ต้องมีบันทึกการใช้ยา-วัคซีน อาหารสัตว์	0			/	ไม่มี	MJ	
4.2.4.6 ต้องมีบันทึกการนำสุกรเข้า-ออกฟาร์ม	0			/	ไม่มี	MJ	
4.2.4.7 ต้องมีบันทึกการฝึกอบรมของบุคลากรภายในฟาร์ม	0			/	ไม่มี	MJ	
4.2.4.8 ต้องมีบันทึกการทำความสะอาดและการฆ่าเชื้อโรค	0			/	ไม่มี	MJ	
4.2.5 การจัดการด้านอาหารและน้ำ พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (2 Major, 1 Minor)						2	1
4.2.5.1 ควรมีการควบคุมแหล่งที่มาของอาหาร โดยมาจากแหล่งผลิตที่ได้รับรองมาตรฐานตาม พรบ. ควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2542		4		/	ใช้อาหารสำเร็จรูปจากบริษัท		MN
4.2.5.2 ต้องมีสถานที่จัดเก็บอาหารสัตว์มิดชิดสามารถป้องกันสัตว์พาหะนำโรคปากและเท้าเปื่อย	0			/	โรงเก็บอาหารอยู่โรงเรือนเดียวกับสุกรแม่พันธุ์ เปิดโล่ง ไม่ยกพื้น	MJ	
4.2.5.3 น้ำที่ใช้อุปโภคและบริโภคต้องได้มาตรฐานตามที่กำหนดในมาตรฐานของกรมปศุสัตว์	0			/	ใช้น้ำบาดาล	MJ	
4.3. การจัดการด้านสุขภาพสัตว์						15	1
4.3.1 การป้องกันและควบคุมโรค พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้						13	1
4.3.1.1 การทำลายและการป้องกันเชื้อโรคก่อน เข้า-ออกฟาร์ม/โรงเรือน พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (9 Major, 1 Minor)						9	1

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.3.1.1.1 ต้องมีที่จอดรถนอกบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	0			/	ไม่มี	MJ	
4.3.1.1.2 ต้องมีระบบการฆ่าเชื้อโรคกับยานพาหนะและล้อรถ ก่อนเข้าบริเวณฟาร์ม และ/หรือ บริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	0			/	ไม่มี	MJ	
4.3.1.1.3. ต้องใช้น้ำยาฆ่าเชื้อที่มีคุณสมบัติทำลายเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อยและมีระยะเวลาที่น้ำยาฆ่าเชื้อ สัมผัสพอเพียงในการทำลายเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อย	1		/		ใช้ Biocid [®]	MJ	
4.3.1.1.4 ต้องมีการอาบน้ำ ฆ่าเชื้อเปลี่ยนชุดและรองเท้าของฟาร์ม ก่อนเข้าบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	0			/	ไม่มีการอาบน้ำและเปลี่ยนชุดเข้าฟาร์ม	MJ	
4.3.1.1.5 ต้องมีระบบการควบคุม การทำความสะอาดและฆ่าเชื้อโรคก่อนนำอุปกรณ์จากภายนอกเข้าสู่เขตเลี้ยงสัตว์	0			/	ไม่มี	MJ	
4.3.1.1.6 ต้องมีมาตรการในการควบคุมการนำอาหารที่มาจากสัตว์กักขังเข้ามาในฟาร์ม	1		/		ห้ามนำเนื้อสุกรและโคดิบเข้าในฟาร์ม	MJ	
4.3.1.1.7 ควรจัดให้มีการควบคุมการย้ายสุกรภายในฟาร์มไม่ให้เกิดการสัมผัสโดยตรงระหว่างสุกรอายุมากกับอายุน้อย		4	/		ขนส่งแยกจากกัน		MN
4.3.1.1.8 ต้องมีการเฝ้าระวังโรคปากและเท้าเปื่อยในโรงเรือนที่ใช้แยกสุกรพ่อแม่พันธุ์ทดแทนไม่น้อยกว่า 14 วัน ก่อนที่จะทดแทนในฝูงเดิม	1		/		สุกรอยู่ในโรงเรือนทดแทนไม่น้อยกว่า 2 เดือน	MJ	
4.3.1.1.9 ต้องมีระบบบริหารการจัดการโรงเรือนขายที่สามารถป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยเข้าสู่ฟาร์ม	1		/		ไม่มีโรงเรือนขาย	MJ	
4.3.1.1.10 ต้องมีโปรแกรมการกำจัดสัตว์พาหะของโรคปากและเท้าเปื่อยและมีดัชนีบ่งชี้วัดประสิทธิภาพของการกำจัด	0			/	ไม่มีดัชนีชี้วัดประสิทธิภาพได้	MJ	
4.3.1.2 การสร้างภูมิคุ้มกัน พิจารณาองค์ประกอบดังนี้ (2 Major)						2	
4.3.1.2.1 ต้องมีโปรแกรมวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยในสุกรพ่อแม่พันธุ์ ไม่น้อยกว่าปีละ 2 ครั้ง หรือมีมาตรการในการ ป้องกันโรคปาก	1		/		- สุกร แม่พันธุ์ ทุกรุ่น ทุก 6 เดือน และฉีดก่อนคลอด	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
และเท้าเปื่อยอย่างเคร่งครัด ในกรณีที่ไม่ใช้วัคซีน					- พ่อพันธุ์ฉีดปุพรม ทุก 6 เดือน		
4.3.1.2.2 ต้องมีโปรแกรมวัคซีนป้องกันโรคปากและ เท้าเปื่อยในสุกรรุ่น-ขุนอย่างน้อย 2 ครั้ง/รุ่น หรือมี มาตรการในการป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยอย่าง เคร่งครัดในกรณีที่ไม่ใช้วัคซีน	1		/		สุกรอนุบาล ทำ วัคซีนที่ 8 และ 12 สัปดาห์	MJ	
4.3.1.3 การควบคุมโรค พิจารณางองค์ประกอบ ดังนี้ (2 Major)						2	
4.3.1.3.1 ต้องมีการวางแผนการดำเนินการควบคุม กรณีเกิดการระบาดของโรคปากและ เท้าเปื่อยและมี การทำลายตาม พรบ. โรคระบาด สัตว์ ฉบับปัจจุบัน	0			/	ไม่มี	MJ	
4.3.1.3.2 ต้องมีระบบทวนย้อนกลับแหล่งที่มาของ สุกรพันธุ์ น้ำเชื้อ ตัวอ่อน สุกรรุ่น-ขุน	0			/	น้ำเชื้อและสุกรพันธุ์ ทวนกลับได้ แต่สุกร รุ่นไม่สามารถทวน กลับได้	MJ	
4.3.2 การบำบัดโรค พิจารณางองค์ประกอบ ดังนี้ (2 Major)						2	
4.3.2.1 ต้องมีการวางแผนบำบัดโรคและควบคุม ป้องกันโรคโดยสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์ม	0			/	ไม่มี	MJ	
4.3.2.2 การใช้ยา-วัคซีน และการจัดเก็บเวชภัณฑ์ ภายในฟาร์ม ต้องปฏิบัติตามมาตรฐาน มอก. 7001-2540	1		/		วัคซีนเก็บในตู้เย็น มีการวัดอุณหภูมิ เป็นระยะๆ ยาเก็บ ในห้องเก็บของ	MJ	
4.4 การจัดการสิ่งแวดล้อม						2	2
4.4.1 การจัดการของเสีย พิจารณางองค์ประกอบ ดังนี้ (2 Minor)							2
4.4.1.1 ควรมีการกำจัดขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ ที่เหมาะสม		2		/	ขยะทั่วไปจะเผา ขยะติดเชื้อ เช่น รก จะมีคนมารับ ซื้อไป		MN
4.4.1.2 ควรมีการกำจัดมูลสุกรและซากสุกร ที่เหมาะสม		3	/		ขายซาก ส่วนมูล สุกร มีการเก็บ กวาดทุกวัน		MN

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.4.2 การบำบัดน้ำเสีย (1 Major)						1	
4.4.2.1 ต้องมีระบบการบำบัดน้ำเสียที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน หรือในกรณีที่มีการนำน้ำเสียกลับมาใช้ใหม่ ควรให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานน้ำใช้ที่ระบบมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกรของกรมปศุสัตว์	0			/	ไม่มี	MJ	
4.4.3 การกำจัดเวชภัณฑ์ ชีวภัณฑ์ และอุปกรณ์ในการบำบัดโรค (1 Major)						1	
4.4.3.1 ต้องมีการกำจัดเวชภัณฑ์ ชีวภัณฑ์ และอุปกรณ์ในการบำบัดโรคอย่างเหมาะสมตามมาตรฐาน มอก. 7001-2540	1		/		เข็มฉีดยา ใช้การเผา ขวดวัคซีนแช่น้ำยาฆ่าเชื้อแล้วทิ้งหรือเผา ส่วนขวดยาจะนำไปขาย	MJ	
4.5 การควบคุมเอกสารที่ใช้ในการปฏิบัติงาน (1 Major)						1	
4.5.1 ต้องมีการกำหนดการขึ้นจัดการเก็บบันทึกและเอกสารการทำลายเอกสาร และอายุการจัดเก็บบันทึกและเอกสารที่สำคัญในการผลิตสุกรไม่น้อยกว่า 2 ปี	0			/	ไม่มีการเก็บเอกสาร	MJ	
รวมคะแนนทั้งหมดในกรณีโรงเรือนเปิด (60)	16 /49	30 /44				49	11
รวมคะแนนทั้งหมดในกรณีโรงเรือนปิด (60)						48	12

Major (MJ) หมายถึง ปัจจัยที่มีผลกระทบรุนแรงต่อการปนเปื้อนโรคปากและเท้าเปื่อย

Minor (MN) หมายถึง ปัจจัยที่มีผลกระทบไม่รุนแรงต่อการปนเปื้อนโรคปากและเท้าเปื่อย

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนาระบบการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

ผลของการประเมินระบบขนส่งของฟาร์ม BJ

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	1/0	4	ผ่าน	ไม่ผ่าน		MJ	MN
4.1 ระบบขนส่งทั่วไป (6 Major)						6	0
4.1.1 ผู้ทำหน้าที่ขนส่ง						2	0
4.1.1.1 ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย หรือระเบียบราชการที่กำหนดในการขนส่งสุกร	-	-	-	-	-	MJ	
4.1.1.2 ต้องได้รับการฝึกอบรม ดังนี้ - กฎหมาย และระเบียบที่ราชการกำหนดในการขนส่งสุกร - การจัดการสุขลักษณะส่วนบุคคล - วิธีปฏิบัติงานการเคลื่อนย้ายสุกร - วิธีปฏิบัติงานขนส่งสุกรมีชีวิต	-	-	-	-	-	MJ	
4.1.2 รถขนส่ง						1	0
4.1.2.1 ต้องแยกรถขนส่งภายในฟาร์มกับภายนอกฟาร์มได้ชัดเจน	1		/		มีแต่รถขนส่งภายในฟาร์มเท่านั้น	MJ	
4.1.3 การจัดการระบบขนส่ง						4	0
4.1.3.1 ต้องมีขั้นตอนวิธีการปฏิบัติงานขนส่งที่สามารถป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยได้	-	-	-	-	-	MJ	
4.1.3.2 ต้องมีการทำความสะอาดรถขนส่งก่อนและหลังการขนส่งและฆ่าเชื้อด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อโรคชนิดที่หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่รับรองว่ามีประสิทธิภาพในการทำลายเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อย และมีฉลากกำกับเห็นอย่างเด่นชัด	-	-	-	-	-	MJ	
4.1.3.3 ต้องมีแผนและวิธีการควบคุมการเข้า-ออกของยานพาหนะการขนส่งจากภายนอก	0			/	ไม่มี	MJ	
4.2 ระบบขนส่งฟาร์ม (8 Major, 1 Minor)						8	1

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	1/0	4	ผ่าน	ไม่ผ่าน		MJ	MN
4.2.1. ผู้ทำหน้าที่ขนส่ง						4	0
4.2.1.1 การขนส่งสุกรมีชีวิตฟาร์มต่อฟาร์ม การขนส่งจากฟาร์มไป โรงฆ่า และชำแหละ ต้องจัดทำเอกสารการเคลื่อนย้ายสุกรตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499 และฉบับปัจจุบัน	-	-	-	-	-	MJ	
4.2.1.2 ต้องไม่เดินทางผ่านในเขตประกาศการระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อยที่ประกาศโดยกรมปศุสัตว์	-	-	-	-	-	MJ	
4.2.1.3 ขณะขนส่งสุกรไปภายนอกฟาร์ม ต้องไม่หยุดพักรถ	-	-	-	-	-	MJ	
4.2.1.4 ต้องขนส่งสุกรมีชีวิตใช้ระยะเวลาในการเดินทางไม่เกิน 10 ชั่วโมง	-	-	-	-	-	MJ	
4.2.2 รถขนส่ง						1	1
4.2.2.1 ต้องถูกออกแบบเฉพาะในการขนส่งสุกร และทำความสะอาดได้ง่าย	1		/		สะอาด ทำความสะอาดได้ง่าย	MJ	
4.2.2.2 ส่วนใดของรถขนส่งที่สัมผัสสุกรจะต้องทำจากวัสดุที่ทนต่อการกัดกร่อนและง่ายต่อการทำความสะอาด และฆ่าเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อย		3	/		มีวัสดุที่สามารถพ่นร้อนได้ แต่ทำความสะอาดได้ง่าย		MN
4.2.3 การจัดการระบบขนส่ง						4	0
4.2.3.1 ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานฟาร์มสุกร	-	-	-	-	-	MJ	
4.2.3.2 ต้องมีการขนส่งสุกรมีชีวิตจากฟาร์มเดียว	-	-	-	-	-	MJ	
4.2.3.3 ฟาร์มต้องมีการตรวจโรคปากและเท้าเปื่อยภายใน 24 ชั่วโมง ก่อนขนส่ง	-	-	-	-	-	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	1/0	4	ผ่าน	ไม่ผ่าน		MJ	MN
4.2.3.4 ต้องไม่เกิดการสัมผัสระหว่างลูกสุกรกับสุกรพ่อ-แม่พันธุ์จากการขนส่งภายในฟาร์ม	1		/		แยกการขนส่งอย่างชัดเจน ไม่มีการสัมผัสระหว่างลูกสุกรกับสุกรพ่อแม่พันธุ์	MJ	
4.3 การควบคุมเอกสารและบันทึก (7 Major)						7	0
4.3.1 การควบคุมเอกสาร						3	0
4.3.1.1 ต้องมีเอกสารวิธีการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายสุกรตามที่กฎหมายหรือระเบียบที่ราชการกำหนดในการขนส่งสุกร	-	-	-	-	-	MJ	
4.3.1.2 ต้องมีเอกสารวิธีการปฏิบัติงานที่ระบุขั้นตอนการปฏิบัติงานของผู้ทำหน้าที่ขนส่งสุกร	-	-	-	-	-	MJ	
4.3.1.3 ต้องมีระบบการควบคุมเอกสารและการเข้าถึงเอกสารของผู้ปฏิบัติงานได้โดยง่าย	-	-	-	-	-	MJ	
4.3.2 การควบคุมบันทึก						4	0
4.3.2.1 ต้องมีบันทึกแสดงข้อมูลด้านสุขลักษณะ บันทึกผลการตรวจสอบความสะอาดของรถขนส่ง อุปกรณ์ เครื่องมือและสถานที่รับส่งสุกร	-	-	-	-	-	MJ	
4.3.2.2 ต้องมีบันทึกผลการปฏิบัติงานของผู้ทำหน้าที่ขนส่งสุกร	-	-	-	-	-	MJ	
4.3.2.3 ต้องมีบันทึกผลการฝึกอบรมของผู้ทำหน้าที่ขนส่งสุกร	-	-	-	-	-	MJ	
4.3.2.4 ต้องมีการกำหนดการขึ้นการจัดเก็บบันทึก ในข้อ 4.3.2.1-3 และเอกสาร การทำลายเอกสาร และอายุการจัดเก็บบันทึกและเอกสารที่สำคัญในการขนส่งสุกรไม่น้อยกว่า 2 ปี	-	-	-	-	-	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนาระบบการความปลอดภัยชีวิตภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	1/0	4	ผ่าน	ไม่ผ่าน		MJ	MN
รวมคะแนนทั้งหมด	22	4				22	1
รวมคะแนนที่ได้	3	3					

Major (MJ) หมายถึง ปัจจัยที่มีผลกระทบรุนแรงต่อการปนเปื้อนโรคปากและเท้าเปื่อย

Minor (MN) หมายถึง ปัจจัยที่มีผลกระทบไม่รุนแรงต่อการปนเปื้อนโรคปากและเท้าเปื่อย

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

ฟาร์ม SS

ข้อมูลทั่วไป

ประวัติการระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อย ฟาร์มเคยมีการระบาดใหญ่ของโรคปากและเท้าเปื่อย เมื่อประมาณเดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 โดยมีความเสียหายในส่วนของสุกรพันธุ์ประมาณ 500 แม่ เริ่มจากสุกรสาวที่นำเข้ามาก่อน ความเสียหายเกิดมากในส่วนของลูกสุกร คิดเป็นมูลค่าเสียหายและเสียโอกาสประมาณ 15 ล้านบาท ในส่วนสุกรขุนมีการระบาดน้อยเพียงโรงเรือนเดียว เมื่อเกิดโรคระบาดไม่มีการแจ้งต่อกรมปศุสัตว์เพราะกลัวปิดฟาร์ม แต่ทำการคัดทิ้งแม่พันธุ์ออกจากฟาร์มทั้งหมด ฟาร์มมีการทำวัคซีนปากและเท้าเปื่อยของบริษัท ในสุกรพ่อแม่พันธุ์มีโปรแกรมเป็นประจำ โดยแม่พันธุ์ทำก่อนคลอดที่ประมาณ 84 วัน และในพ่อพันธุ์ทุก ๆ 4 เดือน ส่วนในสุกรสาวทำซ้ำก่อนใช้งานประมาณ 1 เดือนฟาร์มมีข้อสังเกตว่าอาจเกิดจากสุกรสาวที่นำเข้ามาก่อน หลังจากนั้นในปี พ.ศ. 2549 ทางฟาร์มประสบปัญหาโรคฟิอาร์อาร์เอส ทำให้มีการเสียหายค่อนข้างมาก จึงได้มีการปรับโครงสร้างของฟาร์มพ่อแม่พันธุ์เป็นโรงเรือนแบบ evaporation ทั้งหมด เพราะเชื่อว่ายังเป็นพาหะของโรคนี้

องค์ประกอบฟาร์ม

ทำเลที่ตั้งฟาร์ม

ฟาร์ม SS ตั้งอยู่ในอำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา แบ่งเป็น 2 ส่วน (2 sites) คือ ฟาร์มพ่อแม่พันธุ์ ขนาด 2,500 แม่ และฟาร์มสุกรขุนรับลูกสุกรหย่านมอายุประมาณ 21 วัน จากฟาร์มพ่อแม่พันธุ์ ฟาร์มทั้งสองห่างกันประมาณ 15 กิโลเมตร มีการหย่านมลูกสุกรสัปดาห์ละ 3 วัน

ฟาร์มพ่อแม่พันธุ์ ตั้งอยู่โดดเดี่ยว กลางทุ่งนาท่ามกลางบ่อเลี้ยงกุ้ง แต่อยู่ห่างจากฟาร์มใกล้เคียงประมาณ 500 เมตร ใช้ถนนเส้นทางเดียวกัน ห่างจากถนนใหญ่ประมาณ 5 กิโลเมตร ฟาร์มมีลักษณะเป็นโรงเรือนปิดเกือบหมด ยกเว้น 2 หลังกำลังดำเนินการ คาดว่าจะแล้วเสร็จก่อนสิ้นปี ฟาร์มมีระบบการจัดการที่ทันสมัย

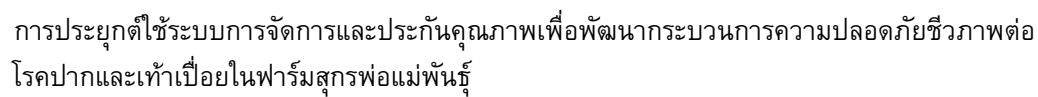
ฟาร์มสุกรขุน เป็นฟาร์มที่รองรับลูกสุกรจากฟาร์มพ่อแม่พันธุ์ เป็นฟาร์มที่มีการเลี้ยงมากกว่า 30 ปี เป็นโรงเรือนเปิดทั้งหมด ยกเว้นโรงเรือนอนุบาล ฟาร์มติดกับถนนซึ่งเป็นทางเฉพาะของตนเอง อยู่ห่างจากถนนใหญ่ประมาณ 2 กิโลเมตร การเข้าออกฟาร์มไม่มีการเปลี่ยนชุด เป็นฟาร์มที่ไม่เน้นระบบการควบคุมการเข้าออกเท่าไรนัก โดยเฉพาะพนักงานของตนเอง ด้านหน้ามีรั้วกัน แต่ไม่รอบ อาศัยคูน้ำเป็นแนวกันระหว่างถนนกับฟาร์ม

ลักษณะของฟาร์ม

จากการสำรวจฟาร์ม ได้เข้าไปดูในฟาร์มพ่อแม่พันธุ์ ฟาร์มมีความเด่นในเรื่องการทำให้ระบบน้ำประปาในการลดปัญหาที่มาจากน้ำโดยลงทุนไปถึง 1 ล้านบาทในการสร้างระบบ เนื่องจากฟาร์มมีการดูดน้ำจากลำคลองสาธารณะหน้าฟาร์มเข้ามาพักภายในบ่อน้ำภายในฟาร์ม และมีการตรวจสอบคุณภาพน้ำ

พบปัญหาหลายปัญหาที่ทางฟาร์มควรคำนึงเพื่อสร้างระบบความปลอดภัยทางชีวภาพของตนเองดังนี้

- ด้านการควบคุมการเข้าออกของคนในฟาร์มและคนภายนอก ปัจจุบันมีการเข้าออกของคนภายนอกโดยไม่ผ่านการเปลี่ยนชุดและอาบน้ำ ทั้งที่ทางฟาร์มได้มีการสร้างห้องอาบน้ำแล้ว การเกิดโรคใหญ่ ๆ ทั้งสองครั้ง ควรเป็นโอกาสให้มีการพัฒนาระบบนี้อย่างจริงจัง
- ควรมีการควบคุมสุนัขภายในฟาร์ม เพราะมีการปล่อยเฟ้นฟ่านภายในเขตเลี้ยงสัตว์
- ควรมีรั้วในลักษณะลวดหนามกันรอบฟาร์มและเขตเลี้ยงสัตว์
- ควรควบคุมไม่ให้รถจากภายในฟาร์มเข้าไปภายในฟาร์ม ทั้งรถยนต์และรถจักรยานยนต์
- ควรปรับปรุงด้านการบันทึกการเข้าออกภายในฟาร์ม
- พนักงานควรได้รับการอบรมด้านความปลอดภัยทางชีวภาพ
- ฟาร์มต้องให้ความสำคัญของการตรวจน้ำและเชื้อที่อาจติดมาจากน้ำ

- การควบคุมยานพาหนะเข้าออกฟาร์ม
- การควบคุมคนเข้าออก
- การควบคุมสัตว์พาหะ
- การตรวจน้ำใช้ภายในฟาร์ม
- การควบคุมการใช้เวชภัณฑ์ (วัคซีน)

การเกิดโรคปากและเท้าเปื่อย จากความเห็นคัดค้านว่าจะเกิดการการละลายของการควบคุมการเข้าออกของคนและรถยนต์ รถจักรยานยนต์ การใช้น้ำจากแหล่งภายนอกโดยไม่มีการบำบัดก่อน การขาดการควบคุมการใช้วัคซีนโรคปากและเท้าเปื่อย

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

โรงเรือนพ่อแม่พันธุ์ฟาร์ม SS

ระบบทำน้ำประปาไว้ใช้ในการเลี้ยงสุกร

PM ที่ควรจัดทำ คือ

1. การสร้างระบบการเข้าออกของคนและยานพาหนะ
2. การควบคุมสัตว์เลี้ยงภายในฟาร์ม
3. การจัดการสุกรทดแทน
4. การจัดการทำวัคซีน FMD

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

ผลของการตรวจประเมินฟาร์ม SS

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.1.องค์ประกอบของฟาร์ม						13(12)*	3(4)*
4.1.1 ทำเลที่ตั้งของฟาร์ม พิจารณาองค์ประกอบดังนี้ (4 Major, 1 Minor)						4	1
4.1.1.1 ต้องอยู่ในพื้นที่ที่ไม่มีประวัติการระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อย ไม่น้อยกว่า 24 เดือน และไม่มี การตรวจพบไวรัสหุนเวียนไม่น้อยกว่า 12 เดือน ตามข้อกำหนดของ OIE และ/หรือ ประเทศคู่ค้า	0			/	เกิดโรค พ.ย.48 แต่ไม่ทราบสาเหตุ	MJ	
4.1.1.2. ต้องอยู่ห่างจากจากโรงฆ่าสุกรหรือสัตว์กักหรือตลาดนัดค้าสัตว์กักในรัศมีไม่น้อยกว่า 5 กิโลเมตร	1		/			MJ	
4.1.1.3. ควรอยู่ห่างจากผู้เลี้ยงสุกรและสัตว์กักรายอื่นในรัศมีไม่น้อยกว่า 3 กิโลเมตร		4	/				MN
4.1.1. 4. ต้องเป็นบริเวณที่น้ำท่วมไม่ถึง	1		/			MJ	
4.1.1.5. ต้องไม่มีแหล่งน้ำสาธารณะไหลผ่านภายในเขตเลี้ยงสัตว์	0			/	มีคลองสาธารณะไหลผ่านข้างฟาร์ม	MJ	
4.1.2 ลักษณะของฟาร์ม พิจารณาองค์ประกอบดังนี้ (6 Major, 2 Minor)						6	2
4.1.2.1 ต้องไม่มีการเลี้ยงสัตว์ประเภทอื่นๆ นอกเหนือจากสุกรในบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	0			/	พบสุนัขเดินอยู่ในเขตเลี้ยงสัตว์	MJ	
4.1.2.2 ควรมีการจัดแบ่งพื้นที่ฟาร์มออกเป็นสัดส่วนอย่างชัดเจน		4	/				MN
4.1.2.3 ต้องมีพื้นที่ทำลายซากสัตว์ที่เป็นสัดส่วน	0			/	กำจัดซากโดยการขาย	MJ	
4.1.2.4 ต้องมีพื้นที่บำบัดน้ำเสียที่เป็นสัดส่วน	1		/			MJ	
4.1.2.5 ต้องมีรั้วที่สามารถป้องกันไม่ให้สัตว์เลี้ยงอื่น ๆ โดยเฉพาะสัตว์กักเข้ามาในบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	1		/			MJ	
4.1.2.6 โรงเรือนขายต้องอยู่นอกบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	1		/			MJ	
4.1.2.7 ต้องมีระบบน้ำทิ้งที่ไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนของเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อยจากภายนอกฟาร์ม	1		/			MJ	
4.1.2.8. ต้องมีโรงเรือนที่ใช้แยกสุกรพ่อแม่พันธุ์ทดแทน		4	/				MN

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.1.3 ลักษณะโรงเรือน							
4.1.3.1. ระบบเปิด พิจารณางค์ประกอบดังนี้ (3 Major)						3	
4.1.3.1. 1 โรงเรือนเลี้ยงสุกรต้องตั้งอยู่ห่างจากถนนสายหลักไม่น้อยกว่า 30 เมตร	1		/			MJ	
4.1.3.1.2 ต้องมีระบบที่สามารถควบคุมไม่ให้สัตว์พาหะของโรคปากและเท้าเปื่อยเข้าภายในโรงเรือนได้	1		/			MJ	
4.1.3.1.3 ต้องมีระบบระบายน้ำทิ้งและของเสียภายในฟาร์มที่ไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อย	1		/			MJ	
4.1.3.2 ระบบปิด พิจารณางค์ประกอบ ดังนี้ (2 Major, 1 Minor)						2	1
4.1.3.2.1 โรงเรือนเลี้ยงสุกรควรตั้งอยู่ห่างจากถนนสายหลักไม่น้อยกว่า 30 เมตร		4	/		อยู่ห่างถนนใหญ่แต่มีถนนหน้าฟาร์ม		MN
4.1.3.2.2 ต้องมีระบบที่สามารถควบคุมไม่ให้สัตว์พาหะของโรคปากและเท้าเปื่อยเข้าภายในโรงเรือนได้	1		/		เป็นโรงเรือนปิดกันสัตว์พาหะได้	MJ	
4.1.3.2.3 โรงเรือนแต่ละโรงต้องมีลักษณะที่ไม่ดูกลมเข้าหากันและมีการระบายอากาศอย่างดี	0			/	ด้านหน้าโรงเรือนหันหน้าชนกัน	MJ	
4.2. การจัดการฟาร์ม						18	5
4.2.1 การจัดการโรงเรือน พิจารณางค์ประกอบดังนี้ (3 Major, 2 Minor)						3	2
4.2.1.1 ต้องมีแหล่งพ่อแม่พันธุ์ที่ได้มาตรฐานและปลอดโรคปากและเท้าเปื่อย	1		/		ซื้อมาแหล่งพันธุ์ที่เชื่อถือได้	MJ	
4.2.1.2 ต้องมีระบบการนำสุกรอนุบาล-รุ่น-ขุน เข้า-ออกพร้อมกัน (All In- All Out)	1		/		มีการทำ AI/AO	MJ	
4.2.1.3 สุกรอนุบาล-รุ่น-ขุน ควรมาจากแหล่งผลิตเดียวกันที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการผลิตลูกสุกร		4	/		มาจากฟาร์มเอง		MN
4.2.1.4 สุกรอนุบาล-รุ่น-ขุน ในโรงเรือนเดียวกันไม่ควรมียายุต่างกันเกิน 7 วัน		4	/		ไม่เกิน 7 วัน		MN
4.2.1.5 ต้องมีการทำความสะอาดฆ่าเชื้อโรคอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพและพักโรงเรือนไม่น้อยกว่า 5 วัน	1		/			MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนาระบบการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.2.2 การจัดการด้านบุคลากร พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (1 Major, 1 Minor)						1	1
4.2.18.1 ต้องมีสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มที่มีใบอนุญาต	1		/			MJ	
4.2.2.2 ควรจัดให้มีการอบรมแก่บุคลากร พนักงานเลี้ยงสัตว์เป็นประจำโดยให้ความรู้และความเข้าใจในหัวข้อตามที่กำหนดไว้ในแผนการฝึกอบรม		0		/	เดือนละครั้งแต่เป็นการอบรมทั่วไปไม่ใช่หัวข้อที่กำหนด		MN
4.2.19 คู่มือการจัดการฟาร์ม พิจารณาองค์ประกอบดังนี้ (5 Major)						5	
4.2.3.1 ต้องมีคู่มือการจัดเตรียมโรงเรือน	1		/			MJ	
4.2.3.2 ต้องมีคู่มือการจัดการสุกรพ่อแม่พันธุ์สุกรอนุบาล-รุ่น-ขุน	1		/			MJ	
4.2.3.3 ต้องมีคู่มือการจัดการด้านสุขภาพสัตว์	1		/			MJ	
4.2.3.4 ต้องมีคู่มือการจัดการด้านสุขาภิบาล และสิ่งแวดล้อม	1		/			MJ	
4.2.3. 5 ต้องมีคู่มือการจัดการในการเฝ้าดูเงินกรณีเกิดโรคปากและเท้าเปื่อย และโรคระบาดสัตว์อื่นๆ	0			/		MJ	
4.2.4 ระบบการบันทึกข้อมูล พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (7 Major, 1 Minor)						7	1
4.2.4.1 ควรมีข้อมูลการผลิตและผลผลิต		4	/				MN
4.2.4.2 ต้องมีบันทึกการเข้า-ออกฟาร์ม ของยานพาหนะ/ บุคคล	0			/		MJ	
4.2.4.3 บันทึกการเก็บตัวอย่าง การเฝ้าระวังโรค และการตรวจวินิจฉัยทดสอบโรคปากและเท้าเปื่อย	0			/		MJ	
4.2.4.4 ต้องมีบันทึกการตรวจเยี่ยมฟาร์มรายเดือนของสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์ม	0			/		MJ	
4.2.4.5 ต้องมีบันทึกการใช้ยา-วัคซีน อาหารสัตว์	1		/			MJ	
4.2.4.6 ต้องมีบันทึกการนำสุกรเข้า-ออกฟาร์ม	1		/			MJ	
4.2.4.7 ต้องมีบันทึกการฝึกอบรมของบุคลากรภายในฟาร์ม	1		/			MJ	
4.2.4.8 ต้องมีบันทึกการทำความสะอาดและการฆ่าเชื้อโรค	0			/		MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.2.5 การจัดการด้านอาหารและน้ำ พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (2 Major, 1 Minor)						2	1
4.2.5.1 ควรมีการควบคุมแหล่งที่มาของอาหาร โดยมาจากแหล่งผลิตที่ได้รับรองมาตรฐานตาม พรบ. ควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2542		4	/				MN
4.2.5.2 ต้องมีสถานที่จัดเก็บอาหารสัตว์มิดชิด สามารถป้องกันสัตว์พาหะนำโรคปากและเท้าเปื่อย	1		/			MJ	
4.2.5.3 น้ำที่ใช้อุปโภคและบริโภคต้องได้มาตรฐานตามที่กำหนดในมาตรฐานของกรมปศุสัตว์	1		/			MJ	
4.3. การจัดการด้านสุขภาพสัตว์						15	1
4.3.1 การป้องกันและควบคุมโรค พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้						13	1
4.3.1.1 การทำลายและการป้องกันเชื้อโรคก่อน เข้า-ออกฟาร์ม/โรงเรือน พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (9 Major, 1 Minor)						9	1
4.3.1.1.1 ต้องมีที่จอดรถนอกบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	1		/			MJ	
4.3.1.1.2 ต้องมีระบบการฆ่าเชื้อโรคกับยานพาหนะและล้อรถ ก่อนเข้าบริเวณฟาร์ม และ/หรือ บริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	1		/			MJ	
4.3.1.1.3. ต้องใช้น้ำยาฆ่าเชื้อที่มีคุณสมบัติทำลายเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อยและมีระยะเวลาที่น้ำยาฆ่าเชื้อ สัมผัสพอเพียงในการทำลายเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อย	1		/			MJ	
4.3.1.1.4 ต้องมีการอาบน้ำ ฆ่าเชื้อเปลี่ยนชุดและรองเท้าของฟาร์ม ก่อนเข้าบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	0			/	ไม่ได้ใช้งาน	MJ	
4.3.1.1.5 ต้องมีระบบการควบคุม การทำความสะอาดและฆ่าเชื้อโรคก่อนนำอุปกรณ์จากภายนอกเข้าสู่เขตเลี้ยงสัตว์	0			/		MJ	
4.3.1.1.6 ต้องมีมาตรการในการควบคุมการนำอาหารที่มาจากสัตว์กักขังเข้ามาในฟาร์ม	0			/	ไม่มีการควบคุม	MJ	
4.3.1.1.7 ควรจัดให้มีการควบคุมการย้ายสุกรภายในฟาร์มไม่ให้เกิดการสัมผัสโดยตรงระหว่างสุกรอายุมากกับอายุน้อย		4	/				MN

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.3.1.1.8 ต้องมีการเฝ้าระวังโรคปากและเท้าเปื่อยในโรงเรือนที่ใช้แยกสุกรพ่อแม่พันธุ์ทดแทนไม่น้อยกว่า 14 วัน ก่อนที่จะทดแทน ในฝูงเดิม	1		/			MJ	
4.3.1.1.9 ต้องมีระบบบริหารการจัดการโรงเรือนขายที่สามารถป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยเข้าสู่ฟาร์ม	1		/			MJ	
4.3.1.1.10 ต้องมีโปรแกรมการกำจัดสัตว์พาหะของโรคปากและเท้าเปื่อยและมีดัชนีบ่งชี้วัดประสิทธิภาพของการกำจัด	0			/	ใช้ยาเบื่อหนูแต่ไม่มีดัชนีชี้วัดความสำเร็จ	MJ	
4.3.1.2 การสร้างภูมิคุ้มกัน พิจารณาองค์ประกอบดังนี้ (2 Major)						2	
4.3.1.2.1 ต้องมีโปรแกรมวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยในสุกรพ่อแม่พันธุ์ ไม่น้อยกว่าปีละ 2 ครั้ง หรือมีมาตรการในการป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยอย่างเคร่งครัด ในกรณีที่ไม่ใช้วัคซีน	0			/		MJ	
4.3.1.2.2 ต้องมีโปรแกรมวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยในสุกรรุ่น-ขุนอย่างน้อย 2 ครั้ง/รุ่น หรือมีมาตรการในการป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยอย่างเคร่งครัดในกรณีที่ไม่ใช้วัคซีน	1		/			MJ	
4.3.1.3 การควบคุมโรค พิจารณาองค์ประกอบดังนี้ (2 Major)						2	
4.3.1.3.1 ต้องมีการวางแผนการดำเนินการควบคุมกรณีเกิดการระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อยและมีการทำลายตาม พรบ. โรคระบาด สัตว์ ฉบับปัจจุบัน	1		/			MJ	
4.3.1.3.2 ต้องมีระบบทวนย้อนกลับแหล่งที่มาของสุกรพันธุ์ น้ำเชื้อ ตัวอ่อน สุกรรุ่น-ขุน	1		/			MJ	
4.3.2 การบำบัดโรค พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (2 Major)						2	
4.3.2.1 ต้องมีการวางแผนบำบัดโรคและควบคุมป้องกันโรคโดยสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์ม	1		/			MJ	
4.3.2.2 การใช้ยา-วัคซีน และการจัดเก็บเวชภัณฑ์ภายในฟาร์ม ต้องปฏิบัติตามมาตรฐาน มอก. 7001-2540	1		/			MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.4 การจัดการสิ่งแวดล้อม						2	2
4.4.1 การจัดการของเสีย พิจารณองศ์ประกอบดังนี้ (2 Minor)							2
4.4.1.1 ควรมีการกำจัดขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อที่เหมาะสม		4	/				MN
4.4.1.2 ควรมีการกำจัดมูลสุกรและซากสุกรที่เหมาะสม		4	/				MN
4.4.2 การบำบัดน้ำเสีย (1 Major)						1	
4.4.2.1 ต้องมีระบบการบำบัดน้ำเสียที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน หรือในกรณีที่มีการนำน้ำเสียกลับมาใช้ใหม่ ควรให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานน้ำใช้ที่ระบบมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกรของกรมปศุสัตว์	1		/			MJ	
4.4.3 การกำจัดเวชภัณฑ์ ชีวภัณฑ์ และอุปกรณ์ในการบำบัดโรค (1 Major)						1	
4.4.3.1 ต้องมีการกำจัดเวชภัณฑ์ ชีวภัณฑ์ และอุปกรณ์ในการบำบัดโรคอย่างเหมาะสมตามมาตรฐาน มอก. 7001-2540	1		/			MJ	
4.5 การควบคุมเอกสารที่ใช้ในการปฏิบัติงาน (1 Major)						1	
4.5.1 ต้องมีการกำหนดการขึ้นบ่งการจับเก็บบันทึกและเอกสารการทำลายเอกสาร และอายุการจัดเก็บบันทึกและเอกสารที่สำคัญในการผลิตสุกรไม่น้อยกว่า 2 ปี	1		/			MJ	
รวมคะแนนทั้งหมดในกรณีโรงเรือนเปิด (60)						49	11
รวมคะแนนทั้งหมดในกรณีโรงเรือนปิด (60)	33/48	44/48				48	12

Major (MJ) หมายถึง ปัจจัยที่มีผลกระทบรุนแรงต่อการปนเปื้อนโรคปากและเท้าเปื่อย

Minor (MN) หมายถึง ปัจจัยที่มีผลกระทบไม่รุนแรงต่อการปนเปื้อนโรคปากและเท้าเปื่อย

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนาระบบการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

ผลของการประเมินระบบขนส่งฟาร์ม SS

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	1/0	4	ผ่าน	ไม่ผ่าน		MJ	MN
4.1 ระบบขนส่งทั่วไป (6 Major)						6	0
4.1.1 ผู้ทำหน้าที่ขนส่ง						2	0
4.1.1.1 ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย หรือระเบียบราชการที่กำหนดในการขนส่งสุกร	1		/			MJ	
4.1.1.2 ต้องได้รับการฝึกอบรม ดังนี้ - กฎหมาย และระเบียบที่ราชการกำหนดในการขนส่งสุกร - การจัดการสุขลักษณะส่วนบุคคล - วิธีปฏิบัติงานการเคลื่อนย้ายสุกร - วิธีปฏิบัติงานขนส่งสุกรมีชีวิต	0			/	ไม่มีการอบรม	MJ	
4.1.2 รถขนส่ง						1	0
4.1.2.1 ต้องแยกรถขนส่งภายในฟาร์มกับภายนอกฟาร์มได้ชัดเจน	1		/			MJ	
4.1.3 การจัดการระบบขนส่ง						4	0
4.1.3.1 ต้องมีขั้นตอนวิธีการปฏิบัติงานขนส่งที่สามารถป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยได้	0			/		MJ	
4.1.3.2 ต้องมีการทำความสะอาดรถขนส่งก่อนและหลังการขนส่งและฆ่าเชื้อด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อโรคชนิดที่หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่รับรองว่ามีประสิทธิภาพในการทำลายเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อยและมีฉลากกำกับเห็นอย่างเด่นชัด	1		/			MJ	
4.1.3.3 ต้องมีแผนและวิธีการควบคุมการเข้า-ออกของยานพาหนะการขนส่งจากภายนอก	1		/			MJ	
4.2 ระบบขนส่งฟาร์ม (8 Major, 1 Minor)						8	1

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	1/0	4	ผ่าน	ไม่ผ่าน		MJ	MN
4.2.1. ผู้ทำหน้าที่ขนส่ง						4	0
4.2.1.1 การขนส่งสุกรมีชีวิตฟาร์มต่อฟาร์ม การขนส่งจากฟาร์มไป โรงฆ่าและชำแหละ ต้องจัดทำเอกสารการเคลื่อนย้ายสุกรตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499 และฉบับปัจจุบัน	0			/		MJ	
4.2.1.2 ต้องไม่เดินทางผ่านในเขตประกาศการระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อยที่ประกาศโดยกรมปศุสัตว์	1		/			MJ	
4.2.1.3 ขณะที่ขนส่งสุกรไปภายนอกฟาร์ม ต้องไม่หยุดพักรถ	1		/			MJ	
4.2.1.4 ต้องขนส่งสุกรมีชีวิตใช้ระยะเวลาในการเดินทางไม่เกิน 10 ชั่วโมง	1		/			MJ	
4.2.2 รถขนส่ง						1	1
4.2.2.1 ต้องถูกออกแบบเฉพาะในการขนส่งสุกรและทำความสะอาดได้โดยง่าย	1		/			MJ	
4.2.2.2 ส่วนใดของรถขนส่งที่สัมผัสสุกรจะต้องทำจากวัสดุที่ทนต่อการกัดกร่อนและง่ายต่อการทำความสะอาดและฆ่าเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อย		4	/				MN
4.2.3 การจัดการระบบขนส่ง						4	0
4.2.3.1 ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานฟาร์มสุกร	1		/			MJ	
4.2.3.2 ต้องมีการขนส่งสุกรมีชีวิตจากฟาร์มเดียว	1		/			MJ	
4.2.3.3 ฟาร์มต้องมีการตรวจโรคปากและเท้าเปื่อยภายใน 24 ชั่วโมง ก่อนขนส่ง	0			/		MJ	
4.2.3.4 ต้องไม่เกิดการสัมผัสระหว่างลูกสุกรกับสุกรพ่อ-แม่พันธุ์จากการขนส่งภายในฟาร์ม	1		/			MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวิตภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	1/0	4	ผ่าน	ไม่ผ่าน		MJ	MN
4.3 การควบคุมเอกสารและบันทึก (7 Major)						7	0
4.3.1 การควบคุมเอกสาร						3	0
4.3.1.1 ต้องมีเอกสารวิธีการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายสุกรตามที่กฎหมายหรือระเบียบที่ราชการกำหนดในการขนส่งสุกร	0			/		MJ	
4.3.1.2 ต้องมีเอกสารวิธีการปฏิบัติงานที่ระบุขั้นตอนการปฏิบัติงานของผู้ทำหน้าที่ขนส่งสุกร	0			/		MJ	
4.3.1.3 ต้องมีระบบการควบคุมเอกสารและการเข้าถึงเอกสารของผู้ปฏิบัติงานได้โดยง่าย	0			/		MJ	
4.3.2 การควบคุมบันทึก						4	0
4.3.2.1 ต้องมีบันทึกแสดงข้อมูลด้านสุขลักษณะ บันทึกผลการตรวจสอบความสะอาดของรถขนส่ง อุปกรณ์เครื่องมือ และสถานที่รับส่งสุกร	0			/		MJ	
4.3.2.2 ต้องมีบันทึกผลการปฏิบัติงานของผู้ทำหน้าที่ขนส่งสุกร	0			/		MJ	
4.3.2.3 ต้องมีบันทึกผลการฝึกอบรมของผู้ทำหน้าที่ขนส่งสุกร	0			/		MJ	
4.3.2.4 ต้องมีการกำหนดการขึ้นบ่งการจัดเก็บบันทึก ในข้อ 4.3.2.1-3 และเอกสาร การทำลายเอกสาร และอายุการจัดเก็บบันทึกและเอกสารที่สำคัญในการขนส่งสุกรไม่น้อยกว่า 2 ปี	0			/		MJ	
รวมคะแนนทั้งหมด	22	4				22	1
รวมคะแนนที่ได้	11	4					

Major (MJ) หมายถึง ปัจจัยที่มีผลกระทบรุนแรงต่อการปนเปื้อนโรคปากและเท้าเปื่อย

Minor (MN) หมายถึง ปัจจัยที่มีผลกระทบไม่รุนแรงต่อการปนเปื้อนโรคปากและเท้าเปื่อย

ฟาร์ม BY

ข้อมูลทั่วไป

ฟาร์ม BY เป็นฟาร์มสุกรพันธุ์ขนาด 600 แม่ ในพื้นที่ 16 ไร่ ได้ผ่านการเป็นฟาร์มมาตรฐาน ของกรมปศุสัตว์ เคยมีการระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อย ครั้งล่าสุดระบาดในเดือนกันยายน พ.ศ. 2548 เจ้าของฟาร์มสงสัยว่าอาจเนื่องจากเข็มไม่สะอาด เก็บวัคซีนไม่ดี เนื่องจากมีน้ำแข็งเกาะ ทำให้วัคซีนด้อยคุณภาพ ปกติฟาร์มทำวัคซีน FMD แบบปูพรมทุก 4 เดือน ตอนช่วงระบาดจะเกิดโรครอบๆฟาร์มก่อน มีสัตว์แพทย์ได้คำแนะนำให้ฉีดวัคซีนก่อน จึงฉีดวัคซีนไป 1 เข็มก่อนโปรแกรมเดิม 1 เดือน จากนั้นพอรอบทุก 4 เดือนตามโปรแกรม (คือ 1 เดือนหลังจากเข็มก่อนหน้านั้น) ก็ฉีดอีก 1 เข็ม แต่ต่อมา 10 วัน ก็พบโรค FMD ในฟาร์ม โดยพบในสุกรอนุบาลในวัยออกขาย (20 กิโลกรัม) ก่อน จากนั้นพบในแม่พันธุ์ ซึ่งทางฟาร์มไม่มีการแยกสัตว์ป่วยออกจากฝูง และได้ทำการรักษาโดยใช้ยาปฏิชีวนะฉีด ร่วมกับการฆ่าเชื้อโรงเรือน และฉีดยาปฏิชีวนะในสุกรทั้งฟาร์ม ในการระบาดครั้งนี้พบในแม่พันธุ์ป่วย 30 ตัว และโรงเรือนอนุบาล 1 หลัง

องค์ประกอบฟาร์ม

ทำเลที่ตั้ง

ฟาร์มตั้งอยู่ในเขตอำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นฟาร์มตั้งเดี่ยว มีคูน้ำล้อมรอบ ข้าง ๆ เป็นฟาร์มเลี้ยงสัตว์น้ำ ไม่ติดกับโรงฆ่าสัตว์ ตลาดนัดค้าสัตว์ปีก และห่างจากถนนสายหลัก ฟาร์มไม่มีน้ำท่วมถึง มีแหล่งน้ำสาธารณะไหลผ่านฟาร์มเข้าในเขตเลี้ยงสัตว์ แต่ไม่ได้นำเอาน้ำมาใช้

ลักษณะฟาร์ม

ในพื้นที่ของฟาร์ม นอกจากจะเลี้ยงสุกรแล้ว ยังมีเลี้ยงสุนัขด้วย โดยสุนัขสามารถเดินไปยังตัวโรงเรือนเลี้ยงสุกรได้ พื้นที่ฟาร์มมีการแบ่งส่วนเลี้ยงสุกรแต่อยู่ใกล้กับโรงเก็บมูลสุกรและบริเวณเผาซากสุกร มีพื้นที่ทำลายซากสัตว์แยกจากเขตเลี้ยงสัตว์ มีเตาเผาซากแยกออกมาแต่ไม่ได้ใช้งาน ทางฟาร์มมีพื้นที่บ่อบำบัดเสียอยู่ท้ายฟาร์ม มีพื้นที่ 5 ไร่ แบ่งเป็น 5 บ่อบำบัด มีรั้วรอบฟาร์มแบบโปร่งซึ่งลวด มีรั้วเป็นคูน้ำล้อมรอบเป็นร่องน้ำลึกประมาณ 50 ซม. ฟาร์มไม่มีโรงเรือนขาย แต่จะจับสุกรส่งที่หน้าฟาร์ม ซึ่งส่วนหนึ่งแบ่งเป็นพื้นที่เก็บอาหารสัตว์ ทางฟาร์มมีระบบน้ำทิ้งที่ไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนของเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อย และมีโรงเรือนทดแทนพ่อสุกรตั้งอยู่ห่างจากโรงเรือนสุกรอื่น ๆ ประมาณ 100-200 เมตร แต่อย่างไรก็ตามพบว่าการจัดแผนผังของฟาร์มยังไม่เป็นสัดส่วนและขอบเขตที่ชัดเจน เช่น บ้านพักในฟาร์มและโรงเก็บมูลสุกรอยู่ใกล้กับเขตเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น

ลักษณะโรงเรือน

โรงเรือนเป็นลักษณะเปิดตั้งอยู่ห่างจากถนนสายหลักเกิน 30 เมตร ไม่มีระบบป้องกันการเข้าออกของสัตว์พาหะ เช่น นก สามารถบินเข้าไปในโรงเรือนได้ ทางฟาร์มมีระบบระบายน้ำทิ้งและของเสียภายในฟาร์มที่ไม่เกิดการปนเปื้อนของเชื้อปากและเท้าเปื่อย

การจัดการฟาร์ม

ฟาร์มซื้อสุกรสาวทดแทนและพ่อพันธุ์จากบริษัทขายพันธุ์ โดยจะให้ส่งทดแทนเดือนละ 60 ตัว เพราะในอนาคตตั้งเป้าหมายไว้ว่าจะเลี้ยงเพิ่มเป็น 700-800 ตัว โดนสุกรทดแทนจะกักโรค 1 เดือน ก่อนเข้ารวมฝูงที่โรงเรือนกัก แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์การนำเข้าหมดออกมา เนื่องจากพื้นที่เลี้ยงสุกรไม่เพียงพอ สุกรอนุบาล-รุ่น มาจากฟาร์มเอง ไม่มีการซื้อจากภายนอก และมีอายุไม่เกิน 1 สัปดาห์ในโรงเรือนเดียวกัน มีการทำความสะอาดหลังสุกรออกจาก

ฟาร์มมีคู่มือการเลี้ยงสุกรแต่ไม่เคยได้ใช้ และไม่มีคู่มือฉุกเฉินกรณีเกิดโรคปากและเท้าเปื่อย ในด้านข้อมูลการผลิต ทางฟาร์มมีการลงบันทึกในสมุดแต่ไม่ต่อเนื่อง ด้านบันทึกการเข้าออกเคยมีการบันทึก แต่ปัจจุบันไม่ได้ใช้แล้ว ในส่วนของการเก็บตัวอย่างเพื่อเฝ้าระวังโรคปากและเท้าเปื่อยและตรวจวินิจฉัยโรค ไม่เคยมีการเก็บตัวอย่างไปตรวจโรคทั้ง ๆ ที่มีการระบาดของโรคในปีที่ผ่านมา ทางฟาร์มมีการบันทึกการตรวจเยี่ยมของสัตวแพทย์ และมีการบันทึกการใช้ยาและวัคซีน มีการบันทึกการนำเข้าสุกรเข้าออก แต่ไม่มีบันทึกการฝึกอบรม และบันทึกการทำความสะอาดและฆ่าเชื้อโรงเรือน

ทางฟาร์มผสมอาหารใช้เอง มีโรงเก็บอาหารด้านหน้าฟาร์ม แต่ไม่สามารถกันการเข้าออกของสัตว์พาหะได้ น้ำที่ใช้ภายในฟาร์มปัจจุบันเป็นน้ำบาดาลที่มีการใส่คลอรีนตามมาตรฐาน ใช้ 3 ppm

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

การจัดการสุขภาพสัตว์

การป้องกันโรค

ด้านการป้องกันโรคทางฟาร์มมีที่จอดรถหน้าฟาร์ม ไม่มีการอาบน้ำ เปลี่ยนชุด หรือพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อบุคคลภายนอกฟาร์มก่อนที่จะเข้าในเขตเลี้ยงสัตว์ มีมาตรการควบคุม เช่น ใช้กั๊บกักจับหนู ยาเบื่อนก การขายสุกรจะทำการขายในบริเวณหน้าโรงเรือนเลี้ยงสุกรเลย โดยคนที่มาซื้อสุกรจะมารับสุกรจากหลายฟาร์ม แต่ต้องมาฟาร์มนี้เป็นฟาร์มแรก พนักงานที่ขายสุกรเรียบร้อยแล้วจะกลับไปเลี้ยงสุกรต่อได้เลย ไม่ได้มีการทำความสะอาดฆ่าเชื้อใดๆ ยังไม่มีมาตรการในการป้องกันการนำเอาอาหารจากสัตว์ที่เข้ามาในฟาร์ม

การสร้างภูมิคุ้มกัน

ทางฟาร์มใช้วัคซีนโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มนี้ทำการฉีดปูพรมทุก 4 เดือนในพ่อ-แม่พันธุ์ ส่วนในสุกรอนุบาลไม่ฉีด (ฟาร์มนี้ไม่มีสุกรขุน) ขณะที่โรคระบาดทางฟาร์มจะใช้น้ำจากน้ำบาดาลและน้ำฝน ไม่ได้ใช้น้ำจากภายนอก

การควบคุมโรค

ฟาร์มไม่มีการวางแผนการเกิดโรคระบาด ทางฟาร์มสามารถทวนสอบแหล่งที่มาของสุกรได้

การบำบัดโรค

หากเกิดปัญหาสามารถติดต่อกับสัตวแพทย์ได้ การฉายาและวัคซีน ปฏิบัติตาม มอก. 7001-2540

การจัดการสิ่งแวดล้อม

รอบๆ โรงเรือนเลี้ยงสุกรพบต้นไม้ใหญ่ และต้นหญ้าขึ้นรกทึบ ภายในฟาร์มมักพบสัตว์พาหะ เช่น สุนัข นก แมลง ซากสุกรแม่พันธุ์ที่ตายจะขาย ถ้าเป็นสุกรอนุบาลจะเผาแล้วเอาไปเลี้ยงปลาซึ่งอยู่ห่างออกไป รถที่รับซื้อสุกรสามารถเข้ามาในฟาร์มโดยที่ไม่มีการพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อ

ทางฟาร์มกำจัดขยะมูลฝอยไม่ดีเท่าที่ควร ยังทิ้งในที่โล่งแจ้ง ไม่มีมิดชิด และไม่แยกขยะติดเชื้อกับขยะไม่ติดเชื้อออกจากกัน การกำจัดมูลสุกรทำโดยการนำไปเลี้ยงปลา

การบำบัดน้ำเสีย

น้ำเสียจะถูกบำบัดที่บ่อบำบัดซึ่งมีอยู่ 5 บ่อ ก่อนลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ ด้านการกำจัดเวชภัณฑ์ ไม่เคยทำลายยา วัคซีน อุปกรณ์ที่ใช้ ส่วนใหญ่จะนำไปขายต่อ

การควบคุมเอกสาร

ทางฟาร์มมีการจัดเก็บเอกสารโดยไม่เคยทำลายทิ้ง

โรงเรือนสุกรอนุบาล

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

โรงเก็บมูล ฟาร์มจะตักมูลออกทุกวัน แล้วมา
รวมไว้ตรงนี้ ก่อนที่ตอนเย็นจะนำไปเลี้ยงปลา

โรงเรือนคลอด

บ่อน้ำบาดน้ำเสีย

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

PM ที่ควรจัดทำ คือ

1. การควบคุมการเข้าออกของคนและยานพาหนะ
2. การกำจัดสัตว์พาหะ
3. การกำจัดซาก
4. การจัดการสุกรทดแทน
5. การควบคุมแหล่งที่มาของวัตถุดิบในการผสมอาหาร

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

ผลของการประเมินฟาร์ม BY

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.1.องค์ประกอบของฟาร์ม						13(12)*	3(4)*
4.1.1 ทำเลที่ตั้งของฟาร์ม พิจารณาองค์ประกอบดังนี้ (4 Major, 1 Minor)						4	1
4.1.1.1 ต้องอยู่ในพื้นที่ที่ไม่มีประวัติการระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อย ไม่น้อยกว่า 24 เดือน และไม่มี การตรวจพบไวรัสหมีนเวียนไม่น้อยกว่า 12 เดือน ตามข้อกำหนดของ OIE และ/หรือ ประเทศคู่ค้า	0			/	พบการระบาดครั้ง สูดท้าย เมื่อเดือน กันยายน พ.ศ.2548	MJ	
4.1.1.2. ต้องอยู่ห่างจากจากโรงฆ่าสุกรหรือสัตว์กบ หรือตลาดนัดค้าสัตว์กบในรัศมีไม่น้อยกว่า 5 กิโลเมตร	1		/		ไม่มีโรงฆ่าสุกรหรือ สัตว์กบ หรือตลาด นัดค้าสัตว์กบในรัศมี ต่ำกว่า 5 กิโลเมตร ไกลที่สุดคือ 50 กิโลเมตร	MJ	
4.1.1.3. ควรอยู่ห่างจากผู้เลี้ยงสุกรและสัตว์กบ รายอื่นในรัศมีไม่น้อยกว่า 3 กิโลเมตร		2		/	มีผู้เลี้ยงสุกรในรัศมี 0.5 กิโลเมตร แต่เคย พบฝูงวัวเข้ามาใกล้ กับบริเวณรั้วของ ฟาร์ม		MN
4.1.1. 4. ต้องเป็นบริเวณที่น้ำท่วมไม่ถึง	1		/		บริเวณฟาร์มไม่เคยมี น้ำท่วม	MJ	
4.1.1.5. ต้องไม่มีแหล่งน้ำสาธารณะไหลผ่านภายใน เขตเลี้ยงสัตว์	0			/	มีแหล่งน้ำสาธารณะ ไหลผ่านเข้าในเขต เลี้ยงสัตว์ แต่ไม่ได้ นำมาใช้	MJ	
4.1.2 ลักษณะของฟาร์ม พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (6 Major, 2 Minor)						6	2
4.1.2.1 ต้องไม่มีการเลี้ยงสัตว์ประเภทอื่นๆ นอกเหนือจากสุกรในบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	0			/	ในฟาร์มมีการเลี้ยง สุนัข	MJ	
4.1.2.2 ควรมีการจัดแบ่งพื้นที่ฟาร์มออกเป็นสัดส่วน อย่างชัดเจน		2		/	พื้นที่ฟาร์มมีการแบ่ง ส่วนเลี้ยงสุกรแต่อยู่ ใกล้กับโรงเก็บมูล สุกรและบริเวณเผา ซาก		MN

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.1.2.3 ต้องมีพื้นที่ทำลายซากสัตว์ที่เป็นสัดส่วน	1		/		มีพื้นที่ทำลายซากสัตว์แยกจากส่วนเลี้ยงสัตว์ มีเตาเผาซากแยกออกมาแต่ไม่ได้ใช้	MJ	
4.1.2.4 ต้องมีพื้นที่บำบัดน้ำเสียที่เป็นสัดส่วน	1		/		มีอยู่ท้ายฟาร์ม มี 5 ไร่ แบ่งเป็น 5 บ่อบำบัด	MJ	
4.1.2.5 ต้องมีรั้วที่สามารถป้องกันไม่ให้สัตว์เลี้ยงอื่นๆโดยเฉพาะสัตว์กบเข้ามาในบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	1		/		มีรั้วเป็นคูล์นารอบฟาร์ม	MJ	
4.1.2.6 โรงเรือนขายต้องอยู่นอกบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	0			/	ไม่มีโรงเรือนขาย จะจับสุกรที่หน้าโรงเรือนเลี้ยง	MJ	
4.1.2.7 ต้องมีระบบน้ำทิ้ง ที่ไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนของเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อยจากภายนอกฟาร์ม	1		/		มี	MJ	
4.1.2.8. ต้องมีโรงเรือนที่ใช้แยกสุกรพ่อแม่พันธุ์ทดแทน		3	/		โรงเรือนพ่อสุกรพันธุ์ทดแทนตั้งอยู่ห่างจากโรงเรือนอื่นอยู่ประมาณ 100-200 เมตร		MN
4.1.3 ลักษณะโรงเรือน							
4.1.3.1. ระบบเปิด พิจารณางค์ประกอบดังนี้ (3 Major)						3	
4.1.3.1. 1 โรงเรือนเลี้ยงสุกรต้องตั้งอยู่ห่างจากถนนสายหลักไม่น้อยกว่า 30 เมตร	1		/		โรงเรือนตั้งห่างจากถนนสายหลักเกิน 30 เมตร	MJ	
4.1.3.1.2 ต้องมีระบบที่สามารถควบคุมไม่ให้สัตว์พาหะของโรคปากและเท้าเปื่อยเข้าภายในโรงเรือนได้	0			/	นก สามารถเข้าไปในโรงเรือนได้	MJ	
4.1.3.1.3 ต้องมีระบบระบายน้ำทิ้งและของเสียภายในฟาร์มที่ไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อย	1		/		มี	MJ	
4.1.3.2 ระบบปิด พิจารณางค์ประกอบ ดังนี้ (2 Major, 1 Minor)						2	1

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.1.3.2.1 โรงเรือนเลี้ยงสุกรควรตั้งอยู่ห่างจากถนนสายหลักไม่น้อยกว่า 30 เมตร	-	-	-	-	-		MN
4.1.3.2.2 ต้องมีระบบที่สามารถควบคุมไม่ให้สัตว์พาหะของโรคปากและเท้าเปื่อยเข้าภายในโรงเรือนได้	-	-	-	-	-	MJ	
4.1.3.2.3 โรงเรือนแต่ละโรงต้องมีลักษณะที่ไม่ดูดลมเข้าหากันและมีการระบายอากาศอย่างดี	-	-	-	-	-	MJ	
4.2. การจัดการฟาร์ม						18	5
4.2.1 การจัดการโรงเรือน พิจารณองค์ประกอบดังนี้ (3 Major, 2 Minor)						3	2
4.2.1.1 ต้องมีแหล่งพ่อแม่พันธุ์ที่ได้มาตรฐานและปลอดโรคปากและเท้าเปื่อย	1		/		ใช้พ่อและแม่พันธุ์จากบริษัทไทยเดนมาร์ก	MJ	
4.2.1.2 ต้องมีระบบการนำสุกรอนุบาล-รุ่น-ขุนเข้า-ออกพร้อมกัน (All In- All Out)	0			/	ยังไม่มีระบบเข้า-ออกพร้อมกันเนื่องจากพื้นที่ไม่พอ	MJ	
4.2.1.3 สุกรอนุบาล-รุ่น-ขุน ควรมาจากแหล่งผลิตเดียวกันที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการผลิตลูกสุกร		4	/		สุกรมาจากฟาร์มแหล่งเดียว		MN
4.2.1.4 สุกรอนุบาล-รุ่น-ขุน ในโรงเรือนเดียวกันไม่ควรมียายุต่างกันเกิน 7 วัน		4	/		สุกรมียายุต่างกันไม่เกิน 1 สัปดาห์		MN
4.2.1.5 ต้องมีการทำความสะอาดฆ่าเชื้อโรคอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพและพักโรงเรือนไม่น้อยกว่า 5 วัน	1		/		มีการทำความสะอาดหลังสุกรออกจากโรงเรือนหมดแล้วด้วย Glutaraldehyde และมีการพักโรงเรือนเป็นเวลาอย่างน้อย 5 วัน	MJ	
4.2.2 การจัดการด้านบุคลากร พิจารณองค์ประกอบ ดังนี้ (1 Major, 1 Minor)						1	1
4.2.19.1 ต้องมีสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มที่มีใบอนุญาต	1		/		มีสัตวแพทย์ดูแล	MJ	
4.2.2.2 ควรจัดให้มีการอบรมแก่บุคลากร พนักงานเลี้ยงสัตว์เป็นประจำโดยให้มีความรู้และความเข้าใจในหัวข้อตามที่กำหนดไว้ในแผนการฝึกอบรม		0		/	ไม่มีการอบรมแก่บุคลากรในฟาร์ม		MN

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.2.20 คู่มือการจัดการฟาร์ม พิจารณาองค์ประกอบดังนี้ (5 Major)						5	
4.2.3.1 ต้องมีคู่มือการจัดเตรียมโรงเรือน	1		/		มีแต่ไม่เคยได้ใช้	MJ	
4.2.3.2 ต้องมีคู่มือการจัดการสุกรพ่อแม่พันธุ์สุกรอนุบาล-รุ่น-ขุน	1		/		เหมือนข้อ 4.2.3.1	MJ	
4.2.3.3 ต้องมีคู่มือการจัดการด้านสุขภาพสัตว์	1		/		เหมือนข้อ 4.2.3.1	MJ	
4.2.3.4 ต้องมีคู่มือการจัดการด้านสุขาภิบาล และสิ่งแวดล้อม	1		/		เหมือนข้อ 4.2.3.1	MJ	
4.2.3. 5 ต้องมีคู่มือการจัดการในกรณีฉุกเฉินกรณีเกิดโรคปากและเท้าเปื่อย และโรคระบาดสัตว์อื่นๆ	0			/	ยังไม่มี	MJ	
4.2.4 ระบบการบันทึกข้อมูล พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (7 Major, 1 Minor)						7	1
4.2.4.1 ควรมีข้อมูลการผลิตและผลผลิต		1		/	มีข้อมูลการผลิตและผลผลิตลงสมุดแต่ไม่ต่อเนื่อง		MN
4.2.4.2 ต้องมีบันทึกการเข้า-ออกฟาร์มของยานพาหนะ/บุคคล	0			/	มีการบันทึกการเข้า-ออกฟาร์มของยานพาหนะและบุคคลบริเวณหน้าฟาร์ม แต่ตอนนี้ไม่ได้ปฏิบัติ	MJ	
4.2.4.3 บันทึกการเก็บตัวอย่าง การเฝ้าระวังโรค และการตรวจวินิจฉัยทดสอบโรคปากและเท้าเปื่อย	0			/	ไม่เคยเก็บตัวอย่างไปตรวจโรค FMD	MJ	
4.2.4.4 ต้องมีบันทึกการตรวจเยี่ยมฟาร์มรายเดือนของสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์ม	1		/		มี	MJ	
4.2.4.5 ต้องมีบันทึกการใช้ยา-วัคซีน อาหารสัตว์	1		/		มีการบันทึกการใช้ยา วัคซีน และอาหารสัตว์ทุกครั้ง	MJ	
4.2.4.6 ต้องมีบันทึกการนำสุกรเข้า-ออกฟาร์ม	1		/		มีใบส่งลูกหมู	MJ	
4.2.4.7 ต้องมีบันทึกการฝึกอบรมของบุคลากรภายในฟาร์ม	0			/	ไม่มีการอบรม	MJ	
4.2.4.8 ต้องมีบันทึกการทำความสะอาดและการฆ่าเชื้อโรค	0			/	ไม่ได้จัดบันทึก	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.2.5 การจัดการด้านอาหารและน้ำ พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (2 Major, 1 Minor)						2	1
4.2.5.1 ควรมีการควบคุมแหล่งที่มาของอาหาร โดยมาจากแหล่งผลิตที่ได้รับรองมาตรฐานตาม พรบ. ควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2542		0		/	อาหารที่ใช้ในฟาร์มเป็นอาหารที่ผสมขึ้นเองในฟาร์ม เคยมีการตรวจยาตกค้างสารตกค้าง ใช้พรีมิกซ์ ของบริษัทเอกชน		MN
4.2.5.2 ต้องมีสถานที่จัดเก็บอาหารสัตว์มิดชิดสามารถป้องกันสัตว์พาหะนำโรคปากและเท้าเปื่อย	0			/	มีโรงเรือนเก็บอาหารแต่ไม่สามารถป้องกันการเข้า-ออกของสัตว์พาหะได้	MJ	
4.2.5.3 น้ำที่ใช้อุปโภคและบริโภคต้องได้มาตรฐานตามที่กำหนดในมาตรฐานของกรมปศุสัตว์	1		/		ใช้น้ำบาดาลที่ผ่านการใส่คลอรีนแล้วในการอุปโภคบริโภค	MJ	
4.3. การจัดการด้านสุขภาพสัตว์						15	1
4.3.1 การป้องกันและควบคุมโรค พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้						13	1
4.3.1.1 การทำลายและการป้องกันเชื้อโรคก่อน เข้า-ออกฟาร์ม/โรงเรือน พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (9 Major, 1 Minor)						9	1
4.3.1.1.1 ต้องมีที่จอดรถนอกบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	0			/	รถสามารถเข้ามาจอดได้ในฟาร์ม	MJ	
4.3.1.1.2 ต้องมีระบบการฆ่าเชื้อโรคกับยานพาหนะและล้อรถ ก่อนเข้าบริเวณฟาร์ม และ/หรือ บริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	1		/		มีการฆ่าเชื้อโรคยานพาหนะและล้อรถก่อนเข้าบริเวณฟาร์ม ด้วยเครื่องพ่นยา ใช้ Glutaraldehyde	MJ	
4.3.1.1.3. ต้องใช้น้ำยาฆ่าเชื้อที่มีคุณสมบัติทำลายเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อยและมีระยะเวลาที่น้ำยาฆ่าเชื้อ สัมผัสพอเพียงในการทำลายเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อย	1		/		ใช้ Glutaraldehyde	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.3.1.1.4 ต้องมีการอาบน้ำ ฉ่ำเชื้อเปลี่ยนชุดและรองเท้าของฟาร์ม ก่อนเข้าบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	0			/	ไม่มีการอาบน้ำ	MJ	
4.3.1.1.5 ต้องมีระบบการควบคุม การทำความสะอาดและฆ่าเชื้อโรคก่อนนำอุปกรณ์จากภายนอกเข้าสู่เขตเลี้ยงสัตว์	0			/	ไม่มีการทำความสะอาดและฆ่าเชื้อสิ่งของจากภายนอกก่อนนำเข้าเขตเลี้ยงสัตว์	MJ	
4.3.1.1.6 ต้องมีมาตรการในการควบคุมการนำอาหารที่มาจากสัตว์กักขังเข้ามาในฟาร์ม	0			/	ยังสามารถนำอาหารที่มาจากสัตว์กักขังมารับประทานภายในฟาร์มได้ เช่น เนื้อสุกร เนื้อโค	MJ	
4.3.1.1.7 ควรจัดให้มีการควบคุมการย้ายสุกรภายในฟาร์มไม่ให้เกิดการสัมผัสโดยตรงระหว่างสุกรอายุมากกับอายุน้อย		4	/		มีการย้ายสุกรจากสุกรเล็กไปยังสุกรใหญ่แยกกันโดยเด็ดขาด		MN
4.3.1.1.8 ต้องมีการเฝ้าระวังโรคปากและเท้าเปื่อยในโรงเรือนที่ใช้แยกสุกรพ่อแม่พันธุ์ทดแทนไม่น้อยกว่า 14 วัน ก่อนที่จะทดแทนในฝูงเดิม	1		/		มีการกักโรคสุกรโดยสุกรพ่อแม่พันธุ์ทดแทนไม่ต่ำกว่า 1 เดือน ก่อนที่จะทดแทนฝูงเดิม	MJ	
4.3.1.1.9 ต้องมีระบบบริหารการจัดการโรงเรือนขายที่สามารถป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยเข้าสู่ฟาร์ม	0			/	โรงเรือนขายอยู่ที่โรงเลี้ยงสุกร คนงานเลี้ยงสุกรและคนงานขายเป็นบุคคลเดียวกันขายเสร็จก็เข้าไปเลี้ยงต่อเลย	MJ	
4.3.1.1.10 ต้องมีโปรแกรมการกำจัดสัตว์พาหะของโรคปากและเท้าเปื่อยและมีดัชนีบ่งชี้วัดประสิทธิภาพของการกำจัด	0			/	พบสัตว์พาหะภายในฟาร์ม เช่น สุนัข นก แต่มีมาตรการการทำลายและควบคุมแล้ว แต่ไม่มีดัชนีชี้วัดชัดเจน	MJ	

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.3.1.2 การสร้างภูมิคุ้มกัน พิจารณาองค์ประกอบดังนี้ (2 Major)						2	
4.3.1.2.1 ต้องมีโปรแกรมวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยในสุกรพ่อแม่พันธุ์ ไม่น้อยกว่าปีละ 2 ครั้ง หรือมีมาตรการในการป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยอย่างเคร่งครัด ในกรณีที่ไม่ใช้วัคซีน	1		/		ทำวัคซีนแบบบูพรมทุก 4 เดือน	MJ	
4.3.1.2.2 ต้องมีโปรแกรมวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยในสุกรรุ่น-ขุนอย่างน้อย 2 ครั้ง/รุ่น หรือมีมาตรการในการป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยอย่างเคร่งครัดในกรณีที่ไม่ใช้วัคซีน	-		-		ไม่มีสุกรรุ่น - ขุน	MJ	
4.3.1.3 การควบคุมโรค พิจารณาองค์ประกอบดังนี้ (2 Major)						2	
4.3.1.3.1 ต้องมีการวางแผนการดำเนินการควบคุมกรณีเกิดการระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อยและมีการทำลายตาม พรบ. โรคระบาด สัตว์ ฉบับปัจจุบัน	0			/	ไม่มีการคัดทิ้งและแยกสุกรป่วย จะรักษาอยู่ในคอกเดิมด้วยยา Amoxicilline และเจนเชียนไวโอเลตและฆ่าเชื้อโรงเรือน	MJ	
4.3.1.3.2 ต้องมีระบบทวนย้อนกลับแหล่งที่มาของสุกรพันธุ์ น้ำเชื้อ ตัวอ่อน สุกรรุ่น-ขุน	1		/		สามารถทวนย้อนกลับถึงแหล่งที่มาของสุกรน้ำเชื้อสุกรในฟาร์มได้	MJ	
4.3.2 การบำบัดโรค พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (2 Major)						2	
4.3.2.1 ต้องมีการวางแผนบำบัดโรคและควบคุมป้องกันโรคโดยสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์ม	1		/		มี เมื่อมีปัญหาสามารถโทรแจ้งเข้าฟาร์มได้	MJ	
4.3.2.2 การใช้ยา-วัคซีน และการจัดเก็บเวชภัณฑ์ภายในฟาร์ม ต้องปฏิบัติตามมาตรฐาน มอก. 7001-2540	1		/		ปฏิบัติตามมาตรฐาน มอก. 7001-2540	MJ	
4.4 การจัดการสิ่งแวดล้อม						2	2

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.4.1 การจัดการของเสีย พิจารณองศ์ประกอบดังนี้ (2 Minor)							2
4.4.1.1 ควรมีการกำจัดขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อที่เหมาะสม		2		/	ขยะมูลฝอยยังทิ้งในที่โล่งแจ้งไม่มิดชิด และไม่แยกขยะติดเชื้อกับไม่ติดเชื้อออกจากกัน		MN
4.4.1.2 ควรมีการกำจัดมูลสุกรและซากสุกรที่เหมาะสม		4	/		มูลสุกรที่เก็บกวาดจะนำไปเลี้ยงปลา		MN
4.4.2 การบำบัดน้ำเสีย (1 Major)						1	
4.4.2.1 ต้องมีระบบการบำบัดน้ำเสียที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน หรือในกรณีที่มีการนำน้ำเสียกลับมาใช้ใหม่ ควรให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานน้ำใช้ที่ระบุมตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกรของกรมปศุสัตว์	1		/		น้ำเสียจะถูกบำบัดที่บ่อบำบัดน้ำเสียที่ท้ายฟาร์มก่อนปล่อยลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติซึ่งเคยมีการตรวจคุณภาพน้ำแล้วว่าผ่าน	MJ	
4.4.3 การกำจัดเวชภัณฑ์ ชีวภัณฑ์ และอุปกรณ์ในการบำบัดโรค (1 Major)						1	
4.4.3.1 ต้องมีการกำจัดเวชภัณฑ์ ชีวภัณฑ์ และอุปกรณ์ในการบำบัดโรคอย่างเหมาะสมตามมาตรฐาน มอก. 7001-2540	0			/	ไม่เคยทำลายยาวัคซีน อุปกรณ์อื่นๆ ในการบำบัดโรค ส่วนใหญ่จะขวดยาและวัคซีนไปขาย	MJ	
4.5 การควบคุมเอกสารที่ใช้ในการปฏิบัติงาน (1 Major)						1	
4.5.1 ต้องมีการกำหนดการขึ้นบ่งการจัดเก็บบันทึกและเอกสารการทำลายเอกสาร และอายุการจัดเก็บบันทึกและเอกสารที่สำคัญในการผลิตสุกรไม่น้อยกว่า 2 ปี	1		/		เอกสารในฟาร์มจัดเก็บไว้โดยไม่ทำลายทิ้ง	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวิตภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
รวมคะแนนทั้งหมดในกรณีโรงเรียนเปิด (60)	28/ 48	26 /44				49	11
รวมคะแนนทั้งหมดในกรณีโรงเรียนปิด (60)						48	11

Major (MJ) หมายถึง ปัจจัยที่มีผลกระทบรุนแรงต่อการปนเปื้อนโรคปากและเท้าเปื่อย

Minor (MN) หมายถึง ปัจจัยที่มีผลกระทบไม่รุนแรงต่อการปนเปื้อนโรคปากและเท้าเปื่อย

ผลของการประเมินระบบขนส่งของฟาร์ม BY

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	1/0	4	ผ่าน	ไม่ผ่าน		MJ	MN
4.1 ระบบขนส่งทั่วไป (6 Major)						6	0
4.1.1 ผู้ทำหน้าที่ขนส่ง						2	0
4.1.1.1 ต้องปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบราชการที่กำหนดในการขนส่งสุกร	0			/	ไม่ทราบว่าปฏิบัติตามกฎหมายหรือเปล่าเพราะเป็นคนงานนอกฟาร์ม ซึ่งคิดว่า ไม่ปฏิบัติ	MJ	
4.1.1.2 ต้องได้รับการฝึกอบรม ดังนี้ - กฎหมาย และระเบียบที่ราชการกำหนดในการขนส่งสุกร - การจัดการสุขลักษณะส่วนบุคคล - วิธีปฏิบัติงานการเคลื่อนย้ายสุกร - วิธีปฏิบัติงานขนส่งสุกรมีชีวิต	0			/	ไม่ทราบว่ามีการอบรมหรือเปล่าเพราะเป็นคนภายนอกที่มารับซื้อ	MJ	
4.1.2 รถขนส่ง						1	0
4.1.2.1 ต้องแยกรถขนส่งภายในฟาร์มกับภายนอกฟาร์มได้ชัดเจน	0			/	รถข้างนอกสามารถเข้ามาจับสุกรในฟาร์มได้และรถในฟาร์มขนซากสุกรและมูลไปเลี้ยงปลาที่นอกฟาร์ม	MJ	
4.1.3 การจัดการระบบขนส่ง						4	0
4.1.3.1 ต้องมีขั้นตอนวิธีการปฏิบัติงานขนส่งที่สามารถป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยได้	0			/	มีการฆ่าเชื้อรถขนส่งก่อนเข้าฟาร์มทั้งตัวรถและล้อรถ แต่รถสามารถเข้ามาถึงโรงเลี้ยงได้เลย	MJ	
4.1.3.2 ต้องมีการทำความสะอาดรถขนส่งก่อนและหลังการขนส่งและฆ่าเชื้อด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อโรคชนิดที่หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่รับรองว่ามีประสิทธิภาพในการทำลายเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อยและมีฉลากกำกับเห็นอย่างเด่นชัด	1		/		ใช้ Glutaraldehyde ฟ่นตอนเข้ามาแต่ตอนออกไม่ได้ฟ่น	MJ	
4.1.3.3 ต้องมีแผนและวิธีการควบคุมการเข้า-ออกของยานพาหนะการขนส่งจากภายนอก	0			/	เคยมีการจดบันทึกรถที่เข้ามารับสุกร แต่ปัจจุบันไม่ได้จดและฆ่าเชื้อทุกครั้ง	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	1/0	4	ผ่าน	ไม่ผ่าน		MJ	MN
4.2 ระบบขนส่งฟาร์ม (8 Major, 1 Minor)						8	1
4.2.1. ผู้ทำหน้าที่ขนส่ง						4	0
4.2.1.1 การขนส่งสุกรมีชีวิตฟาร์มต่อฟาร์ม การขนส่งจากฟาร์มไปโรงฆ่าและชำแหละ ต้องจัดทำเอกสารการเคลื่อนย้ายสุกรตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499 และฉบับปัจจุบัน	1		/		ถ้าขนส่งข้ามเขตจะมีการจัดทำเอกสาร แต่ถ้าไม่ข้ามเขตไม่ได้ทำ	MJ	
4.2.1.2 ต้องไม่เดินทางผ่านในเขตประกาศการระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อยที่ประกาศโดยกรมปศุสัตว์	1		/		ถ้าเกิดโรคระบาดจะไม่มี การเคลื่อนย้ายสุกรเลย	MJ	
4.2.1.3 ขณะที่ขนส่งสุกรไปภายนอกฟาร์ม ต้องไม่หยุดพักรถ	0			/	รถจะไปจับที่ฟาร์มอื่นต่อ	MJ	
4.2.1.4 ต้องขนส่งสุกรมีชีวิตใช้ระยะเวลาในการเดินทางไม่เกิน 10 ชั่วโมง	1		/			MJ	
4.2.2 รถขนส่ง						1	1
4.2.2.1 ต้องถูกออกแบบเฉพาะในการขนส่งสุกร และทำความสะอาดได้ง่าย	1		/		เป็นรถออกแบบเพื่อขนส่งสุกรโดยเฉพาะ	MJ	
4.2.2.2 ส่วนใดของรถขนส่งที่สัมผัสสุกรจะต้องทำจากวัสดุที่ทนต่อการกัดกร่อนและง่ายต่อการทำความสะอาดและฆ่าเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อย		4	/		ตัวรถทำจากเหล็กไม่คม ไม่มีสนิม ทำความสะอาดง่าย		MN
4.2.3 การจัดการระบบขนส่ง						4	0
4.2.3.1 ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานฟาร์มสุกร	1		/			MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	1/0	4	ผ่าน	ไม่ผ่าน		MJ	MN
4.2.3.2 ต้องมีการขนส่งสุกรมีชีวิตจากฟาร์มเดียว	0			/	จะจับหลายฟาร์มแต่ให้มาจับที่ฟาร์มเป็นที่แรกและให้เข้ามาจับทุกๆ 10 วัน	MJ	
4.2.3.3 ฟาร์มต้องมีการตรวจโรคปากและเท้าเปื่อยภายใน 24 ชั่วโมงก่อนขนส่ง	0			/	ไม่มีการตรวจโรคก่อนขนส่ง	MJ	
4.2.3.4 ต้องไม่เกิดการสัมผัสระหว่างลูกสุกรกับสุกรพ่อ-แม่พันธุ์จากการขนส่งภายในฟาร์ม	0			/	โรงเรือนใกล้กัน	MJ	
4.3 การควบคุมเอกสารและบันทึก (7 Major)						7	0
4.3.1 การควบคุมเอกสาร						3	0
4.3.1.1 ต้องมีเอกสารวิธีการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายสุกรตามที่กฎหมายหรือระเบียบที่ราชการกำหนดในการขนส่งสุกร	1		/		มี แต่ไม่ค่อยได้ดู จะใช้เมื่อต้องส่งข้ามเขต	MJ	
4.3.1.2 ต้องมีเอกสารวิธีการปฏิบัติงานที่ระบุขั้นตอนการปฏิบัติงานของผู้ทำหน้าที่ขนส่งสุกร	0			/	ไม่มีเอกสาร	MJ	
4.3.1.3 ต้องมีระบบการควบคุมเอกสารและการเข้าถึงเอกสารของผู้ปฏิบัติงานได้โดยง่าย	1		/		สามารถดูได้ง่าย	MJ	
4.3.2 การควบคุมบันทึก						4	0
4.3.2.1 ต้องมีบันทึกแสดงข้อมูลด้านสุขภาพและ บันทึกผลการตรวจสอบความสะอาดของรถขนส่ง อุปกรณ์เครื่องมือและสถานที่รับส่งสุกร	0			/	ไม่มีเอกสารใดๆเกี่ยวกับการขนส่งนอกจากใบอนุญาตเคลื่อนย้ายที่ผู้ซื้อเป็นคนจัดการ	MJ	
4.3.2.2 ต้องมีบันทึกผลการปฏิบัติงานของผู้ทำหน้าที่ขนส่งสุกร	0			/	เหมือน 4.3.2.1	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวิตภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	1/0	4	ผ่าน	ไม่ผ่าน		MJ	MN
4.3.2.3 ต้องมีบันทึกผลการฝึกอบรมของผู้ทำหน้าที่ขนส่งสุกร	0			/	เหมือน 4.3.2.1	MJ	
4.3.2.4 ต้องมีการกำหนดการป้องกันการจับเก็บบันทึก ในข้อ 4.3.2.1-3 และเอกสาร การทำลายเอกสาร และอายุการจัดเก็บบันทึกและเอกสารที่สำคัญในการขนส่งสุกรไม่น้อยกว่า 2 ปี	0			/	ไม่มีการเก็บเอกสาร	MJ	
รวมคะแนนทั้งหมด	22	4				22	1
รวมคะแนนที่ได้	8	4					

Major (MJ) หมายถึง ปัจจัยที่มีผลกระทบรุนแรงต่อการปนเปื้อนโรคปากและเท้าเปื่อย

Minor (MN) หมายถึง ปัจจัยที่มีผลกระทบไม่รุนแรงต่อการปนเปื้อนโรคปากและเท้าเปื่อย

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

ฟาร์ม TT

ข้อมูลทั่วไป

ฟาร์มตั้งอยู่ในอำเภอบางบัว จังหวัดชลบุรี ฟาร์มเคยเกิดปากและเท้าเปื่อย เมื่อช่วง ตุลาคม พ.ศ. 2548 กระทั่งกับสุกรแม่พันธุ์ทั้งโรงเรือน หาสาเหตุไม่พบว่ามีกระบวนการเข้ามาได้อย่างไร ทั้งที่ท้าวคชินตามโปรแกรมอยู่ตลอด จากนั้นก็ไปติดในสุกรขุนด้วยหลังจากเริ่มท้าวคชินไปได้ 3 วัน หลังเกิดการระบาดในแม่ ฟาร์มมีแม่พันธุ์ประมาณ 300 แม่ เลี้ยงขุนสุกรขุนขาย

องค์ประกอบของฟาร์ม

ทำเลที่ตั้งฟาร์ม

อยู่ใกล้กับโรงฆ่าสุกรไม่เกินระยะ 3 กิโลเมตร ไม่เคยมีน้ำท่วมภายในฟาร์ม มีโคเนื้อปล่อยอยู่รอบ ๆ ฟาร์ม ไม่มีแหล่งน้ำสาธารณะไหลผ่านฟาร์ม

ลักษณะฟาร์ม

ฟาร์มมีการจัดแบ่งสัดส่วนที่ฟาร์มชัดเจน มีบ่อทำลายซากหลังฟาร์ม มีโรงเรือนขายอยู่คนละทางเข้ากับหน้าฟาร์ม แต่ข้อเสียอยู่ตรงที่หน้าโรงเรือนขายไม่มีน้ำยาพ่นฆ่าเชื้อ ต้องนำรถมาพ่นฆ่าเชื้อที่ทางเข้าหน้าฟาร์ม มีบ่อพักน้ำเสีย น้ำเสียลงบ่อ Biogas แต่ไม่มีบ่อบำบัด ส่วนน้ำบริโภคน้ำใช้คลอรีนช่วยในการฆ่าเชื้อ

ลักษณะโรงเรือน

โรงเรือนเป็นโรงเรือนระบบเปิดทั้งหมด ห่างจากถนนไม่เกิน 30 เมตร มีการควบคุมสัตว์พาหะบ้างแต่ไม่เป็นโปรแกรม ทางฟาร์มสูบน้ำเสียไปลงไร่อ้อยซึ่งอาจย้อนกลับมาเข้าฟาร์มได้

การจัดการฟาร์ม

ฟาร์มซื้อพ่อแม่พันธุ์จากแหล่งที่เชื่อถือได้ การเข้าลูกสุกรไม่ได้เป็นแบบ all in all out โดยอายุต่างกัน ตั้งแต่ 2-4 สัปดาห์ ลูกสุกรเป็นของทางฟาร์มเอง โดยมีอายุต่างกันประมาณ 14-28 วัน มีการทำความสะอาดเชื้อโรงเรือน และพักประมาณ 7 วัน

การจัดการด้านบุคลากร

ฟาร์มมีสัตวแพทย์ดูแลฟาร์ม แต่ไม่มีโปรแกรมจัดการฝึกอบรมที่แน่นอนโดยไม่มีการกำหนดหัวข้อและวันเวลาที่ชัดเจน

คู่มือการจัดการฟาร์ม

ทางฟาร์มมีคู่มือรวม แต่ไม่มีคู่มือการจัดการกรณีเกิดโรคปากและเท้าเปื่อย

ระบบบันทึกข้อมูล

มีการบันทึกข้อมูลผลผลิตเป็นรายสัปดาห์ แต่ยังขาดการบันทึกต่างๆภายในฟาร์ม เช่น การบันทึกรถที่เข้าออกภายในฟาร์ม การทำความสะอาด ข้อมูลการผลิต การทวนสอบที่มาของสุกร เป็นต้น

การจัดการด้านอาหารและน้ำ

ด้านอาหาร ฟาร์มจะซื้อวัตถุดิบอาหารสัตว์ แล้วนำมาผสมอาหารเพื่อเลี้ยงสุกรภายในฟาร์มเอง การกำจัดสัตว์พาหะ ไม่มีการทำเป็นโปรแกรม จะทำตามสภาวะที่เริ่มมีมากเมื่อไรก็จะใช้ยาเบื่อหนูเมื่อนั้น ส่วนนกไม่มีโปรแกรมการกำจัด น้ำที่ใช้ไม่เคยนำไปตรวจ

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

การจัดการสุขภาพสัตว์

รถยนต์จากภายนอกเข้ามาภายในฟาร์มได้ มีระบบการฆ่าเชื้อแต่ไม่ได้ใช้ ใช้น้ำยาฆ่าเชื้อชนิด glutaraldehyde ฟาร์มบริหารงานโดยเจ้าของ มีคนงานช่วยในการทำงาน และมีสัตวแพทย์คุมฟาร์ม เพิ่งได้มาตรฐานฟาร์มเมื่อประมาณปีที่แล้ว การเข้าฟาร์มไม่ต้องอาบน้ำ ฆ่าเชื้อเปลี่ยนชุด ไม่มีระบบฆ่าเชื้ออุปกรณ์ก่อนเข้าฟาร์ม ไม่มีการควบคุมการนำเอาเนื้อสัตว์เข้ามาในฟาร์ม การย้ายสุกรแยกระหว่างสุกรอายุมากและอายุน้อย มีโรงเรือนทดแทน การจัดการโรงเรือนขายไม่ดีพอ ยังมีคนจับสุกรเข้าไปในตัวโรงเรือนขายได้ ทางฟาร์มไม่มีโปรแกรมการกำจัดสัตว์พาหะอย่างสม่ำเสมอ

ระบบฆ่าเชื้อหน้าฟาร์ม

การเลี้ยงเปิดไว้กำจัดมูลใต้โรงเรือน

การปล่อยบุคคลภายนอกเข้ามาขายของภายในฟาร์ม

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

การสร้างภูมิคุ้มกัน

ทางฟาร์มทำวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อย โดยพ่อแม่พันธุ์ทำแบบปูพรมปีละ 2 ครั้ง และหลังคลอด 2 สัปดาห์ ในสุกรขุนทำที่ 7 สัปดาห์ครั้งเดียว

การควบคุมโรค

ฟาร์มมีการวางแผนการควบคุมโรคปากและเท้าเปื่อย ไม่สามารถทวนสอบย้อนกลับแหล่งที่มาของสุกรได้

การบำบัดโรค

ไม่มีการวางแผนการบำบัดโรค การเก็บยาใส่ในตู้เฉพาะ และวัคซีนเก็บในตู้เย็น

การจัดการสิ่งแวดล้อม

การกำจัดขยะไม่เป็นแบบแผน ขวดเวชภัณฑ์จะนำไปขายโดยที่ไม่มีการฆ่าเชื้อก่อน ไม่มีการบำบัดน้ำเสียที่เหมาะสม

การควบคุมเอกสาร

ไม่มีการกำหนดบ่งชี้การเก็บเอกสาร

การจัดการขนส่ง

ฟาร์มมีรถขนส่งของตนเองภายในฟาร์ม ไม่มีการทำความสะอาดพื้นที่ที่จับสุกรขุน จะไม่ทำการล้างและฆ่าเชื้อใดๆ จนกว่าจะไปใช้ขนส่งสุกรอนุบาลใหม่ จึงค่อยล้างทำความสะอาด หรือหากใช้ขนส่งสุกรอนุบาลก่อนแล้วจะไปขนส่งสุกรขุน ก็ไม่ได้ทำการล้างก่อนใช้เช่นกัน เอกสารบันทึกไม่มีการบ่งชี้การจัดการเก็บและการทำลาย

PM ที่ควรจัดทำ คือ

1. การฆ่าเชื้อรถที่เข้าออกทั้งหน้าฟาร์ม และโรงเรือนขาย
2. การล้างทำความสะอาดรถขนส่งสุกร
3. การกำจัดสัตว์พาหะของฟาร์มควรชัดเจน
4. การจัดระบบเข้าหมด-ออกหมด
5. การทำการบันทึกต่างๆอย่างเด่นชัด
6. การกำจัดเวชภัณฑ์ และชีวภัณฑ์

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

ผลของการประเมินฟาร์ม TT

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.1.องค์ประกอบของฟาร์ม						13(12)*	3(4)*
4.1.1 ทำเลที่ตั้งของฟาร์ม พิจารณาองค์ประกอบดังนี้ (4 Major, 1 Minor)						4	1
4.1.1.1 ต้องอยู่ในพื้นที่ที่ไม่มีประวัติการระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อย ไม่น้อยกว่า 24 เดือน และไม่มี การตรวจพบไวรัสหุนเวียนไม่น้อยกว่า 12 เดือนตามข้อกำหนดของ OIE และ/หรือ ประเทศคู่ค้า	0			/	เคยพบการระบาดครั้งสุดท้ายเมื่อปลายปีพ.ศ. 2548 เริ่มที่แม่พันธุ์	MJ	
4.1.1.2. ต้องอยู่ห่างจากจากโรงฆ่าสุกรหรือสัตว์กักหรือตลาดนัดค้าสัตว์กักในรัศมีไม่น้อยกว่า 5 กิโลเมตร	0			/	พบโรงฆ่าสุกรอยู่ประมาณ 3 กิโลเมตร	MJ	
4.1.1.3. ควรอยู่ห่างจากผู้เลี้ยงสุกรและสัตว์กักรายอื่นในรัศมีไม่น้อยกว่า 3 กิโลเมตร		1		/	มีโคเนื้อปล่อยอยู่รอบๆ ฟาร์ม		MN
4.1.1. 4. ต้องเป็นบริเวณที่น้ำท่วมไม่ถึง	1		/		ไม่เคยมีประวัติการ น้ำท่วมในฟาร์ม	MJ	
4.1.1.5. ต้องไม่มีแหล่งน้ำสาธารณะไหลผ่านภายในเขตเลี้ยงสัตว์	1		/		ไม่มี	MJ	
4.1.2 ลักษณะของฟาร์ม พิจารณาองค์ประกอบดังนี้ (6 Major, 2 Minor)						6	2
4.1.2.1 ต้องไม่มีการเลี้ยงสัตว์ประเภทอื่นๆ นอกเหนือจากสุกรในบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	0			/	มีเป็ดเซอรี,ไก่ สุนัขในฟาร์ม	MJ	
4.1.2.2 ควรมีการจัดแบ่งพื้นที่ฟาร์มออกเป็นสัดส่วน อย่างชัดเจน		4	/		แบ่งได้ชัดเจน		MN
4.1.2.3 ต้องมีพื้นที่ทำลายซากสัตว์ที่เป็นสัดส่วน	1		/		มีบ่อหลังฟาร์ม	MJ	
4.1.2.4 ต้องมีพื้นที่บำบัดน้ำเสียที่เป็นสัดส่วน	1		/		มีบ่อพัก	MJ	
4.1.2.5 ต้องมีรั้วที่สามารถป้องกันไม่ให้สัตว์เลี้ยงอื่น ๆ โดยเฉพาะสัตว์กักเข้ามาในบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	1		/			MJ	
4.1.2.6 โรงเรือนขายต้องอยู่นอกบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	1		/		โรงเรือนขายตั้งอยู่ทางด้านนอกของฟาร์ม	MJ	
4.1.2.7 ต้องมีระบบน้ำทิ้ง ที่ไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนของเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อยจากภายนอกฟาร์ม	1		/		น้ำเสียทิ้งลงบ่อ biogas	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.1.2.8. ต้องมีโรงเรือนที่ใช้แยกสุกรพ่อแม่พันธุ์ทดแทน		0		/	ไม่มีโรงเรือนทดแทน คลุกกับสุกรขุนเลย		MN
4.1.3 ลักษณะโรงเรือน							
4.1.3.1. ระบบเปิด พิจารณองศ์ประกอบดังนี้ (3 Major)						3	
4.1.3.1.1 โรงเรือนเลี้ยงสุกรต้องตั้งอยู่ห่างจากถนนสายหลักไม่น้อยกว่า 30 เมตร	0			/	โรงเรือนห่างไม่เกินถนน 30 เมตร	MJ	
4.1.3.1.2 ต้องมีระบบที่สามารถควบคุมไม่ให้สัตว์พาหะของโรคปากและเท้าเปื่อยเข้าภายในโรงเรือนได้	0			/	ทำการกำจัดในบ้างตามโอกาส	MJ	
4.1.3.1.3 ต้องมีระบบระบายน้ำทิ้งและของเสียภายในฟาร์มที่ไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อย	0			/	มีแต่บ่อพักแล้วสูบไปใส่ไร้อัย	MJ	
4.1.3.2 ระบบปิด พิจารณองศ์ประกอบ ดังนี้ (2 Major, 1 Minor)						2	1
4.1.3.2.1 โรงเรือนเลี้ยงสุกรควรตั้งอยู่ห่างจากถนนสายหลักไม่น้อยกว่า 30 เมตร	-	-	-	-	-		MN
4.1.3.2.2 ต้องมีระบบที่สามารถควบคุมไม่ให้สัตว์พาหะของโรคปากและเท้าเปื่อยเข้าภายในโรงเรือนได้	-	-	-	-	-	MJ	
4.1.3.2.3 โรงเรือนแต่ละโรงต้องมีลักษณะที่ไม่ดูดลมเข้าหากันและมีการระบายอากาศอย่างดี	-	-	-	-	-	MJ	
4.2. การจัดการฟาร์ม						18	5
4.2.1 การจัดการโรงเรือน พิจารณองศ์ประกอบ ดังนี้ (3 Major, 2 Minor)						3	2
4.2.1.1 ต้องมีแหล่งพ่อแม่พันธุ์ที่ได้มาตรฐานและปลอดโรคปากและเท้าเปื่อย	0			/	นำเข้าจากฟาร์มไทยเดนมาร์กซึ่งเคยระบาด FMD ปี 2548 เช่นกัน	MJ	
4.2.1.2 ต้องมีระบบการนำสุกรอนุบาล-รุ่น-ขุน เข้า-ออกพร้อมกัน (All In- All Out)	0			/	พบว่ามีการสุกรหลายอายุอยู่ด้วยกัน ไม่ได้จัดการแบบ all-in all-out	MJ	
4.2.1.3 สุกรอนุบาล-รุ่น-ขุน ควรมาจากแหล่ง ผลิตเดียวกันที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการผลิตลูกสุกร		4	/		สุกรผลิตเองภายในฝูง		MN

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.2.1.4 สุกรอนุบาล-รุ่น-ขุน ในโรงเรือนเดียวกัน ไม่ควรมียุต่างกันเกิน 7 วัน		1		/	อายุต่างกัน ประมาณ 14-28 วัน		MN
4.2.1.5 ต้องมีการทำความสะอาด ฆ่าเชื้อโรคอย่าง ถูกต้องและมีประสิทธิภาพและพักโรงเรือนไม่น้อยกว่า 5 วัน	1		/		ทำการพักโรงเรือน 7 วัน	MJ	
4.2.2 การจัดการด้านบุคลากร พิจารณา องค์ประกอบ ดังนี้ (1 Major, 1 Minor)						1	1
4.2.20.1 ต้องมีสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มที่มี ใบอนุญาต	1		/		มี	MJ	
4.2.2.2 ควรจัดให้มีการอบรมแก่บุคลากร พนักงาน เลี้ยงสัตว์เป็นประจำโดยให้มีความรู้และความเข้าใจ ในหัวข้อตามที่กำหนดไว้ในแผนการฝึกอบรม		1		/	ไม่มีการกำหนดหัวข้อ และวันเวลาอย่าง ชัดเจน		MN
4.2.21 คู่มือการจัดการฟาร์ม พิจารณา องค์ประกอบดังนี้ (5 Major)						5	
4.2.3.1 ต้องมีคู่มือการจัดเตรียมโรงเรือน	1		/		มี	MJ	
4.2.3.2 ต้องมีคู่มือการจัดการสุกรพ่อแม่พันธุ์ สุกรอนุบาล-รุ่น-ขุน	1		/		มี	MJ	
4.2.3.3 ต้องมีคู่มือการจัดการด้านสุขภาพสัตว์	1		/		มี	MJ	
4.2.3.4 ต้องมีคู่มือการจัดการด้านสุขาภิบาล และ สิ่งแวดล้อม	1		/		มี	MJ	
4.2.3. 5 ต้องมีคู่มือการจัดการในกรณีฉุกเฉินกรณี เกิดโรคปากและเท้าเปื่อย และโรคระบาดสัตว์อื่นๆ	0			/	ไม่มี	MJ	
4.2.4 ระบบการบันทึกข้อมูล พิจารณา องค์ประกอบ ดังนี้ (7 Major, 1 Minor)						7	1
4.2.4.1 ควรมีข้อมูลการผลิตและผลผลิต		4	/		มีการบันทึกเป็น รายสัปดาห์		MN
4.2.4.2 ต้องมีบันทึกการเข้า-ออกฟาร์ม ของยานพาหนะ/ บุคคล	0			/	บันทึกไม่สม่ำเสมอ	MJ	
4.2.4.3 บันทึกการเก็บตัวอย่าง การเฝ้าระวังโรค และ การตรวจวินิจฉัยทดสอบโรคปากและเท้าเปื่อย	0			/	ไม่มีการตรวจ FMD	MJ	
4.2.4.4 ต้องมีบันทึกการตรวจเยี่ยมฟาร์มรายเดือน ของสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์ม	1		/			MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.2.4.5 ต้องมีบันทึกการใช้ยา-วัคซีน อาหารสัตว์	1		/			MJ	
4.2.4.6 ต้องมีบันทึกการนำสุกรเข้า-ออกฟาร์ม	1		/			MJ	
4.2.4.7 ต้องมีบันทึกการฝึกอบรมของบุคลากรภายในฟาร์ม	0			/	ไม่มีการจัดบันทึก	MJ	
4.2.4.8 ต้องมีบันทึกการทำความสะอาดและการฆ่าเชื้อโรค	0			/	ไม่มีการจัดบันทึก แต่มีโปรแกรมการทำความสะอาดที่แน่นอน	MJ	
4.2.5 การจัดการด้านอาหารและน้ำ พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (2 Major, 1 Minor)						2	1
4.2.5.1 ควรมีการควบคุมแหล่งที่มาของอาหาร โดยมาจากแหล่งผลิตที่ได้รับรองมาตรฐานตาม พรบ. ควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2542		4	/		ผลิตอาหารเพื่อใช้เองภายในฟาร์ม		MN
4.2.5.2 ต้องมีสถานที่จัดเก็บอาหารสัตว์มิดชิด สามารถป้องกันสัตว์พาหะนำโรคปากและเท้าเปื่อย	0			/	หนูและนกสามารถเข้าได้	MJ	
4.2.5.3 น้ำที่ใช้อุปโภคและบริโภคต้องได้มาตรฐานตามที่กำหนดในมาตรฐานของกรมปศุสัตว์	0			/	ไม่เคยนำน้ำไปตรวจ	MJ	
4.3. การจัดการด้านสุขภาพสัตว์						15	1
4.3.1 การป้องกันและควบคุมโรค พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้						13	1
4.3.1.1 การทำลายและการป้องกันเชื้อโรค ก่อน เข้า-ออกฟาร์ม/โรงเรือน พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (9 Major, 1 Minor)						9	1
4.3.1.1.1 ต้องมีที่จอดรถนอกบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	0			/	รถภายนอกเข้ามาในฟาร์มได้	MJ	
4.3.1.1.2 ต้องมีระบบการฆ่าเชื้อโรคกับยานพาหนะและล้อรถ ก่อนเข้าบริเวณฟาร์ม และ/หรือ บริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	0			/	ไม่มี	MJ	
4.3.1.1.3. ต้องใช้น้ำยาฆ่าเชื้อที่มีคุณสมบัติทำลายเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อยและมีระยะเวลาที่น้ำยาฆ่าเชื้อ สัมผัสพอเพียงในการทำลายเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อย	1		/		ใช้ประเภท Glutaradehyde	MJ	
4.3.1.1.4 ต้องมีการอาบน้ำ ฆ่าเชื้อเปลี่ยนชุดและรองเท้าของฟาร์ม ก่อนเข้าบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	0			/	ไม่มี	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.3.1.1.5 ต้องมีระบบการควบคุม การทำความสะอาดและฆ่าเชื้อโรคก่อนนำอุปกรณ์จากภายนอกเข้าสู่เขตเลี้ยงสัตว์	0			/	ไม่มี	MJ	
4.3.1.1.6 ต้องมีมาตรการในการควบคุมการนำอาหารที่มาจากสัตว์กับเข้ามาในฟาร์ม	0			/	ไม่มีการควบคุม	MJ	
4.3.1.1.7 ควรจัดให้มีการควบคุมการย้ายสุกรภายในฟาร์มไม่ให้เกิดการสัมผัสโดยตรงระหว่างสุกรอายุมากกับอายุน้อย		4	/		เวลาเคลื่อนย้าย แยกระหว่างสุกรอายุมากกับอายุน้อยอย่างเด็ดขาด		MN
4.3.1.1.8 ต้องมีการเฝ้าระวังโรคปากและเท้าเปื่อยในโรงเรือนที่ใช้แยกสุกรพ่อแม่พันธุ์ทดแทนไม่น้อยกว่า 14 วัน ก่อนที่จะทดแทนในฝูงเดิม	1		/		คลุกสุกร 2 เดือน	MJ	
4.3.1.1.9 ต้องมีระบบบริหารการจัดการโรงเรือนขายที่สามารถป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยเข้าสู่ฟาร์ม	0			/	คนจับสุกรขาย ทำการล้างมือแล้วเข้าโรงเรือนเลี้ยงสุกรต่อไป	MJ	
4.3.1.1.10 ต้องมีโปรแกรมการกำจัดสัตว์พาหะของโรคปากและเท้าเปื่อยและมีดัชนีบ่งชี้วัดประสิทธิภาพของการกำจัด	0			/	ไม่มีโปรแกรมการกำจัดสัตว์พาหะอย่างสม่ำเสมอ	MJ	
4.3.1.2 การสร้างภูมิคุ้มกัน พิจารณาองค์ประกอบดังนี้ (2 Major)						2	
4.3.1.2.1 ต้องมีโปรแกรมวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยในสุกรพ่อแม่พันธุ์ ไม่น้อยกว่าปีละ 2 ครั้ง หรือมีมาตรการในการ ป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยอย่างเคร่งครัด ในกรณีที่ไม่ใช้วัคซีน	1		/		แม่ปุพรมปีละ 2 ครั้ง และหลังคลอด 2 อาทิตย์	MJ	
4.3.1.2.2 ต้องมีโปรแกรมวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยในสุกรรุ่น-ขุนอย่างน้อย 2 ครั้ง/รุ่น หรือมีมาตรการในการป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยอย่างเคร่งครัดในกรณีที่ไม่ใช้วัคซีน	0			/	วัคซีนในลูกสุกร อายุประมาณ 7 สัปดาห์ เพียงเข็มเดียวจนขุนขาย	MJ	
4.3.1.3 การควบคุมโรค พิจารณาองค์ประกอบดังนี้ (2 Major)						2	
4.3.1.3.1 ต้องมีการวางแผนการดำเนินการควบคุมกรณีเกิดการระบาดของโรคปากและ เท้าเปื่อยและมีการทำลายตาม พรบ. โรคระบาดสัตว์ ฉบับปัจจุบัน	0			/	ไม่มี	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.3.1.3.2 ต้องมีระบบทวนย้อนกลับแหล่งที่มาของสุกรพันธุ์ น้ำเชื้อ ตัวอ่อน สุกรรุ่น-ขุน	0			/	ไม่สามารถทวนแหล่งที่มาได้	MJ	
4.3.2 การบำบัดโรค พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (2 Major)						2	
4.3.2.1 ต้องมีการวางแผนบำบัดโรคและควบคุมป้องกันโรคโดยสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์ม	0			/	ไม่มี	MJ	
4.3.2.2 การใช้ยา-วัคซีน และการจัดเก็บเวชภัณฑ์ภายในฟาร์ม ต้องปฏิบัติตามมาตรฐาน มอก. 7001-2540	1		/		เก็บยาในตู้ภายในสำนักงาน ส่วนวัคซีนอยู่ในตู้เย็น	MJ	
4.4 การจัดการสิ่งแวดล้อม						2	2
4.4.1 การจัดการของเสีย พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (2 Minor)							2
4.4.1.1 ควรมีการกำจัดขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อที่เหมาะสม		2		/	เก็บขาย		MN
4.4.1.2 ควรมีการกำจัดมูลสุกรและซากสุกรที่เหมาะสม		2		/	โรงเรือนไม่สะอาด ยังมีมูลสุกรอยู่		MN
4.4.2 การบำบัดน้ำเสีย (1 Major)						1	
4.4.2.1 ต้องมีระบบการบำบัดน้ำเสียที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน หรือในกรณีที่มีการนำน้ำเสียกลับมาใช้ใหม่ ควรให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานน้ำใช้ที่ระบบมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกรของกรมปศุสัตว์	0			/	ไม่มี	MJ	
4.4.3 การกำจัดเวชภัณฑ์ ชีวภัณฑ์ และอุปกรณ์ในการบำบัดโรค (1 Major)						1	
4.4.3.1 ต้องมีการกำจัดเวชภัณฑ์ ชีวภัณฑ์ และอุปกรณ์ในการบำบัดโรคอย่างเหมาะสมตามมาตรฐาน มอก. 7001-2540	0			/	เข็ม และไซริงค์ทั้งส่วนขวดวัคซีนจะนำไปขาย แต่ไม่ได้นำไปเผาเชื้อก่อนที่จะขาย	MJ	
4.5 การควบคุมเอกสารที่ใช้ในการปฏิบัติงาน (1 Major)						1	
4.5.1 ต้องมีการกำหนดการขึ้นบ่งการจับบันทึกและเอกสารการทำลายเอกสาร และอายุการจัดเก็บบันทึกและเอกสารที่สำคัญในการผลิตสุกรไม่น้อย	0			/	ไม่มี	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวิตภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
กว่า 2 ปี							
รวมคะแนนทั้งหมดในกรณีโรงเรียนเปิด (60)						49	11
รวมคะแนนทั้งหมดในกรณีโรงเรียนปิด (60)	20 /49	27 /44				48	12

Major (MJ) หมายถึง ปัจจัยที่มีผลกระทบรุนแรงต่อการปนเปื้อนโรคปากและเท้าเปื่อย

Minor (MN) หมายถึง ปัจจัยที่มีผลกระทบไม่รุนแรงต่อการปนเปื้อนโรคปากและเท้าเปื่อย

ผลของการประเมินระบบขนส่งของฟาร์ม TT

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	1/0	4	ผ่าน	ไม่ผ่าน		MJ	MN
4.1 ระบบขนส่งทั่วไป (6 Major)						6	0
4.1.1 ผู้ทำหน้าที่ขนส่ง						2	0
4.1.1.1 ต้องปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบราชการที่กำหนดในการขนส่งสุกร	0			/	ไม่มีการขนส่งสุกรจากฟาร์มเอง	MJ	
4.1.1.2 ต้องได้รับการฝึกอบรม ดังนี้ - กฎหมาย และระเบียบที่ราชการกำหนดในการขนส่งสุกร - การจัดการสุขลักษณะส่วนบุคคล - วิธีปฏิบัติงานการเคลื่อนย้ายสุกร - วิธีปฏิบัติงานขนส่งสุกรมีชีวิต	0			/	เหมือนข้อ 4.1.1.1	MJ	
4.1.2 รถขนส่ง						1	0
4.1.2.1 ต้องแยกรถขนส่งภายในฟาร์มกับภายนอกฟาร์มได้ชัดเจน	1		/		ใช้รถแทรกเตอร์ขนส่งสุกรในฟาร์ม	MJ	
4.1.3 การจัดการระบบขนส่ง						4	0
4.1.3.1 ต้องมีขั้นตอนวิธีการปฏิบัติงานขนส่งที่สามารถป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยได้	0			/	ไม่มี	MJ	
4.1.3.2 ต้องมีการทำความสะอาดรถขนส่งก่อนและหลังการขนส่งและ ฉ่ำเชื้อด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อโรคชนิดที่หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่รับรองว่ามีประสิทธิภาพในการทำลายเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อย และมีฉลากกำกับเห็นอย่างเด่นชัด	0			/	ไม่ทำความสะอาดหลังขนส่งสุกรขนส่งเป็นประจำ	MJ	
4.1.3.3 ต้องมีแผนและวิธีการควบคุมการเข้า-ออกของยานพาหนะการขนส่งจากภายนอก	0			/	มีการพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อเฉพาะรถที่จะมาขนส่งสุกร	MJ	
4.2 ระบบขนส่งฟาร์ม (8 Major, 1 Minor)							1
4.2.1. ผู้ทำหน้าที่ขนส่ง						4	0

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	1/0	4	ผ่าน	ไม่ผ่าน		MJ	MN
4.2.1.1 การขนส่งสุกรมีชีวิตฟาร์มต่อฟาร์ม การขนส่งจากฟาร์มไป โรงฆ่าและชำแหละ ต้องจัดทำเอกสารการเคลื่อนย้ายสุกรตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499 และฉบับปัจจุบัน	-				ไม่มีการขนส่งสุกรจากฟาร์มเอง	MJ	
4.2.1.2 ต้องไม่เดินทางผ่านในเขตประกาศการระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อยที่ประกาศโดยกรมปศุสัตว์	-				เหมือนข้อ 4.2.1.1	MJ	
4.2.1.3 ขณะขนส่งสุกรไปภายนอกฟาร์ม ต้องไม่หยุดพักรถ	-				เหมือนข้อ 4.2.1.1	MJ	
4.2.1.4 ต้องขนส่งสุกรมีชีวิตใช้ระยะเวลาในการเดินทางไม่เกิน 10 ชั่วโมง	-				เหมือนข้อ 4.2.1.1	MJ	
4.2.2 รถขนส่ง						1	1
4.2.2.1 ต้องถูกออกแบบเฉพาะในการขนส่งสุกร และทำความสะอาดได้โดยง่าย	1		/		รถสามารถทำความสะอาดได้ง่าย	MJ	
4.2.2.2 ส่วนใดของรถขนส่งที่สัมผัสสุกร จะต้องทำจากวัสดุที่ทนต่อการกัดกร่อนและง่ายต่อการทำความสะอาดและฆ่าเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อย		3	/				MN
4.2.3 การจัดการระบบขนส่ง						4	0
4.2.3.1 ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานฟาร์มสุกร	0		/		ไม่มีการขนส่งสุกรจากฟาร์มเอง	MJ	
4.2.3.2 ต้องมีการขนส่งสุกรมีชีวิตจากฟาร์มเดียว	0		/		ไม่มีการขนส่งสุกรจากฟาร์มเอง	MJ	
4.2.3.3 ฟาร์มต้องมีการตรวจโรค ปากและเท้าเปื่อยภายใน 24 ชั่วโมง ก่อนขนส่ง	0		/		ไม่มีการขนส่งสุกรจากฟาร์มเอง	MJ	
4.2.3.4 ต้องไม่เกิดการสัมผัสระหว่างลูกสุกรกับสุกรพ่อ-แม่พันธุ์จากการขนส่งภายในฟาร์ม	1		/		แยกอย่างชัดเจน	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	1/0	4	ผ่าน	ไม่ผ่าน		MJ	MN
4.3 การควบคุมเอกสารและบันทึก (7 Major)						7	0
4.3.1 การควบคุมเอกสาร						3	0
4.3.1.1 ต้องมีเอกสารวิธีการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายสุกรตามที่กฎหมายหรือระเบียบที่ราชการกำหนดในการขนส่งสุกร	0			/	ไม่มีการขนส่งสุกรจากฟาร์มเอง	MJ	
4.3.1.2 ต้องมีเอกสารวิธีการปฏิบัติงานที่ระบุขั้นตอนการปฏิบัติงานของผู้ทำหน้าที่ขนส่งสุกร	0			/	เหมือน 4.3.1.1	MJ	
4.3.1.3 ต้องมีระบบการควบคุมเอกสารและการเข้าถึงเอกสารของผู้ปฏิบัติงานได้โดยง่าย	0			/	เหมือน 4.3.1.1	MJ	
4.3.2 การควบคุมบันทึก						4	0
4.3.2.1 ต้องมีบันทึกแสดงข้อมูลด้านสุขลักษณะ บันทึกผลการตรวจสอบความสะอาดของรถขนส่ง อุปกรณ์เครื่องมือ และสถานที่รับส่งสุกร	0			/	ไม่มี	MJ	
4.3.2.2 ต้องมีบันทึกผลการปฏิบัติงานของผู้ทำหน้าที่ขนส่งสุกร	0			/	ไม่มี	MJ	
4.3.2.3 ต้องมีบันทึกผลการฝึกอบรมของผู้ทำหน้าที่ขนส่งสุกร	0			/	ไม่มี	MJ	
4.3.2.4 ต้องมีการกำหนดการขึ้นการจับเก็บบันทึก ในข้อ 4.3.2.1-3 และเอกสาร การทำลายเอกสาร และอายุการจัดเก็บบันทึกและเอกสารที่สำคัญในการขนส่งสุกรไม่น้อยกว่า 2 ปี	0			/	ไม่มีการบันทึกเอกสาร	MJ	
รวมคะแนนทั้งหมด	18	4				21	1
รวมคะแนนที่ได้	3	3					

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

ฟาร์ม PK

ข้อมูลทั่วไป

ฟาร์ม PK ตั้งอยู่ในอำเภอบางบาล จังหวัดลพบุรี ณ ปัจจุบันเลี้ยงสุกรแม่พันธุ์อยู่ 1,500 แม่ อยู่ในพื้นที่ทั้งหมด 700 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่เลี้ยงสุกรอยู่ 150 ไร่ นอกนั้นเป็นสวนยางและสวนปาล์ม เดิมฟาร์มเคยมีการติดเชื้อ FMD เมื่อประมาณ 10 ปีมาแล้ว แต่ได้คัดทิ้งสุกรที่เป็นโรคทั้งหมดไป ณ ปัจจุบันไม่มีโรคแล้ว แต่ถ้ามีโรคระบาดในบริเวณใกล้เคียงจะทำการฉีดวัคซีนปูปรมภายในฟาร์มทันที

องค์ประกอบของฟาร์ม

ทำเลที่ตั้ง

ฟาร์มตั้งอยู่ในเขตโรคระบาดและเคยมีการระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อย ไม่มีโรงฆ่าสุกรหรือสัตว์กีบ รวมทั้งตลาดนัดค้าสัตว์กีบในรัศมี 5 กิโลเมตร มีผู้เลี้ยงสุกรและสัตว์กีบรายอื่นในรัศมี 1-3 กิโลเมตร บริเวณฟาร์มไม่มีน้ำท่วมถึง เนื่องจากตั้งอยู่ในที่สูง มีแหล่งน้ำสาธารณะไหลเข้าไปในเขตเลี้ยงสัตว์

ลักษณะฟาร์ม

มีการเลี้ยงจะเข้าไว้กินซากสุกร ฟาร์มมีการแบ่งพื้นที่เป็นสัดส่วน โดยมีโรงเรือนเลี้ยงสุกรแม่พันธุ์อยู่ 4 โรงเรือน แบ่งเป็น โรงเรือนผสม-อุ้มท้อง 2 หลัง และโรงเรือนคลอดอีก 2 หลัง มีเตาเผา บ่อไว้ทิ้งซาก และ biogas สำหรับทั้งมูลสุกร มี biogas 50 ไร่ แบ่งเป็น 2 แบบ คือแบบเขียงใหม่กับแบบ lagoon โดยน้ำปาลายทางที่บำบัดแล้วมีการตรวจคุณภาพตามมาตรฐานผ่านตั้งแต่เริ่มแรก แต่ปัจจุบันไม่มีการตรวจซ้ำ มีรั้วลวดหนามอยู่หน้าฟาร์ม ส่วนด้านข้างเป็นร่องน้ำรับมูลสุกร โรงเรือนขายตั้งอยู่นอกเขตเลี้ยงสัตว์ มีการป้องกันการปนเปื้อนของน้ำเสีย และมีโรงเรือนแยกฟอตทดแทนตั้งอยู่ไกลจากโรงเรือนสุกรขุน

ลักษณะโรงเรือน

มีทั้งที่เป็นโรงเรือนปิดและโรงเรือนเปิด โรงเรือนพ่อแม่พันธุ์เป็นแบบเปิด คือโรงเรือนผสมอุ้มท้องและโรงเรือนคลอด 4 โรงเรือนนี้เป็นโรงเรือนแบบอุโมงค์ลม ส่วนโรงเรือนพ่อพันธุ์ 50 ตัว สายพันธุ์จากประเทศเดนมาร์ก มีอยู่ 1 โรงเรือน โดยจะเป็นโรงเรือนปิดติดแอร์ ส่วนโรงเรือนเลี้ยงสุกรอนุบาลเลี้ยงอยู่ในโรงเรือนเปิด มี 10 โรงเรือนและสุกรขุนเลี้ยงในโรงเรือนเปิดเช่นกัน มีอยู่ 30 โรงเรือน มีทั้งแบบยกพื้นและไม่ยกพื้น ซึ่งในปัจจุบันโรงเรือนแบบยกพื้นจะวางทั้งหมดเนื่องจากต้องการเลี้ยงสุกรในโรงเรือนที่สามารถนำมูลไปใส่ biogas ได้

โรงเรือนเลี้ยงสุกรแบบปิด

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

การจัดการฟาร์ม

การจัดการโรงเรือน

พ่อ-แม่พันธุ์ที่ใช้ภายในฟาร์มปัจจุบันเป็นการทดแทนเองภายในฟาร์ม ไม่ได้มีการนำเข้ามาจากภายนอก แต่ถ้าจะมีการนำเข้ามาจากภายนอกจะมีการกักโรคที่โรงเรือนขนาด 20 ซอง แยกออกไปจากโรงเรือนเลี้ยง โดยจะกักอยู่ 1 เดือน มีระบบเข้าหมด-ออกหมด สุกรมีอายุต่างกันประมาณ 14 วันในโรงเรือนเดียวกัน มีการทำความสะอาดหลังสุกรออก และพักโรงเรือนอย่างน้อย 5 วัน

การจัดการด้านบุคลากร

ลักษณะการทำงานของฟาร์ม นั้น เจ้าของเป็นผู้จัดการฟาร์มเอง มีการดูแลตรวจสอบทุกอย่างในทุก ๆ วัน และมีหัวหน้างานเป็นสัตวบาลโดยมีโรงเรือนละ 2 คน และมีสัตวแพทย์คุมฟาร์มเข้ามาตรวจงานเดือนละครั้งเป็นประจำ มีคนงานเลี้ยงสุกรขุนอยู่ 25 คน เลี้ยงสุกรอนุบาลอยู่ 5 คน ส่วนการคิดตัดสินใจใช้ยาภายในฟาร์มเจ้าของเป็นผู้ตัดสินใจเองทั้งหมด มีการอบรมบุคลากร

คู่มือฟาร์ม

ฟาร์มมีคู่มือฟาร์มทั้งการเตรียมโรงเรือน การจัดการสุกรพันธุ์ การจัดการด้านสุขภาพ และคู่มือฉุกเฉิน กรณีเกิดโรคปากและเท้าเปื่อย

ระบบบันทึกข้อมูล

การบันทึกข้อมูลผลผลิตภายในฟาร์มนั้นจะใช้โปรแกรม pig champ และจะมีการบันทึกการนำเข้า-ออกของสุกรภายในฟาร์มโดยจะบันทึกลงคอมพิวเตอร์และมีบันทึกที่หน้าคอก เพื่อป้องกันการสูญหายของข้อมูล มีการบริการตรวจโรคจากบริษัทฯ และวัคซีนแต่ไม่มีโปรแกรมประจำ ฟาร์มมีสัตวแพทย์คุมฟาร์มซึ่งเข้ามาทุกเดือน และมีที่ปรึกษาเป็นสัตวบาลที่มีประสบการณ์มากมาช่วยให้คำปรึกษาและสอนอบรมคนงานในฟาร์มเป็นประจำ มีบันทึกการให้ยาและวัคซีน และอาหารสัตว์ทุกครั้งเมื่อเปลี่ยนสูตร มีการบันทึกการนำสุกรออกจากฟาร์ม แต่ไม่มีบันทึกการอบรมคนงาน ไม่มีบันทึกการทำความสะอาด และฆ่าเชื้อโรคโรงเรือน แต่เจ้าของจะเข้าตรวจฟาร์มทุกวัน

การจัดการด้านอาหารและน้ำ

อาหารที่ใช้ภายในฟาร์มเป็นอาหารผสมเองอาหารสำเร็จรูป โดยอาหารสำเร็จรูปนั้นจะใช้ในสุกรอนุบาล-ขุน โดยอาหารเลี้ยงรางจะเป็นของบริษัทเอกชน แต่เมื่อสุกรมีน้ำหนักมากกว่า 50 กิโลกรัม จะเปลี่ยนอาหารเป็นของบริษัทหนึ่ง โดยอาหารจะเก็บในโกดังแล้วค่อยส่งมาหน้าโรงเรือน ฟาร์มมีโรงเก็บอาหารแต่ไม่สามารถป้องกันการเข้าออกของสัตว์พาหะได้ น้ำใช้อุปโภคบริโภค มีการตรวจคุณภาพ เป็นน้ำจากการไหลมาจากภูเขา มีการบำบัดด้วยสารส้มและคลอรีน

การจัดการสุขภาพสัตว์

การป้องกันและควบคุมโรค

รถที่ใช้ภายในฟาร์มจะแยกกันอย่างเด็ดขาดระหว่างรถที่ใช้ภายในฟาร์มและรถที่นอกฟาร์ม น้ำยาฆ่าเชื้อที่ใช้จุ่มรองเท้าและใช้ที่โรงเรือนขาย คือ Biocid-30 และใช้ Glutaraldehyde + QAC เป็นน้ำยาฆ่าเชื้อทั่วไป ใช้กลูตาโลน อัตราส่วน 1:200 เป็นน้ำยาฆ่าเชื้อในการจุ่มรองเท้าและพนโรงเรือน โดยมีการพนโรงเรือน 1-2 ครั้ง/สัปดาห์ หากในระหว่างที่มีโรคระบาดจะพ่นทุกวัน มีการอาบน้ำ เปลี่ยนชุดและรองเท้าของฟาร์ม แต่ยังมีโอกาสสัมผัสกับส่วนสกปรกก่อนเข้าเขตเลี้ยงสัตว์ และไม่มีการพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อแก่บุคคลที่จะเข้าเขตเลี้ยงสัตว์ ไม่มีการทำความสะอาดและฆ่าเชื้อสิ่งของจากภายนอกก่อนนำเข้าเขตเลี้ยงสัตว์ เช่น โทรศัพท์เคลื่อนที่ สามารถนำอาหารที่มาจากสัตว์ก็มารับประทานภายในฟาร์มได้ เช่น เนื้อสุกร แต่มีการห้ามนำเนื้อโคและกระบือเข้ามาในฟาร์ม ทางฟาร์มแยกรถขนส่งในแต่ละรุ่นอย่างเด็ดขาด ไม่มีการใช้ปนกัน มีการกักโรคสุกร พ่อพันธุ์ทดแทนไม่ต่ำกว่า 2 เดือน ก่อนที่จะทดแทนฝูงเดิม คนงานขายสุกร มีหน้าที่ตรงที่ขายสุกรเพียงอย่างเดียว ไม่มีหน้าที่เข้าไปเลี้ยงสุกรภายในฟาร์ม

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

ฟาร์มมีการกำหนด โดยวางยาเบื่อหนูเมื่อพบร่องรอยของหนู เช่น หนู หนู หรือขี้หนู โดนจะวางยาเบื่อหนูไว้ ประมาณ 1 สัปดาห์ แล้วกลับมาดูใหม่ ถ้าไม่พบร่องรอยแล้วจะเอาออก แต่ถ้ายังพบร่องรอยของหนูอยู่จะวางต่อไป ส่วนแมลงสาบจะกำจัดด้วยการพ่นยาฆ่าแมลง

การสร้างภูมิคุ้มกัน

ฟาร์มมีการทำวัคซีน FMD ในแม่สุกรหลังคลอด 3-4 สัปดาห์ 1 เข็ม ทำในลูกสุกรเมื่ออายุ 6-7 สัปดาห์ 1 เข็ม และทำวัคซีน SF ก่อนทำวัคซีน FMD ทั้งในแม่และลูก ไม่ได้ทำในสุกรขุน และทำวัคซีน AD ในสุกรอนุบาล 1 เข็ม

การควบคุมโรค

มีแผนการควบคุมโดยติดต่อกับสัตวแพทย์ผู้ควบคุม ฟาร์มมีการนำเข้าสุกรพันธุ์เพียงอย่างเดียว ส่วนน้ำเชื้อ ตัวอ่อน สุกรรุ่น-ขุน ไม่ได้มีการนำเข้าฟาร์ม

การบำบัดโรค

มีแผนการบำบัดโรค การใช้ยาและวัคซีนปฏิบัติตามมาตรฐาน มอก.7001-2540

การจัดการสิ่งแวดล้อม

การจัดการของเสียและการบำบัดน้ำเสีย

การจัดการขยะของฟาร์ม ทำโดยกรณีที่เป็นซากสุกรที่เน่าแล้วจะทิ้งลงในบ่อแก๊ส ส่วนซากที่ยังไม่เน่าจะแช่เย็นไว้ให้จระเข้กิน ส่วนขยะบ้านจะทิ้งที่ขยะเทศบาล ขยะของคณงานจะขุมหลุมฝัง ส่วนเตาเผาซากที่มีไม่ได้ใช้เพื่อเผาซาก จะใช้เพื่อเผาขยะแทน มีการเลี้ยงจระเข้ไว้กินซากสุกร

บ่อบำบัดน้ำเสียภายในฟาร์ม

การจัดการเวชภัณฑ์ ชีวภัณฑ์และอุปกรณ์

มีการจัดอย่างเหมาะสม

การควบคุมเอกสาร

มีการเก็บเอกสารแต่ไม่เคยทำลายทิ้ง

การจัดการขนส่ง

บางครั้งรถภายในฟาร์มออกไปส่งสุกรขายนอกฟาร์ม มีการฆ่าเชื้อรถขนส่งก่อนเข้าฟาร์มทั้งตัวรถและล้อรถ ใช้น้ำยาฆ่าเชื้อรถขนส่งด้วย Glutaraldehyde + QAC มีการจดบันทึกรถที่เข้ามารับสุกรและฆ่าเชื้อทุกครั้ง

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

ถ้าเกิดโรคระบาดจะไม่มี การเคลื่อนย้ายสุกรเลย ไม่มีการหยุดพักระหว่างขนส่ง เป็นรถออกแบบเพื่อขนส่งสุกรโดยเฉพาะ

รถขนส่งภายในฟาร์ม

การควบคุมเอกสาร

ไม่มีเอกสารใดๆเกี่ยวกับการขนส่งนอกจากใบอนุญาตเคลื่อนย้ายที่ผู้ซื้อเป็นคนจัดการ

การจัดการขนส่ง

ทางฟาร์มเน้นการขนส่งสุกรจากฟาร์มเดียว ไม่มีการตรวจโรคก่อนขนส่ง แต่สุกรพ่อแม่พันธุ์สามารถสัมผัสกับสุกรขุนได้

PM ที่ควรจัดทำ คือ

1. การจัดการใช้น้ำภายในฟาร์ม โดยเฉพาะแหล่งน้ำสาธารณะที่ผ่านไปในเขตเลี้ยงสัตว์
2. การบำบัดน้ำใช้อุปโภคและบริโภค
3. การควบคุมเอกสาร
4. การควบคุมการขนส่ง

ผลของการประเมินฟาร์ม PK

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.1.องค์ประกอบของฟาร์ม						13(12)*	3(4)*
4.1.1 ทำเลที่ตั้งของฟาร์ม พิจารณาองค์ประกอบดังนี้ (4 Major, 1 Minor)						4	1
4.1.1.1 ต้องอยู่ในพื้นที่ที่ไม่มีประวัติการระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อย ไม่น้อยกว่า 24 เดือน และไม่มี การตรวจพบไวรัสหุนเวียนไม่น้อยกว่า 12 เดือน ตามข้อกำหนดของ OIE และ/หรือ ประเทศคู่ค้า	1		/			MJ	
4.1.1.2. ต้องอยู่ห่างจากจากโรงฆ่าสุกรหรือสัตว์กักหรือตลาดนัดค้าสัตว์กักในรัศมีไม่น้อยกว่า 5 กิโลเมตร	1		/			MJ	
4.1.1.3. ควรอยู่ห่างจากผู้เลี้ยงสุกรและสัตว์กักรายอื่นในรัศมีไม่น้อยกว่า 3 กิโลเมตร		3	/				MN
4.1.1. 4. ต้องเป็นบริเวณที่น้ำท่วมไม่ถึง	1		/		ไม่เคยมีประวัติการ น้ำท่วมในฟาร์ม	MJ	
4.1.1.5. ต้องไม่มีแหล่งน้ำสาธารณะไหลผ่านภายใน เขตเลี้ยงสัตว์	0		/		มีแหล่งน้ำ สาธารณะหลัง ฟาร์มบริเวณ โรงเรือนขาย	MJ	
4.1.2 ลักษณะของฟาร์ม พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (6 Major, 2 Minor)						6	2
4.1.2.1 ต้องไม่มีการเลี้ยงสัตว์ประเภทอื่นๆ นอกเหนือจากสุกรในบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	1			/	เลี้ยงจะเข้ไว้กิน ชากสุกร	MJ	
4.1.2.2 ควรมีการจัดแบ่งพื้นที่ฟาร์มออกเป็นสัดส่วน อย่างชัดเจน		3	/		แบ่งได้ชัดเจนเป็น พ่อแม่พันธุ์และ สุกรขุน		MN
4.1.2.3 ต้องมีพื้นที่ทำลายซากสัตว์ที่เป็นสัดส่วน	1		/		มีเตาเผา บ่อแก๊ส ไว้ทิ้งซาก และ Biogas สำหรับทิ้ง มูลสุกร	MJ	
4.1.2.4 ต้องมีพื้นที่บำบัดน้ำเสียที่เป็นสัดส่วน	1		/		มี Biogas 50 ไไร่ แบ่งเป็น 2 แบบ คือแบบเขียงใหม่	MJ	

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
					กับแบบ lagoon โดยน้ำปละลายทางที่บำบัดแล้วมีการตรวจคุณภาพตามมาตรฐานผ่านตั้งแต่เริ่มแรก แต่ปัจจุบันไม่มีการตรวจซ้ำ		
4.1.2.5 ต้องมีรั้วที่สามารถป้องกันไม่ให้สัตว์เลี้ยงอื่นๆ โดยเฉพาะสัตว์ที่เข้ามาในบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	1		/		มีรั้วลวดหนามอยู่หน้าฟาร์ม ส่วนด้านข้างเป็นร่องน้ำมูลสุกร	MJ	
4.1.2.6 โรงเรือนขายต้องอยู่นอกบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	1		/		โรงเรือนขายตั้งอยู่ทางด้านนอกของฟาร์ม แยกจากโรงเรือนเลี้ยงสุกรอย่างชัดเจน	MJ	
4.1.2.7 ต้องมีระบบน้ำทิ้ง ที่ไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนของเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อยจากภายนอกฟาร์ม	1		/		น้ำเสียทิ้งลงบ่อ biogas	MJ	
4.1.2.8. ต้องมีโรงเรือนที่ใช้แยกสุกรพ่อแม่พันธุ์ทดแทน		4		/	มีโรงเรือนแยกสุกรสาวทดแทนและทดแทนตนเอง		MN
4.1.3 ลักษณะโรงเรือน							
4.1.3.1. ระบบเปิด พิจารณาองค์ประกอบดังนี้ (3 Major)						3	
4.1.3.1. 1 โรงเรือนเลี้ยงสุกรต้องตั้งอยู่ห่างจากถนนสายหลักไม่น้อยกว่า 30 เมตร	1			/	ฟาร์มอยู่ลึกห่างจากถนนใหญ่ โดยมีโรงเรือนอยู่ด้านใน	MJ	
4.1.3.1.2 ต้องมีระบบที่สามารถควบคุมไม่ให้สัตว์พาหะของโรคปากและเท้าเปื่อยเข้าภายในโรงเรือนได้	1			/		MJ	
4.1.3.1.3 ต้องมีระบบระบายน้ำทิ้งและของเสียภายในฟาร์มที่ไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อย	1			/		MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.1.3.2 ระบบปิด พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (2 Major, 1 Minor)						2	1
4.1.3.2.1 โรงเรือนเลี้ยงสุกรควรตั้งอยู่ห่างจากถนนสายหลักไม่น้อยกว่า 30 เมตร		4	/				MN
4.1.3.2.2 ต้องมีระบบที่สามารถควบคุมไม่ให้สัตว์พาหะของโรคปากและเท้าเปื่อยเข้าภายในโรงเรือนได้	1		/			MJ	
4.1.3.2.3 โรงเรือนแต่ละโรงต้องมีลักษณะที่ไม่ดูกลมเข้าหากันและมีการระบายอากาศอย่างดี	1		/			MJ	
4.2. การจัดการฟาร์ม						18	5
4.2.1 การจัดการโรงเรือน พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (3 Major, 2 Minor)						3	2
4.2.1.1 ต้องมีแหล่งพ่อแม่พันธุ์ที่ได้มาตรฐานและปลอดโรคปากและเท้าเปื่อย	1		/		พ่อพันธุ์ภายในฟาร์มเป็นการทดแทนตัวเองภายในฟาร์ม	MJ	
4.2.1.2 ต้องมีระบบการนำสุกรอนุบาล-รุ่น-ขุน เข้า-ออกพร้อมกัน (All In- All Out)	1		/			MJ	
4.2.1.3 สุกรอนุบาล-รุ่น-ขุน ควรมาจากแหล่งผลิตเดียวกันที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการผลิตลูกสุกร		4	/		สุกรผลิตเองภายในฝูง		MN
4.2.1.4 สุกรอนุบาล-รุ่น-ขุน ในโรงเรือนเดียวกันไม่ควรมียายุต่างกันเกิน 7 วัน		3	/		อายุต่างกันประมาณ 10 วัน		MN
4.2.1.5 ต้องมีการทำความสะอาดฆ่าเชื้อโรคอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพและพักโรงเรือนไม่น้อยกว่า 5 วัน	1		/		ทำการพักโรงเรือน 7 วัน	MJ	
4.2.2 การจัดการด้านบุคลากร พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (1 Major, 1 Minor)						1	1
4.2.2.1 ต้องมีสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มที่มีใบอนุญาต	1		/		มี	MJ	
4.2.2.2 ควรจัดให้มีการอบรมแก่บุคลากร พนักงานเลี้ยงสัตว์เป็นประจำโดยให้มีความรู้และความเข้าใจในหัวข้อตามที่กำหนดไว้ในแผนการฝึกอบรม		4	/		มีการอบรมภายในฟาร์มและมีการประชุมผลผลิตเป็นประจำ		MN

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.2.3 คู่มือการจัดการฟาร์ม พิจารณาองค์ประกอบดังนี้ (5 Major)						5	
4.2.3.1 ต้องมีคู่มือการจัดเตรียมโรงเรือน	1		/		มี	MJ	
4.2.3.2 ต้องมีคู่มือการจัดการสุกรพ่อแม่พันธุ์สุกรอนุบาล-รุ่น-ขุน	1		/		มี	MJ	
4.2.3.3 ต้องมีคู่มือการจัดการด้านสุขภาพสัตว์	1		/		มี	MJ	
4.2.3.4 ต้องมีคู่มือการจัดการด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม	1		/		มี	MJ	
4.2.3. 5 ต้องมีคู่มือการจัดการในกรณีฉุกเฉินกรณีเกิดโรคปากและเท้าเปื่อย และโรคระบาดสัตว์อื่นๆ	0			/	ไม่มี	MJ	
4.2.4 ระบบการบันทึกข้อมูล พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (7 Major, 1 Minor)						7	1
4.2.4.1 ควรมีข้อมูลการผลิตและผลผลิต		4	/		มีการบันทึกเป็นรายสัปดาห์		MN
4.2.4.2 ต้องมีบันทึกการเข้า-ออกฟาร์ม ของยานพาหนะ/ บุคคล	1		/		มีบันทึกสม่ำเสมอ	MJ	
4.2.4.3 บันทึกการเก็บตัวอย่าง การเฝ้าระวังโรค และการตรวจวินิจฉัยทดสอบโรคปากและเท้าเปื่อย	1		/		การตรวจวินิจฉัยโรคจะมีพนักงานของบริษัทเข้ามาเจาะเลือดออกไปตรวจโรค ทางฟาร์มไม่ได้มีโปรแกรมทำเป็นประจำ	MJ	
4.2.4.4 ต้องมีบันทึกการตรวจเยี่ยมฟาร์มรายเดือนของสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์ม	1		/		ฟาร์มมีสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์ม ซึ่งจะเข้ามาเซ็นเอกสารทุกเดือน และมีที่ปรึกษาซึ่งเป็นสัตวบาลที่มีประสบการณ์มากมายช่วยให้คำปรึกษาและสอน อบรมคนงานภายในฟาร์ม	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนาระบบการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.2.4.5 ต้องมีบันทึกการใช้ยา-วัคซีน อาหารสัตว์	1		/			MJ	
4.2.4.6 ต้องมีบันทึกการนำสุกรเข้า-ออกฟาร์ม	1		/			MJ	
4.2.4.7 ต้องมีบันทึกการฝึกอบรมของบุคลากรภายในฟาร์ม	0			/	ไม่มีการจัดบันทึก	MJ	
4.2.4.8 ต้องมีบันทึกการทำความสะอาดและการฆ่าเชื้อโรค	0			/	ไม่ได้มีการบันทึกการทำความสะอาดและการฆ่าเชื้อโรค แต่เจ้าของจะเข้าไปตรวจงานทุกวัน	MJ	
4.2.5 การจัดการด้านอาหารสัตว์และน้ำ พิจารณา องค์ประกอบ ดังนี้ (2 Major, 1 Minor)						2	1
4.2.5.1 ควรมีการควบคุมแหล่งที่มาของอาหาร โดยมาจากแหล่งผลิตที่ได้รับรองมาตรฐานตาม พรบ. ควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2542		4	/		ผลิตอาหารเพื่อใช้เองภายในฟาร์ม		MN
4.2.5.2 ต้องมีสถานที่จัดเก็บอาหารสัตว์มิดชิด สามารถป้องกันสัตว์พาหะนำโรคปากและเท้าเปื่อย	1		/		หนูและนกสามารถเข้าได้	MJ	
4.2.5.3 น้ำที่ใช้อุปโภคและบริโภคต้องได้มาตรฐานตามที่กำหนดในมาตรฐานของกรมปศุสัตว์	1		/		น้ำที่ใช้อุปโภค บริโภค จะมีการตรวจคุณภาพน้ำเมื่อสุกรท้องเสีย โดยนำบ่อภายในฟาร์มได้มาจากน้ำจากภูเขา ถ้าน้ำสกปรกจึงจะบำบัดด้วยสารส้มและคลอรีน	MJ	
4.3. การจัดการด้านสุขภาพสัตว์						15	1
4.3.1 การป้องกันและควบคุมโรค พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้						13	1
4.3.1.1 การทำลายและการป้องกันเชื้อโรคก่อน เข้า-ออกฟาร์ม/โรงเรือน พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (9 Major, 1 Minor)						9	1

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
4.3.1.1.1 ต้องมีที่จอดรถนอกบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	1		/		รถที่ใช้ภายในฟาร์มจะแยกกันอย่างเด็ดขาดระหว่างรถที่ใช้ภายในฟาร์มและรถที่นอกฟาร์ม	MJ	
4.3.1.1.2 ต้องมีระบบการฆ่าเชื้อโรคกับยานพาหนะและล้อรถ ก่อนเข้าบริเวณฟาร์ม และ/หรือ บริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	1		/		น้ำยาฆ่าเชื้อที่ใช้จุ่มรองเท้าและใช้ที่โรงเรือนขาย คือ Biocid 30 และจะใช้ Glutaraldehyde + QAC เป็นน้ำยาฆ่าเชื้อทั่วไป	MJ	
4.3.1.1.3. ต้องใช้น้ำยาฆ่าเชื้อที่มีคุณสมบัติทำลายเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อยและมีระยะเวลาที่น้ำยาฆ่าเชื้อ สัมผัสพอเพียงในการทำลายเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อย	1		/		ใช้ประเภท glutaraldehyde	MJ	
4.3.1.1.4 ต้องมีการอาบน้ำ ฆ่าเชื้อเปลี่ยนชุดและรองเท้าของฟาร์ม ก่อนเข้าบริเวณเขตเลี้ยงสัตว์	1		/		มี	MJ	
4.3.1.1.5 ต้องมีระบบการควบคุม การทำความสะอาดและฆ่าเชื้อโรคก่อนนำอุปกรณ์จากภายนอกเข้าสู่เขตเลี้ยงสัตว์	1		/		มี	MJ	
4.3.1.1.6 ต้องมีมาตรการในการควบคุมการนำอาหารที่มาจากสัตว์กับเข้ามาในฟาร์ม	1		/		มีการควบคุม	MJ	
4.3.1.1.7 ควรจัดให้มีการควบคุมการย้ายสุกรภายในฟาร์มไม่ให้เกิดการสัมผัสโดยตรง ระหว่างสุกรอายุมากกับอายุน้อย		4	/		ทางฟาร์มแยกรถขนสุกรในแต่ละรุ่นอย่างเด็ดขาด ไม่มีการใช้ปนกัน		MN
4.3.1.1.8 ต้องมีการเฝ้าระวังโรคปากและเท้าเปื่อยในโรงเรือนที่ใช้แยกสุกรพ่อแม่พันธุ์ทดแทนไม่น้อยกว่า 14 วัน ก่อนที่จะทดแทนในฝูงเดิม	1		/			MJ	
4.3.1.1.9 ต้องมีระบบบริหารการจัดการโรงเรือนขายที่สามารถป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยเข้าสู่	1		/		คนงานขายสุกร จะมีหน้าที่ตรงที่ขาย	MJ	

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
ฟาร์ม					สุกรเพียงอย่างเดียว ไม่มีหน้าที่เข้าไปเลี้ยงสุกรภายในฟาร์ม		
4.3.1.1.10 ต้องมีโปรแกรมการกำจัดสัตว์พาหะของโรคปากและเท้าเปื่อยและมีดัชนีบ่งชี้วัดประสิทธิภาพของการกำจัด	0			/	ฟาร์มมีการกำจัดหนู โดยวางยาเบื่อหนูเมื่อพบร่องรอยของหนู เช่น ูหนูหรือขี้หนู โดนจะวางยาเบื่อหนูไว้ประมาณ 1 อาทิตย์แล้วกลับมาดูใหม่ ถ้าไม่พบร่องรอยแล้วจะเอาออก แต่ถ้ายังพบร่องรอยของหนูอยู่จะวางต่อไป ส่วนแมลงสาบจะกำจัดด้วยยาพ่น	MJ	
4.3.1.2 การสร้างภูมิคุ้มกัน พิจารณาองค์ประกอบดังนี้ (2 Major)						2	
4.3.1.2.1 ต้องมีโปรแกรมวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยในสุกรพ่อแม่พันธุ์ ไม่น้อยกว่าปีละ 2 ครั้ง หรือมีมาตรการในการป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยอย่างเคร่งครัด ในกรณีที่ไม่ใช้วัคซีน	1		/		แม่ฉีดวัคซีนแบบปูพรมปีละ 2 ครั้ง และหลังคลอด 2 สัปดาห์	MJ	
4.3.1.2.2 ต้องมีโปรแกรมวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยในสุกรรุ่น-ขุนอย่างน้อย 2 ครั้ง/รุ่น หรือมีมาตรการในการป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยอย่างเคร่งครัดในกรณีที่ไม่ใช้วัคซีน	0			/	ฟาร์มมีการทำวัคซีน FMD ในแม่สุกรหลังคลอด 3-4 สัปดาห์ 1 เข็มและทำในลูกสุกรเมื่ออายุ 6-7 สัปดาห์ 1 เข็ม และทำวัคซีน SF ก่อนทำวัคซีน FMD ทั้งใน	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
					แม่และลูก ไม่ได้ทำในสุกรขุน และทำวัคซีน AD ในสุกรอนุบาล 1 เข็ม		
4.3.1.3 การควบคุมโรค พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (2 Major)						2	
4.3.1.3.1 ต้องมีการวางแผนการดำเนินการควบคุมกรณีเกิดการระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อยและมีการทำลายตาม พรบ. โรคระบาด สัตว์ ฉบับปัจจุบัน	1		/		มี	MJ	
4.3.1.3.2 ต้องมีระบบทวนย้อนกลับแหล่งที่มาของสุกรพันธุ์ น้ำเชื้อ ตัวอ่อน สุกรรุ่น-ขุน	1		/		ฟาร์มมีการนำเข้าสุกรพันธุ์เพียงอย่างเดียว ส่วนน้ำเชื้อ ตัวอ่อน สุกรรุ่น-ขุน ไม่ได้มีการนำเข้าฟาร์ม	MJ	
4.3.2 การบำบัดโรค พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (2 Major)						2	
4.3.2.1 ต้องมีการวางแผนบำบัดโรคและควบคุมป้องกันโรคโดยสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์ม	1		/		มี	MJ	
4.3.2.2 การใช้ยา-วัคซีน และการจัดเก็บเวชภัณฑ์ภายในฟาร์ม ต้องปฏิบัติตามมาตรฐาน มอก. 7001-2540	1		/		เก็บยาในตู้ภายในสำนักงาน ส่วนวัคซีนอยู่ในตู้เย็น	MJ	
4.4 การจัดการสิ่งแวดล้อม						2	2
4.4.1 การจัดการของเสีย พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้ (2 Minor)							2
4.4.1.1 ควรมีการกำจัดขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อที่เหมาะสม		4	/				MN
4.4.1.2 ควรมีการกำจัดมูลสุกรและซากสุกรที่เหมาะสม		3	/				MN
4.4.2 การบำบัดน้ำเสีย (1 Major)						1	
4.4.2.1 ต้องมีระบบการบำบัดน้ำเสียที่เหมาะสม และมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน หรือในกรณีที่มีการนำน้ำเสียกลับมาใช้ใหม่ ควรให้มีคุณภาพตาม	1		/		มี	MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	MJ 1/0	MN 1-4	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
เกณฑ์มาตรฐานน้ำใช้ที่ระบบมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกรของกรมปศุสัตว์							
4.4.3 การกำจัดเวชภัณฑ์ ชีวภัณฑ์ และอุปกรณ์ในการบำบัดโรค (1 Major)						1	
4.4.3.1 ต้องมีการกำจัดเวชภัณฑ์ ชีวภัณฑ์ และอุปกรณ์ในการบำบัดโรค อย่างเหมาะสมตามมาตรฐาน มอก. 7001-2540	1		/			MJ	
4.5 การควบคุมเอกสารที่ใช้ในการปฏิบัติงาน (1 Major)						1	
4.5.1 ต้องมีการกำหนดการขึ้นบ่งการจับเก็บบันทึกและเอกสารการทำลายเอกสาร และอายุการจัดเก็บบันทึกและเอกสารที่สำคัญในการผลิตสุกรไม่น้อยกว่า 2 ปี	1		/		มี	MJ	
รวมคะแนนทั้งหมดในกรณีโรงเรือนปิด (60)	43/ 49	40/ 48				49	11
รวมคะแนนทั้งหมดในกรณีโรงเรือนเปิด (60)	42/ 48	44/ 48				48	10

Major (MJ) หมายถึง ปัจจัยที่มีผลกระทบรุนแรงต่อการปนเปื้อนโรคปากและเท้าเปื่อย

Minor (MN) หมายถึง ปัจจัยที่มีผลกระทบไม่รุนแรงต่อการปนเปื้อนโรคปากและเท้าเปื่อย

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนาระบบการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

ผลของการประเมินระบบขนส่งของฟาร์ม PK

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	1/0	4	ผ่าน	ไม่ผ่าน		MJ	MN
4.1 ระบบขนส่งทั่วไป (6 Major)						6	0
4.1.1 ผู้ทำหน้าที่ขนส่ง						2	0
4.1.1.1 ต้องปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบราชการที่กำหนดในการขนส่งสุกร	0			/	ไม่มีการขนส่งสุกรจากฟาร์มเอง	MJ	
4.1.1.2 ต้องได้รับการฝึกอบรม ดังนี้ - กฎหมาย และระเบียบที่ราชการกำหนดในการขนส่งสุกร - การจัดการสุขลักษณะส่วนบุคคล - วิธีปฏิบัติงานการเคลื่อนย้ายสุกร - วิธีปฏิบัติงานขนส่งสุกรมีชีวิต	0			/	เหมือนข้อ 4.1.1.1	MJ	
4.1.2 รถขนส่ง						1	0
4.1.2.1 ต้องแยกรถขนส่งภายในฟาร์มกับภายนอกฟาร์มได้ชัดเจน	1		/			MJ	
4.1.3 การจัดการระบบขนส่ง						4	0
4.1.3.1 ต้องมีขั้นตอนวิธีการปฏิบัติงานขนส่งที่สามารถป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยได้	1		/			MJ	
4.1.3.2 ต้องมีการทำความสะอาดรถขนส่งก่อนและหลังการขนส่งและฆ่าเชื้อด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อโรคชนิดที่หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่รับรองว่ามีประสิทธิภาพในการทำลายเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อย และมีฉลากกำกับเห็นอย่างเด่นชัด	1		/			MJ	
4.1.3.3 ต้องมีแผนและวิธีการควบคุมการเข้า-ออกของยานพาหนะการขนส่งจากภายนอก	1		/			MJ	

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	1/0	4	ผ่าน	ไม่ผ่าน		MJ	MN
4.2 ระบบขนส่งฟาร์ม (8 Major, 1 Minor)							1
4.2.1. ผู้ทำหน้าที่ขนส่ง						4	0
4.2.1.1 การขนส่งสุกรมีชีวิตฟาร์มต่อฟาร์ม การขนส่งจากฟาร์มไป โรงฆ่าและชำแหละ ต้องจัดทำเอกสารการเคลื่อนย้ายสุกรตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499 และฉบับปัจจุบัน	1		/			MJ	
4.2.1.2 ต้องไม่เดินทางผ่านในเขตประกาศการระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อยที่ประกาศโดยกรมปศุสัตว์	0			/	เหมือนข้อ 4.2.1.1	MJ	
4.2.1.3 ขณะที่ขนส่งสุกรไปภายนอกฟาร์ม ต้องไม่หยุดพักรถ	-					MJ	
4.2.1.4 ต้องขนส่งสุกรมีชีวิตใช้ระยะเวลาในการเดินทางไม่เกิน 10 ชั่วโมง	-					MJ	
4.2.2 รถขนส่ง						1	1
4.2.2.1 ต้องถูกออกแบบเฉพาะในการขนส่งสุกร และทำความสะอาดได้โดยง่าย	1		/		รถสามารถทำความสะอาดได้ง่าย	MJ	
4.2.2.2 ส่วนใดของรถขนส่งที่สัมผัสสุกร จะต้องทำจากวัสดุที่ทนต่อการกัดกร่อนและง่ายต่อการทำความสะอาดและฆ่าเชื้อโรคปากและเท้าเปื่อย		2		/			MN
4.2.3 การจัดการระบบขนส่ง						4	0
4.2.3.1 ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานฟาร์มสุกร	1		/			MJ	
4.2.3.2 ต้องมีการขนส่งสุกรมีชีวิตจากฟาร์มเดียว	1		/			MJ	

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์

หลักเกณฑ์	คะแนน		ผลการตรวจ		ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ระดับความสำคัญ	
	1/0	4	ผ่าน	ไม่ผ่าน		MJ	MN
4.2.3.3 ฟาร์มต้องมีการตรวจโรค ปากและเท้าเปื่อยภายใน 24 ชั่วโมง ก่อนขนส่ง	0			/		MJ	
4.2.3.4 ต้องไม่เกิดการสัมผัสระหว่างลูกสุกรกับสุกรพ่อ-แม่พันธุ์จากการขนส่งภายในฟาร์ม	1		/		แยกอย่างชัดเจน	MJ	
4.3 การควบคุมเอกสารและบันทึก (7 Major)						7	0
4.3.1 การควบคุมเอกสาร						3	0
4.3.1.1 ต้องมีเอกสารวิธีการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายสุกรตามที่กฎหมายหรือระเบียบที่ราชการกำหนดในการขนส่งสุกร	1		/		ปฏิบัติตามระเบียบราชการ	MJ	
4.3.1.2 ต้องมีเอกสารวิธีการปฏิบัติงานที่ระบุขั้นตอนการปฏิบัติงานของผู้ทำหน้าที่ขนส่งสุกร	1		/		เหมือนข้อ 4.3.1.1	MJ	
4.3.1.3 ต้องมีระบบการควบคุมเอกสารและการเข้าถึงเอกสารของผู้ปฏิบัติงานได้โดยง่าย	-					MJ	
4.3.2 การควบคุมบันทึก						4	0
4.3.2.1 ต้องมีบันทึกแสดงข้อมูลด้านสุขลักษณะ บันทึกผลการตรวจสอบความสะอาดของรถขนส่ง อุปกรณ์เครื่องมือ และสถานที่รับส่งสุกร	0			/	ไม่มี	MJ	
4.3.2.2 ต้องมีบันทึกผลการปฏิบัติงานของผู้ทำหน้าที่ขนส่งสุกร	0			/	ไม่มี	MJ	
4.3.2.3 ต้องมีบันทึกผลการฝึกอบรมของผู้ทำหน้าที่ขนส่งสุกร	0			/	ไม่มี	MJ	
4.3.2.4 ต้องมีการกำหนดการขึ้นบ่งการจับเก็บบันทึก ในข้อ 4.3.2.1-3 และเอกสาร การทำลายเอกสาร และอายุการจัดเก็บบันทึกและเอกสารที่สำคัญในการขนส่งสุกรไม่น้อยกว่า 2 ปี	1		/		มีการบันทึกเอกสาร	MJ	
รวมคะแนนทั้งหมด	22	4				21	1
รวมคะแนนที่ได้	12 /17	2 /4					

การประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวิตต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์